Ny Portefeuille

Udgivet og redigeret af Georg Carstensen, 1.-3. Bind, 1843. De første numre redigeret af H. P. Holst.
Udgivet af Georg Carsten og redigeret af J. C. Schythe, fra 4. bind 1843 til 4. bind 1844.

Mere om tidsskriftet på:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p84985.htm

med link til liste over indekseret skønlitterært indhold.

Tospaltede sider med indskudte tavler.

Bag i bindet findes omslagene til hæfterne, der udkom hver søndag.

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

NY PORTEFEUILLE.

Redigeret

af

H. P. Holst.

1. Binds 1. Hefte. — Söndagen d. 1. Januar 1843.

Udgivet og forlagt af Georg Carstensen.

Ny Portefeuille.

Redigeret

af

H. P. Holst.

Første Bind.

Udgivet

af

Georg Carstensen.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Indhold.

Poesi.

Fortællinger, Biographier og Skizzer.

Literatur.

Kunst.

Theater.

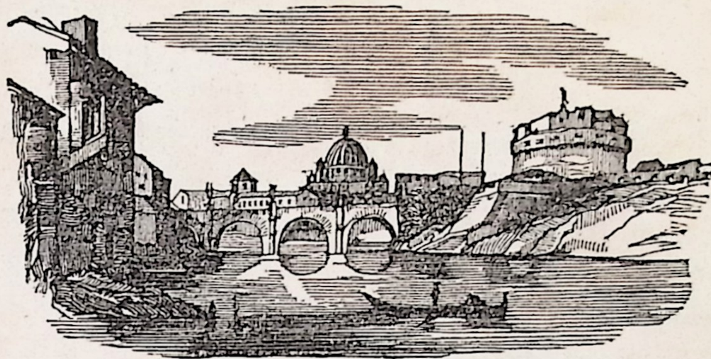
Correspondence Artikler.

Rettelse: I Theater-Regulativet p. 53 L. 23. 50 Rbd. læs: **150 Rbd.**

Artistiske Bilag.

Portrait af Filicita Forconi.
Spildt Høflighed, Skizze efter Rustige.
Portrait af Halevy.
Portrait af Billedhuggeren David.
Tvende Skizzer efter „le Charivari."
Portrait af Alfred de Vigny.
Portrait af Lamennais.
Det farlige Talent, en Skizze.
Portrait af Espartero.
Portrait af Mario.
Portrait af C. J. Boye.
Tvende Skizzer efter „le Charivari."
Portrait af Stella.

De Danskes Julefest i Rom 1841.

Scenen er en festlig oplyst Sal; i Midten et Juletræ af Laurbær og Myrther, pyntet med Julelys, friske Roser og Oranger.

Julens Engel taler:

Lyksalig Juul! I, som er' samlet her!
Lyksalig Juul jeg ønsker Eder Alle!
I kjende mig, I veed, jeg har Jer kjær,
Thi Julens Engel Støvets Børn mig kalde.

Nys dandsed vi — jeg og de andre Smaa —
Omkring det store Juletræ i Himlen —
O hvilken Fryd, det kan I ei forstaae!
O hvilken Jubel, hvilken lystig Stimlen!
Med røde Roser pynted Træet vi,
Og Guldoranger funkled i dets Grene;
De blanke Stjerner sad som Lys deri
Og funklede saa milde og saa rene;
Til Fløitens Lyd og Gigens muntre Klang
Vi hopped Alle glade omkring Stammen;
Vi loe, vi jublede, vi sang og sprang,
Saaledes som kun Engle lege sammen.

Men som vi mored os nu allerbedst,
Da tænkte vi paa Eder i vor Glæde,
I Stakler, der ei komme tør som Gjest,
Hvergang der er i Himmelen en Fest,
Men ak! maae staae derudenfor og græde.
O I kan troe, vi tænke paa Jer tidt
Og titte ofte ned til Jer fra Himlen:
Naar I er gode, saa staaer det os frit,
Saa tør vi more os ved Jordevrimlen; —
Men ak, naar I er' onde, naar I synde,
Da tør vi ikke see paa Jer, da drager
Gud Fader Skyens Slør for Himlens Blaae,
Da græde vi for Eders Skyld, vi Smaa,
Da mister Himlen selv sin Glands og Ynde,
Og i dens Harmoni sig blande Klager.
O hvorfor synde I? hvi er I ei
Bestandig barnlige, bestandig gode?
Da var Jer Himmel altid lige blaa,

Da kom der aldrig nogen Sky derpaa,
Da var I selv langt mere veltilmode,
Da kunde vi med Ord og Tale
Bestandig Eder trøste og husvale!

See, derpaa tænkte vi midt i vor Fryd!
Da smilte Himlens Fader, han som kjender
Enhver vor Tanke uden Ordets Lyd,
Da smilte han og slog med sine Hænder; —
Men vi, vi fattede hans Vink,
Og mere snelt end Lynets Blink
Hver brød en Green, en underfuld
Af Juletræets Stamme,
En Green med Rosens Rødt, Orangens Guld,
Med Laurens eviggrønne Blad
Og blanke Julelys, der muntert flamme;
Og som en Dueflok, der spredes ad,
Fløi susende fra Himlen vi til Jorden,
Til Fattigmand og til den Rige,
— I Himlen er' de alle lige! —
Til Store og til Smaa,
— I Himlen er der Forskjel ei derpaa! —
Til Øst og Vest, til Syden og til Norden.

Jeg bringer Eder denne. Glæd Jer nu
Og dands med mig omkring den skjønne Gave,
Men kom I Eders Glæde dog i Hu:
Det er en Green fra Paradisets Have!

Sang omkring Træet.

Med Jubel Barnet gaaer sin Gang
Om Juletræets Grene,
Og Ynglingen med munter Sang,
Helst naar han ei gaaer ene;
Den stærke Mand et Veemodssmiil
De gyldne Grene sender,
Selv Gubben, ramt af Aldrens Piil,
Udstrækker sine Hænder.

Men over denne Scene staaer
Den store Fødselsstjerne,
Og om et gyldent Haab den spaaer,
Hvortil vi lytte gjerne.
Den tindrer hist fra Skyens Søm —
O for den atter svinder,
Vi drømme vil en Barndomsdrøm
Med gyldne Haab og Minder!

Nogle af Deviserne.

Med en Pousseerstok til Thorvaldsen.

1.

For at poussere sig paa Jord en Tomme over Brimlen,
Saamange Midler bruges der — dem alle kjender Himlen.
Du har med denne lille Stok for Alle, som forstaae Dig,
Pousseret Dig saa høit tilveirs, at Ingen meer kan naae Dig.

2.

See denne lille Stok, som nu
Heel Mangen vistnok vrager,
Blier til en Herskerstav, naar Du,
I Haanden blot den tager.
Et Kongespiir den bli'er paastand
Med Kraften fra det Høie,
Et Scepter, hvorfor vidt om Land
Sig Kunstens Børn skal bøie.

Med en Conchylie-Ring, hvori der er skaaret en Ulv.

Til en Dame.

Den Ulv, som her i Ringen springer,
Var forhen glubsk og vild, — men har man vel seet Magen!
Hos Dem den blev saa tam og veloppdragen,
At De kan snoe den, tænk! om Deres Finger.

Med en Tambourin.

1.

Naar mangen Dør Du banker paa
Og Glæden ei kan finde,
Saa bank paa mig, og Du skal see:
Her er den altid inde!

2.

Il bel splendor dell' luna nel giardino,
Il suono del tamburro e il vino,
E una rosa, bella, fiorita —
Che gioja, caro mio! e che vita!

Med en Papiirpresse, hvorpaa en Bronze-Fiirbeen.

Hvis man tør troe paa Rygter her,
Saa er det nogle slemme Krageter,
Hvormed Du pleier dit Papir at zire.
See derfor raaber denne Fiirbeen: „O!
For Guds Skyld, skriv dog blot som En paa To,
Og skriv dog ei som En, der gaaer paa Fire!"

Med et Amors Pilekogger.

Til en Dame.

Et farligt Vaaben kom i Deres Haand,
Et Bundt af Elskovsgudens gyldne Pile; —
Brug dem kun sparsomt og med kjærlig Aand,
Hvis ikke: lad i Koggeret dem hvile!

Saa grum en Skytte aldrig Jorden saae,
Som denne Knegt, der saarer og forsvinder;
Men hvordan skulde det os Stakler gaae,
Hvis han endnu fik slige Hjælperinder?

Med en Æske Oblater.

Hvis det paa Villien blot kom an,
Du fik bestemt en gylden Daase med Dukater;
Men Evnen ei mod Villien holder Stand:
Thi maa Du nøies med en Æske med Oblater.

Med en Naalepude.

Til en Dame.

En Naalepude meget Ondt maa døie
Af Naale med, og Naale uden Øie:
Saa kan man tænke sig, hvad i den venstre Side
De stakkels, stakkels Mandfolk dog maae lide.

Med en Skjorteknap, hvorpaa et Vesta-tempel i Mosaik.

At Vesta Reenhedens Gudinde var,
Behøver man vel ikke Dig at lære;
Og da din Skjorte denne Knap nu har,
Saa kan i Gjerningen Du hende ære; —
Dog undskyld Dig for Alting ei dermed,
At her i Roma for Exempel
Kan tidt man paa et smudsigt Sted
Faae see et overmaade deiligt Tempel.

Sang omkring Træet.

Med Jubel Barnet gaaer sin Gang
Om Juletræets Grene,
Og Ynglingen med munter Sang,
Helst naar han ei gaaer ene;
Den stærke Mand et Veemodssmiil
De gyldne Grene sender,
Selv Gubben, ramt af Aldrens Piil,
Udstrækker sine Hænder.

Men over denne Scene staaer
Den store Fødselsstjerne,
Og om et gyldent Haab den spaaer,
Hvortil vi lytte gjerne.
Den tindrer hist fra Skyens Søm —
O før den atter svinder,
Vi drømme vil en Barndomsdrøm
Med gyldne Haab og Minder!

Englens Farvel.

Nu har vi spøgt og leet og leget sammen,
Nu maae vi stilles ad — farvel! farvel!
Mig venter evig Glæde, varigt Held,
Jer venter Eders Jordlivs Sorg og Gammen.
Nu maa jeg bort. I tør ei følge med,
Dog trøst Jer, thi vi sees igjen ad Aare, —
Dog ikke her, nei paa det elskte Sted,
Der stued Eders Barndoms Smiil og Taare.
Der skal til Juul vi samles mangen Gang
Og mindes disse Timers korte Lykke —
Indtil med mig paa Evighedens Vang
I til en evig Juul kan samles trygge!

H. P. Holst.

Felicita Forconi.

Denne Sangerinde, der hos os har vakt en Begeistring, som ellers kun bliver de eminenteste Talenter tildeel, er født i Florents den 9de Novbr. 1819. Begavet af Naturen med en ualmindelig Stemme, en stærk og levende Følelse og en luttret æsthetisk Sands, der er nødvendig for Enhver, som med Held vil betræde Scenen, begyndte hun allerede tidligt at fæste Tanken paa det Maal, hun havde for Øie, og at forberede sig dertil. Et lykkeligt Tilfælde bragte den fordringsløse unge Pige hurtigere fremad, end hun havde vovet at formode. Den alvorlige Alfieris heroiske Tragedier behagede ikke længer paa Scenen; Modesmagen havde vendt sig fra dem til de smaa franske Stykker, der ligesom en ægyptisk Græshoppesværm oversvømme hele Europa: da fremstod ganske uventet Marochesi, Italiens første Tragiker, igjen i en Tragedie af Alfieri, og med et saa uhørt Held, at det gik her ligesom senere med Rachel i Paris: de mange Smaatyranner bleve forjagne fra Scenen, og den fordrevne Digterkonge indsattes igjen i alle sine naturlige Rettigheder. Af denne udmærkede Kunstner lærte den unge Sangerinde denne talende Mimik og denne følelsesfulde og gribende Declamation, som vi ogsaa hos os have beundret i anden Akt af Lucrezia Borgia og i Gemma di Vergy, og hun selv erindrer det endnu med Stolthed, at han ved en Priisuddeling tilkjendte hende Præmien fremfor alle sine Elever. Paa samme Tid dannede Neapolitaneren Giuliani hendes sonore Stemme

Em Bærentzen & Co. lith. Inst.

FELICITA FORCONI.

for Sangen, og i Pisa optraadte hun første Gang i Donizettis Opera: il furioso. Den forunderlige Contrast imellem hendes ungdommelige, næsten barnlige Udvortes, og den Dybde og Forstand, hun vidste at lægge i sit Spil, og som snarere syntes Resultatet af et langt Livs dyrt erhvervede Erfaring end af et ungdommeligt Talents umiddelbare Indskydelser, afgjorde hendes Lykke hos et Publicum, der fremfor Alt attraaer noget Usædvanligt. I Milano og Bologna optraadte hun med det samme Held, og i Rom feirede hun endnu for faa Aar siden en af sine skjønneste Triumfer. „Den Laure kan ikke visne, som man vinder i Rom" (non muore il lauro che si miete in Roma) skrev en Digter til hende i denne Anledning, og med denne smukke Fortrøstning forlod hun sit skjønne Fædreland. I Berlin optraadte hun for to Aar siden og gjorde fortjent Lykke, og hvorledes man i Kjøbenhavn har modtaget den fremmede Gjest, er tilstrækkelig bekjendt. — I Aaret 1838 blev hun gift med Grev Giovanni Marasini, Operaselskabets Direkteur, men bibeholdt Navnet Forconi, hvorunder hun havde skaffet sig Navn som dramatisk Sangerinde. Hendes Figur er lille og uanseelig; dog mangler den ikke Gratie, og undertiden hæver den sig endogsaa til en vis Høihed og Adel. Hendes Stemme tør vi ikke ubetinget kalde skjøn, thi for at en Sangerindes Stemme skal fortjene dette Tilnavn behøves der unegtelig baade mere Omfang og Skole, end vi finde hos Md. Forconi. Italienerne skjelne mellem det Skjønne og det Sympathetiske (il bello e il simpatico). For den første af disse Cathegorier er Besindigheden den høieste Domstol, for den anden er Hjertet; eller med andre Ord: hvad der hører til den første, beundre de, men de elske, hvad der hører til den anden. Hvad Md. Forconis Stemme angaaer, da er der unegtelig snart noget Dybtfølt og Gribende, snart noget Forlokkende og Sireneagtigt i den, der hos modtagelige Gemytter vækker en høi Grad af Sympathi. Dette er f. Ex. ogsaa Tilfældet med Rossis, medens derimod Stellas og Marzialis snarere maatte høre til den første Cathegori.

Indrømmer man os dette, da vil det ikke længere forekomme Nogen forunderligt, at der hos os er eet Parti — og det et meget talrigt —, der forguder Md. Forconi, (thi i al Kjærlighed er der noget Blindt, der enten ikke lader os opdage Feilene i det, vi elske, eller endogsaa fremstiller dem som Fortrin) medens der derimod er et andet Parti af saakaldte forstandige og besindige Folk, der aldeles ikke deler eller forstaaer disse Sympathier, og som i sin Ubillighed gaaer saa vidt, at det ikke engang vil tillade Andre at glæde sig over det, som de selv ikke ere modtagelige for. — Skulde det nu falde Nogen ind at ville vide, til hvilket af disse Partier vi selv høre, da finde vi dette rigtignok i og for sig saare ligegyldigt; men vi troe dog med frelst Samvittighed at kunne forsikkre, at om vi end ikke ubetinget sympathisere med de Førstes Enthusiasme, dele vi dog endnu langt mindre de Sidstes eensidige Ubillighed.

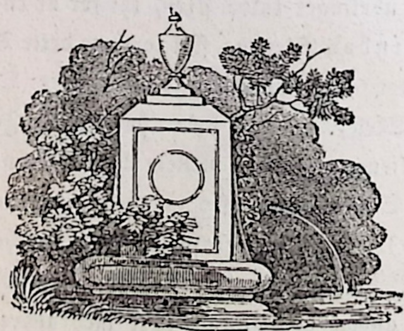

Frederik den Sjettes Mindestøtte.

Det er tilstrækkelig bekjendt, at der fra nogle fædrelandskindede Mænd i Jylland allerede for længere Tid siden udstedtes en Opfordring om at yde Bidrag til en Mindestøtte for Frederik den Sjette; men det er maaskee mindre bekjendt, at dette Arbeide skrider rask fremad, og at den Tid ikke er langt borte, da et Monument vil reise sig, der paa eengang vil bære Vidnesbyrd for Efterverdenen om en ædel og elsket Regent og om trofaste og taknemmelige Undersaatter. Den Committee, der dannedes i denne Anledning, har i Begyndelsen af forrige Aar til dette Øiemed kjøbt Skanderborg Slotsbakke, hvis smukke Beliggenhed og yndige Omegn gjør den særdeles skikket til en saadan Bestemmelse. Bakken, der skraaner brat ned til alle Sider, danner foroven en cirkelrund Plateau af omtrent 90 Alens Diameter. Paa denne Plateau, hvor der sees Ruiner af det gamle Skanderborg Slot, Kirken og det runde, mægtige Taarn, der endnu er urørt af Tiden, vil Monumentet blive opreist i en Afstand af omtrent 70 Alen fra Taarnet. For at dette sidste ikke skal forstyrre Indtrykket af Mindestøtten, anlægges Træplantager derimellem, og de i og for sig smukke Omgivelser ville endnu forskjønnes ved Haveanlæg og Blomsterpartier.

Monumentet selv vil bestaae af en firkantet, aflang Granitblok, der kommer til at hvile paa en Sokkel af samme Masse. Det Hele tilhugges efter en smuk Tegning af den høit fortjente Professor Hetsch. De fire Sider af Støtten ville blive prydede med Basrelieffer af Thorvaldsen, der gratis har overtaget dette Arbeide, og Inscriptionerne ville, efter Committeens Ønske, blive forfattede af dette Blads Redacteur. De fire Basrelieffer ville komme til at antyde de væsentligste Momenter i Frederik den Sjettes Regentvirksomhed: hans Fortjenester af Stavnsbaandets Løsning og Livegenskabets Ophævelse i en Deel af Hertugdømmet Holsteen — hans Fortjenester af Folkeoplysning, Kunster og Videnskaber — af Almeenaandens Oplivelse ved Anordningen af Provindsialstænder — og endelig hans Fortjenester af Lovgivning i Almindelighed og Mildhed og Retfærdighed i dens Haandhævelse.

Efter Bestemmelsen ville disse Basrelieffer tilligemed den forevigede Konges Büste, der anbringes øverst paa Monumentet, blive udførte i hvidt Marmor af Billedhuggeren Holbek i Rom. Da to af Basrelieffer allerede ere færdige fra Thorvaldsens Haand; da de materielle Betingelser for Arbeidets Fremme ere tilstede, og Committeens Iver og Energi lader vente, at ingen unødvendig Standsning vil finde Sted: troe vi deri at kunne see de bedste Auspicier for den snarlige Fuldførelse af et Værk, hvori enhver dansk Borger er levende interesseret.

Nogle Brudstykker

af Al. Dumas's Reise i Italien.

Under Titelen Souvenirs de voyage en Italie har Al. Dumas, hvis talrige impressions og réimpressions de voyage ere blevne til Ordsprog i Frankrig, allerede udgivet ikke mindre end fem Bind Beskrivelser af den Reise, han i 1841 foretog sig i Syden. Medens hans muntre og livlige Stiil, og fornemmelig hans Overfladiskhed, skaffer alle disse Arbeider Indpas hos den store Masse, har der naturligviis ikke heller manglet paa Carricaturer, der fremstille Hr. Dumas's lange og tynde Figur, behængt med Ordner og Medailler, og belæsset med sine impressions og réimpressions, skride hen over Middelhavet med Syvmilestövler. Vi kunne naturligviis ikke vente, at vort eget Publicum vil have Taalmodighed til at følge denne snakkesalige Schlemihl gjennem alle fem Bind, og troe derfor at gjøre Læserne en Tjeneste ved at fremhæve nogle enkelte af de Partier, hvor Forfatteren selv har givet sig mere Tid til at objektivere det Seete eller Hørte, og hvor det interessante Stof staaer i Harmoni med den livlige Fremstilling.

I.

En Execution i Palermo.

Det er bekjendt, at der existerer et indgroet Had imellem Sicilianerne og Neapolitanerne, et Had, der er endnu stærkere end Irlands til England, end Belgiens til Holland og Portugals til Spanien. Dette Had havde kort før min Ankomst til Palermo havt en ganske besynderlig lille Historie til Følge.

En neapolitansk Soldat var bleven dømt til at skydes, jeg veed ikke for hvilken Forbrydelse. Da nu de neapolitanske Soldater af Sicilianerne ikke ere anseete for synderlig modige, ventede Sicilianerne med levende Utaalmodighed den Dag, da Executionen skulde gaae for sig, for at vide, hvorledes denne Neapolitaner vilde gaae Døden imøde. Ogsaa Neapolitanerne paa deres Side vare urolige nok: thi hvor tappre Folk de end ere, naar deres Lidenskab henriver dem, saa ere de dog ikke istand til at see Døden koldblodig i Øie. Hvis deres Landsmand viste Feighed i Døden, vilde Sicilianerne triumphere, og de vare da Alle compromitterede i denne Enes Person. Stillingen var slem nok, som man seer, ja saa slem, at Cheferne endog skreve til Kongen af Neapel, for at faae Straffen forandret; men der handledes om en grov Feil mod Disciplinen, en Fornærmelse mod en Superieur, troer jeg, og Kongen af Neapel, der ellers er Godheden selv, er streng retfærdig imod Forbrydelser af denne Natur; han svarede derfor blot, at Retten maatte have sin Gang. Man kom sammen for at raadslaae om, hvad der under saadanne Omstændigheder var at gjøre. Man foreslog at lade Mennesket skyde i det Indre af Castellet, men dette vilde kun være at undvige Misligheden og ikke at beseire den; ogsaa var det begribeligt, at en saadan skjult og hemmeligholdt Dødsmaade vilde netop fremkalde saadanne Beskyldninger, som man frygtede for, istedenfor at bringe dem til Taushed. En halv Snees Forslag af lignende Natur bleve fremsatte, debatterede og atter forkastede — kort sagt, det var en Labyrinth, som det ikke var muligt at finde ud af.

Det kan heller ikke negtes, at den Ulykkelige

opførte sig paa en Maade, der ikke alene gav denne Formodning Næring, men næsten gjorde den til Vished. Efterat hans Dom var bleven forelæst ham, gjorde han ikke andet end græde, tigge om Naade og anbefale sig til den hellige Januarius. Det var indlysende, at man vilde blive nødt til at slæbe ham til Retterstedet, og at han vilde døe som en Capuciner.

Under forskjellige Paaskud havde man udsat Dagen til Executionen; men omsider var enhver ny Opsættelse umulig. Krigsraadet var samlet tredie Gang for at søge en ny Udvei, men slet ingen fandtes. Endelig var man nødt til at skilles ad og overlade Alting til Forsynet, da en Munk ved Regimentet paa eengang slog sig for Panden og erklærede, at han nu havde udfundet, hvad man saalænge forgjeves havde søgt om. Man vilde vide, hvori dette bestod; men Munken erklærede, at han ikke vilde sige et eneste Ord derom til Nogen, thi det lykkelige Udfald, beroede alene paa, at Alt holdtes hemmeligt. Man spurgte ham, om det ogsaa var fuldkommen paalideligt, og Munken erklærede, at han vilde indestaae derfor med sit Hoved.

Executionen blev bestemt til den følgende Dag, Kl. 10 om Morgenen. Den skulde finde Sted imellem monte pellegrino og castellamare, det vil sige: paa en Slette, der kunde rumme hele Palermo. Samme Aften indfandt Munken sig i Fængslet; ved at see ham udstødte den Domfældte lydelige Skrig, thi han begreb, at Øieblikket var der, da han skulde sige denne Verden Farvel. Men istedenfor at berede ham til Døden forkyndte Munken ham, at Kongen havde skjenket ham Naade.

„Skjenket mig Naade!" udbrød Fangen med Jubel, idet han greb begge den Geistliges Hænder.

„Tilvisse."

„Hvorledes! jeg skal ikke skydes? hvorledes! jeg skal ikke døe? hvorledes! man vil skjenke mig Livet? spurgte Fangen, der ikke ret kunde troe denne Nyhed.

„Ja! Du er aldeles benaadet", gjentog Præsten; „kun een Betingelse har Hans Majestæt for Exemplets Skyld tilføiet."

„Hvilken?" spurgte Soldaten blegnende.

„At alle Forberedelser til Straffen skulle finde Sted, som om Dommen virkelig skulde udføres. Du maa endnu i Aften skrifte, som om Du skulde lide Døden i Morgen. Man vil komme og afhenke Dig, som om Du slet ikke var benaadet; man vil føre Dig til Retterstedet og for at drive Alting til det Yderste, vil man skyde paa Dig, men Geværerne ere ikke skarpladte."

„Er det ganske vist, hvad De der siger mig?" spurgte den Domfældte, der uden Tvivl syntes, at denne Comedie var meget overflødig.

„Hvad Bevæggrund skulde jeg vel have til at bedrage Dig?" svarede Præsten.

„Det er ogsaa sandt," numlede Soldaten. „Nu vel, min Fader, vedblev han, De siger, at jeg vil blive benaadet? De forsikkrer mig, at jeg ikke vil komme til at lide Døden?"

„Det indestaaer jeg Dig for."

„Velan da! Kongen leve! den hellige Januar leve! Alle leve!" skreg den Domfældte, idet han dandsede rundt i sit Fængsel.

„Hvad gjør Du, min Søn! Hvorledes bærer Du Dig ad!" udbrød Munken. „Har Du forglemt, at hvad jeg her har meddeelt Dig er en Hemmelighed, som man har for-

budt mig at sige Dig, og at det er af høieste Vigtighed, at ingen Dødelig faaer noget Nys derom, ikke engang Fangevogteren? Paa Knæ da, og begynd dit Skriftemaal, som om Døden var Dig vis."

Den Domfældte indsaae fuldkommen det Sande i den Geistliges Bemærkning, lagde sig rolig paa Knæ, skriftede, og den Geistlige gav ham Absolution. Endnu førend Præsten forlod ham, bad Fangen ham paany at forsikkre sig om, at det ogsaa var sandt Alt, hvad han havde fremført. Præsten forsikkrede det anden Gang og gik.

Saasnart han var borte, traadte Fangevogteren ind, just som den Fangne fløitede en lille Vise.

„See, see!" sagde denne. „Du veed nok ikke, at Du skal skydes i Morgen?"

„Aa jo," svarede Soldaten, "men Vorherre har undt mig den Naade at gjøre et godt Skriftemaal, og min Sjæls Frelse er jeg da vis paa."

„Ja saa! det er en anden Sag," sagde Fangevogteren. „Har Du ellers Lyst til nogen Ting?"

„Jeg vilde nok have noget at spise," sagde Soldaten.

I to Dage havde han nemlig ikke nydt det Allermindste. Man bragte ham Aftensmad; han spiste som en Ulv, drak to Flasker god Syracusaner, kastede sig paa sin Brix og sov ind.

Den følgende Morgen maatte man ruske ham i Armen for at faae ham vaagen. I al den Tid, han havde været i Fængsel, havde den stakkels Fyr ikke havt Søvn i sine Øine.

Fangevogteren havde aldrig før seet en Delinqvent saa rolig og fattet. Rygtet udbredte sig snart over hele Byen, at Fangen vilde gaae til Retterstedet som til et Bryllup. Sicilianerne tvivlede stærkt derom, og med denne benegtende Gestus, som er dem eiendommelig, sagde de blot: det ville vi see pāa.

Klokken syv om Morgenen kom man for at hente Fangen, der netop var ifærd med at gjøre sit Toilet. Han havde taget sit fineste Linned paa, han havde børstet sine Klæder tilgavns og var saa smuk, som nogen neapolitansk Soldat kan være. Han forlangte at gaae tilfods lige til Retterstedet og have Hænderne frie. Man tilstod ham begge Dele.

Pladsen la marina, hvor Fængslet laa, var fuld af Tilskuere. Da han steg ned af Trappen, hilste han Mængden med en vis Gratie, og der var ikke det mindste Tegn til Frygt i hans Miner. Sicilianerne kunde ikke komme sig af deres Forundring. Fangen steg med faste Skridt ned af Trapperne og gik rolig gjennem Gaderne under Bevogtning af en Corporal og de ni Mand, der skulde fuldbyrde Dommen. Nu og da mødte han paa Veien nogle af sine Kammerater og rakte dem, med Escortens Tilladelse, Haanden; naar disse beklagede ham, svarede han dem med en eller anden trøstende Floskel, saasom: „Livet er en Reise," „Livet er kort," eller vel ogsaa med et Par Vers i samme Genre, som de meget bekjendte:

„Beredt til Døden altid vær!
Den kommer, naar Du mindst den tænker nær."

og dermed gik han videre.

Neapolitanerne triumpherede.

Udenfor en Viinhandler bemærkede han to af sine Kammerater, der vare stegne op paa en Aviser for at see ham gaae forbi; han gik hen til dem. De spurgte ham, om

han vilde drikke et Glas Viin med dem. Delinqventen tog derimod, greb Glasset og lod det fylde til Randen; uden at hans Haand skjælvede det mindste og uden at spilde en eneste Draabe af den kostelige Drik, løftede han Glasset iveiret og raabte med en fast Stemme, der ikke skjælvede det mindste: Længe leve Hs. Majestæt Kong Ferdinand den Anden! og han tømte Glasset til Bunden.

Denne Gang klappede baade Sicilianerne og Neapolitanerne; saameget Mod maa absolut gjøre Indtryk selv paa en Fjende.

Man kom til Stedet, hvor Executionen skulde gaae for sig. Der, tænkte Sicilianerne, der vil dette opskruede Mod, der er en Følge af en eller anden øieblikkelig Opblussen, sagtens forgaae ham. Tvertimod: ved Synet af Stedet syntes Fangens Mod snarere at fordobles. Han gjorde af sig selv Holdt paa det anviste Sted og forlangte blot, at man ikke maatte binde ham for Øinene, og at det maatte tillades ham selv at commandere: Fyr! Disse to sidste Gunstbeviisninger afslaaes sjelden, som man veed; ogsaa ham bleve de tilstedede. Hans Skriftefader nærmede sig nu til ham, omfavnede ham, lod ham kysse Crucifixet og henvendte nogle trøstende Ord til ham, som han syntes at modtage med temmelig Ligegyldighed; derpaa gav han ham Absolution og bortfjernede sig for at lade det blodige Skuespil faae en Ende. Delinqventen satte sig ned med Ansigtet vendt mod Palermo og Ryggen mod pellegrino. Corporalen og de ni Mand trak sig tilbage paa ti Skridts Afstand, derpaa blev der commanderet: Holdt! og de standsede.

Midt under denne dybe, alvorlige og høitidelige Taushed, som Tanken om Døden gjerne fører med sig, commanderede Delinqventen Geværerne ladte med en rolig og fast Stemme og med de rigtige Ophold mellem de enkelte Commando-Ord.

Ved Ordet: Fyr! styrtede han om, gjennemboret af syv Kugler uden at sige et Ord og uden at give et Suk; han var allerede steendød. Neapolitanerne udstødte et Triumfskrig: Nationalæren var reddet. Sicilianerne listede sig noget flaue bort og følte sig hjertelig misfornøiede over, at en Neapolitaner kunde døe saaledes.

Hvad Præsten angaaer, da blev hans Meeneed en Sag mellem ham og Gud.

TUTTI-FRUTTI.

Det nye Theater-Regulativ. Hvad der især giver et Nationaltheater Betydning er hverken en kraftig og forstandig Direktion eller udmærkede Skuespillere, hvor nødvendige disse ydre Betingelser end ere forresten. Det egentlige Livsprincip for et Theater er en selvstændig dramatisk Literatur, og hvor denne mangler, vil det kun lidt nytte, at de øvrige Betingelser ere tilstede. Det er den alene, der er istand til at indgyde Direktionen Interesse for sit Kald, Skuespillerne Kjærlighed til deres Kunst og Tilskuerne Agtelse for den. Det er bekjendt nok, hvormeget netop dette Theatrets Livsprincip hidtil har savnet Opmuntring hos os; vi ansee det derfor ogsaa for et særdeles væsentligt Beviis paa, at der er kommen en ny og bedre Aand over Theaterdirektionen, at den har henvendt sin særdeles Opmærksomhed paa denne Gjenstand. Conferentsraad Collin har nemlig allerede for flere Maaneder siden udarbeidet et nyt Betalings-Regulativ for dramatiske Arbeider, hvorved Forholdet mellem Theatret og Forfatterne paa en langt fornuftigere Maade vil blive afgjort. De væsentligste Punkter i dette nye Regulativ have allerede fundet Hs. Majestæts Bifald, og naar det om kort Tid i sin Heelhed er approberet, vil det, med Vedkommendes Tilladelse, igjennem dette Blad blive publiceret. Vi ville ikke gjøre os skyldige i nogen Indiscretion ved i Forveien at omtale nogle af de enkelte Punkter; men vi troe at kunne sige med Vished, at denne Foranstaltning vil bære væsentlige Frugter for Fremtiden, og at et nyt Liv i vor dramatiske Literatur vil datere sig herfra. Ikke som om vi mene, at den pecuniaire Fordeel er en Muse, der kan inspirere nogen Digter, eller at de Værker have noget Værd, der udspringe af en saadan Begeistring; men Digteren er nu engang lidt sær af Naturen: han taaler ikke gjerne, at hans Arbeide udmaales efter en Kræmmeralen, og Uhret, det Timeliges crasseste Repræsentant, er kun en daarlig Regulator for det Evige, han nedlægger i sit Værk. Kan man da fortænke ham i, at han hellere, naar hans Muse kalder, slaaer ind i andre Retninger, hvor han ikke er udsat for at fortrædiges af saadanne endelige Hensyn?

Af ét Privatbrev fra Rom. Fra en Correspondent i Rom have vi for at Par Dage siden modtaget følgende Meddelelser, der kunne antages at have almindelig Interesse. „Den talentfulde Constantin Hansen har næsten fuldført sin Copi af Raphaels Madonna di Foligno, og hans Arbeide roses almindeligt. Küchler er beskjeftiget med flere nye Compositioner; han har i den senere Tid modtaget Bestillinger fra Kongen, Thorvaldsen og senest fra Kunstforeningen (Noahs Offer). Jerichaus Basrelieffer (Alexanders og Roxanes Bryllup), der ere bestemte til en Frise i Dronningens Toiletkabinet, vedblive at tiltrække sig den almindelige Opmærksomhed ved Udstillingen til Fordeel for Cöllner-Dombau. (To af dem ere ankomne hertil Byen og ere for Tiden udstillede paa Charlottenborg). Billedhuggeren Holbek udfører i Marmor et Basrelief af ham selv for den baierske Baron Lotzbeck (Proserpinas Rov); og Conchylieskjæreren Petersen, hvis Arbeider af Kunstforstandige sættes over Savolinis, har fuldendt en Suite af Arbeider efter Thorvaldsens Muser, der med det Første vil blive hjemsendt."

Til disse interessante Nyheder meddele vi endnu fra en anden Haand den glædelige Efterretning, at den geniale Genremaler Ernst Meyer, hvis „Skrivere" og „Fiskerscener" ere i Alles Erindring, nu er saagodtsom aldeles kommet sig efter sin langvarige Sygdom. For omtrent halvandet Aar siden forlod han Rom og gik til Tydskland for at bruge Badene hos Prießnitz; han befinder sig for Øieblikket i Altona og vil til næste Foraar gjeste Kjøbenhavn.

Bournonvilles nye Ballet. At Balletten ved Hr. **Bournonvilles** geniale Bestræbelser har hævet sig til en aldrig kjendt Høide paa vort Theater, derom alle ere enige; men de Færreste vide, at den danske Ballet, trods den indskrænkede Scene, hvorpaa den bevæger sig, og de dermed forbundne materielle Hindringer for Udførelsen, dristigt forsvarer sin Plads ved Siden af Udlandets bedste, og dog er det et Factum, der ikke lader sig modsige. Ethvert nyt Værk af Hr. B. kan derfor i Forveien være vis paa at vække Publicums levende Interesse; i endnu høiere Grad maa dette være Tilfældet, naar Balletcomponisten — som i „Erik Menveds Barndom" — tager Sujettet af Fædrelandets Historie, hvor vi allerede i „Waldemar" have den mest veltalende Forgænger. Saavidt vi af vort foreløbige Bekjendtskab til Balletten kunne dømme, har Hr. B. her deels benyttet Historien, deels den Ingemannske Roman, men kun som et Substrat for sine egne poetiske Inventioner. Hr. Concertmester **Frølich,** der har componeret den charakteristiske Musik til Balletten Waldemar, har ogsaa skrevet Musiken til denne, med Undtagelse af de fire første Nummere i første Akt, der allerede tidligere vare skrevne af Hr. **Bochsa.** Fire nye Decorationer ere malede til Balletten, to af **Christensen:** En Skovegn ved Skanderborg-Sø og Ribehuus-Slotsgaard med Udsigt gjennem Porten til Ribe, og to af **Troels Lund:** den ældre Viborg-Domkirke og et Taarnkammer paa Ribehuus. Titelrollen vil blive udført af **Augusta Bournonville,** Balletcomponistens Datter, der her for første Gang optræder. Den øvrige Rollebesætning har allerede tidligere været meddeelt i den „Berlingske Tidende."

Danmarks Folkesagn. Samlede af J. M. Thiele, 2 Dele. Reitzel 1843.

Der er den Forskjel paa Sagn og Eventyr, at de sidste overhovedet ere at betragte som mere fuldstændige Digtninger, fremgaaede af en allerede modnere Cultur og selvbevidst Livsanskuelse. Sagnene derimod ere i Almindelighed langt ældre, hidrøre fra Folkenes tidligste Naturtilstand, og idet de som korte Fortællinger af historisk eller mythisk Natur kun forplantes ved mundtlig Overlevering, kunne de deels betragtes som de adsplittede Elementer, hvoraf en senere Eventyrdigtning kan udfolde sig, deels have de en overordentlig Betydning i og for sig, som det umiddelbareste Udtryk af et Folks oprindelige Charakteer, aandelige Sundhed og eiendommelige Opfattelse af Livet, Naturen og det Oversandselige. For Historikeren og Digteren, der søger at gjøre sig fortrolig med det Inderligste og Oprindeligste i et Folks Natur og Sjæl, ja for ethvert dannet Menneske, have de derfor en overordentlig Interesse, og jo mere en Nation fjerner sig fra den første Naturlighed, destomere Taknemlighed skylder man den, som med Kjærlighed og naiv Sands samler disse Sagn, og, ved at indføre dem i Litteraturen, redder disse kostelige Folkehelligdomme fra den Tilintetgjørelse, hvormed en nyere Culturs forandrede og mangeartede Interesser let kunde true dem.

Og ikke blot som historiske Mindesmærker, eller som foryngende Stof, som virkelige Idunsæbler for en mere forfinet Tids Digtekunst, have disse Sagn et høit Værd; men endog som selvstændige Gjenstande for en umiddelbar æsthetisk Nydelse. Den, der i Poesien især henrives af en frisk, rig og dyb Phantasie, vil her i høieste Grad finde sig tilfredsstillet, og vil maaskee finde en særegen Tillokkelse ved den simple Naturform, eller, om man vil Formløshed, hvori den poetiske Idee her fremtræder. Ja Poesien selv har en stor Interesse af disse Sagn, idet den ved dem kun kan vinde i folkelig Agtelse og Anerkjendelse af sin, undertiden betvivlede, høie Betydning. Thi de afgive et ube-

strideligt Beviis ikke blot for Poesiens Ælde, men for den Naturnødvendighed, hvormed den er tilstede i Menneskesjælen, og fremgaaer som en af dennes nødvendigste Udtryksmaader. Enhver veed, at Phantasien hos Barnet er livligst og virksomst. Det samme gjælder om Folkene i deres Barndom. Naturmenneskets Phantasi bevæges uvilkaarlig ved betydningsfulde Begivenheder og Gjenstande, og omgiver den simple Sandhed med en poetisk Glands. Han erkjender stedse en oversandselig Magt i dem, og udmaler sig denne videre. Ja selv de Forhold, hvori han tænker sig til hine Phænomener, giver dem en eiendommelig Ynde, og meddeler dem ved den fortsatte Overlevering et æsthetisk Velbehag, idet Folket saavel i de historiske, som romantiske, religiøse og humoristiske Sagn afpræger sin hele Individualitet. Det er ikke let at afgjøre, hvilket Land, der overhovedet er rigest paa Sagn; vist er det dog, at Skandinavien, og navnlig Danmark, maaskee her er saameget rigere, som næsten dets hele ældre Historie meer og mindre er indhyllet i et Sagngevandt. Den for de fleste Nationers Sagn fælles naive Simpelhed og barnlige Anskuelse vinder her i Interesse ved det kraftige Sprog fra det 13de og 14de Aarhundrede, fra hvilken Tid de fleste og mærkeligste Sagn stamme, og danne saaledes en mærkelig Parallel og Commentar til Kæmpeviserne, eller den Form, hvori hiin Tids Naturpoesie udviklede sig hos de dannede Klasser.

Det var især den tydske romantiske Skole, som i Begyndelsen af dette Aarhundrede, gjennemtrængt af Modbydelighed for den da næsten udlevede franske Skoles Tomhed og Unatur, henledte Opmærksomheden paa de rige Livskilder i Sagnenes og Middelalder-Poesiens Urskove. Det var derfor et ligesaa naturligt som fortjenstligt Foretagende, at Thiele, der som Digter hørte til Romantikernes Skole, paatog sig (for 20 Aar siden) det yderst besværlige og omfattende Arbeide, at samle Fædrelandets Folkesagn, som hidtil kun havde været at finde enkeltviis adspredte i Skrifter og i Traditionen hos de forskjellige Egnes Beboere. Han har imidlertid ikke ladet det beroe ved den saaledes erhvervede, allerede uvurdeerlige, Fortjeneste af vor Historie og Litteratur. Men i den siden forløbne Tid har hans Opmærksomhed stadig været henvendt paa, af hvad der skriftlig eller mundtlig kom for Dagen, at forøge og udfylde den tidligere Samling. Saaledes har han fornylig seet sig i Stand til at besørge en ny og langt billigere Udgave, forøget med det betydelige Antal af henved 300 Sagn. Værkets store Rigdom og Omfang gjør det umuligt paa dette Sted at levere en til dets store Betydning svarende udførlig og detailleret Anmeldelse. Vi maae derfor indskrænke os til at tilføie, at nærværende nye Udgave har endnu et andet Fortrin for den ældre, nemlig en Orden og Classification, der betydelig letter Oversigten og Afbenyttelsen. Den, der søger de Sagn, som paa en charakteristisk eller mythisk Maade opfatte historiske Begivenheder, og dem, som knytte sig til enkelte Steder og Gaarde, vil finde disse i særskilte Afdelinger og saavidt mulig i chronologisk Orden. Den, som vil kjende Overtroen i det kirkelige og verdslige Liv, Sandsen for det Romantiske og Rædselfulde o. s. v. vil finde dette under passende Overskrifter. Den, som elsker vore Forfædres særegne Phantasidybde i Naturens Symbolik, vil ofte overraskes i Afsnittene om „Søer, bundløse Kjær, Aaer og Fjorde", om „Elle- og Havfolk" o. s. v. Den, der vil see Folkets eiendommelige Lune og Humor, i den første Oprindelighed og originale Styrke, henvise vi til Afsnittet om „Nissen". Selv om J. M. Thiele ikke ved andre Værker, havde indlagt sig varige Fortjenester i vor Litteratur, vilde han alene ved sine „Folkesagn" have reddet sit Navn fra Forglemmelse.

Theaternyt fra Paris. Et nyt Syngestykke af **Adam**, „Kongen af Yvetot" er for kort Tid siden opført. Musiken er fortrinlig, og Dialogen vittig og underholdende; det har derfor gjort en overordentlig Lykke, og vil uden Tvivl blive et Kassestykke i Vinter for Opera comique. — Ogsaa i den store Opera vil et nyt Værk af **Adam** i denne Vinter blive opført; det hedder: „Kong Richard i Palæstina" og skal være rigt paa musikalske Skjønheder. — Den italienske Opera er, uagtet **Rubini** har forladt den, aldeles fuldstændig. En ny Tenorist, **Corelli**, der debu-

terede som Nemorino i Elisir d'amore, har behaget meget (han maatte gientage Arien i anden Act, den største Æresbeviisning i dette Theater). Hvis **Lablaches** Sygdom ikke standsede Repertoiret noget, vilde den italienske Opera dette Aar overgaae alle dens Medbeilerinder. Sanger-Personalet bestaaer af **Giuditta Grisi, Persiani, Pauline Garcia-Viardot, Brambilla,** Tenoristerne **Mario, Corelli** og **Mirate,** samt Bassisterne **Lablache, Tamburini** og **Morelli.** — I Odéon er bleven opført en ny Comedie i tre Acter, le bourgeois grand seigneur, der forholder sig til **Molieres** le bourgeois gentilhomme, omtrent som „Montanus den Yngre" hos Forf. af en Hverdagshistorie til Holbergs „Erasmus Montanus." Den har giort overordenlig Lykke og er bleven fortræffelig udført. Det Samme er Tilfældet med et nyt Treaktstykke af Md. **Ancelot,** „les deux impératrices." Dette Theater er i den senere Tid bleven meget besøgt, og frembyder, ligesom vort eget, et Beviis paa, hvormeget en ny og kraftig Bestyrelse er i Stand til at hæve et Theater. — Ved en energisk Foranstaltning af Indenrigs-Ministeren er Vaudeville-Theatret, der i to Maaneder har været lukket efter Branden i rue des Chartres, igjen blevet aabnet, og Bestyrelsen overdragen til **Ancelot,** hvis Navn og litteraire Virksomhed frembyder den bedste Garanti. Dette har givet Anledning til en i og for sig comisk Strid om den udmærkede Comiker **Arnal** (den Første efter Bouffé) imellem Vaudeville-Theatret og Variétés, en Strid, der er udartet til en formelig Proces under Handelsrettens Paakjendelse. **Arnal** havde nemlig indgaaet en Contract med Variétés-Theatret for det Tilfælde, at Vaudeville-Theatret skulde gaae overstyr; men nu vil han under **Ancelots** Bestyrelse ikke forlade det Theater, hvis egentlige Grundpille han er. Directeuren for Variétés-Theatret har naturligviis reclameret ham og forlanger Opfyldelsen af Contracten eller en en Skadeserstatning af 80,000 Fr. **Arnal** erklærer derimod, at det ikke er ham, der har forladt Vaudeville-Theatret, men at det er det forrige Vaudeville-Theater, der har forladt ham. Retten synes at være noget i Forlegenhed og har udsat Sagen i fjorten Dage. — En anden Sag verserer i denne Tid for det franske Academi. **Scribe,** der som bekjendt er Medlem af Academiet, har i sit Syngestykke, le code noir, med en vistnok uforsvarlig Letsindighed tillagt en af Personerne deri, Marquis'en af Feuquières, adskillige ærerørige Tilnavne, og er i denne Anledning bleven anklaget for Academiet af en Slægtning af Marquis'en for at have diffameret et historisk berømt Navn, og er affordret Æreserklæring og Skadeserstatning for den Skam, der er paaført Familien af et af Academiets Medlemmer.

Nyere tydsk Literatur. — Vore tydske Naboers næsten utrolige Frugtbarhed i Litteraturen er bekjendt nok, og Udgangen af det forløbne Aar giver et nyt Vidnesbyrd om det Samme. Vi skulle derfor ikke opholde os ved den tydske Musenalmanach, der siden Chamissos Død er kun en Skygge af sig selv og meer og meer udarter til en Afløbsrende for tydsk-poetisk Klingklang og Hverdagsnak. Denne Gang overgaaer den rigtignok sig selv, forsaavidt den indeholder Bidrag af ikke mindre end 150 tydske Poeter. Til Bedste for de Hamborger Brandlidte er der desuden udgivet et Hansa-Album af A. Harnisch. Heri findes et kjedeligt idyllisk Digt af den fra Goethe bekjendte Dr. Eckermann. Den egentlige Prydelse i Bogen er et Digt af Freiligrath, „ein Flecken am Rhein," der er noget af det bedste, denne Forfatter har skrevet. Af Herwegh og Hoffmann v. Fallersleben er der ligeledes et Par meget smukke Digte, medens derimod Bidragene af Rückert, Kerner, Bechstein og Storch ere meer eller mindre ubetydelige. Forresten findes ogsaa heri Poesier af et „Unzahl" indholdsløse Navne. — I samme velgjørende Øiemed er der udkommet en smukt udstyret „Berliner Taschenbuch für 1843" med Bidrag af forskjellige Forfattere. Saaledes har den bekjendte Bettina meddeelt fire temmelig ubetydelige Digte af hendes afdøde Mand, den aandrige Achim v. Arnim. Grevinde Hahn-Hahn har leveret en lang poetisk Indledning til en Fortælling Simon de Guyomar; da Indledningen imidlertid alene handler om Forfatterindens Hjerte, er det umuligt deraf at slutte

noget om Fortællingen. Af Wilhelm Grimm findes her et smukt lille Eventyr: „Meister Pfriem," der paa en lunefuld Maade skildrer disse Mennesker, der ere misfornøiede med Alting, og hvem selv Vorherre ikke vilde kunne gjøre tilpas. Rückert, der altid har været rede til at udstrøe den ene Haandfuld efter den anden af sin poetiske Mynt til enhver Calender, der henvender sig til ham, har heller ikke her været karrig; ikke mindre end 38 Smaadigte findes der af ham, men det forekommer os rigtignok — og det kan ikke nytte at ville dølge det — at hans poetiske Mønt i den senere Tid har tabt i Gehalt, hvor smukt den endogsaa klinger. Varnhagen v. Ense beskriver os Hamburg i 1794 og sit Ungdomsliv i denne By med meer end tilstrækkelig Vidtløftighed, og Streckfuß meddeler i smukke og klangfulde Ottaver den første Sang af Tassos „Rinaldo". Det Smukkeste i hele Bogen er unegtelig et Digt af O. F. Gruppe: „der Tod des Königs," og fremfor Alt Emanuel Geibels Digt til Georg Herwegh, der vilde have givet os endnu større Tanker om dets Forfatter, hvis det ikke var efterfulgt af adskillige andre, der ikke engang hæve sig over det Middelmaadige. — Gutzkows Briefe aus Paris, der i to Dele ere udkomne hos Brockhaus, have vakt temmelig Opsigt. Som en af Coryphæerne for det cidevant unge Tydskland, hvis Paavirkning af den nyere franske Skole er tilstrækkelig bekjendt, maatte det naturligviis vække Interesse at see, hvorledes denne Forfatter paa Stedet selv har opfattet de Ideer og Forhold, han tidligere har villet gjøre gjældende i Tydskland. Desto forunderligere er det derfor, at han i sin hele Fremstilling er paafaldende ubillig imod Franskmændene, hvis man ikke deri maa see et Beviis paa, at han aldeles er kommen bort fra det Standpunct, han tidligere har villet indtage. I en Fremstilling, der er ligesaa interessant som behagelig, skildrer han Salonvæsenet, Georges Sand, Theatrene, Rachel, Kamrene, Cormenin osv. og meddeler os sine Samtaler med Thiers og Guizot (der i Parenthes udtrykke sig langt fornuftigere om Tydskland end Hr. Gutzkow.) — Ogsaa Grevinde Ida Hahn-Hahn har udgivet Erinnerungen aus und an Frankreich. Som Dame-Tourist spiller hun unegtelig en Rolle i den nyere Tid. Hun har allerede gjennemreist Spanien og Italien, Danmark Norge og Sverrig, ja selv Lapland har hun aflagt en fransk Visit, og om alt dette skriver hun Bog paa Bog, der rigtignok ikke indeholder synderligt Nyt, ikke heller synderlig Poesi, ikke heller vidner om noget eiendommeligt Opfattelsestalent; men som Damer i Almindelighed skriver hun frisk væk, hvad der falder hende ind, og paa denne Maade vil hun sagtens endnu berige den tydske Reise-Literatur, der allerede ikke er ringe, med Erindringer fra China og Canada, Chili og Madagascar. — Dr. Binder har udgivet et Bind alemanische Volkssagen, Geschichten und Märchen, der kunde være smukke nok, hvis ikke den naive Folkepoesi i mange af dem var gaaet tilgrunde i en romantisk udiværet Fremstilling i van der Weldes Maneer. — Efter østerlandske Kilder har Abraham Tendlau bearbeidet Sagen und Legenden jüdischer Vorzeit, et høist fortjenstfuldt Arbeide, men som taber en Deel i Interesse derved, at Bearbeideren ikke er Herre over den poetiske Form, hvori han har indklædt de smukke Myther. — Ogsaa i Aar har Fr. v. Raumer udgivet Historisches Taschenbuch, vierter Jahrgang. Den samme grundige Forskning og klare Fremstilling, der charakterisere de forrige Aargange, findes ogsaa i denne. Hvad vi ikke kunne rose nok, er hans hæderlige Bestræbelser for i Valget af Stoffet at nærme sig Tidens Interesse og sætte det Forbigangne i Forbindelse med Nutiden og hvad der bevæger sig i den. Som Exempler herpaa anføre vi blot hans egen fortræffelige Fremstilling af de franske Forfatningsformer siden 1789 og Arendts classiske Belysning af den brabantske Revolution 1789—90. — Noget af det Mærkeligste, den tydske Literatur i det forløbne Aar har bragt os, er imidlertid Lenaus die Albigenser, et Digt, der er saa betydningsfuldt, at vi i et følgende Numer uden Tvivl ville komme til nærmere at omtale det.

Engelske Almanakker for 1843. Den engelske Almanakliteratur udvikler Aar for Aar et

yppigere Liv. Det er ikke endnu 20 Aar siden den tydske Boghandler Ackermann i London udgav den første engelske Almanak af den Art, som den tydske Literatur allerede i saa lang en Række af Aar havde det i de saakaldte „Tachenbücher." Ackermanns Foretagende vandt Bifald, og næsten hvert Aar bragte hans Forget me not nye Sødskende. Friendship's Offering udkom i samme Format og til samme Priis som Forget me not; men snart gjorde Trangen til endnu pragtfuldere artistisk Udstyrelse sig gjældende, Formatet forstørredes, Priserne fordobledes, og i sit røde Silke med Guldsnit hævdede den glimrende Keepsake i en Række af Aar sin Plads som Europas første Almanak i artistisk Henseende, medens Forget me not med Hensyn til det literaire Indhold endnu vedblev at gjøre den Rangen stridig. I de sidste 6 eller 8 Aar har The Keepsake imidlertid ogsaa i artistisk Henseende faaet en Mængde Rivaler, den ene mere glimrende end den anden, og kun i Eet lige, nemlig i Prisen, der nu saa at sige for alle, undtagen Forget me not og Friendship's Offering, er en Guinee, eller her paa Stedet 10 Rbd.

Indtil for to eller tre Aar siden havde endnu ikke andre end de to billigste, Forget me not og Friendship's Offering, fundet deres Vei til os; nu ere vi imidlertid adskilligt videre; og, da det maaskee tør antages, at nogle Bemærkninger angaaende de Almanakker, der ere at faae hos vore egne Boghandlere, ville kunne have særlig Interesse for enkelte af vore Læsere, ville vi med nogle faa Ord omtale dem, der iaar ere komne os for Øie.

Aargangen 1843 af Forget me not, der udgives af F. Shoberl, forekommer os hverken med Hensyn til Text eller artistisk Udstyrelse at staae saa høit som flere af de foregaaende Aargange. Iblandt de 11 Staalstik, der findes deri, synes adskillige navnlig at spille over i den affecterede Maneer, der er os saa bekjendt fra størstedelen af de tydske Taschenbücher, og af Texten staaer efter vor Mening en Deel ikke over Middelmaadigheden. Det samme gjælder om Friendship's Offering, hvis artistiske Deel bestaaer af 9 Staalstik, hvoraf imidlertid nogle have tiltalt os mere end Forget me not's. Prisen paa enhver af disse Almanakker er 12 Schill., her 6 Rbd.

Til en Priis af en Guinee haves her tre andre, af hvilke the Keepsake og Heath's Book of beauty begge ere udgivne af Grevinden af Blessington, hver med 13 Staalstik, der vel fortjene Tilnavn af „highly finished", som Forlæggeren giver dem. Texten i begge staaer omtrent lige: i hver af dem findes adskilligt Godt, men og en heel Deel Middelmaadigt: Billederne derimod ere af saa forskjellig Art, at de ikke godt kunne sammenlignes. Medens The Keepsake frembyder i Flæng Portraiter, Genrebilleder osv., indeholder „The Book of beauty" udelukkende Portraiter af engelske Damer: det er imidlertid ikke dem alle, hvem Skjønheden giver Adkomst til at findes her; men hvad der for adskillige mangler deri, opveies ved adeligt Blod og nye Dragter: af Kniplinger alene indeholder denne Bog maaskee til flere tusinde Dalers Beløb, for ikke at tale om Diamanterne, der synes næsten ubetalelige. Dog, Spøg tilside. Begge Bøger indeholde meget smukt. — Ikke destomindre maae vi dog tilstaae, at den tredie bærer Prisen for dem begge: det er Heath's picturesque Annual, hvoraf denne Aargang indeholder The American in Paris, af Jules Janin, med 18 Staalstik efter Tegninger af Eugéne Lami. I Bogens Fortale foregives, at dens Indhold er fyldt af en amerikansk Pen; med dette kan, for at blive i den janinske Aand, i det Høieste kun forsaavidt være sandt, som Bogen muligt er skreven med en Staalpen af amerikansk Fabrik; thi heelt igjennem røber den saa aabenbart Jules Janins egen Stiil, at der ikke kan være nogen Tvivl om, at han selv er Forfatteren: ja vi skulde endog tage meget feil, om ikke enkelte Afsnit deraf allerede andensteds findes trykte under hans eget Navn. Læseren taber imidlertid ikke Noget derved; thi vi tvivle paa, at nogen Amerikaner, uden maaskee Washington Irving, vilde kunne levere noget saa Piquant om Frankrigs Hovedstad. Men hvad vi især finde ganske fortreffeligt er Staalstikkene, hvoraf flere ere af en henrivende Virkning: det er ubetinget det Interessanteste, vi have fundet i nogen engelsk Almanak. — Idet vi slutte disse Bemærkninger, ville vi endnu tilføie, at det sidste Værk allerede er begyndt at udkomme paa Fransk. Det udgives i 18 ugentlige Leveringer, med 1 Staalstik i hver, og koster 18 Fr.

Den lille Pige i Asylet.

Deromme i Asylet paa Bænke sad de Smaa,
Med Haaret redt til Siden og fattige Klæder paa,
Men Alle nok saa glade, de strikked og sang iblandt:
„Vist ingen Amazone den første Strømpe bandt!" —
Nu fik de Lov at lege, mens der blev luftet godt,
De lystigt sprang i Haven, skjøndt Veiret var lidt raat;
Thi det var seent paa Aaret, hver Busk stod uden Blad,
Den nøgne, lille Have gjorde dem dog saa glad.

De toge hinanden ved Haanden, Alle vilde de med;
En Eneste kun havde sat sig hen paa et eensomt Sted,
En lille nydelig Pige, hun var vist kun fire Aar,
Ned over de blege Kinder faldt hendes gule Haar.
De fine, smaabitte Hænder hun holdt i sit lille Skjød,
Graad saae man ikke i Øiet, men dog den dybeste Nød.

„— Hvad feiler Du, lille Stakkel? Hvorfor er Du ikke glad?"
Med den tungeste Sorg i Verden den fireaars Lille sad.

„— Til Sengs laa min Fader længe, min Moder syg gik om!
For at klæde mig af i Aftes Nabokonen kom;
Der var saa mørkt i vor Stue, kun Løgten skinnede ind,
Hun talte til Fader og Moder, — de sov; hun klapped min Kind
Og lagde mig til dem i Sengen, sagde god Nat og gik;
Min Moders Haand var saa iiskold; — jeg sov i et Øieblik —
Og hele Natten jeg drømte, saa meget Velsignet jeg saae,
Jeg fløi langt ud over Volden og op i Himmelens Blaae!

„Jeg fløi gjennem alle Guds Sale, min Fader og Moder var med,
Tilsidst fløi vi ind i Skoven, det allerdeiligste Sted,
Og Blomsterne talte og leged', de vare saa store som jeg! —
— Saa vaagnede jeg imorges. Moder kyssed mig ei;
Jeg rørte ved hendes Kinder, paa hende og Fader jeg saa,
De vare saa kolde og stille —, alene jeg hos dem laa.
Jeg blev saa skrækkelig bange, jeg græd! — og Folk kom der jo,
De sagde, at Fader og Moder vare døde begge to!

„Jeg fulgte med Nabokonen herhen, hun
skulde forbi,
Hun henter mig henimod Aften, saasnart
hun igjen er fri;
Jeg tænker paa Fader og Moder, hvor
stille de laae,
De vare dog begge saa glade, da jeg i min
Drøm dem saae.
Jeg tænker paa dem saa meget, og dog er jeg
slet ikke glad!" —
— Med sin store Sorg saa alene den
fireaars Lille sad.
De store mørkeblaae Øine, de smilte,
Taarerne kom
— Men alle de andre Smaabørn legede
rundtenom.

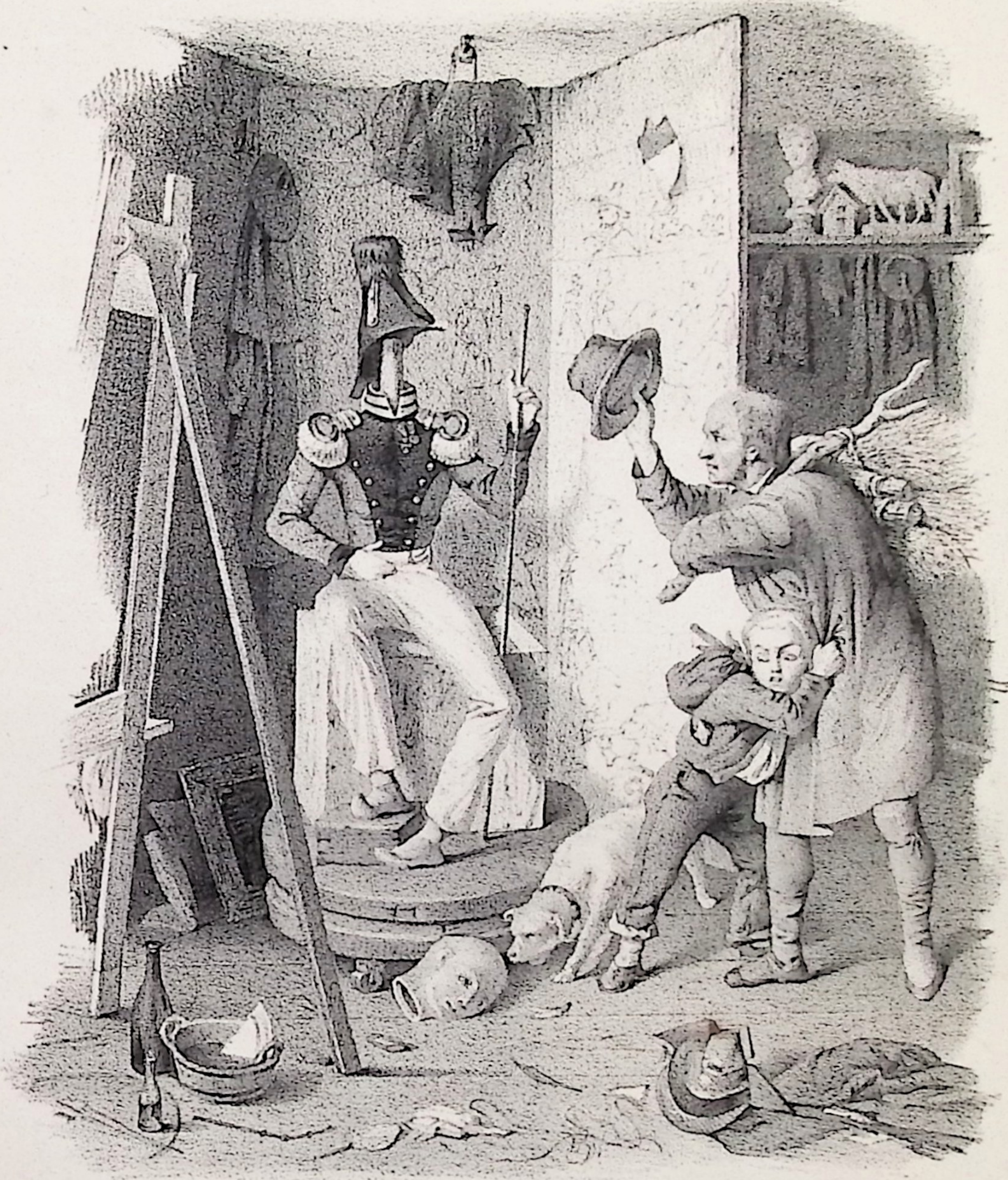
H. C. Andersen.

Spildt Høflighed.

Hvis den medfølgende Lithographi har det Held at behage Dig, kjære Læser, og Du uvilkaarligt kommer til at smile af den skikkelige Bondemand, der træder ind i Malerens Atelier og med Ærbødighed hilser paa den opstillede Gliedermann i den straalende Uniform og med Ordenerne paa Brystet, saa tøv et Øieblik og læg den ikke altfor hurtigt fra Dig! Spørg Dig selv, kjære Læser, inden Du gjør Dig lystig over den stakkels Bonde og medlidende trækker paa Skuldrene over hans Enfoldighed — spørg Dig selv, om Du da aldrig har grebet Dig i det Samme? Er det aldrig arriveret Dig i Livet, at Du har taget din Hat af for en guldbroderet Kjole, eller en Stjerne, eller et Ordensbaand over Vesten, uden at tænke paa Personen, der bar det? Og hvis Du ikke ganske kan sige Dig fri herfor, føler Du da ikke: de te fabula narratur?

„Men," vil Du maaskee indvende, „hvad skader det da, at jeg er høflig? er ikke Høflighed en Dyd, og siger ikke Ordsproget, at den ikke koster Penge?" — Jo Du har Ret, og jeg har allerede forudseet denne Indvending. Penge koster den ikke, det kan Du have Ret i, men mon den ikke undertiden koster noget mere? Hvad om den kostede Dig din Frihed og Selvstændighed, din ædlere Natur, dit egentlige Jeg? Det var dog en dyr Høflighed, og, tro mig, det er ikke saa sjeldent, at dette er Prisen. Høflighed er vistnok

Efter Raffet. Em Bærentzen & Co lith Inst.

SPILDT HÖFLIGHED.

Scene i en Malers Atelier

Ny Portefeuille 1843.

en Dyd, og i det selskabelige Liv en af de allerførste; men er det en ædel Mønt, saa rut ikke altfor meget med den! bringer Du Guld til Torvs der, hvor Du skulde betale med Kobber, saa vil man let falde paa, at din Mønt er falsk, og Du udsætter Dig for, at man modtager med Mistro, hvad Du saa letsindigt sætter i Omløb. Glem ikke heller, at jo finere Præget er, desto lettere vil det slides — og Du selv mister dit Præg med det Samme.

Lad Dig derfor ikke daare af den enfoldige Talemaade, som man ogsaa om Høfligheden er saa tilbøielig til at anvende: „gjør det ingen Gavn, saa skader det ikke heller," thi hvad der ikke gjør Gavn, kan ofte gjøre ubodelig Skade. Hvis Du i Theatret af Høflighed klapper for det Middelmaadige, hvorledes vil Du da udtrykke din Glæde over det virkelig Gode? Strøer Du Blomster for det underordnede Talent, vil Du da ikke let komme til at nedværdige Dig selv, naar Du vil hædre det Ualmindelige? Hvis i den slesvigske Stænderforsamling den mandige Forkæmper for Modersmaalets hellige Sag havde raisonneret som saa: „Jeg mærker, at man krænker mine Rettigheder som Menneske og Borger; jeg mærker, at man fornærmer mit Modersmaal og vil forbyde mig at tale det; jeg mærker, at man truer med at undergrave mit Fædreland, hvis Eenhed og Udelelighed bør være enhver Statsborger hellig: men jeg vil dog ikke tilsidesætte Høfligheden imod dem, jeg kommer dog til at føie mig efter dem og tale Tydsk som de Andre" — havde det ikke været spildt Høflighed, kjære Læser, ja vilde det ikke næsten været uanstændigt at kalde det saaledes?

Vær derfor kun høflig, men vær det med Forskjel, og husk paa, at det er netop denne Forskjel, der giver din Høflighed sin Berettigelse og sit Værd. Uden den vil din Høflighed som oftest være spildt, — i det mindste er der eet Tilfælde, hvor den altid vil være det, og jeg skulde tage meget feil, om det ikke ogsaa er hertil, at Maleren sindrigt har villet alludere. Der er een Høflighed, der altid er spildt; Du kan læse Dig den til paa Skizzen; det er den, der bliver viist imod hovedløse Personer. De ville aldrig fatte din Høflighed, og i de fleste Tilfælde ville de misforstaae den aldeles.

Red.

Dansk Retspleie til Søes.

Fortalt af Englænderen Campbell.

Krigen var erklæret mellem England og Frankrig. Bonaparte havde brudt Freden til Amiens, og den største Forfærdelse herskede i Handelsverdenen, fornemmelig imellem dem, der havde værdifulde Skibsladninger paa Havet eller selv befandt sig paa Reisen til Europa. Jeg hørte til de Sidste; men lykkeligviis var Efterretningen om Krigens Udbrud indtruffen endnu før min Afreise fra Indien, saa at jeg havde Tid nok til at oppebie et dansk Handelsskibs Hjemreise, under hvis neutrale Flag jeg kunde haabe uantastet at naae mit Fædreland.

Ihvorvel Skibet, hvad Elegance i det Indre angik, stod tilbage for de engelske Ostindiefarere, var det dog en fortrinlig Seiler, og med Hensyn til Disciplinen var Mandskabet ligesaa ypperligt organiseret og Befalingen ligesaa streng som paa et engelsk Orlogsskib i Almindelighed. Jeg havde aldrig anseet det for muligt, at der paa et Koffardiskib kunde herske en saadan Orden og Mandstugt.

Den første Lieutenant var en af de smukkeste unge Mænd, jeg nogensinde har seet. Sin nærværende Post, hvortil han først for kort Tid siden var bleven befordret, skyldte han ikke blot den Omstændighed, at han var en Søn af Rhederen, men sine virkelige Fortjenester. Af Mandskabet ombord, blandt hvilke han havde tjent i fem Aar, blev han næsten forgudet, og af Passagererne var han ligeledes meget afholdt. Den eneste Rolighedsforstyrrer ombord var Skibskokken, en kjæk, men ondskabsfuld Portugiser, der næsten daglig enten paa den ene eller anden Maade forstyrrede den gode Forstaaelse, der ellers herskede imellem Mandskabet. Allerede oftere havde han af Capitainen og de øvrige Officerer faaet alvorlige Irettesættelser, og netop den Aften, da denne Skizze begynder, var han bleven løsladt af en streng Arrest, som den første Lieutenant havde dicteret ham, fordi der var stærk Formodning om, at han havde villet forgive en Matros, der havde fornærmet ham. For denne ham paalagte Straf svor den opbragte Portugiser Lieutenanten Hævn.

Det var henimod Solnedgang. Lieutenanten spadserede paa Dækket, Arm i Arm med sin Brud, en ung, elskværdig Englænderinde. Nu og da bleve de to Forlovede staaende for at betragte de flyvende Fiske, der foer hen over Vandspeilet, jagede af deres rovgjerrige Forfølgere. Begge drømte og talte om deres forestaaende Lykke — da pludselig Skibskokken sprang ind paa Lieutenanten med en Behændighed, der gjorde enhver Mellemkomst umulig, og stødte ham sin Kniv i Brystet. Den Ulykkelige sank med et Skrig til Jorden, og Portugiseren opslog en djævelsk Triumphlatter.

Bruden, der endnu ikke anede sin Ulykke i dens fulde Udstrækning, kastede sig jamrende over den Elskede; en Matros ilede til for at holde ham, og, da denne trak Kniven ud af hans Bryst, blev Englænderindens fine Knipplingskjole oversprøitet med hans Blod: Stikket var trængt lige ind i Hjertet. Med den sidste Anstrengelse vendte den Døende sig til

hende, sendte hende endnu et ømt Blik og sank derpaa livløs tilbage i Matrosens Arme.

Imidlertid var Capitainen ilet op paa Dækket. Han græd som et Barn, thi han elskede Lieutenanten som sin egen Søn, og kun hans personlige Nærværelse kunde afholde det rasende Skibsmandskab fra paa Stedet at tage Hevn over Lieutenantens Morder. Skibskokken blev strax greben og lagt i Lænker; den Myrdedes Liig blev bragt ned i Rummet, og den fuldkommen bevidstløse Brud overgaves til de andre Fruentimmers kjærlige Omhu i Kahytten.

Den følgende Aften modtog jeg Indbydelse til at komme op paa Dækket; jeg gik strax derop og fandt hele Skibsmandskabet i deres Søndagsklæder tilligemed Officererne og de øvrige mandlige Passagerer forsamlede deroppe. Den tjenstgjørende Deel af Mandskabet dannede et Espalier paa begge Sider af Dækket; Capitainen tilligemed de øvrige Officerer havde stillet sig agterst paa Dækket, og i Midten laa — den myrdede Lieutenants Liig paa en lav Baare, hvorover det danske Nationalflag var udbredt. Jeg indsaae strax, at jeg var indbuden til at overvære Lieutenantens Begravelse.

Det var saagodtsom blikstille. Vi vare allerede udenfor Passaten og havde næsten naaet Linien; Solen brændte endnu varmt, skjøndt den var nær ved sin Nedgang; Seilene hang slapt ned af Masterne, og kun Storseilet var trukket op for at opfange enhver Luftning, der reiste sig. Et endnu sikkrere Tegn paa, at vi nærmere os den varme Zone, havde jeg allerede om Morgenen lagt Mærke til: i det blaae, gjennemsigtige Vand havde jeg bemærket to Haier, der i Compagni med deres sædvanlige Ledsager, Lodsen, uafladelig fulgte Skibet. Matroserne antage, at disse Havets Uhyrer altid følge Sporet af et Skib, hvori der findes en Død; jeg derimod saae i deres Følgen med Skibet kun et Tegn paa, at vi nærmede os Linien.

Den høitidelige Stilhed i Naturen og paa Skibet, der paa det uendelige Ocean syntes os en Verden, de skvulpende Bølger, hvori den kjære Hedengangne snart skulde finde sin kølige Grav, Skibspræstens høitidelige Bøn — Alt dette fyldte Hjertet med Ærefrygt for Guds Storhed og med den levende Følelse af vor egen Afmagt, der ingensteds føles stærkere end paa en lang Søreise.

Jeg traadte hen til de øvrige Passagerer. En høitidelig Stilhed herskede paa Dækket, thi vi troede alle, at man paa sædvanlig Maade vilde vise den Døde den sidste Ære. Men paa eengang hørte vi Lyden af faste, afmaalte Trin, der nærmede sig langsomt: med dragne Sabler førte Bagbords-Vagten Morderen hen til den Myrdedes Leie, traadte derpaa nogle Skridt tilbage, saa at de dannede den fjerde Side i denne Fiirkant. Vi Passagerer saae paa hinanden med Forundring. Morderen var dog vist ikke bragt herhen blot for at være Vidne til sit Offers Begravelse; og dog — hvortil ellers disse selsomme Forberedelser? Vi havde vel hørt Meget om den danske Sø-Rettergangs Hurtighed og Strenghed; men hvis Forbryderens Skjebne her skulde afgjøres, saa maatte vi dog uden Tvivl allerede have seet Tilberedelserne til Henrettelsen; men dette var ikke Tilfældet, og vi vidste ikke, hvad vi skulde tænke.

Vor Tvivl varede ikke længe. Den anden Skibslieutenant tog et Document frem og

oplæste en af Admiralitetet udfærdiget Befaling, hvori der tilstodes Capitainen Fuldmagt til at holde Krigsret og øieblikkelig at lade Rettens Domme fuldbyrde efter de bestaaende Love. Derpaa spurgte han Fangen, om han vilde være tilfreds med, at Forhandlingerne førtes i det danske Sprog. Denne samtykkede deri, og Krigsretten erklæredes for sat.

Flaget blev pludselig taget af den Døde, og selv den Elendige, der havde bibragt ham det dødelige Saar, gyste ved Synet af sit Offers rolige og ligesom forklarede Træk.

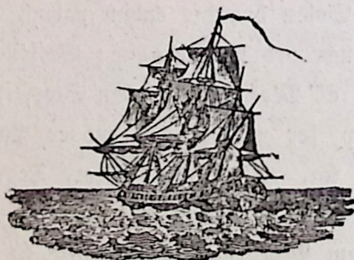
Forhandlingerne vare korte og høitidelige. Den fuldførte Misgjerning blev paa det soleklareste beviist. Blodet stivnede i mine Aarer, da jeg saae den blodfarvede Kniv og det djævelske Smiil, hvormed Fangen gav sin ondskabsfulde Glæde tilkjende ved Synet af Mordinstrumentet. Efter endt Undersøgelse samlede Capitainen Stemmerne, og den Fangne blev eenstemmig erklæret skyldig.

Officererne satte Hattene paa, og Capitainen skred til at afsige Dommen. Jeg forstod ikke et Ord deraf og blev derfor ikke lidet forundret, da den før saa frække og overmodige Morder faldt Capitainen til Fode og tiggede om Naade. Denne pludselige Sønderknuselse i Sammenligning med hans tidligere følesløse Forstokkethed var mig fuldkommen uforklarlig; thi at han hverken frygtede Døden eller angrede sin Daad, laa tydelig for Dagen.

Fire Matroser traadte nu frem og løftede Liget i Veiret, fire andre grebe Fangen, medens ti Mand gik hen imod ham med stærke Reb i Hænderne. Nu blev mig paa eengang det Hele klart, og jeg forundrede mig ikke længere over Morderens Sjæleangst, da han, Ryg mod Ryg, blev bunden saa fast til Liget, at han ikke kunde røre et Lem. Hans Skrig blev der gjort Ende paa, derved at der stoppedes ham et Tørklæde i Munden. Begge, den Levende og Døde, lagdes sammen paa Baaren; Skibspræsten læste nogle korte Bønner af det danske Ritual, og derpaa bleve Morderen og hans Offer kastede sammen i Havet!

Neppe havde Bølgerne modtaget dem, førend en klartskinnende, hvidliggraa Skikkelse blinkede gjennem det grønne Søvand; en Gysen greb alle de Tilstedeværende — det var den lurende Hai, der styrtede hen paa sit Bytte. Tause stirrede vi Alle nogle Minuter ned i Dybet. En og Anden troede at opdage Spor af Blod i Vandet. Endelig vendte alle Passagererne sig gysende bort og søgte at glemme den retfærdige, men rædsomme Straf, til hvis Fuldbyrdelse de havde været Vidne.

Som man kunde vente sig, fortalte Skibsvagten den følgende Morgen alle Slags forunderlige Historier om natlige Syn paa Havet; og jeg selv maa bekjende, at jeg var glad, da der pludselig reiste sig en frisk Kuling, der førte os bort fra denne tragiske Skueplads.

Nogle Brudstykker
af Al. Dumas's Reise i Italien.

2.

Den neapolitanske Adel.

Ihvorvel Gaden Chiaja i Neapel ikke er mærkværdig i og for sig selv, fører den dog til den største Deel af Neapels Mærkværdigheder; gjennem den kommer man til Virgils Grav, til Hundegrotten, til Lago Agnano, til Puzzuoli, Bajæ, til Averner Søen og til de phlegræiske Marker. Desuden er Chiaja fremfor Alt den Gade, hvor det neapolitanske Aristocrati daglig holder sit Corso, om Vinteren fra Klokken tre om Eftermiddagen, og om Sommeren fra Klokken fem.

De Adelige i Neapel, ligesom de i Venedig, angive aldrig noget Tidspunkt for deres Familiers Oprindelse; de ville maaskee ophøre, men de have ganske sikkert aldrig havt nogen Begyndelse. Deres mest glimrende Periode, sige de, var under de romerske Keisere; iblandt deres Ahner nævne de ganske oprigtig Fabierne, Marcellerne, Scipionerne; de, som ikke ganske tilforladelig kunne lede deres Slægtregister tilbage forbi det tolvte Aarhundrede, høre til den lille Adel, til Aristocratiets Udskud.

Adelen er i Neapel, som overalt, gaaet til Grunde; naar jeg siger gaaet til Grunde, mener jeg i relativ Betydning: idet nemlig selv de Rigeste ere fattige i Sammenligning med deres Forfædre. Der gives i Neapel Ingen for Øieblikket, hvis Indkomster stige til en Sum af 500,000 Livres; tyve Familier have mere end 200,000, og halvtredsindstyve imellem 100 og 150,000; sædvanligt ere deres Indtægter imellem 5 og 10,000 Ducater; den hele øvrige Mængde Martyrer har 1000 Ducater i Renter, eller maaskee endnu mindre. Om Gjælden ville vi slet ikke tale.

Men det Selsomme derved er, at man maa kjende denne Forskjel, for at bemærke den; efter det ydre Skin at regne er Alles Formue eens. Det kommer deraf, at Enhver lever i sin Equipage og i sin Loge. Da nu med Undtagelse af en Hertug af Eboli, en Prinds af St. Antimo eller en Hertug af San-Teodo, Enhver har en meer eller mindre ny Kalesche, et Par mere eller mindre gamle Heste og et meer eller mindre forslidt Livree, bemærker man ved første Øiekast kun to Grader af Formue, mellem hvilke der rigtignok er en meget stor Afstand.

Husene ere næsten hermetisk tillukkede for de Fremmede. Fire til fem fyrstelige Paladser aabne om Dagen pralende deres Gallerier og om Aftenen deres glimrende Saloner, alle de øvrige have Sorg. De Tider ere forbi, da man, som Fernando Orsini, Hertug af Gravina, strev over sin Port: sibi suisque et amicis omnibus.

Det kommer deraf, at med Undtagelse af hine rige Huse, hvor Neapels Gjæstfrihed endnu lever, er alle de Andres Glands mere eller mindre udslukt. Den Nysgjerrige, som med Asmodei Bistand kunde afsløre de fleste af disse Slottes Terrasser, vilde hos den ene Trediedeel finde knappe Kaar og Sparsomhed, og hos de to Trediedele Mangel.

Men takket være Livet i Eqvipager og Loger! man bliver Intet af Alt dette vaer. Man aflægger sit Kort i Slottet, men man

mødes i Corso og gjør sine Visiter i Fondo eller San Carlo. Saaledes bliver Stoltheden ikke krænket; ligesom Frants den Første har man tabt Alt, kun ikke Æren.

Man vil vel nu gjøre mig den Indvending, at man uheldigviis ikke kan leve af Æren, og at man maa spise for at leve. Det er ikke tydeligt, at der, naar man for 1,000 Ducater skal holde Vogn, kjøbe Foder til to Heste, lønne en Kudsk og leie en Loge i Fondo eller San Carlo, kan blive meget tilovers til at forsyne Bordet for. Herpaa svarer jeg: Gud er stor, Havet er dybt, Maccaroni koster 2 Skill. Pundet, og Asprino d'Averso to Liarer Flasken. — Det er nemlig en behagelig Viin, som staaer midt imellem Champagner og Cider. Man kan saaledes hjemme gjøre et ret godt Middagsmaaltid af Maccaroni og Asprino, som ikke kommer til at koste mere end fire Skilling for hver. Bestaaer nu Familien af fem Personer, bliver der ni Francs tilbage til at opretholde Navnets Ære. Frokosten falder bort; det er beviist, at der ikke er noget sundere end kun at spise eengang i 24 Timer, kun forandres Tiden og Bevægelsen ovenpaa Maaltidet efter Aarstiden: om Vinteren dinerer man Klokken to, og det maa saa være tilstrækkeligt indtil den næste Dag Klokken to; om Sommeren souperer man ved Midnat, og dermed nøies man da ligeledes til næste Midnat. Der gives desuden ogsaa galante Folk, som spise Brød uden Maccaroni, eller omvendt, for om Aftenen med megen Pral at kunne tage deres Iis hos Donzelli eller Benvenuti.

Det forstaaer sig, at denne Diæt kun er bestemt for de lette Punge; de hvis Rente er 500,000 Livres have en fransk Kok, hvis Stamtræ og Certificater ere i en lige saa streng Orden, som en arabisk Hests Genealogi. Hine holde to til tre Maaltider om Dagen; for dem gives der intet Land, overalt er der et Paradis.

Det neapolitanske Aristocraties Hovedfornøielse er Spil; om Formiddagen gaaer man ind i en Casino og spiller, om Eftermiddagen spadserer man, om Aftenen gaaer man i Theatret og efter Skuespillet i Casino og spiller igjen.

For Aristocratiet staaer kun een Vei aaben, nemlig Diplomatiken; hvor udstrakte imidlertid end Kongen af Neapels Forbindelser med de andre Magter virkelig ere, beskjæftiger han dog i det høieste kun 60 Personer ved sine Gesandtskaber og Consulater; alle de øvrige unge Adelsmænd have altsaa slet Intet at bestille, og følgelig bestille de heller Intet; thi i den militaire Vei er der ingen Udsigter, og den commercielle nyder ingen Agtelse.

Den literaire eller lærde Carriere ville vi ganske forbigaae, thi der findes ingen; der gives i Neapel, ligesom alle andre Steder, et vist Antal Lærde, som stride om Formerne af de græske og romerske Ildtænger, og skjælde hinanden ud over den store Mosaik i Pompeji eller over Statuerne af de to Balbier, men det er Familieanliggender, og der er Ingen, som bryder sig om slige Barnestreger.

Hovedsagen er Kjærlighed. Florents er Glædens og Munterhedens By, Neapel Sandselighedens.

I Neapel er en Elskendes Skjæbne strax afgjort; hans første Blik bevirker enten en Sympathi eller en Antipathi. Er det Sidste Tilfældet, vil han ikke kunne fremkalde Gjenkjærlighed hverken ved Anstrængelse, Foræringer, eller nok saa megen Udholdenhed;

sympathiserer man derimod med ham, bliver han elsket uden lang Tøven; Livet er kort, og Intet bringer den tabte Tid tilbage. Den foretrukne Elsker gjør sig hjemme i Huset; men uagtet den ærbødige Afstand, i hvilken han holder sig fjernet fra Husets Herskerinde, kjender man ham dog paa den Magelighed, med hvilken han sætter sig ned, paa den utvungne Maade, hvormed han læner Hovedet imod Trøsterne; desuden paaligger det ham at ringe paa Tjeneren, at ledsage Visiterne til Døren, og at aftørre de røde Pletter af Gulvet, naar Børnene spilde Viin af deres Smaaglas. — Den ulykkelige Elsker tager derimod ganske trøstig sin Afsked, thi han veed, at hans Ulykke ikke vil vare bestandig.

Det neapolitanske Aristocrati nyder kun en ubetydelig Underviisning; dets Opdragelse er i Almindelighed meget forsømt i intellectuel Henseende, hvilket maa tilskrives den Omstændighed, at man ikke finder en eneste god Skole i hele Neapel med Undtagelse af Jesuiternes. De derimod, som virkelig have faaet nogen Underviisning, have meget gode Kundskaber, hvilke de have erholdt af de Professorer, som man har givet dem til Lærere. Jeg har seet Fruentimmer, som kunde mere Historie, Philosophi og Politik, end mange Historikere, Philosopher og Politikere i Frankrig. Derimod blive Legemsøvelser meget dyrkede i Neapel, næsten alle Mænd ere gode Ryttere, fortrinlige Skytter og bruge Kaarden ganske ypperligt. I denne Henseende er deres Ry endog udbredt og næsten uomtvistet. I en Duel ere de farlige Modstandere.

Den neapolitanske Nation er, overalt med Hensyn paa det nuværende Italiens politiske Stilling, hverken militairisk som Preussen eller krigersk som Frankrig, men det er en lidenskabelig Nation. Naar en Neapolitaner seer sin Ære krænket eller føler sin Patriotisme opflammet, eller hans Religion bliver truet, fægter han med et Mod, som fortjener al mulig Agtelse. En Duel bliver i Neapel modtagen ligesaa hurtig og modig, som i Paris, London eller Petersborg, og medfører et ligesaa energisk Resultat, om end de foregaaende Formaliteter, ifølge de locale Sædvaner, blive noget anderledes ordnede.

Naar vi gjennemvandre Neapel med vore liberale Ideer, saaledes som vi have faaet dem ikke ved Studium af Folkenes Characteer, men af Publicisternes Skrifter, og vi kaste et Blik paa Folket, som vi finde leiret næsten nøgent paa Slottenes Tærskler og i alle Kroge paa de offentlige Pladser, hvor det spiser, lægger sig til at sove og atter vaagner op af sin Søvn: føle vi vort Hjerte beklemt ved at betragte denne tilsyneladende Elendighed, og vi raabe da i vor philantropiske Iver: „Det neapolitanske Folk er det ulykkeligste i Verden."

Men vi tage betydelig feil. — Nei, det neapolitanske Folk er ikke ulykkeligt; thi dets Fornødenheder stemme fuldkommen overeens med dets Ønsker. Hvad behøver det at spise? en Pizza (et lidet Hvedebrød) eller et Stykke af en Vand-Melon, — og til at sove paa? en Steen under Hovedet. Dets Nøgenhed, som vi ansee for en Lidelse, er tvertimod en Nydelse i det brændende Clima, hvor Solheden tjener istedenfor en Klædning. Have vel Slottene en Baldakin, som er pragtfuldere end Himmelen, der ligesom blaat Fløiel hvælver sig over deres Hoveder? og er ikke enhver Stjerne, som funkler paa Himlens Bue

i hans Tro en Lampe ved Madonnas Fødder? Forskaffer Enhver sig ikke dagligt det Nødvendige for to Gran, og har han ikke endnu noget tilovers for dermed at betale Improvisatoren paa Molo og Corricolens Fører.

Hvem der derimod i Neapel er ulykkelig, det er Arristocratiet, som paa meget faa Undtagelser nær er gaaet til Grunde ved Ophævelsen af Fideicommisser og Majorater; Adelen, der bærer et stort Navn uden at eie Noget, der kan give det Glands; der besidder Paladser og er nødt til at sælge sine Meubler. — Ulykkelig er endelig Middelklassen, som hverken driver Handel eller Industri, som har en Pen uden at turde skrive, en Pensel, uden at turde male, en Stemme i Brystet uden at turde tale; en Classe, som kan beregne at den vil have Tid til at sulte ihjel, førend den vil see sig i Stand til at slutte sig til saamange adelige Philosopher og intelligente Lazzaroni, at de ville være istand til at danne en constitutionel Fleerhed.

TUTTI-FRUTTI.

Det nye Theater-Regulativ. I Forsommeren 1842 henvendte den daværende Theaterdirection, bestaaende af dHrr. v. Levetzau, Adler og Molbech, sin særdeles Opmærksomhed paa Affattelsen af et nyt Betalings-Regulativ for indsendte Arbeider, og et saadant udarbeidedes kort Tid derefter. Under Hs. Majestæts paafølgende Reise overdroges Chefsposten interimistisk til Hr. Conferentsraad Collin, til hvem ogsaa det udarbeidede Regulativ blev leveret. Herefter udarbeidede Hr. Conferentsraaden et nyt, med endeel forandrede Beregninger, som efter Hr. v. Levetzaus Tilbagekomst blev discuteret af samtlige Medlemmer af Direktionen og derpaa indgivet til Hs. Majestæt Kongen. Hs. Majestæt bifaldt det indgivne Forslag i sine vigtigste Punkter, men forlangte nærmere Betænkning om en enkelt Branche af samme, nemlig: Betalingen for Stykker, der ikke udfylde en heel Aften. Efterat en saadan var udarbeidet af Direktionen, der dengang endnu bestod af dHrr. Levetzau, Collin, Molbech og Adler, har Hs. Majestæt under 29de Dcbr. f. A. allernaadigst approberet følgende

Regulativ

for Honoraret for de Stykker, som opføres paa den kongelige Skueplads:

Stykkerne henføres med Hensyn til Oprindelse og Skuespilart til følgende Classer:

1) **Originaler:** a) reciterende Skuespil
b) Operaer
c) Syngestykker
d) musicalske Dramaer, Vaudeviller.

2) **Oversættelser og Omarbeidelser:**
a) reciterende Skuespil
b) Operaer og Syngestykker til fremmed Musik
c) — — — nycomponeret Musik.

Stykkerne henføres med Hensyn til Qvantiteten til 2 Hovedclasser:

A: De, som udfylde en heel Aftens Forestilling, eller som i al Fald dertil kun behøve et Concertnummer, et Divertissement, en Monolog, eller deslige, som ikke hører ind under Regulativet.

B: De, som kun udfylde en Deel af Forestillingen.

Originaler, som udfylde en heel Aften:

Som Normal-Honorar betragtes den Betaling, som tilfalder Forfatteren af et reciterende Skuespil, der udfylder en heel Aften, nemlig:

strax ved Antagelsen 50 Rbd.

og af den aftenlige Indtægt (det er Indtægten af de Billetter, som pleie at sælges enkelte):

af hver af de 5 første Forestillinger	1/3 Deel
— — — næste —	1/4 =
— — — — —	1/5 =
— — — — —	1/6 =
og af den 21de til den 25de Forestilling	1/7 =
samt med den 25de Forestilling........	50 Rbd.

Operaer, Syngestykker og musikalske Dramaer, som udfylde en heel Aftens Forestilling, betales med 25 Procent over Normal-Honoraret.

Dersom Digter og Componist ikke have truffet Overeenskomst, tilfalder af Honoraret:

for en Opera:

Componisten 2/3 Dele og Digteren 1/3 Deel,

for et Syngestykke:

hver af dem Halvdelen,

for et musikalsk Drama:

Digteren 2/3 Deel og Componisten 1/3 Deel.
Til Brug for Orchestret har Componisten at levere et fuldstændigt Partitur.

Originaler, som kun udfylde en Deel af Forestillingen, honoreres efter deres qvantitative og qvalitative Interesse for Scenen.

Ved Antagelsen erholder Forfatteren fra 40 til 60 Rbd. og dernæst:

for hver af de 5 første Forestillinger	fra 30 til 80 Rbd.	
— — — næste	—	— 20 til 40 —
— — — 15 følgende	—	— 15 til 30 —

For musikalske Værker forøges Honoraret med 25 Procent og deles imellem Digter og Componist efter det ovenangivne Forhold.

Om Aflevering af Partitur gjælder det Samme som ovenfor.

Vaudeviller honoreres som reciterende Skuespil af denne Classe med 25 Procent Tillæg. Musik og Partitur betales med en Sum for eengang indtil 120 Rbd.

Det en Forfatter eller Componist tilkommende Honorar tilfalder, hvis han døer, forinden det Hele er oppebaaret, og han efterlader sig Enke og Børn, først hende, og ved hendes Død, disse.

Regulativet gjælder ogsaa for ældre Stykker, som for Fremtiden komme paa Scenen, naar de have gaaet 10 Gange eller derover.

For Monologer, Leilighedspræstationer, mindre Musikcompositioner o. desl. kan ingen vis Beta-

ling bestemmes; de honoreres efter Omstændighederne.

Til yderligere Forklaring af Udtrykket: aftenlige Indtægter, bemærkes, at derved forstaaes de, som indkomme ved Salget af Billetter udenfor de til Abonnement bestemte Loger, saasom til 1ste og 2det Parquet, Parterret, Pladslogerne i 1ste og 2den Etage, til Galleriet, samt til Logerne B, G, H og Nr. 2.

Oversættelser af et reciterende Skuespil til en heel Aften i Prosa 80 til 100 Rdlr. dito i Vers 150 til 200 Rbd. eftersom Arbeidet er enten Routine- eller Kunstoversættelse.

Af **Operaer eller Syngestykker**, hvor Texten underlægges den fremmede Musik:
for et Stykke til en heel Aften 150 til 200 Rbd. (fornemmelig med Hensyn til Sproget, hvoraf Oversættelsen er skeet.)

Oversættelsen af et Syngestykke, som udfylder en heel Aften, og hvortil componeres ny Musik, betales med 100 til 150 Rbd. Betalingen for Musiken beregnes af den aftenlige Indtægt, saaledes som for Musiken til en original Text ovenfor er anført.
Omarbeidelser af et i et fremmed Sprog forfattet Skuespil, som udfylder en heel Aften, betales med 150 til 200 Rbd.

For Stykker, oversatte eller omarbeidede, som kun udfylde en Deel af Forestillingen, betales et mindre Honorar efter ovenstaaende Forhold.

Ovenstaaende Regulativ er under 29de December 1842 af Hs. Maj. Kongen allernaadigst approberet.

Directionen for de Kongl. Skuespil d. 31 Decbr. 1842.

J. G. v. Levetzau. Collin.

C. Molbech. Adler.

Et nyt Basrelief af Thorvaldsen. Paa Nysø, hvis Navn knytter sig til en Række af Thorvaldsens senere Værker, har Thorvaldsen i denne Juul modelleret et herligt Basrelief: „Juleglæde i Himlen," der er af en henrivende Virkning og har begeistret Oehlenschlæger, der ogsaa tilbragte Julen der, til et særdeles smukt Digt.

Christensens Medaille. Til Erindring om den uvurdeerlige Gave, Thorvaldsen har skjænket sine Landsmænd, blev Medailleuren Chr. Christensen allerede for flere Aar siden opfordret til at udføre en Medaille. Dette Arbeides tidligere uheldige Skjebne er bekjendt, idetmindste imellem Kunstvenner, thi Kunstnerens utrættelige Flid og geniale Udførelse af sit Hverv strandede paa den ulykkelige Omstændighed, at Stemplet sprang gjentagne Gange. Som en dygtig Natur, der er begeistret for et Værk, der var blevet ham kjært, tabte Hr. Christensen dog ikke Modet, og det glæder os at kunne meddele, at Arbeidet nu er fuldendt, og at den Medaille, Hr. C. har leveret, maa henregnes blandt de allerskjønneste, den nyere Tid har frembragt. Paa Aversen sees Thorvaldsens Buste med Omskriften: Thorvaldsen sculptor danus, og omkring Busten er der udført med en næsten utrolig Fiinhed Fragmenter af den store Billedhuggers Alexanderstog. Paa Reversen er der fremstillet Nymfen Galathea, der overbringer Danmark Amor med Lyren, og rundtom denne Gruppe en Kreds af den store Kunstners navnkundigste Arbeider (Statuer og Basreliefer). Denne Medaille har, efter et Reglement af 22de August 1837, den smukke Bestemmelse aarlig at skulle tilkjendes eet eller andet af de mest udmærkede Arbeider paa Academiets Udstilling, efterat Academiets Medlemmer, under selve Udstillingstiden, have voteret desangaaende. Enhver Enke efter en Kunstner, som har vundet denne Medaille, er derved berettiget til at nyde en Pension af 100 til 200 Rdlr. De Kunstnere, hvem den til Dato er tilkjendt, ere Küchler (i Rom), Rørbye og Marstrand. To Exemplarer ere udprægede i Guld: eet til Hs. Majestæt

Kongen og et andet til Thorvaldsen. Værdien i Guld er omtrent 260 Rdlr.

Adam Müllers Altartavle. I Aaret 1841 begyndte denne talentfulde Kunstner et stort Maleri i Rom: Christus, der inspirerer de fire Evangelister. Af dette Billede har Academiet taget Anledning til i disse Dage at agreere ham. Maleriet er af Thorvaldsen kjøbt til Museet.

Kunstacademiets Concurs. Ved den fjerde Qvartals-Concurs for 1842 var den architektoniske Opgave for den store Sølvmedaille: et Badehuus, for den lille: et Ridehuus. Den første blev ikke vunden; Architekten Kramp derimod erholdt Medaillen for den anden. Ligeledes tilkjendtes, under Modelskolen, Eleverne Rosenfalck og Hertzog den lille Sølvmedaille.

Sang i Studenterforeningen.

Nedenstaaende Sang af Hr. P. L. Møller blev afsungen i Studenterforeningen Nytaarsaften.

Havet foragter den Feige, den Sløve,
Som over Dybet ei Strømmen kan kløve,
Sænker ham koldt i sin uhyre Grav.
Den, som tør freidig i Bølgerne springe,
Og som de brusende Magter kan tvinge,
Stiger forynget og styrket deraf.

Aaret er Havet, hvis svulmende Bølger
Døden og Livets Fornyelse dølger
Dybt i sit evig omskiftende Væld.
Styrt Dig derud kun og vrist fra Minuttet
Hvad i sit Skjød det har lønlig indsluttet;
Da skal Du høste det sødeste Held.

Aaret er Møen, som brænder og savner:
Kun, naar Du mandig og kjækt hende favner,
Bøier hun sig for dit Hjertes Begjær.
Men hvis Du bæver og vakler og frygter,
Som en Gazel for din Attraa hun flygter,
Indtil for evig forsvunden hun er.

Aaret en Gud er fra Hedenoldstiden.
Stor er hans Magt, men hans Retfærd er liden,
Lunefuld deler han Gaverne ud.
Lad da, før vi os i Bølgerne kaste,
Før til den ventende Ungmø vi haste,
Bægret forsone den mægtige Gud!

Signora Bozzi's Jordefærd. I Torsdag Formiddags blev Signora Bozzi stedet til Jorden paa Assistentskirkegaard. Før Jordpaakastelsen blev der af hendes Kunstbrødre udført et særdeles smukt Oratorio, componeret af Sperati, hvorefter en Tale blev holdt af Pastor Johannsen, der har viet hende, og hvis tunge Kald det nu blev med saa korte Mellemrum at følge hende gjennem disse Livets betydningsfuldeste Stadier.

Italiensk Opera. La prova d'un' opera seria. Her have vi da endelig en Opera, hvor man ogsaa kan tale om Texten, ja maaskee fortrinsviis om denne og Spillet. Her har man endelig realiseret det, der er den tydske og andre Operaers Ideal, men som de hidtil forgjeves have søgt at opnaae, en fuldkommen Enhed af Text og Musik, hvor Poesien villig har stillet sig i Componistens Tjeneste, og lader ham faae udtalt Alt, hvad han har tænkt og villet, og det uden at Stykket i dramatisk Henseende taber det Mindste, men snarere vinder ved denne Vexelvirkning af Ordet, Mimiken og Musiken. Og hvorledes er da denne saa yderst sjeldne Effect opnaaet? hvorledes gaaer det til, at denne Opera, der, betragtet fra dens enkelte Si-

der, i Grunden ikke hæver sig meget høit, dog kan more og underholde i den Grad, at den synes at blive en af Selskabets mest indbringende Entrepriser? Den sande Grund til denne Prova's unægtelige Effect, ligger efter vort Skjøn hverken i Texten for sig eller Musiken for sig, men alene i deres ualmindelige Harmoni og Enighed, hvorved som bekjendt, „res parvæ crescunt," og dette har atter sin Grund i det maaskee eneste Tilfælde af sit Slags, at Componisten her har selv forfattet sin Text*), hvilket man maatte ønske, at alle Componister kunde gjøre. De behøve derfor ikke at være store Poeter. Men naturligviis maa man heller ikke her oversee, hvormeget der skyldes det ypperlige Spil, som med et Par Undtagelser blev Hovedpartierne tildeel. DHrr. Rocca og Paltrinieri have i visse Maader skrevet en ny Text, idet de med deres burleske Lune, i den ægte gamle Comedies Aand, gribe ethvert Motiv, enhver Situation, der af Ff. kun svagt er antydet, og udføre dem i fuldkommen comiske Billeder.

Denne Gnecco, saaledes hedder Componisten og Forfatteren, har været en Mand med Lune, men har forresten den Mærkelighed at være en temmelig ubekjendt Størrelse. Intet andet Værk af ham har naaet til de hyperboræiske Strande. I ingen af de sædvanlige Viisdomskilder, Encyklopædier o. s. v. meddeles mindste Oplysning om ham. Som Musiker synes han at tilhøre Perioden før Rossini, og den her omtalte „Prova" o. s. v. har vel i over 30 Aar været bekjendt som en af de bedste Buffaer i den nyere Tid. Saaledes som vi nu kjende den, kan det vel ikke paastaaes, at Musiken har betydelig Gehalt eller Originalitet, men den er livlig, slutter sig uden nogen Udskeielse tæt til Situationerne og Charaktererne og er ofte virkelig lunefuld og dramatisk. Dette viser sig i første Act, især i Scenen mellem Primadonnaen og Capelmesteren, hvor denne, da Damen vil have en ny Qvintet, en ny Duet osv., i sin Desperation frier til hende og faaer Kurven. Ogsaa er Texten her ganske comisk, f. Ex.

„Ha la bocca fatta apposta
Per servizio della posta:
Ha le gambe si perfette
Che le fan settantasette."

Ligeledes der, hvor Selskabet, for at trøste sig over Tracasserier og Chikaner, tager paa Landet og bliver overfaldet af Regnveir. Men især culminerer det Comiske i Text, Spil og Musik i Hr. Roccas store Scene og Arie i sidste Act, hvor han omdeler Stemmerne, og som en ægte Buffo bl. A. river et Parti midt over, for at dele det i mellem to Instrumenter. Dette vil maaskee nok en Deel hos os fordømme som „outreret," men forresten gjorde Hr. R. her en saa stormende Lykke, at han første Gang maatte gjentage hele Scenen. Naar man veed, at Hr. Rs. Stemme ikke kan taale Climaet, og at han kun af den Grund ofte har mishaget sig selv og Publicum, maa man glæde sig over, at han her har triumpheret som Skuespiller. Ogsaa Madam Mazza har her vundet et nyt Terrain i Publicums Gunst ved sin Udførelse af den urimelige Primadonna, der vexelviis slaaer sin Elsker, Digteren og Capelmesteren paa Øret. Den Cavatine i første og Arie i anden Act, som hun foredrog med saamegen Bravour, ere indlagte Nummere, arrangerede af Hr. Mazza, der i Italien har ved flere Operaer skaffet sig et agtet Navn.

Det catholske Kapel. De sørgelige Spor af den Brand, der i November udbrød i det catholske Kapel i Bredgaden, ere endnu ikke bortryddede; men formodentlig er det en Følge af Aarstiden, at Arbeidet for Øieblikket hviler aldeles. Efter hvad vi have erfaret, skal der først have været paatænkt — istedenfor den rigere Decoration, der fra Begyndelsen af var bragt i Forslag, — til Foraaret at tinte Væggene (ↄ: bestryge dem med en eller anden

*) Dette er dog ogsaa for ikke længe siden skeet med Albert Lortzings „Czar og Tømmermand."

simpel lys Farve) og lade det beroe derved indtil videre. Men dette „indtil videre" er en slem Talemaade, hvorpaa allerede mangt et godt Forsæt har lidt Skibbrud, og det er derfor heller ikke forunderligt, at den med Grund er kommen i Miscredit. Capellets smukke Construction, dets Basilicaform og ydre Forziringer lover et Indre, der i det mindste nogenlunde staaer i Harmoni dermed. Allerede ved Capellets Indvielse følte Øiet sig saaret af de nøgne og hvide Vægge, der stak forunderligt af mod det smukke, guldforzirede Loft. For Catholikerne maa dette i endnu høiere Grad have været Tilfældet, thi denne sandsevækkende Pragt hænger nøie sammen med deres Gudsdyrkelse, og de ville ikke let finde sig i ganske at abstrahere fra denne Glands og disse ydre Tillokkelser, som Protestanten netop er vant til at fjerne fra sin Gudsdyrkelse. Naar derfor vi omtale en saadan Decoration som noget ønskeligt, saa er det naturligviis fra et reent kunstnerisk Standpunkt, og fordi vi vilde finde det smukt og interessant, om En eller Anden af vore yngre Kunstnere, f. Ex. Hilcker eller Løffler, der i Italien have studeret Decorationsfaget, her kunde finde en Leilighed til at afgive en Prøve paa deres Dygtighed. — Idet vi derfor haabe, at det omtalte „indtil videre" ikke vil faae en uendelig Udstrækning, ville vi tillade os at foreslaae de ærede Herrer, der lede dette Arbeide, istedenfor at tinte Væggene til Foraaret, som ikke fører til noget, at dække dem med en Farve, der senere, — dog ikke for seent! — kan blive modtagelig for en rigere Decoration. Vi tage saameget mindre i Betænkning at foreslaae dette, som vi vide, at det ikke er finantsielle Hensyn, men i det høieste kun en vidt dreven Forsigtighed, der her kan lægge nogen Hindring i Veien.

Af et Privatbrev fra Stockholm. „Litteraturens Mark tegner i det nye Aar til at blive temmelig steril. Almqvist er sysselsat med en Ordbog, der optager al hans Tid, saa at man neppe vil kunne vente sig nogen ny Novelle af ham for det første. Derimod er man temmelig spændt paa en ny Roman i 3 Dele: „Forhaabningerne" af Friherreinde Knorrup, ligesom ogsaa Fru Flygare-Carlèn har et nyt Arbeide under Pressen. Sturzenbecher agter at udgive en literair Tidende. Capitain Lindebergs nye Theater er bestandig meget besøgt, men har endnu ikke produceret mere end to svenske Originaler."

Almindelig Theater-Revue.

Paa Théatre français er Mlle Rachel bleven modtagen med Kulde som Fredegonde i det ny instuderede Sørgespil „Fredegonde et Brunehaud." I Opera comique har „le Kiosk," en Operette af Scribe, kun gjort tynd Lykke. Paa porte St. Martin opføres „Mathilde" et nyt Femacts Drama af Eugene Sue; da vi have nævnt Forfatteren er det maaskee overflødigt at tilføie, at det er fuldt af Forførelser, Mord og andre Græsseligheder. „Gaëtan," Drama i fem Acter af Soulié, har gjort glimrende Lykke paa Ambigu. I den italienske Opera behager Jfr. Nissen fra Gothenborg bestandig, som Adalgisa i Norma; hun har en smuk og omfangsrig Stemme og er Elev af Em. Garcia.

I Genua har en ny Opera „Mazzucato" gjort Furore og behager mere ved enhver ny Forestilling; ogsaa Pacini's „il Duca d'Alba" fandt i Neapel en glimrende Modtagelse ved den første Opførelse. Det Samme er Tilfældet med en ny Opera af ham „Adolfo di Werbel". I Rom har Donizzettis „Linda" behaget overordentlig.

Det af Heiberg saa godt characteriserede „sentimentalt-liderlige" Drama, „Herren seer dine Veie," er i Wien blevet opført paa to forskjellige Theatre, i to forskjellige Oversættelser. Theater-Recensenten i Wiener Zeitschrift anbefaler det paa det Hjerteligste, og det gjør Wienernes Smag Ære, at begge Theatre ved enhver Forestilling ere

overfyldte. I Berlin er der blevet leveret en Bearbeidelse i fem Acter af Bulwers Roman, Nat og Morgen, ved Charlotte Birch-Pfeiffer. Den har afgivet et nyt Beviis paa det Absurde i at ville omstøbe en tre Bind stærk Roman i en Form, hvori den umulig kan passe. Kongen af Preussen har befalet, at Oedip af Sophocles og Medea af Euripides skulle indstuderes til Opførelse. Disse Foranstaltninger ere trufne efter Ønske af Hofraad Tieck, som nu er bleven Berliner Geheimeraad. — Demoiselle Löwe vedbliver i Wien at gjøre Lykke, som Parthenia i Halms „Ørkenens Søn," et Drama, der skal være rigt paa poëtiske Skjønheder, og som vi kunne vente opført paa vor Scene i en Oversættelse af Hr. C. Borgaard, der allerede for nogen Tid siden har hjemsendt Manuscriptet. Gutzkow har skrevet et nyt Skuespil i fem Acter: „Ein weißes Blatt," der er bleven opført første Gang i Frankfurt og optaget med meget Bifald.

I City-Theatret i London har der for nylig tildraget sig en Comedie i Comedien. Da den nittenaarige Debutantinde Miß Alice Lowe skulde optræde første Gang, anmeldte Theaterplacaten hendes Debut paa følgende mærkelige Maade: „Directionen har for Scenen vundet Miß Alice Lowe — dette Offer for en lav Forfølgelse — der var bleven beskyldt for at have frarøvet en vis „Lord" adskillige Juveler. Hendes Proces er i forrige Uge bleven ført for Criminalretten, og hun er af de Edsvorne paa den ærefuldeste Maade bleven frifunden." Som man kunde vente, var Theatret propfuldt, og i Logerne saae man en Mængde fornemme Damer, det yttrede den mest levende Utaalmodighed efter at faae „Offeret" at see. Allerede under Ouverturen skete fra alle Sider gjentagne Fremkaldelser, imellem hvilke ogsaa „Lord Frankforts" Navn hyppig hørtes. Miß Lowe viste sig for Publicum, der modtog hende med levende Bifald og kaldte hende over ti Gange frem, hvorefter Stykket, i hvilket hun spillede forbausende godt, blev givet med vedvarende Bifald. Efter Stykket traadte hun frem for at tale til Forsamlingen. Men allerede ved de første Ord slog Stemmen hende feil, og hun blev afmægtig, saa at flere Skuespillere maatte ile hende til Hjælp. — I Haymarket-Theatret modtages Mistreß Fitz William, der nylig er vendt tilbage fra de forenede Stater, bestandig med stormende Bifald. — Et Drama af Mr. Redes: „Solskin og Skygge", der for nylig er blevet spillet i Olympic-Theatret, omtales i de Londoner Blade med stor Roes. Det nye Skuespilhuus i Oxfordstreet er nu fuldendt og udelukkende bestemt for Opera og Ballet. Direkteuren har engageret den bekjendte engelske Tenorsanger Templeton og den berømte Md. Viardot og overladt det til disse Tvende at lede Operaen paa denne Scene.

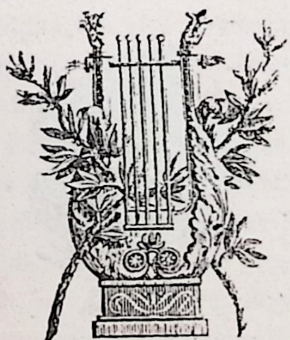
Til Fru Johanne Louise Heiberg.

Med et Exemplar af „Dina".

En Digter sad ved Phantasiens Elv;
Hvad Idun for ham sang, dermed han Folket rører; —
Men, Hulde! Du var hendes Dina selv:
Den bedste Blomst i Krandsen Dig tilhører!

Skjærsommer blev ved Dig min Digter-Juul,
Din Ild, din Ynde taaler ingen Vinter:
Du mine Svibler tog af deres Skjul
Og trylled dem til unge Hyacinther.

A. Oehlenschlæger.

Til Conferentsraad J. Collin.

Med en Calender.

Du vil ei vredes, at paa denne Dag
En lille Gave venligt jeg Dig sender,
En Bagatel, en saare ringe Sag, —
Men dog betydningsfuld i dine Hænder!

Paa denne lille Tavle præget staaer
Med fine Tal en Sum af vore Dage,
En rig, en uvurdeerlig Sum: et Aar! —
Og dog forødes den saa let, saa fage!

Hvo aner, at til disse Tal, der see
Ham her saa tomt, betydningsløst imøde,
Skal knytte sig maaskee den største Vee,
Maaskee en ny Forhaabnings Morgenrøde?

Hvo tænker paa, at disse Tal igjen
Skal strengt, alvorligt ham til Regnskab kræve
For hver en Time, der gik ubrugt hen,
Og for hver misbrugt faae ham til at bæve?

Du fatted Tidens gaadefulde Skrift,
Du veed det bedst, hvad Tid har at betyde:
Hver enkelt Dag for Dig er en Bedrift!
Hver enkelt Time maa Dig Frugter yde!

Den, hvem det givet blev ved Aandens Magt
At fængsle Timerne, der troløst flygte,
Han staaer alt her med Evighed i Pagt,
Han har af Tiden Intet at befrygte.

Gid da hver Dag, dit Øie hviler paa,
Maa om din Virken Vidnesbyrd frembære
Til Fryd for dem, der kjærligt om Dig staae,
Til Folkets Tarv og Fædrelandets Ære.

H. P. Holst.

Ligevægt.

Skrevet i München, 1841.

Da Sorgens Slør omhylled Danmarks Krone,
Og Folket græd ved Tabet af dets Lyst,
Da klang der fra mit Strengespil en Tone,
Der sneg sig ind i Dannerfolkets Bryst.

Og Folkets Bifald hilste mine Sange, —
Dog vidste jeg, at Bladet snart er vendt,
Og denne Bifaldsstorm mig gjorde bange:
Jeg følte selv, den var for let fortjent. —

Et Aar derefter, da jeg drog fra Hjemmet,
Da klang der hen til mig en anden Røst, —
Jeg negter ei, den klang mig noget fremmed,
Skjøndt godt jeg kjender mine Feil og Brøst.

Jeg hørte den; jeg saae det stygge Vaaben,
Som Smaalighed imod mig havde vendt;
Det traf mig ei. Jeg tilstaaer fri og aaben:
Jeg følte selv, at det var ei fortjent.

Formegen Roes er slem. Hvis frem vi stræbe,
Den lammer os og standser let vor Flugt:
For mange Solskinsdage Planten dræbe,
Før den endnu har qvæget med sin Frugt.

Men og ubillig Dadel er elendig,
Den leder vild vor Tanke og vor Aand:
For Plantens vilde Skud er Kniv nødvendig,
Men den maa føres af forstandig Haand.

Jeg lod mig ei af Mængdens Bifald daare,
Skjøndt mange Ædle taltes deriblandt, —
Hvor kan mig da en Enkelts Mishag saare,
En Enkelts, ved hvis Roes jeg Intet vandt.

Jeg troede ei paa hines Ord og Tale,
Hvi skulde dennes jeg da mere troe?
De Første har ei lullet mig i Dvale,
Den Sidste skal ei røve mig min Ro.

Saalænge Sang sig rører i mit Indre,
Jeg synger frit, som bedst jeg er istand;
En fik et større Pund, en Anden mindre,
Hver giver efter Evne, hvad han kan.

H. P. Holst.

Halévy.

Jacques Fromental Halévy er født i Paris henimod Udgangen af Aaret 1800. Han er ligesom Meyerbeer af jødisk Herkomst og godtgjorde, ligesom denne, tidlig et Kald for Musiken, der bevægede hans Forældre til at skaffe ham en Plads i Conservatoriet. Til Lærer i Generalbas fik han den berømte Cherubini, der har dannet en Mængde af dygtige Componister, og dennes mægtige Indflydelse paa ham bar snart de glædeligste Frugter; thi kun 19 Aar gammel vandt han ved en musikalsk Concurs den store Priis og begav sig derpaa til Rom for at fuldende sin Dannelse.

I hele otte Aar lod den unge Componist slet Intet høre fra sig; dog var han i al den Tid ikke ørkesløs, — tvertimod, han studerede flittigt, skrev og forkastede, og kom paa denne Maade bestandig sin Opgave nærmere. Endelig fremtraadte han i 1828 med en Eenacts-Operette (l'artisan), der dog ikke frembragte nogen videre Sensation i den musikalske Verden, uagtet den blev modtagen med temmeligt Bifald. Aaret efter componerede han for den italienske Opera: Clari, der skaffede ham selv et berømt Navn og gav Malibran, der udførte Hovedrollen, Leilighed til at glimre. Med korte Mellemrum fulgte nu for den store Opera Balletterne: Manon Lescot og la Tentation og for Opera comique: la langue musicale og Ludovic. Partituren til den sidstnævnte Opera havde Hérold efterladt ufuldendt, og det var ikke uden Frygt at Halévy paatog sig den vanskelige Opgave at fuldende, hvad hans berømte Forgænger havde begyndt. Imidlertid lykkedes det ham saa fuldkomment, at det selv for de bedste Musikkjendere er umuligt at afgjøre, hvad der i dette Arbeide tilhører den Ene, og hvad der maa tilskrives den Anden.

Fornemmelig er det dog Aaret 1835, der gjør Epoche i Halévy's Liv. I dette Aar componerede han Jødinden, der i Frankrig modtoges med Enthusiasme, og hvis henrivende Musik ogsaa har gjort hans Navn populairt iblandt os. Et Par Aar derefter fulgte Guido og Ginevra, hvis Hovedrolle var skrevet for Duprez og endnu er eet af hans mest glimrende Partier. Det er disse to Operaer, (der ligesom Den Stumme, Robert og Hugonotterne ere opførte paa saagodtsom alle Theatre i Europa) det er navnlig disse to Operaer, der have givet Halévy Rang imellem Nutidens største Componister.

Hvad der hæderligt charakteriserer Halévys Musik fremfor flere af de nyere franske Componisters er en grundig Theori og en sjelden Indsigt i det Techniske, der udkræves af hans Kunst. Derimod har man villet bebreide ham to Ting: Mangel paa Melodi og Langsomhed eller Vanskelighed i at arbeide. Hvad den første af disse Indvendinger angaaer, da kan den maaskee have sin Rigtighed; desto taabeligere forekommer mig derimod den anden. Thi mon det ikke gaaer med Componisten ligesom med Digteren? De letteste Vers, der ligesom synes henaandede paa Papiret, ere ikke sjelden de, der have kostet Digteren den største Møie; men hvad vedkommer det vel Publi-

kum, hvor lang eller hvor kort Tid, hvor megen eller hvor ringe Moie en Kunstner anvender paa sit Arbeide, naar blot hans Værk ikke selv bærer Sporet af den Moie, det har kostet?

Mari.

Et norsk Sagn,

fortalt af

Chr. K. F. Molbech.

I Ovre=Thelemarken ligger en Dal, der i Norge er ligesaa bekjendt for sin Skjønhed, som Tempe var det i Hellas: den kaldes Vestfjorddalen. Naar den Reisende har seilet sig træt paa den mørke Tindsø, hvis Kyster ere Klipper, der styrte sig lodret ud over de blaasorte Vande; naar han har seet Vindene kaste sig ned paa den stille Bølge, som en Falk paa sit Bytte, og i et Dieblik oprøre Søen fra Grunden af, og naar han endelig frygtsom og udmattet imod Aften har sat Foden i Land og længes efter Hvile, kommer han til en deilig Have. Der er Løvtræer og bløde, duftende Græsgange, der er Blomster og saftige Jordbær paa Engene, Køernes Klokker lyde i den stille Aften, og Lurens Klang vandrer fra Fjeld til Fjeld som en sagte, bævende Luftning. En stille Fred lægger sig over hans Hjerte, og hans Tanker vugge sig i Drøm om det fjerne Hjem og om alle de Elskede, han savner; her paa Skovsletten vilde han hvile med dem Alle og fornemme Dagens vidunderlig deilige Afsked, og see Natten spænde sit Stjernetelt ud imellem Bjergene; her, hvor han nu gaaer alene, vilde han vandre med dem Alle i Fred og Kjærlighed, og hvad han elsker hjemme, vilde han her elske dobbelt høit, hvor han allevegne er omgiven af Naturens Mildhed og Skjønhed. Han gaaer igjennem en dunkel Granskov, og dens bedøvende Duft omslynger hans Tanker, saa han vandrer stille frem, indsluttet i sig selv, og uden at mærke, at Skoven aabner sig meer og meer, et Lysglimt trænge igjennem Skumringen og rødne den brune Jordbund, medens Skyggen af Træstammerne bliver længere og stærkere. Da staaer han med eet ved Skovstiens Munding, og foran ham ligger Vestfjorddalen i al dens rige Herlighed. Paa begge Sider kneise de høie Fjelde, tilhyllede fra Hoved til Fod med et Tæppe af Grantræer, der er grønt baade Sommer og Vinter, og smykkede med lange Sølvbaand af de nedstyrtende Elve; midt imellem dem, paa langs igjennem Dalen, snoer den skummende Maane=Elv sig i mange Krumninger; dens Bredder ere kantede med Grønsvær og Blomster, og Forellerne jage hinanden i det klare Vand. Men i Baggrunden hæver sig Dalens Vogterske, det deilige, altid unge Gousta, i sin nøgne Skjønhed. Tæppet, som skjuler de andre Bjerge heelt, dækker kun Gousta til Beltet, hendes Jomfrubarm er blottet, og Brysternes Sneefonder skinne i Solen som smeltet Sølv; men Ansigtet er tilhyllet med et Slør af Taage, og omkring Panden

have Skyerne leiret sig som en Krands af hvide Roser. Da gaaer Solen ned bagved Goustas Top, et Vindpust hæver Taagen, og i et Øieblik ere alle Farver forandrede. De hvide Skyroser blive røde, Sneestriberne ligne Strømme af flydende Guld, og Stenene, der før vare graae som Aske, brænde nu i de mest glimrende Farver, carmoisinrøde, gule som smeltet Bronze, og blaae som de dybe Fjeldsøer. Det er et vidunderlig deiligt Skuespil. Skovene, Græsset, Blomsterne, selv den skummende Maane-Elv farves røde, Aftensolen spinder sit Straalenet udover det Altsammen, og Alt, hvad der har Liv, bliver taust og stille af Beundring. Droslen synger ikke længer i Skoven, Lurens Toner tie, og Elven risler sagtere frem imellem Stenene. Men vent endnu et Øieblik, Vandrer! før Du gaaer videre, thi Skuespillet er endnu ikke endt, den sidste Act er tilbage. Du har seet Vestfjorddalen skinne i Dagens lyse Glands, Du har seet den rødme i Aftensolens Arme, Du skal endnu see den slumre og drømme i natlig Stilhed, naar Maanen er tændt, og Stjernerne lyse gjennem Skoven. — Nu er Solen gaaet ned bag Aasen, og det røde Skjær bliver blegere og blegere; fra Dalen er det allerede forsvundet, Farverne dvæle endnu kun paa de høieste Bjergtoppe, og Skyggerne stige opad. Endnu staaer Goustas Top lys og skinnende over den mørke Omegn, endnu er Rosenkrandsen om dens Pande klar og gjennemsigtig; men Skumringen stiger hurtig opad Fjeldet med lette, lydløse Trin, og kaster sine Slagskygger udover Stenene; den naaer Toppen, og i et Øieblik er Alting mørkt; som ved et Trylleslag forsvinder den laante Glands, og de dunkle Omrids tegne sig af imod Aftenhimlen. Der er en Tid, en ganske kort, da man føler sig uhyggelig stemt ved at vandre under Fjeldene. Aftenskumringen er forbi, men Natten endnu ikke begyndt, og der rører sig et underligt Liv deroppe i Luften. Taager snige sig ud af Fjeldkløfterne og stige langsomt i Veiret; som Skikkelser med lange Slør svæve de henad Aasen i stadig Flugt, hverken høiere eller lavere, ligesom en Karavane. Hvorhen de gaae? De spredes i Luften eller samle sig til Skyer for at drage til fjerne Egne; men der er noget fornuftigt, noget menneskeligt i deres Flugt, naar de saadan vandre over Klipperne; man kommer uvilkaarlig til at gyse ved at see disse natlige Trækfugle, og tænker paa Sagnene om Huldrer og Dværgfolk. Da stiger Maanen op over Aasen, og Stjernerne begynde at lyse. Usynlige Hænder drage et Sølvflor udover Bjerget og Skoven, over Dalen og de dugbesprængte Enge; Taagerne rive sig løs og blive til Sølvskyer, der seile som Svaner igjennem den blaa Luft; og dybt nede i Maane-Elven tændes der tusinde Lys, som stige og synke med Bølgerne. Hvor de norske Nætter ere deilige i deres Klarhed og Stilhed! Det er som Naturen havde faaet Liv imedens Menneskene sove, Liv for at erindre, for at elske og længes. I Skovene suser og hvisker det, som om Træerne fortalte hinanden Eventyr fra deres Barndom, igjennem Kløfterne vifte lune Vinde, ligesom Bjerget sukkede og drog sin Aande, og de dybe Fjeldsøer ligge som store blaae Øine og stirre længselsfuldt op imod Himlen. Fra en eenlig Støl paa Midten af Gousta klinge Tonerne af et Bukkehorn ud over Dalen, og langt, langt borte fra bringer Vinden engang imellem den

dæmpede Torden af Rjukandfossen herhen, og forskrækker Blomsterne paa Marken, saa de ryste og bæve. — Følg mig, Læser! førend Morgenstunden kommer, op igjennem Dalens Krumninger, hen til det Sted, hvor den store Fos i al dens Pragt og Herlighed styrter sig ud over Klippen. Der vil jeg fortælle Dig et Eventyr; det er netop Tid dertil nu, da den maaneklare Nat vugger Hjertet i Drømme; thi Eventyret svæver imellem Digtning og Liv, ligesom Maanens Dæmring imellem Aften og Morgen.

Hiinsides Rjukandfossen ligger paa Heien en gammel Bondegaard, som kaldes Fossum. Den er ikke længer borte fra Faldet, end at man tydelig kan høre Larmen af det nedstyrtende Vand og see de vaade Dampe, der som Støvskyer svæve over Klippekjedelen; og naar man gaaer nogle hundrede Skridt bort fra Gaarden, aabner der sig en prægtig Udsigt paalangs igjennem Vestfjorddalen, hvor Maane-Elven ligger udstrakt som den blaa Klinge af et uhyre Kæmpesværd. For mange Aar siden boede der paa Fossum en Bonde ved Navn Østein og hans Hustru, som hed Ingeborg. De havde længe været gifte uden at faae Børn, og da Ingeborg omsider fødte en Datter, var Forældrenes Glæde saameget desto større, som de allerede havde opgivet Haabet om Afkom og beredt sig paa, at Gaarden efter deres Død skulde komme i Fremmedes Hænder, og deres Slægt uddøe af Bygden. Denne Datter, som de kaldte Mari, vorede til og blev et deiligt Barn. Hun var fiint bygget, havde smaae Hænder og Fødder og en hvid Hud; smukke blaae Øine og lyseguult Haar havde hun ogsaa, og hendes Gang var let og svævende. Ingen Ged kunde springe hurtigere over Stenene, end Mari, naar hun om Aftenen løb for at møde sin Fader, der kom fra Skoven med Øxen paa Nakken; det lange, gule Haar flagrede efter hende, og den lyseblaa Vadmelskjole med det korte Skjørt sluttede smukt om hendes fine Lemmer. Naar hun saaledes løb med sin Fader i Skoven, var hun vild og lystig og kunde juble og synge høit, saa den gamle Østein blev ung igjen af Glæde og tidt sagde til hende: „Du er dog det Kjæreste, jeg har, Mari! langt bedre end baade Huus og Skov. Mistede jeg nogensinde Dig, tog jeg bestemt min Død af Sorg." Men til andre Tider kunde hun sidde stille og opmærksom og høre efter, naar hendes Moder fortalte om Nøkken, der spiller ved Aftentid i Elven og om Huldrekonerne, som drive deres hvide Køer paa Græs imellem Fjeldene; eller naar hun lærte hende at væve smukke Strømper og fine Ærmeborder til Søndagskjolen; thi Mari holdt meget af at pynte sig og var aldrig gladere, end naar hun om Søndagen var klædt i sin lille skarlagenrøde Trøie med Søljerne, og de sølvspændte Sko.

Saaledes levede Mari hos sin Fader og Moder, indtil hun blev fjorten Aar gammel. Hendes eneste Legekammerat var deres Grandes Søn Dyre, som var tre Aar ældre end hun, og han kom endda kun sjelden til Fossum; thi skjøndt hans Faders Gaard laae ligeoverfor, paa den anden Side af Vandfaldet, gik der dog ingen Sti over de glatte Klipper; men man maatte, for at komme over, gjøre en lang Omvei, bestige Aasen og gaae ned igjen, og selv denne Vei blev anseet for besværlig og farefuld. De norske Bønderhuse ligge nemlig ikke som vore — og laae heller ikke dengang — ved Siden af hinanden i

Landsbyer; der er ofte en Miil fra den ene Gaard til den anden, og om Vinteren, naar Sneen lægger sig i Dalføret og paa Skovveiene, eller tidlig om Foraaret, naar den smelter og danner tusinde Smaabække og Vandfald, som fra alle Sider strømme ned i Dalene, er det tidt umuligt for Bonden at besøge sin Nabo, om han end nok saa gjerne vilde smage hans Juleøl og røgede Bjørneskinker. — Men denne Eensomhed, som nedtrykker den Fremmede, der fra frugtbare og mere befolkede Egne drager op imellem Fjeldene, virkede ikke paa Mari; thi hun kjendte det ikke bedre. Hun var glad og lystig bestandig, de Gamle glædede sig over hende, og hun var tilfreds med at boe og blive hos dem.

Da mærkede hendes Moder paa engang en Høst, just som hun havde fyldt fjorten Aar om Sommeren, at hun blev meer stille end sædvanlig. Om Dagen faldt hun i Tanker, saa Væven gik istaa for hende, og hun tabte Garnet ud af Hænderne, om Aftenen blev hun længe ude, og naar hun saa omsider kom hjem, kunde hun sidde hele Timer ved Arnestedet og lege med de Blomster, hun havde plukket i sit Forklæde, eller stirre paa de brændende Fyrrepinde, uden at mæle et Ord. Naar Dyre kom for at besøge hende, vilde hun ikke lege med ham, som hun pleiede før, og spurgte hendes Fader eller Moder hende hvorfor, saa sagde hun, at han kjedede hende. Det gjorde Drengen ondt, og han kom nu kun sjelden til Fossum; det gjorde ogsaa de Gamle ondt, at deres muntre Barn var blevet saa stille; men de vidste ikke Grunden, tænkte heller ikke videre derover, og meente, at hun kom sig nok med Aarene. Østein havde fuldt op at gjøre nu, da det lakkede ad Vinteren, med at hugge Ved til Kjøkken og Stue, lægge Steen og Tømmer paa Taget for at vare det mod Sneen, og stoppe Bjælkevæggene med Mos for at holde Kulden ude, og Ingeborg med at brygge og salte, med at bage Havrekager og Fladbrød til Julen; Mari lode de skjøtte sig selv. Men med hendes Stilhed hængte det saaledes sammen.

En Aften ved Midsommerstid havde hun taget sin lille Kurv af Birkebark paa Armen, og var gaaet op igjennem Skoven for at sanke Multer paa et Sted, hvor hun vidste, at der vorede mange af dem. Da hun kom hen til Mosen, fandt hun ogsaa de deiligste, saftigste Bær; Jorden var ganske guul af modne Multer, saa langt, som man kunde see, og hun spiste og plukkede dygtig af dem. Men som hun gik saadan længer og længer bort, langs med Mosen, hørte tilsidst Ellebuskene op, og hun stod nu paa en lille Skraaning, nedenfor hvilken Elven gled stille og sagte frem, næsten uden Bølger og klar som en Kilde. Rundtomkring sang Fuglene saa deiligt, Luften var blaa og reen, og Solen, som just skulde til at gaae ned, kastede sit Guldslør udover Høiene. Medens Mari stod og glædede sig over alt dette, hørte hun paa engang nogle klare, bævende Toner, som af en Fløite; de syntes at komme nede fra Vandet og svæve opad, men hun kunde ikke see Nogen, som spillede. Tonerne bleve stærkere og forbandt sig til en Melodie, der var saa kjærlig og sød, at alle Fuglene taug stille for at høre derpaa, og Mari fik Taarer i Øinene. Hun satte sig ned for at lytte, og mens hun hørte paa Spillet, følte hun sig saa glad og lykkelig; men det var dog, som om hun længtes efter noget, savnede noget, hun vidste selv ikke hvad.

Da hørte Lyden lidt efter lidt op, og da den sidste Tone forsvandt, blev hun en deilig, lyshaaret Dreng vaer, som sad paa en Steen midt ude i Elven. Det var ham, der havde spillet; thi han holdt endnu et Bukkehorn i Haanden, hvormed han vinkede ad Mari og kaldte paa hende; Aftensolen forgyldte Bølgerne rundtomkring Stenen, hvor han sad, hans Smiil var saa kjærligt, hans Stemme saa sød, at hun ikke kunde modstaae, men sprang over de smaae Stene, som ragede op af Vandet, ud til den store og satte sig hos ham. Drengen kyssede og klappede hende og sagde: „Det var smukt, at Du kom ud til mig, Mari! jeg har længtes saameget efter Dig." — „Hvem er Du?" spurgte Mari. — „Man kalder mig Nøkken," sagde Drengen; „jeg boer langt dernede under Vandet med mine Søstre i et deiligt Slot af det klareste Glas; vi lege med Fiskene, som svømme ud og ind til os, og sanke Perler og smukke Stene paa Bunden af Elven. Nu skal vi følges ad derned, jeg skal lære Dig at blæse paa Bukkehorn, og mine Søstre skulle fortælle dig morsomme Eventyr, som de have hørt af de gamle Lax, der komme svømmende langveis fra for at besøge os." — „Men naar saa min Moder og Fader søger efter mig?" — „Aa, Du skal komme snart tilbage igjen, de skal slet ikke savne dig." Med disse Ord tog han hende om Livet og satte sig med hende paa en stor Tømmerstok, som i det samme kom flydende nedad Elven. De gled sagte, ligesom paa et Skib, henimod Fossen, og Mari var slet ikke bange; thi Vandfaldet tordnede og buldrede ikke som det pleiede; men det lød som en dæmpet Orgelklang, hvorimellem hun hørte de klare Stemmer af Nøkkens Søstre, som kaldte paa hende. Nu var de lige ved Skraaningen, og som en Piil foer de ud over Bjerget paa Elvens Ryg dybt, dybt ned i den mørke Klippekjedel. Men da de vare komne igjennem den, blev det lyst, lysere endnu, end oppe paa Jorden, og Mari saae sig forundret omkring; thi hun stod midt imellem en Flok smaae Piger, der vare langt smukkere og anderledes klædte, end dem, hun havde seet før i Bygden. Om Livet havde de blaae, gjennemsigtige Kjoler, og paa deres sorte Haar bare de Slør, der vare saa fine og hvide, som Skum paa Bølgerne. Imens de sang og dandsede for hende, saae hun sig om i det prægtige Huus; Gulvet var blødt og skinnede ligesom Sølvsand, Væggene vare klare og gjennemsigtige, og udenfor svømmede Fiskene frem og tilbage. De smaae Foreller, med de glindsende Skjæl, legede med hverandre og foere hurtig, som Pile, igjennem Bølgerne; men de gamle Lax svømmede alvorlig og adstadig frem, og naar en af Forellerne under Legen kom dem for nær, bleve de vrede, beed sig i Halen og sprang høit i Veiret. Mari morede sig prægtig over alt dette, og tænkte ikke paa at komme hjem, førend Nøkken sagde til hende: „Nu er Aftenen snart forbi, og dine Forældre savne Dig; kom nu og giv mig din Haand, saa skal jeg følge Dig op ad en Vei, som Du ikke kjender, saa Du snart skal være hjemme." — „Farvel! Farvel, Mari!" raabte de smaae, venlige Piger, „kom snart igjen herned og besøg os, ellers længes vi efter Dig." — „Farvel!" raabte Mari, kyssede paa Fingeren ad dem, og gik bag efter Nøkken opad en bred Trappe, der udenfor Huset var hugget ind i Klippen. Langsned ad den, ligeover Hovedet paa dem,

Em Baerentzen & C° lith Inst

F. HALEVY.

Ny Portefeuille 1843.

løb der en lille Elv; men Vandet faldt ikke ned, det hvælvede sig ligesom et Glastag over Trappen, og Maanen og Stjernerne lyste derigjennem. Da de havde gaaet en Stund saaledes, hørte Trappen op, og gjennem en Aabning i Klippen traadte de ud i den frie Luft. Nu sagde Nøkken til hende: „Her maae vi skilles, thi jeg kan ikke følge Dig længere. Men seer Du denne Sti, som slynger sig tværsover det glatte Fjeld, den har jeg hugget til Dig alene, Mari, og naar Du vil besøge mig, saa staa stille ved Birketræet derhenne, bøi dig udover Fossen og kald paa mig; jeg hører det strax og kommer da for at hente Dig, her, ved Enden af Trappen. Intet andet Menneske kjender denne Vei, og jeg vil heller ikke have, at nogen Anden, end Du, skal gaae den; thi Dig elsker jeg, fordi Du er smuk og god og ligner mine Søstre, men de andre Mennesker ere stygge og ondskabsfulde. Vær ikke bange, fordi Stien er saa smal; din Fod skal ikke træde feil paa den, saalænge som Du bliver ved at elske mig. Men viis den aldrig til nogen Anden, og siig heller ikke Nogen, at Du kjender mig; thi saa maa jeg skjule mig, og Du faaer mig aldrig meer at see.“ Mari kyssede ham og lovede det, derpaa gik hun op ad den farlige Sti. Ved Birketræet stod hun stille for at hvile sig lidt; lige overfor hende styrtede Maane-Elven sig skummende udover Bjerget; Fossen buldrede og tordnede under hendes Fødder, og langt, langtnede i det svimlende Dyb dandsede Bølgerne, ligesom Nøkkens Søstre, med hvide Skumslør paa Hovedet. Men hun var ikke bange, thi henne ved Bækken stod endnu den smukke Dreng i Maaneskinnet og nikkede til hende; fast og sikkert traadte hun paa de fremspringende Stene og stod snart ved Stiens Ende, paa den anden Side af Vandfaldet, nærved Fossum, hvor hun hørte hjemme. Da hendes Moder spurgte, hvor hun havde været, sagde hun: oppe ved Mosen for at plukke Bær, og viste hende sin Kurv, der var fuld af Multer. — Men fra den Dag af besøgte hun Nøkken tidt, og naar hun var hjemme, tænkte hun paa hans deilige Huus og alle de Lege, hun der havde lært, og længtes efter ham; saa det var slet ikke forunderligt, at hun blev stille og alvorlig.

Imidlertid nærmede Vinteren sig, der faldt Snee paa Bjergene, og Elven skjulte sine Bølger under et glindsende Iislag; Julen kom og gik; Foraarssolen smeltede Sneen, Løv-Træerne grønnedes igjen, og Fuglene sang i deres Toppe; og da Veien blev banet og god at fare paa, begyndte Mari at læse hos Præsten, som boede i Dale, en Miils Vei fra Vandfaldet, hvor der nu ligger en lille, rødmalet Kirke med Spiir og Taarn af udskaaret Træværk. Dengang var der endnu ikke bygget nogen Kirke, men Gudstjenesten blev holdt i et stort Huus, som var sammenbygget af raae, utilhugne Fyrrestammer og uden nogen anden Prydelse, end et Altarbord, hvorover der hang et udskaaret Christusbillede. Hver Søndagmorgen, før Kirketid, samledes Præsten, som var en gammel Mand, men endnu stærk og rørig og nidkjær i sin Tjeneste, her med Bygdens Ungdom, prædikede Guds Ord for dem, og beredte dem til at træde ind i Menigheden. Og Søndagmorgen tidlig, naar Solen var staaet op over Aasen, kunde man see Mari ride ned igjennem Dalen, og den gamle Østein, med sin Haandøxe over Skulderen, gaae ved Siden af og holde Dat-

terens Hest i Toilen. Hun var da klædt i sin bedste Stads, havde en rod, sølvknappet Troie paa, der sluttede tæt om hendes ranke Liv, og om det lyse Haar et fiint, udtunget Linklæde; frisk og blomstrende saae hun ud, hendes Hud var saa hvid, som Sneen oppe paa Bjergene, og hendes blaae Dine lyste med en stille, drømmende Glands, ligesom Fieldsøerne. Derfor hilste ogsaa baade Gamle og Unge hende venlig, naar hun red forbi deres Gaarde, og mangen en Ungersvend tænkte ved sig selv: en smukkere Pige, end Mari, findes der ikke i hele Vestfjorddalen. Men hvem der fremfor Alle beundrede hendes Skjønhed og tækkelige Væsen, var Dyre. Han var nu atten Aar gammel og eiede selv sin Gaard, da hans Fader var død den forrige Høst. I Forstand og mandigt Udvortes overgik han de fleste af sine Jævnaldrende, og blev Mari attraaet af Ungersvendene, saa var der ogsaa mangen en Pige, som sukkede i Løn for den raske, dristige Dyre, og ønskede, at han vilde beile til hende. Men han havde kun sine Tanker henvendte paa Mari, han stod altid færdig for at hjelpe hende af Hesten, naar hun kom ridende til Dale; og hjemme paa sin Gaard sad han tidt oppe i de lyse Sommernætter, og blæste Elskovssange paa Luren, og glædede sig, naar Vinden bar Tonerne igjennem Dalen over ad Fossum til. Heller ikke vilde Mari have været ufølsom for hans Kjærlighed, som hun ret vel saae, naar hun ikke havde tænkt paa sit Løfte til Nøkken, paa hans deilige Ansigt og milde Tale, og paa alle de Aftener, hvor hun havde leget med ham og hans Søstre i det klare, prægtige Huus dybt under Elven. Men Erindringen herom laae bestandig skjult i hendes Hjerte, og naar Dyre betragtede hende med sit kjærlige Blik, saa var det, som om Billedet af den smukke, guldhaarede Dreng traadte frem imellem dem og advarede hende med en bedrøvet Mine og med Taarer i Dinene.

En Søndag, da Mari og de Andre vare samlede hos Præsten, hændte det sig, at han talte om de onde Aander, hvis Magt Frelseren havde overvundet. Da var der En, som sagde til ham: „Men ere Huldrer og Dværgfolk, som boe derinde i Bjergene, ogsaa onde Aander? de gjøre os dog aldrig nogen Skade, de ere tværtimod hjælpsomme og gavmilde." — „Vogt Jer alligevel for dem, svarede Præsten, de kunne forlokke Eder, og drage Eder bort fra Gud og Frelseren." — „Er da Nøkken ogsaa en ond Aand?" spurgte Mari med sagte, skjælvende Stemme; og det var ligesom hun blev bange for sig selv, da hun havde udtalt Ordet. — „Ond er han vel ikke, sagde den gamle Præst, men han kan dog aldrig blive salig, thi han har ingen Sjæl." Da mærkede Mari, at Taarerne kom hende i Dinene, og hun gik stille ud, satte sig paa sin Hest og red hjemad. Alting var saa smukt derude, i det tidlige Foraar, Skovene vare grønne og Fuglene sang, Dalen stod fuld af Blomster, og Solen skinnede klart; men Mari var bedrøvet og tænkte bestandig paa, hvad Præsten havde sagt: at Nøkken, den smukke, venlige Dreng, ikke kunde blive salig; ja det var, som om hun følte en hemmelig Gru for ham, siden hun havde hørt det. Mens hun saaledes red langsmed Maane-Elven og tænkte herpaa, hørte hun paa engang, at de velbekjendte Toner af hans Horn svævede hende imøde over Bølgerne; og da hun dreiede ud af Skoven, saae hun ham sidde,

ligesom første Gang han havde viist sig for hende, paa en Steen midt ude i Vandet, medens Middagssolen skinnede rundt omkring ham som et Guldhav. „Naa, er Du da endelig der, Mari!" raabte han: „hvorfor har Du saalænge ikke besøgt mig? Jeg har længtes efter Dig." — „Hvor kan Du længes," sagde hun, „det er med Sjælen man længes, og Du har jo ingen Sjæl; derfor bliver Du heller ikke salig." — Da begyndte Nøkken med eet at græde bitterlig, og han sagde til hende: „Farvel! nu maae vi skilles ad; Du faaer mig aldrig mere at see, og skjøndt jeg ingen Sjæl har, som Du, saa vil jeg dog længes efter Dig. Men vogt Dig for nogensinde at elske en Anden, thi saa blive I begge ulykkelige." Da Nøkken havde sagt dette, forsvandt han under Vandet, og Mari syntes endnu længe efter, at hun kunde høre hans Suk og Klage lyde fra Dybet. Hun red langsomt hjem, men skjøndt hun var bedrøvet, var det dog, som om en Steen var lettet fra hendes Hjerte, og om Aftenen lagde hun sig rolig til Hvile. Gjennem den stille Sommernat trængte Lyden af Dyres Luur op til Kammeret, hvor hun laae; dens klangfulde Toner vuggede hendes Sorg til Ro, og med Tanken paa den raske Ungersvend, som nu sad oppe og længtes efter hende, faldt hun i Søvn.

Men fra dette Øieblik af var det som hendes Sjæl igjen aabnede sig for Liv og Lyst, og som det blev Dag i hendes Hjerte. Hiin Kjærlighed til Nøkken havde været drømmende og tankefuld, den havde kastet et dæmrende Lys over hendes Liv, ligesom Maaneskin, og befolket det med Ønsker og Følelser som ikke hørte Jorden til. Nu forsvandt efterhaanden disse Skikkelser, og Erindringen om dem blev svag, som Billedet af en Drøm, naar man er vaagen. En anden, en jordisk Kjærlighed begyndte at fylde hendes Sjæl. Naar Dyre gik til Fossum, og hun hørte hans Luur langtborte mellem Klipperne, slog hendes Hjerte høit af Forventning og Glæde; og naar den raske Yngling selv, klædt i sin lysegraa, tætsluttende Kofte, med Vadmelshuen paa de krøllede Haar og en sølvbeslagen Øxe i Haanden, traadte ind igjennem Stuedøren, rødmede hun og bøiede sig saa ned over Væven for at skjule det. Dyre maatte da gjerne sætte sig til Høibords hos den gamle Østein, der holdt af ham, som han kunde være hans Søn, og høre paa Fortællinger fra hans Ungdom; men mod Aften, naar det blev Skumring, sang han Kæmpeviser for Mari, og hun spillede dertil paa Langlegen.

Der er saa hyggeligt om Vinteraftnerne i de norske Bønderhuse. Udenfor, i Dalen, ligger dyb Snee, og Blæsten tuder imellem Granerne; men derinde er luunt og godt, i et Hjørne af Stuen brænder Ilden lystigt paa Arnestedet, og Fyrrefaklerne lyse og varme tillige. Paa Bænkene om det lange Træbord er Familien samlet, Mand og Kone sidde i Høisædet, og Børnene og Tyendet rundtomkring. Karlene snitte Skeer og Trækander med deres Tælleknive, mens Pigerne spinde og strikke, eller spille paa Langlegen disse klagende Fjeld-Melodier i Mol, der røre den Fremmede saa dybt, naar han første Gang hører dem. Nu og da, naar der kommer Besøg fra Nabo-Gaardene, tager Huusfaderen ogsaa sin Fedel frem, og Alle, Unge og Gamle, dandse nu med lystige Spring en munter Halling, eller vandre Gulvet rundt i den alvor-

lige Ganger-Dands. Naar Dandsen er endt, kommer det gamle Øl frem i Træbollerne, og Tiden gaaer hen med lystig Skjemt og Latter.

Saadan gik nu ogsaa denne Vinter paa Fossum, og da det igjen blev Foraar, fik Dyre Jaordet af Mari. Han satte nu sin Gaard istand for at modtage hende, byggede Stolpeboden op fra Nyt af, og pyntede det bedste, han kunde; Brylluppet skulde staae ved Midsommerstid, og om Brudekjøbet blev han let enig med de Gamle. Hvor var Maris Sjæl nu fri og glad; der var Foraar i den, som i Naturen. Naar hun længtes efter Dyre, kaldte hun paa ham i Luren, og i et Øieblik var han da hos hende; thi hun havde viist ham Nokkens Sti, der gik udenom Fjeldet, over Vandfaldet. Vel var den steil og farlig, men Dyres Fod var ogsaa sikker, han var vant til at bestige Klipperne, og hun frygtede ikke for ham. Engene bleve imidlertid grønne, Bærrene modnedes, og den Tid nærmede sig, da Køerne skulde til Sæters. Naar Sætertiden var forbi, skulde Brylluppet staae mellem Dyre og Mari. Men det var Skik dengang, ligesom endnu paa mange Steder i Norge, at Brudgommen besøgte sin Brud tre Gange, før det egentlige Bryllup holdtes, og altid en Løverdag Aften.*) Hun lod da sin Dør eller sit Vindue staae aabent, og vaagede til Midnat efter den Elskede, der sneg sig sagte afsted gjennem Natten, for at hente den søde Løn, som ventede paa ham.

*) I enkelte Cantoner af Schweitz findes endnu den selvsamme Skik og ligeledes Løverdag-Aften; Geistligheden gjør naturligviis Sit for at afskaffe den, saameget mere som den ofte giver Anledning til de blodigste Scener, men endnu vil det ikke lykkes.

Red.

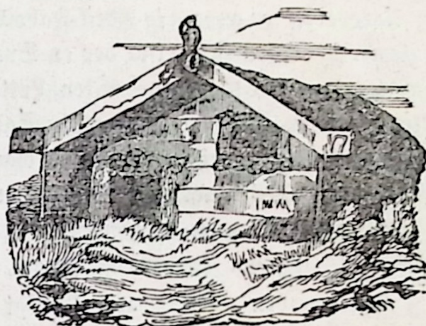
Dyre havde endnu ikke gjort sin Brud noget natligt Besøg; men en Løverdags-Qveld, da de skiltes ad, sagde han til hende: „Farvel saalænge, Mari! Naar Maanen er tændt og lyser ind i dit Kammer, luk saa Vinduet op, thi da kommer jeg til Dig." — Mari blev rød, skjulte sit Ansigt ved hans Bryst og hviskede sagte: „Jeg veed ikke, hvad det er, som gjør mig bange, men det er ligesom jeg føler en hemmelig Frygt for den Lykke, der venter os." Da lo Dyre høit, sagde Farvel og kyssede hende, og gik derpaa rask hen over Klippen. Men Mari stod endnu længe og stirrede efter ham, og da hun gik hjem, maatte hun græde, hun vidste selv ikke hvorfor.

Aftenen kom og gik, det blev mørkt, og Maanen stod op. Hvor var den deilig, denne Nat! Dalen laae saa lys og drømmende og stille imellem Bjergene, som et Barn i sin Vugge. Nu og da fløi en sagte, luun Luftning igjennem den og bragte Blomsterduft med sig oppe fra de fjerne Lier, og Skyerne hvilede sig rolig paa Aasen og stirrede ned i den maaneklare Dal. — Mari lukkede Vinduet op, lænede sig ud af det, og lyttede med bankende Hjerte. Endnu var Alting stille, da hørte hun med eet den bævende Lyd af hans Luur nede fra Dalen, som meldte hende, at hendes Elsker var paa Veien; hun rødmede og traadte hurtigt tilbage fra Vinduet.

Men Dyre gik med hurtige Skridt og blussende Kinder op igjennem Skoven. Der var Ild i hans Blod, og hans Hjerte brændte af Elskov. Hvor var den lang, den korte Vei, som laae imellem ham og hans Ønskers Maal!

ligesaa lang, som hans Sind var utaalmodigt. Men nu aabnede Skoven sig, kun Rjukandfossen laae imellem ham og hans Brud, og foran ham slyngede sig den Sti, som skulde bringe ham til hende. Den var klart beskinnet af Maanen, og med fast og sikkert Fodfæste traadte han ud paa de glatte Stene, imens han med den høire Haand holdt sig fast ved nogle Smaabuske, som hist og her ragede frem af Klipperevnerne over hans Hoved. Med et Par Spring var han oppe ved Birketræet, hvis Stamme strækker sig ud fra den lodrette Klippevæg, som en truende Arm, der peger ned imod Fossen. Da stod han paa engang stille og lyttede. Thi Vandfaldets Larm var ophørt, og fra Klippekjedlen steg der Toner i Veiret, snart stærke og brusende, som Orgelets, snart igjen saa lokkende, milde og klare, som det var Klokker af Sølv, der ringede. De svævede i en melodisk Stigen igjennem Luften og flagrede om hans Øren, som syngende Fugle. Han kunde ikke andet, han maatte staae stille og lytte, han var ligesom fortryllet. Og dybt, dybt nede var der lyst som i en Sal, og han saae deilige Piger dandse, med hvide Slør om Hovedet og blaae, flagrende Klæder. Mari var iblandt dem, hun saae op til ham, vinkede og kaldte: — da forlod Erindringen ham, og med udbredte Arme styrtede han ned i det svimlende Dyb. — Nu lød Rjukands Torden som før, og der var mørkt som før i den dybe Klippekjedel, hvor Bølgerne dandsede med hvide Skumslør paa Hovedet.

Den næste Morgen skyllede Maane-Elven Dyres Liig op i Dalen og lagde det sagte hen paa Grønsværet. Der fandt Bønderne ham, da de droge til Kirke, de toge ham med, begravede ham og sagde: han er bleven svimmel i den maanelyse Nat og har taget Feil af Stien. Men Mari tænkte paa Nøkken, og græd stille. Hver Aften gik hun hen til Birketræet, satte sig der og stirrede ned i Dybet, og en Morgen fandt man hende død. Siden den Tid kalde Bønderne den smale Klippevei Maristien.

Nogle Brudstykker
af Al. Dumas's Reise i Italien.

3.
Domenico Barbaja.

Toledoen i Neapel er ret en Gade for Alle og Enhver: den vrimler af Restaurationer, Kaffehuse og Boutiker; den er en Pulsaare, som gjennemløber og opliver alle Quartererne i Byen; den er en Strøm, i hvilken hele Folkemængdens Floder udgyde sig.

Her promenerer Aristokratiet, medens Borgeren sælger sine Varer, og Folket holder sin Siesta; for den Adelige er den en Spadseregang, for Kjøbmanden en Bazar, for Lazaronen hans eneste Bolig.

I Toledoen har Neapel ogsaa gjort det første Skridt fremad til den moderne Civili-

sation i den Betydning af Ordet, som vore Progressister pleie at give det; den er det Led, som forbinder den poetiske med den industrielle Deel af Byen, et neutralt Gebeet, hvori det opmærksomme Øie kan iagttage Levningerne af den gamle Verden, som fjerner sig fra os, og den nye Verden, som trænger sig fremad. Ved Siden af et classisk Osteri, med sine gamle af Fluer tilsmudsede Forhæng, stiller en fransk Posteibager sin Kone og sine Kager til Skue; ligeoverfor en ærværdig Antik-Fabrikant til Englændernes Tjeneste kneiser der en Svovlstikkehandler en gros; ovenover en Lotteri-Collection sees en Friseurs glimrende Salon, — og forat fuldende det Hele med et charakteristisk Træk: Toledogaden er brolagt med Lava ligesom Herculanum og Pompeii, og oplyst med Gas ligesom London og Paris.

I Toledogaden er der alt Muligt at see; men da man ikke kan beskrive alt Muligt, ville vi her kun fremhæve tre af Paladserne: nemlig Kongens i den ene Ende, Raad- og Domhuset i den anden, og i Midten Paladset Barbaja — og her ville vi kun holde os til det sidste, nemlig Barbaja, og til dets Eiermand, hvad han er eller snarere hvad han var, — thi desværre, han er ikke mere, den store Mand! det er alt nogle Aar siden, at denne lyse Aand udslukkedes, og dens Glands forsvandt.

Domenico Barbaja var en ægte Typus af en italiensk Impressario, det vil sige, en Directeur, Regisseur, Kasserer, Controlleur og kongelig Commissair forenede i een Person; Impresarien er en Despot, en Sultan, som ifølge en guddommelig Ret og af Guds Naade hersker i sit Theater; som de legitime Konger kjender han ingen andre Love end sine egne og skylder kun Gud og sin Samvittighed Regnskab for Bestyrelsen af sit Embede. Han er en Mand, som driver Handlen med Hvide for sin egen Regning og efter eget Godtbefindende, og som ikke tilsteder noget Menneske paa Jorden Visitationsret paa sine Brædder; han dækker Varerne med sit Flag, hvilket han forsvarer med en sand amerikansk Uforfærdethed. Forresten har Impresarien ikke alene Retten for sig, men ogsaa Magten; til hans Tjeneste staaer en Piquet Cavalleri og en Peloton Infanteri, en Politicommissair og en Pladscapitain, Sbirrer, Carabiniers og Gensdarmer, for strax at kunne arrestere de Sangere, som maatte falde paa at have Luner, eller det Publicum, der turde vove paa at pibe uden Grund.

Domenico Barbaja den Første har paa denne Maade regjeret hele fyrgetyve Aar i al sin Magtfuldkommenhed og Uindskrænkethed. Han var af Middelstørrelsen men med en herculisk Legemsbygning, med et bredt Bryst, brede Skuldre og en Jernhaand; hans Hoveds Form var temmelig almindelig, og hans Ansigtstræk vare ikke synderligt regelmæssige, medens derimod Øinene funklede af Aand, Forstand og Snedighed. Udgaaet fra et Kaffehuus i Mailand, hvor han tjente som Opvarter, havde han bragt det saavidt, at han paa samme Tid dirigerede Theatrene San Carlo, della Scala og den italienske Opera i Wien, det vil sige: beherskede uden Modsigelse eller Contract et italiensk og et tydsk Publicum, af hvilke hiint gjælder forat være det egensindigste i Verden og dette det vanskeligste at tilfredsstille. Efterat Barbaja havde samlet sin Formue Skilling for Skilling, anvendte han den paa en høimodig Maade og med kongelig Rundhaandethed til ædelmodige Velgjerninger. Han havde et Slot til at huse Kunstnerne i, en Villa, hvor han beværtede sine Venner, og offentlige Lege til Alles Fornøielse. Han var et sandt Natur-Geni, som, uagtet han ikke var istand til at skrive et Brev, dog med den rigtigste Takt gav Digterne et Udkast til deres libretto og hjalp Componisterne i Valget af deres Stykker. Skjøndt selv begavet med den falskeste og mest skjærende Stemme, uddannede han ved sine Raad Italiens første Sangere; uagtet han kun talede sit mailandske Patois, kunde han gjøre sig fuldkommen for-

staaelig for Konger og Keisere, med hvilke han underhandlede som en af de store Magter med en anden.

Sine Forpligtelser indgik han mundtlig uden nogensinde at in`lade sig paa Contracter med Nogen: man maatte overlade sig til ham paa Discretion. Han havde Midler i Hænde til at belønne rigeligt eller til at straffe uden Barmhjertighed. Viste en By sig rundhaandet i at decorere Scenen, opmuntrede et Publicum Begynderen med hiin Velvillie, som skjænker Kunstneren fordobblet Kraft, var en Regjering ikke altfor karrig med sine Tilskud, saa var By, Publicum og Regjering optaget i Barbajas Naade, og han sendte dem Rubini, Pasta, Lablache, Eliten i hans Selskab. Naar derimod en By var begjerlig, naar et Publicum misbrugte sin ved Døren tilkjøbte Ret til at pibe, eller en Regjering overdrev sine Fordringer, sendte Barbaja dem Udskudet af sine Sangere, sine „Hunde" som han pleiede at kalde dem med et Kraftudtryk, og lod deres Øren martres hele Saisonen igjennem; Patienternes Klager og Piben saae han ned paa med den samme Ligegyldighed som fordum en romersk Keiser paa den blodbestænkte Circus.

Man maatte see den værdige Impressario i sin Prosceniumsloge ligeoverfor Kongen ved den første Opførelse af en Opera, alvorlig, snart vendende sig til Skuespillerne, snart til Publicum. Var det Skuespilleren, som feilede, var Barbaja den første, som opoffrede ham med en Strenghed, der var en Brutus værdig, og tilraabte ham et Can' di dio! som fik hele Salen til at zittre; — var derimod Feilen hos Publicum, vred Barbaja sig som en Slange og skreg til dem med høi Stemme: „Filioli d'una vacca!" (I Kalve!) Ville I tie stille! I fortjene intet andet end dette!" Forglemte maaskee Kongen at applaudere til rette Tid, saa lod Barbaja sig nøie med at trække paa Skuldrene og gaae knurrende ud af Logen.

Barbaja overlod det til ingen Anden at formere sit Selskab. Det var hans Grundsætning, saavidt muligt at engagere ubekjendte Kunstnere, fordi et Ny, som alt har naaet sin Høide, endnu kun kan dale, og man derfor ved de berømteste Talenter har mere at tabe, end at vinde. Han søgte hellere at uddanne dem selv og begyndte i Reglen sine Forsøg in anima vili. Hans Methode var følgende:

En smuk Mai- eller September Morgen kjørte han ud i Omegnen af Neapel; derpaa steg han ud af Vognen og gik alene videre til Fods, for at opsøge sig det rene Bryst-C. Naar han nu traf en smuk og rask ung Campagnolo (Bondekarl), som syntes ham doven nok til at være en Tenorist, nærmede han sig venligt til ham, lagde Haanden paa hans Skuldre og indledede en Samtale med ham omtrent af følgende Indhold.

„Naa, min Ven, Arbeidet trætter. Ikke sandt, Hakken falder lidt tung i Haanden?"

„Jeg hviler mig, Eccellenza."

„Jeg veed det nok, jeg veed det nok. Den neapolitanske Bonde hviler sig altid."

„Det er en trykkende Hede. Jorden er ogsaa saa haard."

„Jeg tør vædde paa, at Du har en smuk Stemme. Der er intet i Verden, som styrker Kræfterne saameget, som lidt Musik! syng engang en Vise for mig."

„Jeg, Herre? jeg har endnu aldrig sunget i mit Liv."

„Saameget bedre, desto friskere vil din Stemme være."

„De spøger nok med mig."

„Nei, det er mit Alvor! jeg vil høre Dig."

„Og hvad faaer jeg da for at lade mig høre?"

„Hvis din Stemme behager mig, vil Du maaskee slet ikke komme til at arbeide mere, og jeg tager Dig strax med mig."

„Som Tjener?"

„Høiere op."

„Som Kok?"

„Høiere endnu, siger jeg Dig."

„Som hvad da?" spurgte Bonden noget mistroisk.

„Hvad angaaer det Dig? Syng blot."

„Skal jeg synge stærkt?"

„Med hele din Lunges Kraft, men luk fremfor Alt Munden dygtig høit op."

Hvis nu Staklen kun havde en Baryton eller dyb Tenor-Stemme, vendte Impressarien ham ugeneert Ryggen, idet han forærede ham til Afsked en eller anden viis Sentents om Kjærlighed til Arbeide eller Landlivets Lyksalighed; men bleve hans Bestræbelser kronede ved Opdagelsen af en Tenor, tog han ham strax med sig og lod ham stige op bag paa Kareten. Han var ikke den Mand, som holdt af at forvænne sine Kunstnere. Skulde han engagere en ung Sanger, hed det almindeligt: „Hvormeget skal Du have, min Dreng? 50 Francs om Maaneden er nok til at begynde med — det er til Skoe, Klæder, Maccaroni, og hvad behøver Du mere? — bliver Du en stor Kunstner, er det Dig, som foreskriver mig Betingelser, ligesom jeg gjør det for Øieblikket. Den Tid vil desværre kun altfor snart komme; Du har en smuk Stemme, ellers vilde jeg ikke engagere Dig, og siden Du vilde prelle mig, mærker jeg, at Du ogsaa har Forstand. Taalmodighed, min Ven! Rigdom og Sang følges ad, — hvis jeg allerede nu gav Dig mange Penge, vilde Du spille Vindbeutel, drikke og svire formeget hver Dag, og i faa Uger sætte din skjønne Stemme til."

Med Bonderpigerne var hans Underhandling endnu kortere og simplere.

„Mit kjære Barn, jeg giver Dig ikke en Skilling; tvertimod, Du skulde egentlig betale mig, thi det er mig, der skaffer Dig Leilighed til at vise Publicum al din naturlige Ynde. — Du er smuk — har Du Talent, kommer Du snart frem, og har Du intet, maaskee endnu hurtigere. Tro mig, Du vil engang takke mig derfor, naar Du faaer mere Erfaring."

Denne Logik var saa tydelig, at de unge Kunstnerinder lode sig engagere for 50 Francs om Maaneden, men i Regelen skete det, at de allerede, det første Qvartal skyldte en eller anden Aagerkarl adskillige tusinde Francs; Barbaja betalte da deres Gjeld, for ikke at see dem i Fængsel, og dermed var den Regning salderet.

— Med alt dette have dog Lablache, Tamburini, Rubini, Donzelli, Colbron, Pasta, Donizetti, Bellini, ja selv Rossini, den store Rossini, **ham** at takke for deres Dannelse.

De største Mesterværker af denne sidste souveraine Kunstner ere blevne componerede for Barbaja, og kun Gud alene veed, hvad Magt og List og hvor uendelig mange Bønner den stakkels Impressario har maattet anvende, for at tvinge ham, det uafhængigste, sorgløseste og lykkeligste Talent, som Italien har frembragt, til at arbeide flittigt.

Englene.

Til et Basrelief af Thorvaldsen.

Den Uskyld og den høie Dyd, den Ande,
Som saligt lever, som kan aldrig synde,
Den hellige Skjønhed, som paa Livets Bane
Vi see som Glimt, hvis Evighed vi ane,
Henrykt i Salighedens Øieblikke
— Den Lastefulde, Daaren seer den ikke —
Den tænke vi — med Vinger, Liliestængle
Med Fløiter, Sang og Strængeleg som Engle.

Saadan dem Hyrderne paa Marken skued
Den første, søde Juul, da Himlen lued
Ved Midnat som i fagrest Morgenrøde,
Da Gud som Barn lod sig paa Jorden føde,
Da Haabet udsprang, da Dødsangsten døde.
Saaledes daled Evangeliets Bringer
Til Jordens tunge Støv paa lette Vinger.

Men de forsvandt, de Hellige, de Kjære;
Og nu lod Christenheden Julen være
Uskyldighedens Fest, med fromme Skatte;
Og Himlens Engle maatte Børn erstatte.
Thi Jesus monne dem jo selv velsigne!
Skjøndt vingeløse, Englene de ligne;
Og ikkun Børn igjen og deres Lige
Vi lukker ind i Uskylds Himmerige.

Dog — ikke blot som Børn vi Engle tænke;
Hver ædel Sjæl, befriet fra Støvets Lænke,
Hver salig Afdød fra vor Kreds forsvunden
Har atter vi som Himlens Engel funden.
Hver Julequæld, i Sjælens Vinter-Sommer,
Bevinget ned til os slig Engel kommer
Og styrker med sin lyse Stjerne-Kjerte
Tro, Kjærlighed og Dyden i vort Hjerte.

O Venner! Blikket her paa Tavlen fæster!
Og seer hvad han har viist, den store Mester!
Seer I? Her svæve disse Himmelchore
Til Jordens Trøst, de Smaa huldt med de Store,
Med fromme Blik, med milde Smil paa Kinder;
Som Fremtids Haab, Erindrings hellige Minder;
De hilse os, og fromt i skjønne Klynge
Halleluja til Jesu Ære synge!

A. Oehlenschlæger.

Billedhuggeren David.

Pierre Jean David er født i Angers 1793. Hans Fader, en fattig gammel Soldat, der havde tjent Republiken, havde i Angers fundet et tarveligt Udkomme som Ornament-Billedhugger, og Fattigdommen nødte ham til at tage sin Søn til Medhjælper, paa samme Maade som der fortælles, at Thorvaldsen hos os maatte begynde med at gaae sin Fader tilhaande i at udskjære Skibsgallioner paa Holmen. Ogsaa han fandt sig fuldkommen tilfredsstillet ved den Tanke, at hans Søn skulde blive en god Steenhugger, der engang kunde afløse ham i Haandværket, og der var ham derfor Intet mere magtpaaliggende end at qvæle den spirende Kunstsands og den Stræben efter et høiere Maal, der allerede tidlig umiskjendelig yttrede sig hos Drengen. Den unge David fortvivlede over denne Faderens Haardnakkenhed, og efterat han i Byens Centralskole af en Hr. Delusse havde listet sig til at faae nogen Underviisning i Tegning, erklærede han sin Fader reent ud, at det var hans faste Beslutning at gaae til Paris. Men Faderen satte sig paa det alvorligste derimod og lod ham vide, at han ikke vilde give ham en Stilling i Reisepenge. Den unge Davids Græmmelse herover kjendte ingen Grændse, og i et Udbrud af Fortvivlelse besluttede han at dræbe sig selv, og drak ogsaa virkelig en Decoct af Planter, som der i Egnen ansees for giftige. Lykkeligviis var Giften ikke stærk nok; den unge David kom sig efter en temmelig langvarig Sygdom, men Faderen var endnu lige urokkelig; Sønnen reiste da, og femten Francs, som hans Moder og Søstre havde skrabet sammen, og halvtredsindstyve Francs, som hans ovennævnte Lærer laante ham, var hele den Capital, hvormed han begav sig paa Veien. Uagtet han gjorde den største Deel af Reisen tilfods, var hans Formue dog i den Grad smeltet sammen, at han med ni Francs ankom til det store Paris.

Det var i Aaret 1808, at han betraadte denne By, der engang skulde blive Skuepladsen for hans Hæder, og hans første Arbeide her var at tilhugge Ornamenter, for to Francs om Dagen, paa Carrouselpladsens Triumphbue. Forunderligt nok var den unge Artist en ligesaa ivrig Republikaner, som hans Fader havde været en varm Bonapartist, og der fortælles derfor, at, da han en Dag hamrede paa sin Frise og fløitede en munter Vise oppe paa Stilladset, forkyndte en pludselig Larm Keiserens Ankomst til Louvre. „Keiseren leve!" skrege Svendene og Arbeiderne rundtomkring ham; men David vedblev ganske rolig at hamre paa sit Acanthusblad. — „Vil Du ned, David! hører Du ikke!" raabte man til ham. „Er det Republiken, der kommer?" spurgte han ganske rolig. — „Leve Keiseren!" lod det igjen fra alle Kanter; men David vendte Ryggen til dem og vedblev sit Arbeide.

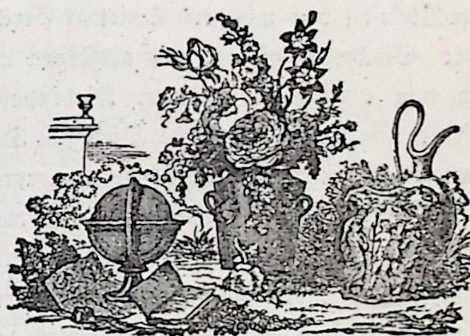
Imidlertid gjorde han tillige Fremskridt paa Academiet, og, da han i 1809 vandt en Medaille, blev hans berømte Navne, Maleren David, opmærksom paa ham, lod ham arbeide i sit Atelier, og var fra den Tid hans stadige Beskytter. De Arbeider, der kort efter bleve udstillede af ham, bleve omtalte med saamegen Roes, at Byen Angers voterede ham en

aarlig Understøttelse af 600 Francs, og da han i Aaret 1811 havde vundet den store Priis, reiste han som Academiets Pensionair til Rom, hvorfra han strax efter sendte Basrelieffet, Epaminondas's Død, som et Beviis paa sin Taknemmelighed hjem til sin Fødeby.

Vi ville ikke følge David paa hele hans Kunstbane i Italien, men blot indskrænke os til at bemærke, at af alle de gamle Mestere var det især Michel Angelo og Rafael, der paavirkede ham mest. Ved sin Tilbagekomst til Frankrig besøgte han kun Paris for at bringe sin gamle Fader, hvad han havde sammensparet af rede Penge, og gik derpaa til London, hvor der imidlertid ikke var andet Arbeide for ham, end hvad der netop maatte staae i skarp Opposition til hans republikanske Grundsætninger; thi Kunstneren Flarman, paa hvis Protection han havde gjort Regning, var en Hader af al Republikanisme; derimod tilbød han David en ganske betydelig Sum for at udføre Monumentet over Wellington. Af Frygt for at lade sig forføre, tvungen af Nøden, solgte David sine Klæder for at faae Reisepenge og vendte over Hals og Hoved tilbage til Paris.

I Paris blev han vel modtagen hos de Fornemste af Restaurationen trods hans Grundsætninger, og man betroede ham at udføre en Statue af Condé, der i Frankrig ansees for et af de skjønneste Værker af den moderne Kunst. Hans Berømmelse var nu grundfæstet; i 1825 blev han decoreret, Aaret efter udnævntes han til Medlem af Institutet, derefter til Professor ved Maleracademiet osv.

En Mangfoldighed af Værker har givet hans Navn en Celebritet i hans Fædreland, hvor den nyere Kunst, trods Franskmændenes manuelle Dygtighed og uomtvistlige Raskhed i det Techniske, fjerner sig fra den grandiose Simpelhed i Plastiken, som er Antikerne eiendommelig, og som Ingen i høiere Grad end Thorvaldsen har vidst at opfatte og gjengive. Ikke destomindre vil man, selv om man har Antikerne og Thorvaldsens Værker i frisk Erindring, med levende Interesse dvæle ved mange af Davids Arbeider i Paris, og man vil ikke forlade hans Statue af Talma i Théatre français, Monumentet over General Foy paa Père-la-Chaise, eller Statuen af Condé i Versailles, uden gjennemtrængt af Beundring for et Geni, der unegteligt har havt et høit og ædelt Maal for Øie, om endog en forfeilet Modesmag hos hans Omgivelser og Samtid lægger ham Hindringer i Veien for at naae det.

Den første Luftskipper i Kjøbenhavn.

Ældre Folk erindre endnu med Begeistring den Dag, da den berømte Physiker og Aëronaut, **G. Robertson**, for omtrent 36 Aar siden ved sin første Luftseilads satte hele Kjøbenhavn i Bevægelse. En fransk Beskrivelse af denne Begivenhed, forfattet af **Robertson** selv, har Justitsraad J. M. Thiele tilfældig truffet paa i Hs. Majestæts Haandbibliothek og venskabelig overladt mig. I den Formodning, at den sandsynligviis vil kunne interessere dette Blads Læsere, meddeler jeg den her i en muligst tro Oversættelse.

Red.

Synet af Kjøbenhavn frembragte en ganske anden Virkning paa mig, end Synet af Stockholm: Stockholm gjorde mig nedslagen og satte mig i daarligt Humeur, Kjøbenhavn oplivede mig igjen ved første Øiekast. Det er en By, hvor man lever, hvor man rører sig, og hvor Handelen frembringer den mest levende Circulation; man mærker, at der rører sig inden dens Volde hundrede tusinde Mennesker, der forstaae at aftvinge Elementet, der omringer dem, Velværen og Rigdom; og man forbauses ikke over, at denne By for sin egen Regning er istand til at equipere meer end 350 Skibe om Aaret, og at der ankrer i dens Havn meer end sex tusinde aarlig. Men et endnu mere imponerende Skuespil end den daglige Livlighed paa Toldboden og Rheden fængslede mig uimodstaaelig under mit Ophold her, — det var kort førend Englændernes ulojale Overfald. Man kan ikke tænke sig noget mere majestætisk end denne prægtige Flaade, denne skjønne Linie af Krigsskibe, der syntes at udhvile her i fuldkommen Tryghed efter saamange Kampe og Orkaner! Kun nogle faa Favne behøvede den at bevæge sig fremad, for at lægge an ved disse uhyre Magaziner, der indeholdt dens fuldstændige Udrustning. Vi Franskmænd vare dengang paa Høidepunktet af vor Krigerhæder, og det var næsten ikke muligt at have en Tanke, som ikke satte sig i Forbindelse dermed. Hvorofte har jeg ikke, ved at tænke paa Napoleons Triumpher tillands og det ulykkelige Slag ved Trafalgar, ønsket, at mine Landsmænd eiede disse Skibe! Ja jeg vil sige endnu mere, uden at frygte for, at man vil beskylde mig for at have forudsagt, hvad der dog senere indtraf: jeg spurgte mig selv, hvorfor Napoleon ikke lod kalde denne Flaade til sin Hjælp; jeg troede ikke vore Fjender; jeg frygtede Englænderne, — og kort efter min Afreise overbeviste Begivenhedernes Gang mig om, at jeg ikke havde dømt galt om deres Ærlighed.

Forresten frembyder Kjøbenhavn nærmest Billedet af en tydsk By, hvor der viser sig mere Reenlighed end Pragt, og hvor Indbyggernes Livlighed aldrig gaaer over til tøilesløs Heftighed. Venlighed og Mildhed er Hovedtrækket i de Danskes Sæder og Charakteer; dermed forene de Gjestfrihed og Retsind. Husene ere opførte af Muursteen eller Træ og vedligeholdes omhyggeligt.

Efterat jeg havde afgjort mine Pligtvisiter hos den franske og russiske Minister, var min første Udflugt et Besøg hos Overhofmarschal Hauch, der modtog mig med den

mest levende Velvillie. Han bevidnede mig sin Glæde over at Kjøbenhavn skulde blive Vidne til et Skuespil, der endnu var dens Indbyggere noget nyt, og for hvilket han interesserede sig saameget mere, som han selv med meget Held dyrkede Physiken. Han har ogsaa skrevet flere videnskabelige Værker i denne Retning. En saa formaaende Velynder udvirkede mig naturligviis øieblikkelig den nødvendige Bevilling og desuden — hvad jeg ikke engang havde ventet — Tilladelse til at opstige fra Exerceerpladsen ved Rosenborg-Slot. — Ogsaa i Kjøbenhavn, ligesom i de fleste andre Byer, jeg er kommen igjennem, forefandt jeg imidlertid Erindringer om uheldige og ubehændige Luftskipper-Forsøg. Saaledes havde, to Aar før min Ankomst, i October 1804, en vis Kjærstrup forsøgt at stige i en Montgolfiere. Han havde fabrikeret den af meget tykt Lærred, der var blevet gjort endnu sværere ved et stærkt Lag af rød Oliefarve, og han havde sat den i Forbindelse med et tungt Jerngaleri; alt dette tyngede i den Grad, at Ilden tabte sin Kraft, og Machinen kunde ikke engang bringe det til at fyldes; to Mænd, der vare posterede hver paa sin Side, ventede i hele fire Timer forgjeves paa, at Signalet skulde blive givet til at overskære Rebene. Man benyttede et Øieblik, i hvilket Montgolfieren syntes at forraade god Villie: Rebene overskares, Machinen, der kun var halvt fyldt, steg nogle Favne i Veiret og faldt derpaa ned over Publicum og frembragte en ubeskrivelig Forvirring. Kronprindsen og hans Datter, der havde faaet de bedste Pladse, for ikke at gaae glip af det mindste af denne Fornøielse, vare nær blevne Offre for dette uheldige Forsøg: der manglede kun meget lidt i, at den umaadelige „Kasse„ var falden ned paa Hovedet af dem. Og dog var der tidligere bleven afholdt en Prøve i Kronprindsens Nærværelse; Montgolfieren steg rigtignok heller ikke dengang iveiret, men den pustede sig dog op, og dermed var man tilfreds for det første. Man solgte Kjærstrups Ballon for at betale Omkostningerne, og endnu længe efter var en stor Deel af Hyrevognene i Byen betrukne med Ruinerne af den ulykkelige Montgolfiere.

Hvis et Publicums Velvillie og frivillige Opmuntringer kunde gjøre det til en Pligt at være heldig, saa er det vist, at aldrig vilde et mislykket Forsøg have ærgret mig mere end netop i Kjøbenhavn: i den Grad gjorde Enhver alt muligt for at vise mig sin Interesse, og ved en talrig Subscription garanterede man mig mod ethvert Tab. Kongen og Corps diplomatique satte sig strax i Spidsen for Subscriptionen.

Jeg annoncerede min Luftseilads til den 1ste October. Jeg behøver ikke at sige, at hele Byen strømmede hen til det Sted, hvor jeg skulde stige iveiret. Fra alle Kanter stimlede Folk til i en saadan Masse og trængte sig hen til Pladsen med en saadan Heftighed, at jeg følte mig opfordret til at aabne Portene inden Tiden, for at skaffe Luft i de tilstødende Gader, hvor man fra alle Sider hørte Skrigen af Fruentimmer, der vare nærved at qvæles i Mængden. Jeg renoncerede derved paa en stor Deel af min Indtægt, men jeg kunde ikke betænke mig noget Øieblik, og jeg gjorde det ikke heller. Hvad der uden Tvivl vil overraske Mange ved denne Leilighed, og hvad der fremkaldte min levende Beun.

dring var, at jeg ikke led det mindste Tab ved denne Opoffrelse. Menneskemassen, der imod sin Villie blev presset ind gjennem Portene, kastede frivilligt Pengene for deres Entree fra sig, — i den Grad var det deres Følelse imod at gaae ind uden at betale! Hvilken en Forskjel paa denne plebeiiske Samvittighedsfuldhed og den aristokratiske Ligegyldighed hos Adelen i Moskou, der, uden at røre ved Pungen, satte sig mageligt hen i deres Equipager for at nyde et Skuespil, der altid er forbundet med saa betydelige Omkostninger.

Luftseiladsens Skjønhed holdt dem imidlertid skadesløs for deres Udgifter; i det mindste vidnede derom de levende Bifaldsyttringer, hvormed man hilste mig, da jeg forlod Jorden, for at følge den Retning, som var bleven anviist mig af en lille Ballon, jeg lod opstige i Forveien, og hvis Baand Hds. Kgl. Høihed Prindsesse Juliane værdigedes at overskære: det er ingen Overdrivelse, naar jeg siger, at halvfjerdsindstyve tusinde Mennesker klappede i Hænderne i det Øieblik, jeg steg iveiret. Hos nogle Damer var Bevægelsen saa heftig, at de fik ondt. Den Iver, hvormed man kom dem til Hjælp, tiltrak sig min hele Opmærksomhed, og jeg vil aldrig glemme, hvorledes denne Omstændighed fængslede mine Blikke til Jorden, endnu medens mit Luftskib, med en rivende Fart og næsten uden at jeg selv vidste af det, fjernede mig derfra.

Nogle Dage i Forveien havde jeg, ved at stige op i det forunderligt byggede Observatorium, det saakaldte runde Taarn, som man kan komme op i uden at staae ud af sin Vogn, havt Leilighed til at dømme om, hvad for et Skuespil, der ventede mig oppe i Luften. Fra Høiden af dette Taarn har man en fri Udsigt over Byen, Havet, Øen Sjelland og de svenske Kyster; men hvor langt mere grandios blev ikke Scenen fra den Høide, hvori min Ballon havde bragt mig, og fra det prægtige Observatorium, hvor jeg nu følte mig hensat. Som en Monark beherskede jeg disse Sunde, som Naturen har gjort til det baltiske Havs Porte, og hvis Nøgler den har overgivet Danmark. Jeg streifede om imellem to Have, hvis Skue mindede mig om ikke altfor dristigt at betroe mig til Vindens Ubestandighed, hvis jeg ikke vilde udsætte mig for at blive Sundets eller Nordhavets Icarus. Saasnart jeg derfor var stegen til en saadan Høide, at Tilskuerne nede paa Jorden nødvendigviis maatte have tabt mig af Syne, begyndte jeg at dale og steg derpaa lodret ned paa en Mark i Nærheden af en lille Landsby. Jeg havde under Seiladsen lagt Mærke til, at i meer end tre Qvarteer var Qviksølvet i Barometret hverken steget eller sunket.

Aldrig saasnart havde jeg igjen Fodfæste paa Jorden, førend jeg fandt mig omringet af en heel Cavalcade unge Mennesker inde fra Byen; inden kort Tid sluttede en stor Menneskemasse sig til dem, og under Jubel og Bifaldsraab fulgte man mig tilbage gjennem Byen og lige til det Hotel, hvori jeg logerede.

Et Slags historisk Erindring knytter sig for mig til denne Luftseilads og blev igjen levende hos mig for nogle faae Aar siden ved Læsningen af en Journalartikel. Forfatteren af denne Artikel paastod, at Kong Christian den Syvende af Danmark, der i de sidste Aar af sit Liv i hele Europas Øine blev holdt

for sindssvag, aldrig har lidt af nogen Hjernesygdom, men at det var en politisk Cabale, der paa en listig Maade vidste at benytte sig af denne foregivne Galskab. Denne Paastand opfriskede et lille Træk fra denne Epoche i min Erindring. Det faldt mig paa engang ind, at Overhofmarschallen, under mine Forhandlinger med ham forinden min Luftfart, paalagde mig paa det bestemteste, hvis Kongen skulde faae isinde at spørge mig om Et og Andet, ikke at give ham noget Svar, i hvad han end maatte spørge om; han tilføiede ydermere, at hvis jeg handlede imod denne Forskrift, vilde jeg udsætte mig for at forspilde den Gunst, jeg stod i ved Hoffet. Denne Betingelse forekom mig forunderlig nok, men jeg lagde den dog ikke videre paa Hjertet, da jeg jo ikke vidste, hvor vidt det kunde falde Kongen ind at bekymre sig om mig eller mine Experimenter.

I det Dieblik jeg var allermest beskæftiget med at fylde min Ballon, traadte Kongen ind i den lille Kreds, jeg havde ladet afcirkle for mig, og udbad sig nogle nærmere Oplysninger af mig om den Proces, hvorved Gassen var istand til at udvikle sig. Jeg befandt mig i en meget ubehagelig Stilling, saameget mere som Overhofmarschallen i det samme tilkastede mig et meget betydningsfuldt Blik. Jeg greb derfor den Udvei at spille den Døve, idet jeg bukkede mig ned og bankede paa mine Tønder med en Mine, som om jeg var ganske hentaget i mit Værk, og som jeg lyttede efter, om det sydede derinde eller ikke; men Christian traadte endnu nærmere hen til mig, gav mig et lille Slag paa Skuldren og sagde meget koldblodigt men i en noget streng Tone til mig: „Naar jeg gjør Herren den Ære at tale til ham, er De vel ogsaa saa høflig at svare mig igjen.“ Nu var der naturligviis intet Andet for mig at gjøre, saameget mere som jeg skammede mig for mig selv over en saa upassende Uhøflighed, der allermindst hører med til vor Charakteer; jeg gav da paa Dieblikket Kongen alle de Oplysninger, han ønskede, og han syntes meget tilfreds dermed.

Marschallen maa vel have sat sig ind i det Critiske i min Stilling, thi han talte aldrig siden til mig derom. Men er det ikke meget troligt, at man har villet lade de talrige Tilskuere troe, at Kongen talte noget forunderligt Tøi til mig, saa jeg derfor tog det Parti at lade, som jeg slet Intet hørte?

Fra den paafølgende Nat har jeg endnu en Erindring tilbage af en høist forskjellig Natur og et Indtryk, som jeg ikke længe var istand til at forvinde. Man kan let sætte sig ind i, hvad for en Bevægelse der maa være i en Aëronauts Sind efter en Luftseilads i saa mange Vidners Paasyn. Hvad der desuden afficerer ham er det Uvisse i Udfaldet; thi hvor omhyggeligt end alle Forsigtighedsregler ere trufne ved et saadant Foretagende, saa kan dog den mindste Forglemmelse, den ubetydeligste Hindring, man ikke har forudseet, bringe det Hele til at strande; og har man nu tilmed sat en heel By i Bevægelse, saa er Tanken om det Ansvar, der paahviler En, ikke saa lidt foruroligende. Og endelig, naar Alt er bragt i Orden, naar det vigtige Dieblik er der, naar Stilheden oppe i Luftregionerne følger umiddelbart efter Larmen nede paa Jorden, og igjen afløses af den lydelige Jubel ved Tilbagekomsten, — hvor ender saa

hele dette larmende Skuespil? i et ensomt lille Værelse i et Hotel, midt i en fremmed By, hvor man er uden Venner og uden Familie, hvor man ikke kan udøse sig for Nogen, hvor man mangler enhver Tilfredsstillelse for Egenkjærligheden og ikke har en eneste Sjæl, med hvem man kan glæde sig over det lykkelige Udfald. Søvnen, der skal slutte en saadan Dag, gjester, hvis den virkelig indfinder sig, en Sjæl, som i Forveien er i den heftigste Spænding, og som den ubetydeligste Hændelse kan bringe ud af sig selv. I denne Sjælstilstand befandt jeg mig, da jeg havde trukket mig tilbage paa mit Værelse, og ved Siden af min Seng stod min hele Indtægt, som jeg havde lagt ned i mit Reisechatol, uden at tælle den, — i den Grad var jeg udmattet og trængte til Hvile — men jeg anslog Beløbet i det minste til 20,000 Francs. Klokken var to om Morgenen, og jeg havde neppe lukket Øinene, før et frygteligt, ligesom halvqvalt Skrig paa engang skrækkede mig op af min Søvn. Skrigene vedbleve, afbrudte af Hulken, og jeg kunde tydeligt høre disse Ord: „O min Gud, min Gud! Han døer! Han maa døe!" Strax efter fornam jeg en Rallen, der dog efterhaanden tabte sig, og en dyb Taushed indtraadte, som om Alt var forbi. Det var en Scene for en Maler, saaledes som jeg der sad opreist i min Seng, bedækket med en kold Sved, paa engang lyttende med Begjærlighed og dog fuld af Frygt for at høre mere, end jeg kunde ønske. Forklaringen over denne hemmelighedsfulde Scene kunde ikke længer forekomme mig tvivlsom: uden Tvivl var det nogle Elendige, der havde villet myrde mig, for at frarøve mig mine Penge, og som havde taget feil af Værelset — hvem kunde vide, maaskee Touren nu kom til mig. Disse Tanker, i Forbindelse med hvad jeg havde hørt, ophidsede min Indbildningskraft: jeg sprang ud af Sengen, slog Vinduet op og gav mig til atskrige: Mord! Mord! — Mine Raab vækkede Ingen, thi mit Vindue vendte ud til en meget stor Have. Jeg tilbragte Natten halv paaklædt og i en Skræk, som Dagens Frembrud først gjorde en Ende paa. Saasnart det blev Morgen, skyndte jeg mig at finde Verten og spørge ham om, hvad det var for Personer, der logerede i det tilstødende Værelse. „Det er en ung Mand og hans Kone," svarede han mig; „de ere igaar komne til Kjøbenhavn, og alene for at være tilstede ved Deres Luftseilads." — „De Ulykkelige," sagde jeg til ham, „de ere blevne myrdede i Nat." — „Hvad siger De?" udbrød Verten, idet han skiftede Farve og skjælvede over alle Lemmer. — Jeg fortalte ham da hele den natlige Scene. Vi stege op af Trappen sammen, og han bankede sagte paa Døren. En ung Person aabnede den forsigtig: det var en ung Dame i Morgen-Negligé, hendes Ansigt bar endnu tydelig Spor af natlige Lidelser, og jeg bemærkede, at hun havde grædt. Min Vært spurgte hende, hvad der havde tildraget sig, og fortalte hende i faa Ord, i hvilken Grad jeg var bleven forskrækket. Den unge Kones Øine fyldtes med Taarer. Hun sagde os, at hendes Mand i denne Nat havde havt et voldsomt epileptisk Anfald, og at hun havde frygtet for hans Liv; han var just nu falden i en Slummer. Hun havde ikke vovet at lægge sig til at sove, og hun gav sig til at græde paany ved Synet af de Lidelser, der endnu stode prægede paa hans Ansigt. Vi trøstede den ulykkelige Kone,

saa godt vi formaaede, og tilbøde hende enhver Tjeneste, der stod i vor Magt.

Jeg tilstaaer, at Indtrykket af denne Nat ikke saasnart vilde udslettes, og endnu i flere Dage piintes jeg ved Tanken derom; men nye Ideer gjorde snart Krav paa min udeelte Opmærksomhed. Min Luftseilads havde havt et saa glimrende Udfald og havde sat mig i en altfor stor Gunst hos Kjøbenhavns Indbyggere, til at jeg ikke skulde vove noget endnu Mere; jeg havde et endnu mærkværdigere Skuespil at vise dem. De havde seet en Mand svæve op imod Skyerne, baaren af en Machine, der igjen førte ham tilbage til Jorden; jeg vilde nu forbause dem endmere ved at vise dem — hvad der endnu er det dristigste, nogen Dødelig har forsøgt — en Mand, der forlader den omflakkende Kugle, til hvilken hans Liv er ligesom knyttet, og i en Afstand af sex til otte hundrede Favne fra Jorden frivillig opgiver Magten til at forandre eller forhale sit Fald. Jeg besluttede mig til at forsøge Nedstigningen ved Faldskjærm. Den fandt Sted paa samme Sted som min forrige Luftseilads, den 8. October 1806 i Kongens og hele den kongelige Families Nærværelse. Forbauselsen og Beundringen svarede til min Forventning. Vinden blæste rask i det Øieblik, jeg steg i Veiret, og femten Punds Opstignings-Vægt forekom mig utilstrækkelig. Man begriber let, at Vindens Magt stræber at drive Ballonen i en horizontal Retning, og at den derfor behøver endnu større Kraft for at imodstaae denne Impuls; den hævede sig imidlertid til en Høide af otte hundrede Favne. Et Pistolskud gav Signalet, og i samme Øieblik saae man Faldskjærmen og Ballonen at skilles ad, den ene for at stige opad i Rummet, den anden for at dale nedad mod Jorden. Faldskjærmen oppustedes imidlertid ikke øieblikkelig; et Vindpust aabnede den paa eengang og lod den derpaa indtage sin Ligevægt; Publicum betragtede dette Skuespil med Interesse og saae, at Mennesket ikke altid forregner sig i sin Kamp mod Elementerne. Faldskjærmen berørte Jorden; ulykkeligviis blev den ikke synderlig lempelig modtagen af det enthusiastiske Publicum: de gode Danske kastede sig over Faldskjærmen, som for at vise mig, hvilken Priis de satte paa min mærkværdige Machine, og reve den i tusinde Stykker for at gjemme dem som Erindringstegn; Enhver søgte at faae et lille Stykke med sig; nogle toge to eller tre for at forære dem til deres Slægtninger og Venner.

TUTTI-FRUTTI.

Genremaleriet.

Marstrand og Sonne. Det kan ikke negtes, at der i de Genremalerier, som vore Kunstnere regelmæssigt hjemsende fra Syden, indsniger sig en vis Maneer, der bliver dobbelt ubehagelig, jo mere den synes at ville stereotypere sig i deres Frembringelser. Hav og Himmel af det stærkeste Ultramarin, violette og mørkeblaae Bjerge, en gammel graaskjægget Fisker, en Mandolinspiller, en Skriver, en gammel Bedstemoder, en ung Kone med sit Barn — det er i Grunden det hele Repertoire af Gjenstande og Situationer, som vore Malere sende os fra Udlandet, og i hvilke det sydlige Liv skulde afspeile sig for os. Nu og da bringes der en Smule Gemyt ind deri ved en lille Abbate, der bliver pyntet, ved en Dreng, der passen ny Hat eller noget lignende, dog ikke sjelden er det blot et Par Silkeskoe og en Atlaskeskjole, som man gjerne kan reise hele Italien igjennem uden at finde Mage til paa en Bondepige, der skal absorbere hele Interessen. Men hvilken Fattigdom er der ikke i disse Situationer i Forhold til den Fylde af Liv og Afverling, som hver Plet i Italien frembyder! Man behøver blot at gaae ud af sin Dør for at see Stoffet ligge lige for Oinene, thi Alt er lige malerisk her, Færsel og Folk, Hvile og Bevægelse, Kunst og Natur, Bygninger og Ruiner. Det er ikke fordi at vore Malere jo nok have Oie for disse Phænomener, og sagtens, i det mindste Nogle af dem, heller ikke mangle Dygtighed til at gjengive dem; men at det ikke skeer — eller rettere sagt, at det ikke skeer tilgavns ligger fornemmelig i en falsk Anskuelse hos dem af Publicums Kunstsands og Smag. Af den Lykke, deres første Fremstillinger af disse sydlige Gjenstande med Rette have gjort, fordi det ikke blot var noget nyt og pikant, men tillige noget virkelig godt, have de ladet sig forlede til at troe, at Publicum nu engang ikke vil have det anderledes. Som en Følge deraf gjentage de bestandig deres tidligere Arbeider, med nogle faa Modificationer, — hvad der jo er uendelig mageligere end at frembringe nye. Istedenfor at aflure Livet nye Træk, holde de sig til de engang for alle givne og bekjendte, istedenfor at fortabe sig i det Liv, der omgiver dem, trække de sig tilbage i deres eget, eller det, de have bragt med sig fra Hjemmet, og istedenfor at opfinde noget Nyt, combinere de kun paa en ny Maade det Gamle. Men hvad er nu Følgen af disse idelige Gjentagelser, denne Gyden ny Viin paa gamle Læderflasker, denne bestandige „Bessermachen?" Følgen er naturligviis den, at det Hele fordærves. For at skjule den indre Ideeløshed blive Farverne, der paalægges, stedse mere brillante, for at bøde paa intetsigende Physionomier lægges der bestandig paa Sandhedens Bekostning mere Rigdom i Costumet, og istedenfor Liv og Bevægelse i de handlende Figurer seer man ikke sjelden ængstelige Afcopieringer af en opstillet Model — kort sagt, det Hele bliver bestandig mere slikket og fjerner sig mere og mere fra Sandheden og Naturen. Naar man nu betænker, at det er af disse Malerier, at de fleste Mennesker her hjemme construere deres Billede af det skjønne Italien, saa begriber man let, at de Enkelte, der ere saa lykkelige selv at see det i Virkeligheden, ved første Oiekast ville finde, at Ligheden ikke er synderlig. Hvad der ikke mindre bidrager til at forvirre Forestillingerne om dette deilige Land er den store Masse af meer eller mindre forfeilede Romaner, der behandle dette Emne. Forfatterne, der sjeldent have havt

Tid eller Evne til at studere Folket eller Folkecharakteren, føre i Almindelighed Personer frem for os, der ere alt andet end Italienere; Indblik i Folkecharakteren er der ikke Tale om, og selv Beskrivelserne af Naturen og de henrivende Egne er næsten altid blot traditionel, thi de udskrive som oftest hinandens Bøger, istedenfor at øse af Naturen, der dog ligger aaben og læselig for deres Øine. Deraf kommer det ogsaa, at Goethes Italien endnu bestandig er noget af det Allerbedste, der er skrevet om denne Gjenstand, og det uagtet hele den yngre Slægt har havt denne mægtige Gigants Skuldre at staae paa. En Selvfølge er det da naturligviis, at den Reisende, der kommer til Italien med disse theatralske Billeder og Romanforestillinger i Hovedet, vil i Begyndelsen føle sig skuffet, thi Italien er ikke det, han har ventet sig, og det kan kun lidt nytte, at han vil illudere sig selv, og bilde sig ind, at han seer det paa samme Maade; men har han Tid til at gjøre et længere Ophold der, har han et aabent Øie, sund Sands og Modtagelighed, vil han snart erkjende, at det er noget langt andet, langt bedre og fremfor alt noget langt sundere, end han hidtil har drømt sig. Det er ingenlunde vor Mening hermed at ville bryde Staven over vore Genremalere i Almindelighed. Der er maaskee Ingen, der er villigere til at erkjende, at f. Ex. Ernst Meyer, Küchler og Constantin Hansen have leveret yndige Arbeider i denne Retning; men det er kun den Misbrug af Talentet, vi gaae løs paa, der behager sig i tomme og for Kunstneren selv aandssløvende Gjentagelser, istedenfor at styrke Aanden og udvikle Kræfterne ved bestandig nye og selvstændige Productioner. Naar vi derfor knytte disse Bemærkninger til Navnene Marstrand og Sonne, saa er det netop, fordi disse to Kunstnere gjøre i denne Henseende den hæderligste Undtagelse. Den Førstes livlige Octoberfest og humoristiske Fremstilling af „Dyrenes Indvielse" ere endnu i Alles Erindring, og for ganske kort siden har han igjen i Kunstforeningen udstillet et henrivende lille Billede fra Ischia, der vidner om, hvor sundt han forstaaer at opfatte og gjengive, og hvilken Mangesidighed, der er i hans Talent. Den Anden har i disse Dage et Par større Malerier paa Staffeliet, paa hvilke vi ikke noksom kunne henlede Publicums Opmærksomhed. Det ene forestiller et Marked, og Motivet dertil er taget fra Frosinone. Tilvenstre stimle Grupper af Landfolk sammen om ophængte Guitarrer og Tambouriner, om Kraftkunstnere, Gjøglere osv. I Forgrunden ligger der et Æsel med en Pose paa Ryggen, hvori der er fastbundet en skrigende Griis; en anden er stoppet ind i en Hønsekræmmers Kasse. Midten af Maleriet indtages af et Telt og Osteri; udenfor dette staaer Verten i sit bekjendte Costume med en Sløv i den ene Haand, og med den anden trækker han i Klokken, for at antyde, at Maden er tillavet. Henigjennem Teltet trækker sig en lang Snor, omviklet med Viinløv, og hvorpaa der hænger Foglietter, Fisk, Høns osv., for at vise, hvad Huset formaaer; udenfor Teltet er der fastnaglet et opskaaret Lam, som en fed Capuciner og en forsulten Hund betragte med forelskede Blikke; Gjesterne strømme til fra alle Sider. Tilhøire er Qvægmarkedet i fuld Gang; midt imellem de Kjøbende og Sælgende dandses der en munter Saltarella, og Reisende, tilfods og tilæsels, der ogsaa skulle til Markedet, komme skareviis opad Veien. — Har Kunstneren i dette Arbeide givet os et muntert og naturtro Billede af det sydlige Liv i al sin Sorgløshed og Ugeneerthed, saa udtaler der sig i det andet en Alvor og Ro, en Stilhed og Høitidelighed, der er af den mest gribende Virkning. Kunstneren fører os her ud til en Morgenmesse i Campagnen. Det er en Gudstjeneste i Naturen, luttret gjennem Kunsten, der opløfter og opbygger os, hvad enten vi ere Protestanter eller Catholiker; det er en Gudstjeneste, som den, Digteren mener, naar han synger:

„Her, Natur, er Tabernaklet,
Hvor din Helligaand jo boer,
Som gjør Pindsedags-Miraklet,
Hvorom hist kun føres Ord;
Thi det Sprog, som dine Tunger
Tale med en evig Røst,

Over hele Verden runger,
Og forstaaes af hvert Bryst. *)

Det er tidlig om Morgenen, Solen er endnu ikke oppe, og hen over den vidtstrakte Campagne hviler denne forunderlige dæmrende Farvetone, som man umulig kan glemme, naar man engang har seet den; den sparsomme Vegetation og de adspredte Ruiner ere fortræffeligt gjengivne, og Albanerbjergenes deilige Linier i Baggrunden begrændse Horizonten. I Midten af Maleriet seer man en af disse forunderlige Trævogne med broget Baldachin over, der danne et portativt Capel, og som paa de høie Festdage forspændes med Oxer og kjøres ud i Campagnen. Oxerne ere fraspændte, Munken læser Messen oppe fra Vognen, og Mænd, Qvinder og Børn knæle i de yndigste Grupperinger omkring ham. Et Par forbireisende Pillegrimme og nogle Jægere, der i den tidlige Morgenstund ere gaaet ud i Campagnen paa Fuglejagt, have sluttet sig til dem, og danne med de Andre et skjønt og rigt varieret Tableau. Physionomierne ere charakteristiske og udtryksfulde, Tegningen correkt, som man er vant til at finde den hos Sonne, og Virkningen af det Hele ædel og ophøiet. I Baggrunden skimter man det lille Telt, der er Campagnebondens nomadeagtige Bolig, og i Nærheden deraf dvæler man med Fornøielse ved en af disse originale Tærskerscener, som man undertiden kan være Vidne til i Italien, hvor et halvt Dusin Heste drives frem i fuldt Fiirspring for at udstampe Kornet. — Det er igjennem saadanne Billeder, at man skal studere Hesperien, dets Natur og dets Folkeliv, naar man ikke kan gjøre sig Haab om at see det, og det er igjennem saadanne Billeder, at Erindringerne vaagne allerstærkest, naar man engang har havt denne Lykke.

Thorvaldsen. Ifølge en Bestilling af Hs. Majestæt Kongen udfører Thorvaldsen i denne Tid en Statuette af sin Dattersøn, hvis Ansigts Lighed med den store Mester endogsaa er paafaldende. Han former ham som Jæger legende med en stor Hund, og Gruppen vil senere blive udført i Marmor.

Bissen. I den forløbne Sommer blev der af denne dygtige og geniale Billedhugger i Rom modelleret en smuk qvindelig Figur, der fletter sit Haar, og en Amor, der hvæsser sine Pile. Den første af disse Figurer, der udmærker sig ved smukke Forhold, og en skjøn Bevægelse i Lemmerne, vil blive udført i Marmor efter Bestilling af Etatsraad Treschow. Foruden disse har Bissen modelleret en smuk Buste af Etatsraaden, der for Øieblikket hugges i hans Atelier, og han er nu beskjæftiget med et eiendommeligt opfattet Basrelief: Qvinderne ved Christi Grav, bestemt for Conferentsraad Bechs Grav.

Dalhoffs Atelier. Et Besøg i denne Tid hos den dygtige Dalhoff vil neppe fortryde Nogen, der interesserer sig for Kunsten. Foruden hans Bronzefigur, efter Thorvaldsen, af Christian den Fjerde, der nu stærkt nærmer sig sin Fuldendelse, vil man med Fornøielse lægge Mærke til et Basrelief i Bronze, ligeledes efter Thorvaldsen, der er bestilt af Bille Brahe til Monumentet for Hands Madsen og bestemt at opreises i Svaninge Kirke, og en overordentlig deilig Figur i Zink, der udstrækker Hænderne, efter en antik Statuette.

Kunstforeningen. I Torsdags Aftes vare følgende Gjenstande udstillede i Kunstforeningens Locale. Gebauer, et interessant Genrebillede, fuldt af Liv og Bevægelse; — Prof. Jensen, et Portrait af vor afdøde Weyse; — Hellesen, Parti ved Grønshøi Bakke i Jylland. Net smukt følt og udført med Talent, fornemmelig tabe Distancerne sig meget naturligt; — Boesen, Partie ved Nye med Udsigt til Himmelbjerget. Forgrunden urolig og forvirret, Linierne i Baggrunden derimod smukke og rene. — Libert, Parti ved Røe-Kilde paa Born-

*) J. L. Heiberg: Nye Digte, 1841.

holm, Bjergformationerne stive, og forunderlige nok, men forresten slet ikke uinteressante: som Forarbeide til et større Maleri lover det noget Godt; — Juuel, Partie ved Søllerød, smukt opfattet og meget gratiøst udført; — Schleisner, to Portraiter; — Carmiencke, et Par Studier; Prof. Jensen, et fortrinlig smukt Blomsterstykke; fornemmelig er det nederste Parti, hvor Blomsterne med mere Frihed slynge sig om Vasen, overmaade vakkert; ligeledes ere de rundtom adspredte Asters, Agern og Slaan fortræffeligt malte, kun synes Georginerne vel flade og afcirklede; maaskee burde og Bouquetten selv runde sig sig noget mere. Endelig: en Kurv med Jordbær, nogle Fugle, et Fad med Fisk og en Sirenebouquet, altsammen af Prof. Jensen.

Julen i Rom. Fra tydske Blade var den Efterretning gaaet over i flere af vore danske Aviser, at de Danske ikke som sædvanligt have feiret Julen i Rom paa Grund af Uenighed med Schleswig-Holsteinerne om politiske Toaster. Af Privatbreve kunne vi gjendrive denne Efterretning som fuldkommen usand: de Danske have feiret deres Juul som sædvanlig, 36 i Tallet, og uden al Slags politiske Anfegtelser, som vist intet Sted mindre komme til Orde, end der. Julen feiredes i Thorvaldsens Værelser; Prof. Bay var netop i de samme Dage ankommen til Rom.

Rocca's Benefice. Buffoen Rocca har til sin Benefice bestemt at give la prova d'un' opera seria og en Arie af le pregioni di Edimburgho, i hvilke Partier han fornemmelig har erhvervet sig Publicums Yndest.

Dahlmanns erster Vortrag in **der rheinischen Hochschule. Bonn.** 1842. —

Tale ved Indvielsen af **Roeskilde Chathedralskoles** nye Bygning, den 21. Decbr. 1842; af **J. P. Mynster,** Sjellands Biskop.

Naar vi her stille disse to Leilighedsskrifter sammen, saa maa man ikke troe det er for Lighedens Skyld, men snarere for Contrastens. Det første giver os, ikke uden den sædvanlige tydske Tunghed i Foredraget, et aabent Program af en Subjectivitet, der efter 5 Aars Privatliv, (som bl. A. er anvendt til „Geschichtschreibung eines germanischen Staates" ɔ: Dänemark), paa et nyt Sted optager sin tidligere Virksomhed som academisk Lærer. Det andet har ikke heller undskyet Tankens Vægt, det er endog snarere en Afhandling end en Tale, men Foredraget er her let og flydende, klart og veltalende, som man kunde vente af dette Sprog og denne Taler. Istedenfor at tilsigte subjectiv Expectoration, har den danske Ff. netop søgt at være Organ for det Objective. Dahlmann er os Danske bekiendt, ikke blot fra hans hæderlige Fremtræden i Göttingen 1837, men allerede fra hans Ophold som Docent ved vort Universitet 1811—12, da han endog paa Dansk udgav interessante „Betragtninger over Oehlenschlægers dramatiske Værker," i en Aand, der dengang var ny, og som nu vel fortjente at opfriskes. Tydskland vogter paa ethvert Skridt af denne Mand, og det er saaledes i sin Orden, at han som preussisk Embedsmand har udstedt en saadan Erklæring om sin Stilling og Overbeviisning. Han udtaler „Aabenhed" som sit Princip, og forsvarer sig — mod dem, der ville bebreide ham, som Forfægter af Tydsklands Enhed, at være bleven Preusser, — med Henvisning til Kongens Personlighed. Selv fastholder han sin liberale Aand og Agtelse for Tidens Bevægelser, idet han som Statslærer hverken vil udvikle den politiske Dannelse ene af en historisk Betragtning eller af forudsætningsløse Doctriner, og i Anvendelsen forkaster den conservative Respect for det Forbigangne, saavelsom enhver „Enthusiasme over ubestemte Forventninger." Han bebreider fine Landsmænd at have hengivet sig til disse Yderligheder, uden at „udforske Statens Hjertehemmeligheder."

Mynster søger, ved Polemik imod vor Tids Reformlyst, mod Realskolerne og — Rousseau, „den lærde Skoles Bestemmelse" i den høiere Dannelse af Tale og Skrift igjennem Tænkningens strængere Udvikling ved Grammatik og Studium af Oldtidsskribenternes classiske Stiil. Vi skulle ikke un-

derkaste det her opstillede Princip nogen Critik, hvortil større Plads vilde behøves; men kun tilføie, at vi paa de fire sidste Sider, hvor han henvender sig til Stedets Erindringer, til de Unge og giver den nye Bygning sin bispelige Indvielse, gjenfinde Danmarks største Taler, med de skjønneste Følelser i det skjønneste Sprog.

Musikalske Nyheder hos Lose & Olsen.

Ligesom vi tidligere have meddeelt en kortfattet Fremstilling over hvad der i Kunst og fremmed Litteratur har Krav paa almindelig Interesse, saaledes vil der ogsaa under denne Rubrik, naar det gjøres nødvendigt, blive meddeelt en kort Udsigt over hvad der fornemmelig af Claveer-Musik og Sang-Compositioner kan fortjene at tiltrække sig den musikalske Verdens Opmærksomhed. Originale Frembringelser af danske Componister ville regelmæssigen blive underkastede en grundigere Vurdering, medens vi derimod ved fremmede Compositioner ville indskrænke os til ved lettere Hentydninger at gjøre opmærksom paa deres Fortrin og Mangler.

Hartmann. Skizzen, erstes Heft, udkomne i Leipzig og Hamburg. Man har oftere beklaget, at vore Componister ere saa lidt bekjendte udenfor deres Fødeland; det er derfor høist glædeligt at see, hvilken Anerkjendelse denne Kunstner nyder i Tydskland. Hvor han omtales, skeer det bestandig med den høieste Anerkjendelse af hans sjeldne Talent og grundige Kundskaber. Denne sidste Composition, hvoraf kun eet Hefte, der indeholder fire Nummere, er udkommet, og hvoraf vi særdeles fremhæve Mazurka Nr. 3 i G Moll og Nr. 4 i C Dur, skal, naar den fuldstændig er trykt, blive udførlig omtalt.

Chopin. 3 Mazurkas og 1 Tarantelle. De Førstnævnte ere i samme Genre som hans tidligere bekjendte. Tarantellen er meget charakteristisk og har særdeles piquante harmoniske Vendinger. Da den er firhændig arrangeret, er den ogsaa tilgjængelig for Dilettanter.

J. Goldschmitt. Etudes, op. 4. Denne Componist hører aldeles til den nyere Skole. Uden at der just mangler ham Originalitet, synes Chopin betydelig at have influeret paa hans Stiil. Han lader til at have en særdeles Forkjerlighed for vanskelige Tonarter; thi paa en eneste nær, bevæge alle Etuderne sig i Tonearter med 7 à 8 (!) Kryds eller b'er.

Döhler. Lied ohne Worte; Tarantel og Ballade. Af disse tre Compositioner er den sidste ulige bedre end de andre; dog mangle de alle Eiendommelighed og ere blot tomme Copier af Thalberg. Ikke engang i Formen har Componisten forstaaet at tilegne sig den Elegance og Sikkerhed, hvormed Thalberg altid bevæger sig.

Henselt. Tableau musicale, en Fantasi over en böhmisk Melodi. Dette er en af Henselts smukkeste og mindst vanskelige Compositioner. Themaet er meget melodiøst og har et indtagende nationalt Colorit. Dog er det Hele noget for langtrukket. Foruden denne Fantasi er der udkommet af ham en Duo for Violoncel og Piano; denne Composition er tillige arrangeret af Czerny for Piano alene.

Joseph Wielhorski. Caprices en forme de walses og deux Etudes. Disse Compositioner ere af en adelig polsk Dilettant, en udmærket Elev af Chopin, hvis Maneer han aldeles caperer. Valsene ere elegante og nydelige og frembyde, paa den femte i A Moll nær, ikke store Vanskeligheder; til denne og Etuderne hører allerede en mere øvet Klaveerspiller.

Foruden disse nævne vi endnu blot følgende Compositioner: Nye Dandse en masse af Strauss, Lanner og Labitsky. Doryschok, Nocturne og les regrets. Hünten, les bords du Rhin, Divertissement, op. 121, og Variations, hvilke alle ere lette og brillante Compositioner for Dilettanter.

Almindeligt Theater-Revue.

For Théâtre français har Victor Hugo strevet et nyt Drama, les Bourgraves, trilogie en 3

journées. Paa samme Theater er et langt og kjedeligt Drama af Scribe, le fils de Cromwell, blevet opført, men modtaget med Kulde. Expositionen afgiver vel et nyt Beviis paa Forfatterens store Talent, men det er ogsaa den eneste Fortjeneste ved dette hans nyeste Arbeide. Om Rachels Fredegonde strides der endnu bestandig. Jules Janin har skrevet en blodig Critik over hende i Journal des Débats, og National tager hende ligesaa levende i Forsvar. Tragedien, hvori hun udfører Hovedrollen, er et kjedeligt Product af Lemercier, der er død for endeel Aar siden og neppe nogensinde har drømt om i levende Live, at hans Arbeide efter saa mange Aars Forløb igjen skulde komme til at sætte Feuilletonisternes Penne i Bevægelse. — „Herren seer dine Veie!" er nu ogsaa blevet travesteret til Opera, og opført af Italienerne under Titlen: Linda di Chamouny; den har fornemmelig ved Donizettis Musik gjort megen Lykke, og Persiani, Mario, Tamburini, Lablache og Brambilla have udmærket sig deri. — I den store Opera, hvor der har hersket en lang Lethargi, indstuderes i denne Tid en ny Opera, Charles VI, af Casimir Delavigne, Musikken af Halévy (der til Underretning for „Forposten" virkelig hedder Jacques Fromental). Meyerbeer har taget sin nye Opera, Propheten, tilbage og har i Slutningen af forrige Maaned begivet sig til Berlin. — Paa Opéra comique har et smukt Syngestykke af Grisar, l'eau merveilleuse, givet Md. Thillon Leilighed til at vise sit store Talent baade som Sangerinde og Skuespillerinde. — Scribe og Auber have skrevet et nyt Syngestykke, der endnu ikke er blevet opført. Bladene ere uenige om Titlen, nogle kalde det la déesse, andre la part du diable. — Kongen af Yvetot, der ogsaa er bestemt til Opførelse paa den danske Scene, vedbliver at gjøre stormende Lykke. — Et Lystspil af Md. Ancelot, l'hôtel de Rambouillet, der er blevet forkastet af Théâtre français, har gjort megen Lykke i Vaudeville. — Forresten ere de nye Stykker, som spilles paa de mindre Theatre, kun ubetydelige.

I Berlin har Rubini sunget Edgardo i Lucia di Lammermoor. Recensenterne ere i pligtskyldigst Henrykkelse, uagtet de villig indrømmer, at hans Stemme har tabt sig betydeligt, og at han i Grunden slet ikke spiller, undtagen paa enkelte effectfulde Steder, men hvor han ogsaa spiller „med en Sandhed, der næsten gaaer ud over Kunsten." (!) Sammesteds er udkommen en Caricatur over den i 2 Verdensdele forgudede Dandserinde, Fanny Elßler. Amerika fremstilles som en Figur med en uhyre Næse, hvorpaa Sylphiden dandser omkring, idet hun kaster den Sand i Øinene. Europa staaer ved Siden af og raaber: „Mig ogsaa!" I Baggrunden seer man den engelske Bank med dens Skatte; Fanny Elßler peger derhen og siger: „der vil jeg hvile, paa engelsk Guld og blødende amerikanske Hjerter." — I Stuttgart vil en ny Opera af Lindpaintner, den sicilianske Vesper, snart blive opført. — Det tydsk-dramatiske Geni, Hr. v. Raupach, hvis utallige Værker vort Theater, Gud skee Lov! ikke har gjort synderligt Bekjendtskab med (Lad de Døde hvile!), vandrer trolig i Tiecks Fodspor d. v. s.: han er ligesom Tieck i disse Dage bleven udnævnt til Geheime-Hofraad.

Det nye Teatro-Rossini i Livorno er blevet indviet med „Moses" af denne store Componist, og Operaen vakte almindelig Enthusiasme.

Theatret i Christiania, der med Undtagelse af Syngestykket Czar og Tømmermand og et Par norsk-nationale Skuespil, ikke opfører andre Stykker end dem, det faaer fra den danske Scene, lader til i denne Tid at gjøre brillante Affairer med Operaen Bronzehesten, hos os bekjendt under Titlen Prindsen af China; Huset er bestandig fuldt, og Publicum slaaes ved enhver ny Forestilling om Billetterne.

Rongin-Pigerne eller de offentlige Dandserinder.

Af: Bilder aus dem Orient, Zürich 1843.

I Archipelaget, Øst for det gode Haabs Forbjerg, hører Dandsen med Rongin-Pigerne næsten overalt til Folkets mest yndede Fornøielser. I Særdeleshed hænge Beboerne af Sunda-Øerne med Lidenskab ved disse Dandse. Pigerne, der af egen Drift, eller tvungne af deres Forældre, offre sig til denne Haandtering, lære allerede i den tidligste Ungdom, medens Legemet endnu har sin Smidighed og Elasticitet, alle disse Vendinger og Attituder, som Rongindandsen udkræver. Man seer ofte nydelige Væsner imellem dem, men deres Ansigtsfarve ødelægges hurtigt af den ætsende hvide Sminke, som de ere nødte til at bruge. Enhver formuende Mand har flere af disse offentlige Dandserinder, og besidder En eller Anden en Rongin, der udmærker sig ved Skjønhed eller Talent, vaager han over hende som et Klenodie. Ikke desto mindre bortføres de ofte fra deres retmæssige Herre og give da Anledning til de blodigste Scener. Ved enhver Fest udgjøre disse Dandserinder en væsentlig Bestanddeel, og producere sig da een ad Gangen imellem de Tilstedeværende, der sidde i en Kreds paa Gulvet paa brogede Straatepper; een af disse opfordrer hun til at dandse med sig. Gemblangmusiken, der har megen Lighed med en Glasharmonikas fine Toner, begynder først langsomt, sagte og høitideligt, og bliver derpaa raskere og livligere, indtil Gongens Basstemme falder ind, hvorpaa Gemblangen igjen bliver sagtere og sagtere, indtil den ligesom hendøer. Ronginen ledsager Musiken i alle dens Modulationer med hele sin Person: Tæerne paa den nøgne ofte med smaa Bjælder behængte Fod, Fingeren paa den venstre Haand, Hovedet o. s. v. følge Musikens Cadencer, medens den høire Haand yndigt bevæger et Silkeskjærf og med en Vifte angiver Takten. Alt dette ledsager hun med Sange, hvis Ord hun skalkagtigt og med henrivende Legemsbevægelser henvender snart til En, snart til en Anden i Selskabet. Den, hvem Ronginen udvælger til Meddandser, berører hende slet ikke, men skal kun gjøre sig Umage for at efterligne hendes forskjellige Bevægelser eller at fornøie Publicum ved naragtig Mimik, comiske Stillinger eller Travestering af Sangen. Europæere af den høieste Rang, der ere indbudne til en saadan Fest, tør ikke undslaae sig for at dandse med en Rongin, naar hun opfordrer ham dertil; men han lønnes ogsaa med det mest stormende Bifald, naar han blot med nogenlunde Behændighed løser sin Opgave.

En Sang for Norden.

Afsunget ved de nordiske Kunstneres sidste Julefest i Rom.

Kom, Landsmand, see Pokalen luer
Og vinker Dig med bredfuldt Maal!
I listig Most af Sydens Druer
For Norden tømme vi en Skaal.
Vi Alle Nordens Farver bære,
Dets Fane samler os i Dag,
Derfor dets Navn skal Løsnet være,
Hvormed vi vie vil vort Lag.

Priis kun Hesperiens Lund, den fagre,
Hvor selv om Vintren Roser groe,
Hvor kjælne Amoriner flagre
Om Gratiers og Musers Bo,
Hvor skyfrit Himmelhvælvet maler
Sit Azur blaa paa speilblank Sø,
Hvorfra hver Plet til Aanden taler
Den høie Saga, Mindets Mø.

Men blev da intet Skjønt tilbage?
Mon Syden Alting til sig rev?
Kan Nordens Søn med Rette klage,
At han kun Lykkens Stedbarn blev?

Har ei i Nordens Bøgekroner
Naturen al sin Ynde lagt,
Mens den paa Jøklans Skulder throner
I stolt og majestætisk Pragt?

Og ungdomsfrisk og kraftig bygger
End Nordens Folk paa Fædres Grund,
Mens Sydens bedste Skat er Skygger,
Dets Kraft et udbrændt Krater kun;
Mens Latiums sjunkne Æt sig fletter
Af Fædres Daad en Laurbærkrands,
For Norden Nutids Tegn forjætter
En Fremtid fuld af Daad og Glands.

Derfor med Stolthed Bægret tømmer
For Norden, for vort høie Hjem.
Tre Skud det har, men Livet strømmer
Fra samme Rod til hvert af dem.
Hil Sverrigs Søer, Norges Fjelde
Og Dannevang ved Bølgen blaa!
Ved enig Kraft sin fordums Vælde
Vort Skandinavien atter naae!

En Nordmand.

Symphoni i Ord.

En Julespøg.

Capelmesteren:

De kan ikke troe, mine Damer og Herrer! hvor det er vanskeligt at faae et godt Orchester bragt tilveie i Julen, naar man ikke selv er musikalsk, og til en scenisk Aftenunderholdning hører dog unegteligt et Orchester, ligesom der til et Orchester forudsættes Musici. Alt er i Julen musikalsk. Der dandses i Kjelderen hos Marchandiseren; der er musikalsk Soirée hos Justitsraadens i Stuen; thé dansant paa første Sal hos Conferentsraadens, Lystighed paa anden Sal hos Krigscancellisecretairens, og Benene gaae flinkt oppe paa Qvisten hos Toldbetjenten. Ja man skulde næsten troe, at Jorden var for trang for Musiken i den kjære Juletid; thi Musikanterne krybe op paa de høieste Taarnes Vægtergang og blæse ud i Verdens fire Hjørner. De har vist selv hørt det paa Nørregade Kl. 12 om Middagen. Ikke sandt? ja jeg vidste det nok.

Naar der nu er Musik i den dybe Kjælder og paa det høie Taarn, vil De finde det begribeligt, at vi her i vor lille Stue og i denne beskedne Kreds har maattet nøies med et Surrogat og give en Ouverture i Ord. Det gyser i Dem, seer jeg; ja Ideen er noget absurd. Jeg maa selv tilstaae, at en eneste Violin snakker bedre Musik, end vi med alle vore Ord. Men Noget er alligevel bedre, end Intet. Jeg har til den Ende bedt nogle gode Venner at assistere mig og godhedsfuldt lade sig gjøre til Instrumenter. Jeg selv paatager mig at dirigere, og saa meget er vist, at vi slippe for falske Toner. Altsaa til Sagen! (slaaer an.)

Første Violin.

Naar Vintren tegner sin Blomst paa Ruden,
Og Regnen slaaer under Stormens Tuden,
Da rykke vi Mennesker tæt tilsammen
Og flokkes ihobe til festlig Gammen.
Man splittes omkring i Sommerens Tid,
Men trodser i Klynger den Vinter hvid.

Fløite Adagio.

Ved Ovnens Luer,
I varme Stuer,
Man finder mod Stormen et hyggeligt Læ
Under Vinterens venlige Juletræ.

Clarinet.

Glem ikke Legen med Pantedomme!

Oboe.

Og søde Kys, naar Legen er omme.

Begge.

Nei, Vintertide foragte man ei,
Den bringer os Baller og Juleleg —

Contrabas.

Samt Julekager og Gaasesteg.

Anden Violin.

Kort er jo Ovalen,
Om Du falder i Brønden tre, fire Alen;
Thi op fra Brøndens dybeste Bund
Man hjælpes ved Pigens velsignede Mund.

Fløite-Solo.

En Yngling med Pige sig hurtigen fjerner:
Han dømtes, at tælle paa Himmelen Stjerner;
Men Ynglingen, Hader af Astronomi,
Kun ændser de Tvende, han stirrer i,
Og finder, de funkle noksaa blaae,
Som hine, der tindre hist oven paa.

Fagot.

Man bygger i Stuer Theatre smaa
Med store dramatiske Kunstnere paa;
Man declamerer —

Fløite.

Man musicerer —

Violin.

Gesticulerer —

Oboe.

og harcellerer —

Trompet.

Og skaffer det ikke just Andre Trost,
Det er for de Spillende selv en Lyst.

Contrabas.

Men nu, Instrumenter! I skulle fornemme
Min vægtige Stemme.
Jeg er stor, jeg er stærk, lidt vel corpulent,
Og ønsker vort Nummer ret hurtigen endt.

Fuga. Presto.

Fløite.

Desværre —

Violin.

Min Herre —

Oboe.

vi lystre Dem maae!

Vi jage —

Fløite.

Saa fage —

Oboe.

for Enden at naae,

De byder —

Fløite.

Vi lyder —

Fagot.

Vor Kunstsymphoni
Er, førend vi vented det, endt og forbi.

Finale. Tutti.

Høistærede Publicum! kjendte Du nu
Vi Ordmusikanters Angst og Gru,
Som hviske, med ængstligt Blik til hinanden:
„Hvordan vil det gaae? jeg er bange som Fanden" —
Da klapped Du sikkert, opreiste vort Mod,
Og raabte: „Paa Ære! Ideen er god."

S. M.

Fuglebrev fra Taget.

November 1842.

Igrunden befinder jeg mig bedre paa mit Tagkammer, hvor jeg sidste Flyttedag drog ind, end jeg havde ventet. Mine nye Naboer og Gjenboer, Fuglene, have aflagt mig den reglementerede Indflytningsvisit, og alene den Omstændighed, at jeg finder det langt beqvemmere at stige med Aanden end med Legemet, er til Hinder, at jeg aflægger dem den behørige Contravisit.

Desværre ere de interessanteste Beboere, Svalerne, allerede flyttede ved den sidste store Naturflyttedag, Sommerens Bortgang, der indtræffer lidt tidligere, end den borgerlige, som noteres i Almanakken. Man siger, at de ere tagne paa Landet, jeg veed ikke hvor, etsteds i Abyssinien eller i det lykkelige Arabien. Et lykkeligt Navn! Jeg kunde selv have Lyst til at ligge paa Landet en Vinter i Arabia felix; men Fuglene, som idethele leve med megen Oeconomi, har en lettere Befordring, hvorudover jeg neppe kommer derhen, førend den kongelige Generalpostdirection faaer oprettet en Deligence paa Peber- eller Krakmandelkysten, hvilket dog heller ikke kan vare længe, naar der i Politivennen behørigt rumores eller moveres derom.

Men uagtet Svalerne ere dragne bort,

beholder jeg dog Spurvene tilbage, en Art satte Væsener, med Sæde, men ikke Stemme, forresten uden Pretensioner, hvilket i vore Dage ikke er saa lidt endda.

Graaspurven ynder gemytlig Mag
Og flyver ei langt fra sin Rede;
Den finder sig vel i det huuslige Tag,
Og længere vil den ei lede.
Om Dagen den færdes i Mark og Eng
Og reder om Asten sin luftige Seng.

Den finder sig vel ved sin ringe Kost,
Skjøndt Tigger ved Menneskets Hytte.
Om ogsaa den gyser i Vinterens Frost,
Fra sin Bolig den ikke vil flytte;
Thi nøisom, tykkes den, Alt er smukt,
Hvor den pipped som Unge og lærte sin Flugt.

Jeg vil ved denne Leilighed meddele Dig en ret besynderlig Sang, som en saadan Graaspurv, ærværdig og meget tilaars, derhos temmelig melancholsk, nynnede ganske for sig selv igaarmorges udenfor mit Vindue. Enkelte Feil kunne være indløbne, eftersom de idethele synge i et volubilt og temmelig gelaüfigt Tempo; men Meyer, „Tonekunstner uden Instrument," som har havt megen Omgængelse med Fugle, har viist mig den Godhed at gjentage Sangen for mig. Qvadet syntes at mangle Metrum og at falde noget i den hettingske Prosapoesieform, og jeg er derfor nødsaget til at benytte mig af den Ossianske ubundne Stiil.

„Der var en Tid, men som desværre forlængst er til Ende," qvidrede den, „da Fuglene brugtes til noget Høiere, end at tjene en enkelt Lækkertand til Føde, eller indesluttede i et Jernburs lille Stue, som igjen var placeret i en større Stue, at fortjene deres Brød ved at qvidre. Om de nu ogsaa paa denne Maade have et tarveligt Udkomme, hvad er det dog for et kummerligt Liv mod de svundne Dages? Da sad Ørnen stolt og kraftigen til Høibords hos den øverste Gud; da kroede Paaen sig hos Juno og var stolt som Dronningen selv. Dengang kunde den deilige Venus ikke kjøre sig en Morgenpromenade henad det yndige Archipelagus fra Cypern til Cythere, uden at to Duer først maatte hentes. Vilde den mægtige Zeus gjøre sig lækker for en Leda eller en Ganymedes, maatte han først komme svømmende hen ad Bølgen, som den stolte Svane, eller forvandle sig til den kongelige Ørn. Og nu Menneskene? De turde jo ikke saa meget, som gjøre en Landtour, uden at have først spurgt en Krage, om de fik Regn, ja Romulus — og dette var dog vigtigere, end at gjøre en Skovtour — vovede ikke at anlægge Rom, den kommende Verdens Dronningeby, før han fik afventet de sex flyvende Gribbe, og alligevel kom han i Duel med sin Broder, der citerede tolv Ravne, som Combattanter paa hans Side. Hvor mangen Morgen maatte ikke Aurora forlade sin varme Seng, for opmærksom at sidde paa Udkig, om Nogen af os, smaa Fugle, vare staaede op! Mon en Landmand vovede i hiin Tid at pløie, førend han fik at høre, hvorledes de skrigende Traner baske med Vingernes Slag paa den aarlige Fart gjennem Skyen? Hvor ydmygt laa ikke Menneskehoben paa Knæ omkring Oldtidsegen ved Dodona, og ventede paa, at den hellige Due skulde aabne sit Næb, forat give dem Varsel fra Egens Top?

„Saaledes gik det til i Verdens Barndomsalder, da Regjeringen ikke gik ud fra Absolutismens star chamber, da dii minorum gentium, den himmelske Stænder=

forsamling og Deputeretkammer, endnu ikke var afskaffet. Nu er den absoluteste Absolutismus indført, og denne tillader ikke, at Mennesket tør løfte en Flig af det Tæppe, som er rullet ned for hans Fremtid. De gamle Guder vare fidele Væsener, som ofte inviterede sig tilbords hos deres egne Skabninger, Menneskehoben, og lod mangen Søndag- og Onsdag-Middag enkelte „hoffähige" Dødelige spise ved deres eget velbesatte Bord. Saaledes er ikke den nye Regent, som forlanger, at man skal beundre ham selv i hans Værker og i Særdeleshed føle Respect for hans pragtfulde star chamber.

Farvel derfor, vakre Aristophanes! med din luftige Fugleby, Nephelekokygio, ogsaa „Wolckenguguckkburg", kaldet. Den er ikke mere; thi en saadan By vilde hindre den jordiske Astronom i at beregne og beundre hans Bravourfabrikat, Cometerne, og hindre to Elskende i at henrykkes over Skaberens Viisdom, der tændte sine himmelske Lamper, for at lyse dem paa deres Kjerlighedssti, saa ofte de civile Lygter skinnede alt for prosaisk dunkle, af Mangel paa Næring.

Farvel, I smaa og store Guder!
Med Eders svandt vort Dynasti.
Ei mere fra Olympens Ruder
I see os flagre vims forbi.
Nu holde vi os smukt til Jorden,
Vor stolte Stjerneflugt er endt;
De mange nu til een er vorden,
Og han er stolt, den nye Regent.

Hvor før var Sang og Bal og Glæde,
Hvor Hebe skjænked Vinen i,
Er nu — ja kunde Fugle græde,
Vi græd, fordi det er forbi.

See, det er Grund til Paaens Klage,
Den savner Juno's hvide Arm;
Og Duen kurre vil tilbage
Hiin Tid, den gik for Venus Karm.

Ei meer i Philomeles Klage
Man hører en Fyrstindes Qval,
Hun blev i vor Oplysnings Dage
En ganske simpel Nattergal.
Og derfor blot i Oldtid løde
De skjønne Toner, Svanesang,
Thi, da Olympens Guder døde,
Gjenlød den sidste Svanesang.

Efterskrift. Hvorfor jeg er krøbet op paa dette Tagkammer og kommet saa høit tilveirs, spørger Du, og hvisker ganske lystigt: „honet Ambition." Ingenlunde! Slaa engang efter i den herlige Aristophanes' Lystspil: Skyerne (225), og Du vil der finde, at den ellers saa omgængelige Socrates, for at være fri for menneskeligt Selskab, og for at være den evige Himmel desnærmere, sidder oppe under sit eget Kammerloft i en Kurv. Kunde nu Socrates gjøre sig det saa ucommode, blot for at være det skjønne blaae Firmament nærmere, og for mindre at generes af atheniensiske falske Hofter og falske Venner, Knebelsbarter uden Mandsmod, og philosophiske Skjæg uden Aand: kan det da undre Dig, at jeg nu beboer et Tagkammer, hvor jeg er Guds Himmel saa meget nærmere end den berømte Philosoph, da Du nok veed, at de Gamles Huse vare overmaade lave, og at bel étage var i hine Tider en Uting? Dog hvorfor skal jeg fordølge det? Jeg finder mig ikke vel iblandt de fjerløse, tobenede Væsener. Som Dreng lærte jeg af Lafontaine, at den hele Menneskehed, (Sværdside, som Spindeside) kunde indbefattes i to store Divisioner, Narre og Slyng-

ler. Da jeg imidlertid blev Yngling, sagde jeg med Holberg: „det maa vel ſelv være en Skjelm, der har lært Dig at dividere; Du maa vel ſelv være Een af Begge." Jeg fandt jo Alt ſaa ganſke anderledes og troede ofte at opdage ædle Characterer, ſom ſyntes at være løbne ud af hans Romaner, for at ſpadſere omkring i den virkelige Verden. Jeg ſaae ſaa meget hos Andre, ſom glædede mig, og jeg havde ſkjellig Grund til at „la'e Motiverne gaae fri", da jeg ingen anede uden dem, at en god Handling maatte nødvendigt forudſætte et godt Hjerte og en god Villie. Men altſom Livets Sol ſteg høiere paa min Ungdomshimmel, begyndte Morgenſkjæret, det farvebrogede, det illuderende at ſvinde. Omgivelſerne viſe ſig tydeligt, Contourerne træde klarere frem, men desværre var det Roſenrøde nu blevet hvidt og graat. Ja, inden jeg ſelv ret vidſte af det, begyndte jeg at faae til Reſultat, at ved at udvide Claſſificationen, og ved at bruge lidt mindre Brøker end juſt $\frac{1}{2}$, vare hine ſaa meget yndede Talangivelſer endda ikke ſaa gale, ɔ: af en Skjelms at være.

S. M.

Goethe og Eckermann.*)

En Samtale i Aaret 1828.

I flere Uger har jeg ikke befundet mig vel. Jeg ſover ſlet og har om Natten de uroligſte Drømme, i hvilke jeg ſeer mig i de forſkjelligſte Forhold og har allehaande at beſtille med bekjendte og ubekjendte Perſoner, med hvem jeg trættes og kives, og alt det ſaa levende, at jeg den næſte Morgen er mig enhver Enkelthed fuldkommen bevidſt. Men dette Drømmeliv tærer paa min Hjernes Kraft, ſaa at jeg om Dagen føler mig ſløv og afkræftet og uſkikket til enhver aandelig Virkſomhed.

Jeg havde gjentagne Gange beklaget mig derover for Goethe, og han havde ligeſaa ofte drevet paa mig, at jeg dog ſkulde henvende mig til en Læge. „Hvad der fattes Dem," ſagde han, „er en reen Bagatel; ſandſynligviis er det kun en lille Svækkelſe, ſom nogle Glas Mineralvand kunne raade Bod paa. Dog lad det ikke gaae ſaaledes hen, men gjør noget ved det."

Goethe havde uden Tvivl Ret, og det ſagde jeg ogſaa mig ſelv; men hiin Ubeſtemthed, der plagede mig, virkede ogſaa her,

---

*) Denne Samtale, i hvilken Goethes mærkværdige Perſonlighed fremſtiller ſig med den meſt plaſtiſke Klarhed, er taget af det nylig udkomne „Hanſa-Album". Den er indrykket der ſom Prøve af et tredie Bind: „Geſpräche Eckermanns mit Goethe", der udkommer i Løbet af dette Aar.

Red.

og jeg lod igjen urolige Nætter og slet anvendte Dage gaae hen, uden at gjøre det mindste, for at afhjælpe mit Onde. Da jeg nu idag efter Bordet igjen kom til Goethe med et noget alvorligt Ansigt, forgik Taalmodigheden ham, og han kunde ikke bare sig for at see lidt ironisk paa mig og spotte mig en Smule.

„De er dog Shandy Nr. To," sagde han til mig, „Faderen til hiin berømte Tristram, der i en halv Levetid igjennem ærgrede sig over en knirkende Dør, og dog ikke kunde beslutte sig til ved et Par Draaber Olie at gjøre Ende paa, hvad der daglig voldte ham Plage. Men saaledes er det med os Alle! Hvad der opliver og nedtrykker os Mennesker udgjør vor Skjebne! Det kunde nok gjøres Behov, at en guddommelig Magt daglig førte os ved Ledebaandet og drev os til Alt, hvad vi skulde gjøre. Men den gode Aand forlader os, og vi selv ere altfor dorske og famle i Mørket. Nei da var Napoleon en Karl! Altid var det ham tydeligt og klart, hvad han skulde gjøre, og til enhver Time havde han tilstrækkelig Energi til strax at sætte i Værk, hvad han fandt fordeelagtigt og nyttigt. Hans Liv var en Halvguds Fremskriden fra Slag til Slag, fra Seir til Seir. Om ham kunde man vel sige, at han befandt sig i en stedsevarende Klarheds Tilstand; derfor var ogsaa hans Skjebne saa glimrende, som Verden før ham aldrig har seet og sagtens aldrig vil faae at see nogen anden. Ja, ja, min Gode! det var en Karl, som vi rigtignok skulle have ondt ved at gjøre det efter."

Goethe gik op og ned i Værelset. Jeg havde sat mig ved Bordet, der allerede var afdækket, men hvorpaa der endnu stod nogle Rester Viin tilligemed Frugter og Brod.

Goethe skjenkede et Glas for mig og nødte mig til at tage af begge Dele. „De har rigtignok forsmaaet, sagde han, at være min Gjest denne Middag; dog kunde det nok være, at et Glas af denne Foræring fra nogle gode Venner kunde gjøre Dem ganske godt." Jeg fandt ingen Grund til at afslaae et saa godt Tilbud; imidlertid gik Goethe i en opvakt og livlig Stemning frem og tilbage i Værelset og udstødte paa sin Viis Tid efter anden uforstaaelige Ord.

Hvad han nylig havde sagt om Napoleon vilde ikke ud af mine Tanker, og jeg søgte at bringe Samtalen tilbage paa denne Gjenstand. „Dog syntes det mig, begyndte jeg, at Napoleon fornemmelig befandt sig i denne Klarheds Tilstand, medens han endnu var ung og i sin stigende Kraftfuldhed, hvor da ogsaa en guddommelig Beskyttelse og en uforanderlig Lykke fulgte hans Bane; men i hans sildigere Aar syntes denne Klarhed at have forladt ham ligesom ogsaa hans Lykke og hans gode Stjerne."

„O hvad! svarede Goethe. Jeg har heller ikke gjort mine erotiske Digte eller min Werther anden Gang. Hiin Klarhed, hiint guddommelige Lysglimt, hvorved det Overordentlige opstaaer, ville vi bestandig finde i Forbund med Ungdom og Productivitet, ligesom ogsaa Napoleon var et af de productiveste Mennesker, der nogensinde har levet. Ja ja, min Gode! man behøver ikke blot at gjøre Digte og Skuespil, for at være productiv: der gives ogsaa en Productivitet i Handling, og den staaer i mangfoldige Tilfælde et betydeligt Stykke høiere. Selv Lægen maa være productiv, naar han virkelig vil helbrede; er han det ikke, saa vil der kun

nu og da ved et Tilfælde lykkes ham Noget, men i det hele bliver det kun Fuskeri."

— „De synes," svarede jeg, „i dette Tilfælde at kalde det Productivitet, som man ellers kalder Geni."

„Begge Dele ligge ogsaa hinanden overmaade nær," svarede Goethe. „Thi hvad er Geni andet end hiin productive Kraft, hvorved Gjerninger fremstaae, der kunne vise sig for Gud og Verden, og som netop derfor have Følge og ere af Varighed. Alle Mozarts Værker ere af denne Art; der ligger en Avlekraft i dem, som virker fra Slægt til Slægt og ikke saasnart vil udtømmes eller fortæres. Om andre store Componister og Kunstnere gjælder det Samme. Hvorledes have ikke Phidias og Rafael virket ind paa efterfølgende Aarhundreder, hvorledes ikke Holbein og Dürer! — Den, der først ophøiede den gammeltydske Bygningskunsts Former og Forhold, saa at i Tidernes Løb en Straßburger Münster og en Kölner Dom kunde blive mulige, var ogsaa et Geni; thi hans Tanker have beholdt fortvarende productiv Kraft og virke indtil denne Time. — Luther var et Geni af stor Betydning; han virker nu allerede mangen en god Dag, og de Dages Tal, da han i fjerne Aarhundreder vil ophøre at være productiv, er ikke til at beregne. — Lessing vilde for sin Person ikke modtage Titelen af Geni, men hans vedvarende Indvirkning vidner imod ham. Derimod have vi i vor Literatur andre og det betydende Navne, der, medens de levede, bleve holdte for store Genier, men hvis Virken endte med deres Liv, og som altsaa vare mindre end baade de selv og Andre tænkte. Thi, som sagt, der gives intet Geni uden en productiv fortvirkende Kraft; og desuden — det kommer derved slet ikke an paa den Forretning, den Kunst eller den Metier, som En driver — Alt dette er fuldkommen ligegyldigt. Om En har vist sig genial i Videnskaben som Oken eller Humboldt, eller i Krig og Statsforvaltning, som Friedrich, Peter den Store og Napoleon, eller om han har skrevet en Sang blot som Béranger, det er alt Et og det Samme, og det kommer blot an paa, om Tanken, det guddommelige Aperçu, Gjerningen er levende og formaaer at leve fremad i Tiden.

„Og dertil maa jeg endnu bemærke: det er ikke Massen af Frembringelser og Gjerninger, der udgaae fra En, som tyde hen paa et productivt Menneske. Vi have i Literaturen Digtere, der blive ansete for meget productive, fordi det ene Bind Digte efter det andet udkommer fra dem; men efter mit Begreb ere disse Mennesker fuldkommen uproductive, thi hvad de gjorde er uden Varighed og Liv. Goldsmith derimod har skrevet saa faa Digte, at det ikke engang er værd at tale om deres Tal; og dog maa jeg som Poet erklære ham for fuldkommen productiv, og det netop, fordi det Lidet, han har skrevet, har et indre Liv, der har vidst at bevare sig."

Der opstod en Pause, i hvilken Goethe vedblev at gaae op og ned i Værelset. Jeg var imidlertid begjerlig efter at høre noget videre om dette vigtige Punkt, og søgte derfor paany at bringe Goethe i Bevægelse.

— „Ligger da," sagde jeg, „denne geniale Productivitet blot i et betydeligt Menneskes Aand, eller ligger den ogsaa i Legemet?"

„I det mindste," svarede Goethe, „har Legemet en stor Indflydelse derpaa. Der gaves rigtignok en Tid, da man i Tydskland

Efter le Charivari. Em Baerentzen & C° lith. Inst.

Hold nu op. söde Börn ellers bliver vist Herren tilsidst kjed af Eder!

Tutti Frutti 1843.

Efter Charivari

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

To af Limensgadens Actionairer, – de see flaue ud.

Tutti Frutti 1843.

tænkte sig et Geni som lille, svageligt eller vel ogsaa som pukkelrygget; men jeg holder dog paa et Geni, der har det behørige Corpus. Naar man om Napoleon har sagt, at han var en Mand af Granit, saa gjælder dette fornemmelig om hans Legeme. Hvad har ikke han tiltroet sig og kunnet tiltroe sig! — Fra den syriske Ørkens brændende Sand indtil Moskous Sneemarker, hvilken en umaadelig Sum af Marcher, Slag og natlige Bivouacs ligger der ikke imellem! og hvilke Strabadser og legemlige Savn har han ikke dertil maatte udholde! Lidt Søvn, lidt Næring og dertil bestandig den høieste aandelige Spænding. Midt under den attende Brumaires frygtelige Legems- og Aandsanstrengelser var det blevet Midnat, og han havde den hele Dag igjennem ikke nydt det Allermindste! og nu, uden at tænke paa at styrke sit Legeme, følte han endnu Kraft nok i sig til langt ud paa Natten at udkaste den bekjendte Proclamation til det franske Folk. Naar man overveier, hvad han dog har gjennemgaaet og udstaaet, saa skulde man troe, at der i hans fyrgetyvende Aar ikke maatte have været et heelt Stykke tilbage paa ham; men han stod endnu i den Alder paa sin Fod som en fuldkommen Helt.

„Dog har De ganske Ret: hans Bedrifters egentlige Glandspunkt falder i hans Ungdomstid. Og det vil da ogsaa sige Noget, at en Mand af dunkel Herkomst og i en Tid, der satte alle Evner i Bevægelse, i den Grad udmærkede sig, at han i sit syv og tyvende Aar kunde blive betragtet som en Afgud af en Nation paa tredive Millioner. Ja, ja, min Kjære! man maa være ung for at udrette store Ting. Og Napoleon er ikke den eneste."

— „Hans Broder Lucian, bemærkede jeg, var ogsaa i en meget ung Alder moden for store Ting. Vi saae ham som Præsident for de Femhundrede og derpaa som Indenrigsminister i en Alder af neppe fem og tyve Aar."

„Tal ikke til mig om Lucian alene! faldt Goethe mig i Talen. Historien viser os i hundredeviis de dygtigste Folk, der saavel i Cabinettet som paa Valpladsen med stor Roes have ført Ordet og det i en endnu ungdommelig Livsperiode. Var jeg en Fyrste, vedblev han levende, saa vilde jeg til de første Poster aldrig tage Folk, der kun ved deres Fødsel og Anciennitet lidt efter lidt ere komne iveiret, og som nu i en fremrykket Alder langsomt og mageligt gaae fremad i den engang begyndte Slendrian, hvorved der rigtignok kommer kun saare lidt Fornuftigt for Dagen. Unge Mænd vilde jeg vælge mig! — men det maatte være Talenter, udrustede med Klarhed og Energi og derhos Folk med den reneste Villie og ædleste Charakteer! Da var det en Lyst at være Regent og bringe sit Folk fremad i Tiden! Men hvor er den Fyrste, der har havt det Held at finde saadanne Tjenere? Stort Haab sætter jeg til den nuværende Kronprinds af Preussen. Efter Alt, hvad jeg veed, og hvad jeg hører om ham, maa det være et meget betydeligt Menneske! og det hører der til, for igjen at udfinde og vælge dygtige og talentfulde Folk. Thi, man sige hvad man vil: kun Lige søger Lige, og kun en Fyrste, der selv besidder store Evner, vil igjen kunne forstaae at udfinde og vurdere store Evner hos sine Tjenere og Undersaatter. „Frit Løb for Talentet!" var Napoleons bekjendte Mundheld — og han, der forstod at sætte enhver betydelig Kraft paa den Plads, hvor den viste sig i sin egentlige Sphære, og

som derfor ogsaa ved alle sine store Foretagender blev saaledes betjent og understøttet som neppe nogen Anden, han havde rigtignok en ganske besynderlig Takt til at vælge sine Folk.

Goethe behagede mig denne Aften ganske særdeles. Det Ædleste i hans Natur syntes at være vaagnet; derhos var der en Klang i hans Stemme og en kraftig Ild i hans Øine, som om hans friskeste og bedste Ungdom luede op i ham paany. Mærkværdigt forekom det mig, at han, der selv endnu i en saa høi Alder beklædte en betydelig Post, saa ganske afgjort talte Ungdommens Sag, og vilde have de første Poster i Staten beklædte om ikke af Ynglinge, saa dog af Mænd i en endnu ungdommelig Alder. Jeg kunde ikke lade være at nævne nogle høitstaaende tydske Mænd, der endnu i en høi Alder ingenlunde syntes at mangle den nødvendige Energi og ungdommelige Bevægelighed til at forestaae de betydeligste og mangfoldigste Forretninger.

„Saadanne Mænd og deres Lige, svarede Goethe, ere geniale Naturer, med hvilke det har en egen Beskaffenhed; de opleve en gjentagen Pubertet, medens andre Folk kun ere eengang unge. — Enhver Entelechi nemlig er et Stykke Evighed, og det Par Aar, hvori den er forbunden med det jordiske Legeme, gjør den ikke gammel. Er denne Entelechi af ringe Art, saa vil den, under sit legemlige Tryk, kun udøve et ringe Herredømme; meget mere vil Legemet fremherske, og naar det ældes, vil hiin ikke være istand til at hindre det eller holde det opreist. Men er Entelechien af en mægtigere Art, saaledes som Tilfældet er hos alle geniale Naturer, saa vil den ikke alene ved sin besjælede Gjennemtrængen af det Legemlige virke styrkende og forædlende paa Legemets Organisation, men den vil ogsaa, ved sin aandelige Overmagt søge at gjøre sin Forret til en evig Ungdom fortvarende gjældende. Deraf kommer det da, at vi hos fortrinligt begavede Mennesker ogsaa i en høiere Alder endnu bestandig bemærke friske Epocher, hvori de udfolde en ganske særegen Productivitet; der synes bestandig hos dem igjen at indtræde en temporair Foryngelse, og det er den, som jeg vilde kalde en gjentagen Pubertet. — Men Ungdom er Ungdom, og hvor mægtig en Entelechi end viser sig, vil den dog aldrig ganske blive Herre over det Legemlige, og der er en stor Forskjel paa, om den finder en Allieret deri, eller en Modstander. — Jeg har selv havt en Periode i mit Liv, hvor jeg daglig kunde blive færdig med et trykt Ark, og det lykkedes mig med Lethed. Mine „Sødskende" har jeg skrevet i tre Dage; min „Clavigo," som De veed, i otte. Nu er jeg nok nødt til at lade det fare, og kan dog, selv i min høie Alder, ingenlunde beklage mig over Mangel paa Productivitet. Men hvad der i mine unge Aar lykkedes mig daglig og under alle Omstændigheder, det lykkes mig nu kun periodisk og under visse gunstige Betingelser. Da for ti til tolv Aar siden, i den lykkelige Tid efter Befrielseskrigen, Digtene i mit Divan havde mig i deres Magt, var jeg saa productiv, at jeg ofte paa een Dag kunde skrive to eller tre — paa fri Mark, i Vogn eller i et Vertshaus, det var mig Altsammen Eet. Nu, da jeg skriver paa anden Deel af min „Faust," kan jeg kun arbeide i de tidlige Morgentimer, naar jeg føler mig vederqvæget og styrket af Søvnen, og naar Hverdagslivets Carricaturer

endnu ikke have forvirret mig. Og hvad er det saa, at jeg udfører! I det allerlykkeligste Tilfælde en skreven Side, men i Regelen ikke mere end hvad der kan staae paa en Haandbred Papir, og ofte, i en uproductiv Stemning, endnu mindre."

— „Gives der da i Almindelighed, spurgte jeg, intet Middel til at frembringe en productiv Stemning, eller, naar den ikke er mægtig nok, til at styrke den?"

„Med dette Punkt, svarede Goethe, staaer det sig ganske forunderligt, og derom var vistnok en heel Deel at tænke eller sige. Enhver Productivitet af den høieste Art, ethvert betydeligt Aperçu, enhver Opfindelse, enhver stor Tanke, der bringer Frugter og har Følge, staaer i Ingens Magt og er ophøiet over enhver jordisk Bestræbelse. Saadanne Ting maa Mennesket betragte som uventede Gaver fra oven, som rene Guds Børn, hvilke han maa modtage og ære med den gladeste Tak. Der er noget Slægtskab deri med det Dæmoniske, der handler med ham, som det selv vil, og som han bevidstløs hengiver sig til, medens han troer at handle af egen Drift. I saadanne Tilfælde maa Mennesket ofte betragtes som et Værktøi i en høiere Verdensstyrelses Haand, som et Kar, der er fundet værdigt til at optage et guddommeligt Indhold. Jeg siger dette, idet jeg overveier, hvor ofte en eneste Tanke har givet hele Aarhundreder en anden Skikkelse, og hvor ofte enkelte Mennesker ved det, der udgik fra dem, have paatrykt deres Tidsalder et Præg, der endnu hos de paafølgende Slægter var kjendeligt og vedblev at virke velgjørende i Tiden.

„Men der gives og saa en Productivitet i en anden Art, vedblev han, der langt snarere er underkastet jordiske Indflydelser, og som Mennesket allerede mere har i sin Magt, skjøndt han ogsaa her endnu bestandig har Aarsag til at bøie sig for det Guddommelige. Til denne Region henregner jeg Alt, hvad der hører med til Udførelsen af en Plan, alle Middelleddene i en Tankekjæde, hvis Endepunkter allerede staae straalende for os; jeg regner dertil alt det, der udgjør et Kunstværks synlige Liv og Legeme.

Saaledes fik Shakspeare den første Tanke til sin Hamlet — hvor Aanden i det Hele som et uventet Indtryk stillede sig for hans Sjæl, og han i en meer end dagligdags Stemning oversaae de enkelte Situationer, Charakterer og Gangen i det Hele — som en reen Gave fra oven, hvorpaa han selv ikke havde havt nogen umiddelbar Indflydelse, endskjøndt Muligheden til en saadan Undfangelse allerede maatte forudsætte en Aand som hans. Men den sildigere Udførelse af de enkelte Scener og Personernes Vexeltale havde han fuldkommen i sin Magt og kunde sysle dermed hver Dag og hver Time og arbeide fort derpaa hele Uger, ganske efter sit eget Tykke. Ogsaa see vi i Alt, hvad han udførte, bestandig den samme Productionskraft, og vi træffe i alle hans Stykker aldrig paa et Sted, hvorom man kunde sige, at det ikke er skrevet i den rette Stemning eller med det fuldkomneste Herredømme over Stoffet. Imedens vi læse ham, meddeler han os bestandig Indtrykket af et legemlig og aandelig sundt og fuldkommen kraftigt Menneske.

„Sæt, at en dramatisk Digters legemlige Constitution ikke just var fuldkommen god og

fortræffelig, eller han meget mere var underkastet hyppige Sygdomsanfald og idelig Svagelighed, saa vilde den Productivitet, der er ham nødvendig for daglig at udføre sine Scener, meget ofte standse og vel undertiden i flere Dage udeblive aldeles. Vilde han nu f. Ex. ved Nydelsen af stærke Drikke fremtvinge den manglende Productivitet eller styrke den utilstrækkelige, saa vilde det sagtens ogsaa gaae an, men man vilde dog mærke, at det var til stor Skade for alle de Scener, han paa den Maade havde forceret.

„Mit Raad er derfor aldrig at forcere noget frem og heller at hendrive og hensove alle uproductive Dage og Timer, end i saadanne Dage at ville gjøre Noget, som man senere ikke har Glæde af."

— „Deres Excellents," svarede jeg, „udtaler her Noget, som jeg selv oftere har følt og erfaret, og som man sikkert maa prise som fuldkommen rigtigt og sandt. Og dog synes det mig, som om man ved naturlige Midler vel kunde forhøie sin productive Stemning uden just at forcere den. Jeg har i mit Liv meget ofte været i det Tilfælde, at jeg i visse complicerede Forhold ikke er kunnet komme til at træffe en rigtig Beslutning. Men drak jeg i saadanne Tilfælde nogle Glas Viin, saa var det mig strax klart, hvad der var at gjøre, og jeg kunde paa Øieblikket bestemme mig. Men at fatte en Beslutning er dog ogsaa et Slags Productivitet, og naar nu nogle Glas Viin kunde bevirke denne Dyd, saa turde vel ogsaa et saadant Middel ikke være reent at forkaste.

„Jeg vil ikke modsige Deres Bemærkning," svarede Goethe; „men hvad jeg sagde før har alligevel sin Rigtighed, hvoraf vi da see, at Sandheden vel kan sammenlignes med en Diamant, hvis Straaler ikke gaae til een Side, men til mange. Da De forresten saa godt kjender mit Divan, saa veed De, at jeg har selv sagt:

Naar man har drukket,
Veed man det Rette,

og at jeg altsaa fuldkommen giver dem Medhold. Der ligger i Vinen vistnok productivgjørende Kræfter af en meget betydelig Art; men Alt kommer derved an paa Forhold, Time og Tid, og hvad der gavner den Ene, skader den Anden. Der ligger ogsaa productivgjørende Kræfter i Hvilen og Søvnen; men de ligge ogsaa i Bevægelsen. Lignende Kræfter ligge i Vandet og fremfor Alt i Atmosphæren. Den friske Luft paa fri Mark er det egentlige Sted, hvor vi høre hjemme; det er, som om Guds Aand der umiddelbart omvifte de et Menneske, og en guddommelig Kraft der udøvede sin Indflydelse. Lord Byron, der daglig tilbragte flere Timer i det Frie, snart tilhest nede ved Strandbredden, snart med at seile eller roe, snart med at bade sig i Havet og øve sin Legemskraft i Svømning, var et af de productiveste Mennesker, der nogensinde har levet."

Goethe havde sat sig ligeover for mig, og vi talte om alle Slags Gjenstande. Derpaa dvælede vi igjen ved Lord Byron, og alle de ulykkelige Begivenheder kom paa Bane, der havde formørket hans sildigere Liv, indtil omsider en rigtignok ædel Hensigt, men ulyksalig Skjebne drev ham til Grækenland og endte med at tilintetgjøre ham.

„I det hele," vedblev Goethe, „vil De finde, at midt paa et Menneskes Bane indtræder som oftest et Vendepunkt, og at, lige-

som Alt i hans Ungdom begunstigede ham og bragte ham fremad, saaledes bliver det nu paa engang ganske anderledes, og den ene Ulykke taarner sig over den anden, for at ødelægge og deprimere ham. Men veed De vel, hvad jeg tænker derom? Mennesket skal ruineres! Ethvert overordentligt Menneske har en vis Sendelse, som han er kaldet til at fuldføre. Har han fuldbragt den, saa er han ikke længere nødvendig paa Jorden i denne Skikkelse, og Forsynet vil da bruge ham til noget Andet. Men da Alting her gaaer naturligt til, saa spænde Dæmonerne det ene Been for ham efter det andet, indtil han tilsidst ligger under. Mozart døde i sit sex og tredivte Aar; Rafael næsten i samme Alder; Byron var kun en Smule ældre. Men alle havde paa det fuldkomneste udsørt deres Mission, og det var nok paa Tide, at de gik, for at der ogsaa kunde blive Noget tilbage at udrette for andre Folk i denne langvarige Verden."

Det var imidlertid blevet silde paa Aftenen; Goethe rakte mig sin kjære Haand, og jeg gik.

TUTTI-FRUTTI.

Det kongelige Theater.

Erik Menveds Barndom,
romantisk Ballet i 4 Acter af A. Bournonville.
Musiken af Fr. Frölich.

Under den paafaldende Armod paa originale Frembringelser, som vor Scene allerede i længere Tid lider af, har Balletten, ved en enkelt Mands geniale Bestræbelser, i de sidste Aar vundet en Supremati paa vore Bræder, der forsaavidt er glædelig, som det er noget Godt, at Publicums Smag her favoriserer. Medens Balletten paa de fleste Theatre i Europa kun er et tomt, ja undertiden næsten et vanvittigt Vehikel for Øienslyst og Pragt eller for en udmærket Dandserindes lovpriste Virtuositet, har Bournonville hos os indaandet den Følelse og Tanke, hævet den som selvstændig dramatisk Genre i Folks Agtelse, og under disse Bestræbelser udviklet ikke blot et mærkværdigt Compositionstalent, men en sand digterisk Productivitet, der i Dandsens Historie vistnok er exempelløs. Selv naar hans skabende Aand undertiden fører ham forvidt, — thi det er Geniets Særkjende at eftertragte det Høieste — naar han kæmper med et overmægtigt Stof, der ikke ret vil til at forme sig efter Dandsens lette Rhythmer eller Mimikens indskrænkende Love, saa er det dog en Titankamp, vi see paa, og vi glæde os ved den, thi vi føle, at han har Kraft til at kæmpe mod de Masser, som han saa dristigt gaaer løs paa.

Da Balletten hører ind under den dramatiske Kunst, kan den vistnok fremstille en Handling, men derfor er det ikke enhver Handling, der kan anskueliggjøres i Balletten. Idet den som selvstændig Kunstart renoncerer paa Sproget, hvis Følgesvend Mimiken er i Livet, og idet den vil ved sig selv alene (ɔ: ved Minernes og Legemsbevægelsernes Eurhythmi i Forening med Musiken, deres

Adoptivsøster,) klart og levende fremstille en Handling for vore Øine, er der en naturlig Maade, hvorpaa dette kan finde Sted, og det er igjennem en Række af umiddelbare Gemytstilstande, Folelser og Affecter, hvis Sprog er forstaaeligt for Alle. Forsaavidt er Ballettens oprindelige Charakteer altsaa lyrisk, og dens egentlige Sphære maa derfor altid blive det Idylliske (f. Ex. Soldat og Bonde, Festen i Albano) eller det Phantastiske (f. Ex. Napoli). I Historien og Romanen, der begge indeholde en Continuitet, en fortløbende Række af Begivenheder, hvis sammenflettende Traad er Ordet, spiller det Episke Hovedrollen; og tager Balletten sit Stof deraf, vil Savnet af Ordet undertiden blive føleligt, og den frivillige Abstraction fra Sproget, der er Ballettens Særkjende, vil let faae Skin af at være nødtvungen. Men kommer man i en Ballet først til paa et eller andet Sted at føle Savnet af Ordet, da er Nydelsen ikke længere ublandet, og da bortfalder navnlig den Tryghed, hvormed ethvert æsthetisk Kunstværk skal kunne nydes. Er derimod Balletten i sin rette Sphære, da er det saa langt fra, at man savner Sproget, at dens stumme Veltalenhed næsten har en Fortryllelse mere, thi den livlige Afvexling af Lidenskaber og Affecter sætter Phantasien i en selvvirksom Tilstand og lader den rask arbeide med, og man kommer uvilkaarligt, skjøndt paa en ny Maade, til at erkjende Sandheden af, hvad Goethe engang har udtalt: „nicht was er spricht, sondern was er weise verschweigt, zeigt mir den Meister des Styls." Det er derfor ogsaa Ballettens høieste Triumf, naar den illuderer i den Grad, at man ikke blot seer, men at man virkelig troer at høre, og har ikke Bournonville selv, ved et genialt Greb, i sin „Napoli" endogsaa indført en cantastorie eller Gadesanger, der, efter hvad man har fortalt os, synger sin Canzone med Minerne alene, og det saa fuldstændigt og tilfredsstillende, at det hele Publicum bliver i Illusionen? Vi vide ikke, hvor meget Smukt og Fortjent Critiken i sin Tid kan have sagt Hr. Bournonville for denne Ballet, men det er vist, at den umuligt kan have gjort ham nogen bedre Compliment, end den, Tilfældet her har ladet ham give sig selv, thi denne Gadesangers Arie er den bedste Provesteen for hans Arbeide.

Hvis vi nu overføre disse Bemærkninger paa Bournonvilles nye Ballet, og hvis vi af det allerede Anførte ere berettigede til at ponere, at den Ballet er den bedste, der, uden at forudsætte noget Foregaaende som givet, har sin fuldstændige Forklaring i sig selv og virker ved sin synlige Fremstilling alene: saa tyder allerede den nye Ballets Titel og endnu mere den Omstændighed, at den knytter sig til en Roman, hen paa, at Bournonville her har havt en af disse Titankampe at udstaae, som man ikke kan andet end følge med den mest levende Interesse, selv om man af æsthetiske Grunde maa mistvivle om, at den leder til en fuldstændig Seier — vi sige med Forsæt **fuldstændig**, thi der bliver dog altid den Forskjel paa Titanernes Kamp og Kunstnerens, der stræber efter det Høieste, at de Første erobrede slet intet af Himlen, den Sidste derimod, forudsat at hans Stræben har været ærlig og oprigtig, vil dog altid tilkæmpe sig et Stykke.

I Tillid til sin Fremstillings plastiske Dygtighed — en Tillid, som vi godt kunne lide, fordi den baade er aandfuld og begrundet — har Bournonville forsmaaet at føre Kong Erik Glipping, der i anden Akt bliver myrdet, frem for vore Øine. En naturlig Følge heraf er, at vi i Alt, hvad der staaer i Forbindelse med Kongens Personlighed, kun sporer Aarsagen igjennem dens synlig fremtrædende Virkninger. Istedenfor Kongen selv lader Bournonville os see den Travlhed, det Liv og den Bevægelse, der i Almindelighed er Virkningen af en Konges Nærværelse, og istedenfor hans Mord see vi et Slags Forudfølelse deraf hos Søvngængersken Aase og Virkningen deraf i Indtrykket, som det frembringer paa Lave og Skirmen, da de finde Kongens Bue og Jagttoi. Alt dette er mesterligt fremstillet fra Bournonvilles Side; men for Folk, der mangle de nødvendige Forkundskaber fra Romanen, eller som ikke ere stærke i at combinere, turde det dog nok være, at Et og Andet i de to første Akter vilde være mindre forstaaeligt. Det Samme vil maaskee ogsaa være Tilfældet i den Deel af fjerde Akt, hvor Scenen er

Slotsgaarden paa Ribehuus, og hvor Folkelystigheden endogsaa bliver paafaldende paa samme Tid som Kongen er dræbt, og Dronningen er i Fortvivlelse. Her maa man i det mindste af Programmet vide, at det er „St. Hans-Aften", eller kjende Kjæmpevisen: „Der gaaer Dands i Ribegaard," for ikke at være aldeles disorienteret.

At Bournonville er Herre over det sceniske Apparat, og veed at benytte sit Materiale som maaskee ingen Anden; at han som en Troldmand forstaaer at ordne disse store Masser af stridige Dandse-Elementer og bringe en Livlighed og Eenhed deri, der næsten er vidunderlig; at han har en for Grupperinger og Tableauer udviklet Skjønhedssands, der under hans Ophold i Syden er bleven uddannet endnu mere, Alt dette, — der forresten vilde være nok til at grunde en Balletmesters Celebritet — er saa bekjendt og saa ofte fremhævet hos Bournonville, at, hvis hans nye Ballet ikke havde andre Egenskaber end disse, saa vilde den vel være et fortjenstfuldt Arbeide, men dog maaskee ikke vække denne fulde Beundring, som den nu virkelig har Krav paa. Vi indrømme derfor gierne, at Tableauet i tredie Akt, hvor den lille Konge hyldes i Viborgkirke, de to Slutningtableaux i fjerde Akt og navnlig Smaadrengenes Exercits i første Akt, som man leer af med Taarer i Øinene, er noget af det Skjønneste, Baurnonville endnu har frembragt i denne Retning; men hvad der giver denne Ballet en ganske særdeles Interesse er dens psychologiske Moment: Moderkjærligheden, der er dens egentlige Basis. Alt, hvad der som Radier udgaaer fra dette Centrum, er poetisk undfanget og poetisk født til Verden. Her har Bournonville været skabende, her har han viist sig som Digter. Denne Følelse, der vel er en af de reneste og smukkeste, har aldrig været bragt paa Scenen med mere Sandhed og Natur, med mere Inderlighed og Styrke. Det er et Maleri, der i al sin Simpelhed har en saa slaaende Skjønhed, at alle de øvrige Tableauer, med deres prægtige og glimrende Farver, blegne for det og tabe deres Glands. Lad ogsaa Bournonville her dele Æren med den sjeldne Kunstnerinde, der udfører denne Rolle: der bliver dog nok tilbage for dem begge. Vort Theater kan med Grund være stolt af, at det ikke har saa lidt at fremvise, der er virkelig udmærket; men saameget er dog vist, at vi kun sjelden have seet en Følelse udtalt og fremstilt paa vor Scene igjennem alle dens forskjellige Stadier med saamegen Sandhed og Natur og dog tillige med en saa høi og gribende Pathos.

At ogsaa lyriske Enkeltheder kunne indslettes i en Ballet, derpaa har Bournonville givet et Exempel strax i første Akt i den erotiske Scene med Rosen mellem Drost Peder og Inge, hvor Rungs Melodie til „Hr. Peder kasted Runer," og de velbekjendte Ord ere sammenflettede med de Elskendes Spil til en saadan Eenhed, at det frembringer en af de yndigste Elskovsscener, man kan tænke sig. Hvad forresten angaaer Musiken, da er denne unegtelig smuk, dog forekommer den os hist og her mindre charakterisk. Ouverturen, eller rettere sagt Introductionen, hvori der, efter en kort Indledning, forekommer den bekjendte gamle Kæmpevise om Marsk Stigs Døttre, og derefter et Thema i b—dur, som senere gjentages i Balletten, er livlig og smuk; den slutter med en brillant Allegro i g—dur, der i Formen minder om Valdemar. Hvad der i 2den Akt har interesseret os mest er Jagtscenen, som Frøhlich synes at have behandlet med særdeles Forkjærlighed, navnlig ere Hornpartierne mesterlig satte og af en ypperlig Virkning. Polonaisen i samme Akt er af en grandios Virkning; i den følgende Pas de six gjør Bassen en god Effekt, og den lille svenske Folkevise: och litan Karan tjenta er anvendt med Gemyt i Bournonvilles og Jfr. Nielsens Pas de deux. En Feil mod Arrangementet synes det os, at Thronen er placeret i Baggrunden, hvorved de Dandsende nødes til den Uhøviskhed bestandig at vende Dronningen Ryggen. Ligeledes havde vi i 3die Akt gierne undværet det transparente „Anathema" over Alteret: saadanne Ordforklaringer ere „gammel Poesi" og høre med til de Requisiter, som Bournonville selv for længe siden har bragt Balletten ud over. Ved Dronningens Indtrædelse i Kirken begynder Melodien til „Dronning Dagmar ligger i Ribe syg,"

og under den paafølgende Scene mellem Drost Peder og Inge er Hovedmotivet taget af Visen om Hr. Aage og Jfr. Else. Den yndige Fængselsscene i 4de Akt mellem Børnene er ypperligt componeret, og den livlige Dandsemusik i Ribe Slotsgaard, der begynder i a—dur, vil uden Tvivl for hele Vinteren forsyne vore Baller med Hamborger-Skotsk.

Endnu nogle Ord blot om et Par af de Rollehavende. Om Hr. Lefebvres Nane Lange have Meningerne været meget forskjellige og den almindeligste er, at den erindrer om Mephistopheles. Tingen er, at Hr. Lefebvres Fremstilling af denne Rolle er den fuldstændigste Typus af den Maade, hvorpaa den nyere Ballet for Øieblikket spilles næsten overalt i Italien. Denne Taktpræcision og disse gliedermannsagtige Bevægelser, der synes ligesom trukne af en Traad, gjøre her, i deres Isolation, Brud paa Eenheden i det Hele og „skurre som en sælsom Dissonants." Hvad der derimod ypperligt „klinger med i Melodien" er Augusta Bournonvilles lille Konge. Hvis Nogen kan siges at være født til Scenen, saa maa det gjælde om hende. Der er noget rørende i at see et ungt Barn, ligesom i ubevidst Uskyldighed, løse Kunstens vanskelige Opgaver og legende gribe efter den Krands, som selv den Dygtige kun vinder gjennem Modgang og Strid. Endnu, Du Lille! flyver dit Blik glad hen over Publikum, som om Du veed, at Du er mellem Venner! din lille Fod svæver let hen over Gulvet, som om Du dandsede paa Roser, og som der for Dig ikke var Torne! Scenen er din Legeplads, og de tusinde Øine, der hvile paa Dig, ere kjærlige og deeltagende som din Moders — gid det altid maatte blive saaledes! — Ogsaa for den lille Konges „Broder paa Scenen" (Carl Fredstrup) have vi endeel gode Ønsker in petto, men disse ville vi dog denne Gang nøies med at henvende til Direktionen. Sammenligner man den naive og naturlige Maade, hvorpaa denne lille Dreng udfører sin Rolle i Balletten, med hans ypperlige Matrosdreng i Capriciosa og hans elskværdige Giovanni i Correggio: saa troe vi med Grund at kunne stille ham det Horoscop, at han engang i Tiden vil blive en Prydelse for vor Scene. Men — at vide det ikke — bliver der fra Theatrets Side gjort noget for, at han kan naae dette Maal? Er han overgivet til en dygtig Instructeur? Bliver der sørget tilbørlig for hans kunstneriske Uddannelse og fremfor alt for hans Underviisning? Talent er endnu ikke nok, og allermindst i den barnlige Alder. Der er det kun et lille Korn, der kan være faldet i god Jord, men som et eneste Vindpust er istand til at bortveire. Det er Omhu og Underviisning, som det i den Alder mest kommer an paa: det er det egentlige, det rette Fundament, hvorpaa Kunsten skal opføre sin luftige Bygning. Mangler denne Basis, da kunne dens morgana-agtige Luftslotte vel blænde i nogle Øieblikke med al Aftenrødens Farvepragt, men de ville dog snart synke sammen og opløse sig i et sørgeligt og eensfarvet Graat.

Red.

— Paa den italienske Opera gjør il matrimonio secreto en ligesaa fortjent som stormende Lykke. I et følgende Nr. skulle vi udførligere omtale dette, i musikalsk Henseende høist interessante Værk.

I Fædrelandets Onsdags-Nummer findes insereret følgende Linier:

„Hr. H. C. Andersen har venskabeligst meddeelt os den interessante Nyhed, at han af Hs. Maj. Kongen af Sverig har erholdt i Guld Medaillen „iis, quorum meruere labores."

Da denne Artikel har givet Anledning til Misforstaaelser i Publicum, som om Hr. Andersen selv skulde have meddeelt „Fædrelandet" denne Nyhed, med Ønske om at see den publiceret igjennem Bladet, undlade vi ikke, efter Hr. Andersens Opfordring, at berigtige dette. Hr. Andersen har ikke gjort noget saadant Forlangende til „Fædrelandets" Redaction. Ved en tilfældig Samtale paa Musikforeningens Concert med en af dette Blads Udgivere kom han til at udtale sin naturlige Glæde over den Ære, der netop samme Dag var viist ham, uden at have nogen Anelse om, at det derefter skulde gaae over i Bladet. Det synes derfor billigt, at Skylden for de Mistydninger, hvortil denne lille Artikel har givet Anledning, falder tilbage paa Concipisten af samme i Fædrelandet, og ikke paa Hr. Andersen.

De tvende Storme.

Mennesket.

Storme derude og Storme derinde —
Skaf mig et Anker saa fast!

Religionen.

Ankeret meente jo Mangen at finde;
Touget dog snarligen brast.

Mennesket.

Stormen derude, den faaer vel en Ende,
Natten den stiller til Ro;
Ak, men den indre —

Religionen.

Kan ene jeg ende;
Stormen kun dysses ved Tro.

S. M.

Søcadetten.

Du har jo stor Lyst — det har Du mig sagt —
Til den lille Dolk og den mørkeblaae Dragt
Og Hatten med gylden Krampe,
Til Havet; der skummer i verlende Pragt —
Vore Ders frie og naturlige Vagt,
Vort Landeværn i vore Kampe!

Ja det er et Liv! — men naar Stormen slaaer
Imellem de slingrende Stænger og Raaer,
Og Alle om Gangspillet trampe;
Naar Søen gratis besørger din Vask,
Da gjælder det, Du! at holde sig rask
Og ikke faae Feber og Krampe.

Da gjælder det ret at staae fast og tryg,
Naar Søen krummer sin hvide Ryg,
Og Natten slukker sin Lampe;
Naar Blæsten brøler sin hule Bas,
Og Vinden piber Discant tilpas
For alle de tjærede Tampe.

Men mest det gjælder paa Kampens Dag,
Naar det hvide Kors i det røde Flag
Bli'er skjult af Røg og af Dampe;
Naar et muntert Smiil om Læberne staaer,
Mens Blodet rinder af dybe Saar,
Og Bølgerne drikke som Svampe.

Bliv saadan en Sømand — det var en Lyst! —
Med kraftig Arm og med modigt Bryst
Og Tillid i Livets Kampe!
Og det bli'er Du nok, naar paa Spørgsmaalet: „Gjet,
Hvem er den flinkeste Søcadet?"
Der svares kan: Christian Stampe.

H. P. Holst.

Alfred de Vigny.

Af alle de nyere franske Forfattere er der Ingen, der har holdt sig mere reen for de Udskeielser og den Smuds, der klæber ved den romantiske Skole i Frankrig, end Alfred de Vigny og hans Ven, Lamartine. Begge ere fødte under Revolutionstiden, begge tilhøre adelige Familier, hvis Navne alene og de hæderlige Erindringer, der knyttede sig til dem, dengang vare en Forbrydelse, der straffedes med Landsflygtighed, Fængsel eller Døden, og begge ere de fødte indenfor Murene af et Fængsel.

Alfred de Vigny's Onkel blev, efter at være slæbt fra Fængsel til Fængsel, indespærret i Slottet Loches i Touraine. Hans Søster, der var gift med en af de braveste og aandrigste Officerer, fulgte ham i dette Fængsel, og her var det, at hun i Aaret 1799 fødte Alfred de Vigny. Maaskee kunde man troe, at et Barndomsliv, tilbragt i Fængsel og berøvet de uskyldige Glæder, der tilhøre denne Alder, maatte fremkalde bittre og hadefulde Følelser mod de blinde Forfølgere og knytte mørke Erindringer til det Sted, der ellers er ethvert Menneske dyrebart; men saaledes føler ikke en Digter, og Alfred de Vigny har selv i nogle af sine tidligste Poesier med dyb Kjærlighed og en rørende Ynde besunget sin Barndom i Touraine.

Kun serten Aar gammel betraadte han den militaire Løbebane, og Muserne, der ellers kun nødigt opslaae deres Qvarteer i en Caserne, skjænkede her den unge Digter hans første Inspirationer. Til Held for Poesien lykkedes det hverken det kjedelige Garnisonsliv og den militaire Tvang, der saa let paatrykker Alle Eensformighedens Stempel, at kue hans Aands friskere Stræben, ikke heller formaaede det tøilesløse Liv i Felten og Campagnerne i Spanien, hvori han deeltog, at tilintetgjøre den Fiinhed i Følelsen og den Blødhed i Gemyttet, der udgjør hans væsentligste Egenskaber som Digter.

Fra denne Tid og fra de forskjellige Steder, hvor hans Krigerliv førte ham hen, skriver sig en heel Deel Digte, som: „Trappisten", et religiøst Digt, hvor Scenen er henflyttet i Spanien, Dramaet „Dolorida", der skildrer et skinsygt og fornærmet Fruentimmers grændseløse Hevngjærrighed, den rørende og dybtfølte Elegi „Helene", Digtene „Symetha", „Sneen", „Hornet" og mangfoldige andre, der nu indtage en meer eller mindre hæderfuld Plads i den rige Samling af hans Poesier. Senere fulgte „Eloah", et episk Digt af en ophøiet og religiøs Skjønhed, hvis smukke og harmoniske Vers, der slutte sig blødt og bøieligt om det christelige Indhold, minde om Oldtidsdigtenes storartede Simpelhed.

Otte og tyve Aar gammel udgav han „Cinq-Mars," en Roman, der mangfoldige Gange er bleven optrykt og er oversat i alle Sprog. Tiden, han her fører os hen i, er Ludvig den Trettendes poetiske Tidsalder, og Richelieu's mægtigt fremtrædende Figur giver Maleriet en tiltrækkende Storhed. Charactererne ere ypperligt skildrede, Situationerne interessante, og Stilen har ikke blot dette Let og Behagelige, som man finder hos næsten alle nyere franske Forfattere, men desuden en Varme og

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

ALFRED DE VIGNY.

Ny Portefeuille 1843.

Kraftfuldhed og dette Prægnante i Udtrykket, der characteriserer den virkelige Digter. Det er af denne Roman, at den berømte Paul Delaroche har taget Sujettet til et af sine ypperligste Malerier, der forestiller Richelieu, som paa Rhonen fører de to Offre, den unge Cinq=Mars og de Thou til Retterstedet. I Baaden, der er udsmykket med Cardinalens Vaaben, ligge de to unge Mennesker, tæt klyngede til hinanden, med det roligste Udtryk i deres Miner, og see ned paa den hurtige Strøm, lig Skyggerne af Castor og Pollux, hvem den skumle Charon langsomt fører ned ad Underverdenens Flod.

De samme Egenskaber, der udmærke Romanen, udtale sig ogsaa i de to Skuespil, vi have af ham: „la maréchale d'Ancre" og „Chatterton," der begge, uagtet deres dramatiske Mangler, forraade et dybt Indblik i Hjertet og en Kraft til at bevæge Gemyttet, uden Anvendelse af disse nerverystende Effectmidler, hvori desværre den nyere Romantik har sin væsentligste Force. Hvor simpelt har han ikke i Chatterton skildret den tungsindige unge Digters Eensomhed, Mangel og Lidelser; hvor blid og englelig er ikke Kitty Bell, og hvilken dyb Medlidenhed indgyde dog ikke begge disse Figurer! Og hvorfra har Alfred de Vigny, den rige og fornemme Greve, der i sit Hotel i Écuries d'Artois lever omringet af alle Pariserlivets Herligheder, faaet disse sande og træffende Farver til at fremstille Armoden i al dens Utrøstelighed? Hvorfra har han, hvis hele Digterbane har været omgiven af en Nimbus, og om hvis Værker Feuilletonisterne sige, at de ere „ciselures, d'or et de diamant," fundet Udtryk for alle disse Stadier af Tvivl og Frygt, af Haab og Sønderknuselse, som han i Chatterton har ladet den miskjendte Digter gjennemgaae? Det er disse gaadefulde Modsigelser, som det almindelige Menneske finder uforklarlige, men som kun Geniet er istand til at løse; og det er netop dette aabne Hjerte for Menneskelivets Sorger og Smerter og Alt, hvad der bevæger sig i det, der viser Digteren i hans egentlige Kald, som „Glædens fødte Herold, Sorgens indviede Præst."

Det er nu fjorten Aar siden, at Alfred de Vigny trak sig tilbage fra Militairtjenesten. Han lever nu i Paris, omgiven af Pragt, men dog stille og tilbagetrukken, og hans hele Liv er helliget det Kald, hvortil han fra sin tidligste Ungdom følte sig inspireret. Kun Onsdag Aften oplukker han sine Døre for Verden, og da strømme alle Parises Notabiliteter og Alt, hvad der i Kunsten har noget Navn, hen til hans glimrende Salon for at oplives af hans aandrige Tale og elskelige Væsen, — og den følgende Dag er han igjen alene med sine Muser.

En Episode af mit Liv.

Af Sir Edward Lytton Bulwer.

Efter the book of beauty, 1843.

Medens jeg endnu var ung, blev det min Lod at komme i Ledtog med et af disse hemmelighedsfulde Broderskaber, som endnu existere overalt i Europa og i Stilhed dyrke den theurgiske Philosophi, *) — hvilken om den end ikke er fri for menneskelige Feiltagelser, dog indeholder Meget, som røber en beundringsværdig Moralitet og en høi Viisdom. Den Sect, til hvilken jeg i Særdeleshed hentyder, stod i Forbindelse med det enthusiastiske og religiøse Selskab, der prydedes med St. Martini Fromhed og Talenter. Dets Tilhængere bestode fornemmelig af Boglærde og Videnskabsmænd: thi de Opdagelser, efter hvilke det stræbte, lededes især ved Mathematik og Chemi, og i denne sidste havde Broderskabet fornemmelig opnaaet nogle meget træffende Resultater. — Til disse sidste var det kommet ved Theorier — (hvilke jeg ikke har Lov til, og i Sandhed neppe heller er istand til at forklare) — over Beskaffenheden af hine mægtige kun lidet undersøgte Kræfter i den materielle Verden — Electricitet og Varme.

Det var Skik og Brug at overgive ethvert nyt Medlem, som ønskede at opnaae en høiere Rang i dette ædle Frimurerselskab, til den instructive Omhu og Veiledning af et ældre Medlem af Ordenen. I denne Hensigt blev jeg sendt med et Anbefalingsbrev til en udmærket Lærd, som havde trukket sig tilbage fra Verden og boede i en Provindsstad paa Fastlandet.

Jeg fandt i M— en Mand paa omtrent 45 Aar, distrait i sin hele Adfærd, og med et Physiognomi, som ikke var ubehageligt; men han røbede en mere urolig og lidenskabelig Characteer, end man almindeligt traf hos de Ældre i en Orden, der søgte at underkue alle mindre ædle Tilbøieligheder. Hans Fader havde været en ivrig Calvinist, men selv tilhørte han en mere selskabelig og mindre frastødende Sect. Ingen var mere agtet i hans Fødeby end han. Uagtet hans afsondrede Levemaade, var han velgjørende og ædelmodig og for en overfladisk Iagttager syntes han tilfreds med sine flittige Studeringer og sine beskedne Formuesomstændigheder. Imidlertid forekom det mig, at man i hans Ansigt kunde opdage Spor af Stolthed og Bitterhed — og det saameget snarere, som slige Svagheder sjelden findes iblandt hans Brødre.

„Unge Mand," sagde han, efterat have læst det Brev, jeg overleverede ham, „jeg veed ikke, i hvad Hensigt De ønsker at forene Dem med Mænd, hvis Livs Opgave det er at holde sig fjernt fra Verdens Ærgjerrighed og Lidenskaber. Maaskee nærer De overdrevne Begreber om vore Hemmeligheders Beskaffenhed og formoder, at vor simple Cabbala indeholder Rabbi Salomons Fortryllelser, eller virkeliggjør Cagliostros vidunderlige Løfter."

„Nei tvertimod," svarede jeg smilende, „jeg er bleven langt mere henreven af ***s sunde Fornuft (jeg nævnede her Ordenens

---

*) Den gik ud paa ved tilladelige Midler, som Bønner til Gud, at gjøre overnaturlige Gjerninger.

Stormesters Navn) end blændet af de Vidundere, til hvilke jeg alt har været Vidne i hans Huus. Skjøndt jeg er ung, har jeg allerede seet altfor Meget af Livet, til at jeg ikke helst skulde ønske at indskrænke min Nysgjerrighed til praktisk Kundskab. Jeg venter hverken at opdage de Vises Steen eller Livsessentser; men jeg trøster mig til, under Deres Veiledning, at lære noget af den Viisdom, der skaffer os bedre Indsigt i Menneskenes Characteer og i Naturens Kræfter."

„De vil under mit Tag kun finde faa Beqvemmeligheder. I Engelskmænd ere vante til Rigdom og Glands."

„Jeg er kun slet og ret Student. Og var Deres Huus kun en Hytte, vilde det tilfredsstille mig."

Min Vert grundede lidt og førte mig derpaa ind i en Leilighed, som bestod af to Værelser, hvilke han sagde herefter skulde være til min Disposition, examinerede mig kortelig i de Fremskridt, jeg allerede havde gjort i visse Grene af Videnskaben, og foreslog derpaa, ifølge min Smag og mine Tilbøieligheder, at bibringe mig de første indledende Kundskaber snarere igjennem Mathematiken end Chemien. Han underrettede mig derpaa om, at hans Tid var nøiagtig inddeelt, at han stod op Kl. 6, fra hvilken Tid indtil Kl. 10 han var til min Tjeneste som Lærer, og at vi derpaa skulde være ganske afsondrede den øvrige Deel af Dagen, undtagen ved Maaltiderne. Derefter forlod han mig, og jeg saae ham først igjen ved Aftensmaaltidet, som serveredes Kl. 9.

Jeg blev noget forundret ved at see, at denne Eneboer havde en Datter, der var kommen lige fra Pensionen, forat overtage Bestyrelsen af hans Huus. Den unge Dame kunde omtrent være 18 Aar gammel. Hendes Faders indesluttede Characteer syntes, istedenfor at nedstemme hendes Munterhed, meget mere at oplive den i en for mig næsten ubehagelig Grad. Hun talte meget og lo, om ikke høit, dog i det mindste hjertelig. Jeg tilstaaer, at denne Munterhed hos Bertha (saaledes vil jeg kalde hende) ingenlunde passede til den Stemning, i hvilken jeg havde betraadt hendes Faders Huus. En tidligere Begivenhed havde dybt nedbøiet mit Sind, og jeg søgte nu Opmuntring ved at kaste mig over et Studium, der var mig saa nyt, at det alene derved var istand til at beskjæftige alle mine Tanker. Den frie og lystige unge Piges utvungne Glæde gjorde mig derfor aldeles uimodtagelig for de personlige Yndigheder, hun ellers kunde være i Besiddelse af. Disse vare forresten heller ikke betydelige. Hun havde rigtignok en fiin hvid Hud, smilende blaae Øine og en Overflødighed af brune lokkede Haar, men hendes Træk vare uregelmæssige, hendes Manerer temmelig raske og hendes Bevægelser uden Ynde. Jeg vidste derfor intet bedre end at begrave mig i mine egne Værelser, som jeg sjelden forlod uden forat modtage Underviisning af min Vert eller for med Bertha at deeltage i hans tause Maaltid.

Men den unge Dame syntes ikke tilbøielig til at lade mig spille en saa uhøflig Rolle. Stolt af sin Faders Kjærlighed — thi han syntes ikke at elske noget levende Væsen uden hende — commanderede hun Huset som en Despot, fuldkommen uafhængig af M—; hun gik og kom, naar hun behagede, og deeltog, ledsaget af en qvindelig Slægtning, der boede i den nærmeste Gade, i ethvert Aftenselskab,

uden at forsømme den Tid, da det var Mode hos denørkesløse unge Verden at samles i de offentlige Haver. Hun søgte afvexlende, snart ved Magtbud og snart ved Smiger, at bringe mig til at deeltage i disse Lystigheder, men da hun fandt mig ganske uovervindelig, opgav hun Forsøget og syntes tilsidst ikke engang at ville tale med en saa vranten og frastødende Gjæst.

Med alt dette vil jeg dog paa ingen Maade antyde, at den huuslige Bertha beærede den alvorlige Fremmede med et Angreb paa hans Hjerte; thi hendes eget var saa frit som Fuglen i Luften. Grunden var alene den, at hun deels var et forkjælet og lunefuldt Barn — deels havde den elskværdige Hensigt at bortlede en Gjæst og en Fremmed fra Studier, om hvis Natur hun var ganske uvidende, og som syntes hende ligesaa upassende for hans Alder som skadelige for hans Helbred; — maaskee følte hun sig ogsaa stødt over, at Nogen, der boede under det samme Tag som hun, skulde være ganske uafhængig af hendes Villie. Og dog, trods disse Feil i hendes Characteer, trods hendes Mangel paa Indbildningskraft, og tildeels ogsaa paa Dannelse, vilde man i hele den gamle By **** ikke kunnet finde en Pige, der var mere fri for alle Rænker og besad mere Uskyldighed og et varmere Hjerte end hun.

Jeg havde været nogle Uger i dette Huus og havde allerede af min Vert lært meget, som jeg vilde ønske, at jeg turde meddele til Saadanne, hvem et overlegent Talent for de abstracte Videnskaber rimeligviis vilde sætte istand til at gjøre fortrinlig Brug deraf; da M— pludselig saae sig indviklet i en Proces, der aabnede ham Muligheden til at komme i Besiddelse af en meget betydelig Formue.

Hidtil havde han ligefra sin Ungdom været fremmed for alle Ærgjerrighedens Anfegtelser. Som jeg før bemærkede, tilsyneladende tilfreds med sine ringe Indkomster, havde han hele sit Liv igjennem udøvet den rolige Philosophie, som hans Videnskab paalagde ham.

Men ved Udsigten for ham til en Rigdom, som han aldrig før havde ventet, — thi det var ved to fjerne Slægtninges næsten samtidige Død, at denne Formue blev Gjenstand for en Proces imellem ham og hans Rival —, undergik enten hele hans Characteer en Forandring, eller Omstændighederne opvakte Lidenskaber, som hidtil havde ligget skjulte. Han blev utilfreds og misfornøiet med sine Bøger, sit Laboratorium, sin Levemaade, sit simple Bord og sine to qvindelige Opvartere. Istedenfor de rolige og sagtmodige Meddelelser, som havde fundet Sted imellem os i vore Studeretimer, kastede han nu Problemer og Beregninger tilside; og idet han gik op og ned med lange Skridt, udspurgte han mig om de Stores Levemaade i mit Fødeland, — om deres Fornøielser, Huustyende, Villaer og Herregaarde; af og til udbrød han ogsaa i pralende Udraab om den Glands, hvortil hans Existens nu skulde hæve sig fra sin forrige Dunkelhed. Da jeg igrunden alt som Dreng havde gjort min Indtrædelse i Verden, kjendte jeg den for godt til at forundres over dette Beviis paa Philosophiens Afmagt, naar den først kommer i Strid med Guldet. Jeg vidste, at der gives Tidspunkter i Livet, i hvilke vore vante Sysler begynde at falde os til Besvær; og naar vi da i saadanne Øieblikke opflammes af Udsigterne

til en ny Bane og en ny Existens, viser selv den Ældre ikke sjelden Ungdommens Ubesindighed. Det var forgjæves, at jeg søgte snart ved Forestillinger, snart ved Satire at føre min Vert tilbage i hans rolige Tanker og fredelige Idrætter; han lod sig ligesaalidet paavirke af Spot som af Fornuftgrunde. Gridskheden begyndte at indsnige sig i hele hans Natur, og han tabte sig efterhaanden aldeles i Tanken om en Rigdom, som maaskee aldrig skulde tilfalde ham. Imidlertid steg Bertha i denne Tid ligesaa meget i min Agtelse, som min Vert sank i den. Hun lod sig aldeles ikke lokke af dette Haab, der reent havde forstyrret Ligevægten hos hendes Fader. En Aften brød hun pludselig sin forrige Taushed og takkede mig med en saa oprigtig og rørende Hjertelighed for mine Anstrængelser for at berolige hans ophidsede Sindsstemning, der aabenbart begyndte at virke forstyrrende paa hans Hjerne og undergrave hans Helbred, at al Tvang imellem os fra denne Time af faldt bort, og vi bleve de bedste Venner af Verden.

En Dag kom M— hjem fra en Sammenkomst med sin Procurator i en saa bevæget og urolig Stemning, at det var umuligt ikke at bemærke det og uvenligt ikke at spørge om Aarsagen. M— var ligesom de Fleste, der ikke have levet meget i Verden, altid rede til at meddele Alt, hvad der hændtes ham, og han ilede derfor med at aabne sit Hjerte for os. Det syntes, at M— og Procuratoren havde meent, at Copien af et vist Document, der var nødvendigt for at begrunde min Verts Paastand, kunde afgive et fuldkomment Beviis i Mangel af Originalen; men at de høiere Netslærde, hvis Erklæringer man havde indhentet, tvertimod havde yttret, at det Beviis, der hentedes fra en Copie, var ufuldkomment, at det ei kunde gjælde for en tilstrækkelig Sikkerhed, og at det var aldeles nødvendigt at opvise Originalen. Dette udfordredes saameget mere, som den omtalte Original uden al Tvivl havde været i M—'s Faders Hænder og nu burde være i Sønnens; Modstanderne fremkom imidlertid med et foregivent Duplicat af hiint Document, hvis Indhold væsentligt afveg fra den Copie, paa hvilken M— støttede sin Sag, men som var saaledes dateret og attesteret, at det kunde modtages i Mangel af Originalen.

„Forgjæves har jeg gjennemsøgt alle min Faders Papirer," sagde M— heftig forstyrret, „jeg finder det optegnet af ham selv, at Originalen ganske vist var i hans Besiddelse, men hvor den er skjult, eller hvad han har gjort med den, kan jeg ikke gjøre mig det mindste Begreb om." Jeg tilbød min Vert at hjelpe ham at søge; han var villig dertil, og vi gik ind i hans Værelser. Her tilbragte vi nu to Timer med til ingen Nytte at søge efter i hver en Krog, hver en Skuffe og hvert et Rum, og det var saameget mere frugtesløst, som min Vert, skjøndt han, liig de fleste Mathematikere, havde en svag Hukommelse i det ydre Liv, var af Naturen en punctlig Mand, som holdt af Orden og Nøiagtighed, og derfor vare hans Papirer for det meste omhyggeligt henlagte og sammenbundne. Tilsidst kastede M— sig ganske udmattet i sin Stol, og en lang Taushed paafulgte. Da han vaagnede af sit Drømmeri og slog Øinene op, saae han mig staae foran en Phiole ved hans Bord, som indeholdt en skjøn Forklaring af det sjeldne og vanskelige Experiment, man

almindelig kalder: palingenesis. Sagtens er det Læseren bekjendt, at dette bestaaer deri, at opvække en spøgelseagtig Lighed med de tidligere materielle Former af disses egen Aske. Ved den rigtige Anvendelse af Varmen kan man saaledes fremkalde spøgelseagtige Skikkelser især af Planter og Blomster. I den Phiole, jeg havde hos mig, var der for nogle Dage siden lagt Støvet af en Rose, som nu, efterat være bleven langsomt paavirket af chemiske Blandinger og af Heden, virkelig var opstaaet til et Slags Spøgelse-Liv i den Tid, vi havde tilbragt med vor Søgen. M— saae det, nærmede sig og blev staaende for mig, stirrende paa dette skjønne Syn.

„Hør!" udbrød han tilsidst meget kort, „hvis vi kunde opvække vore Fædre af deres Grave paa samme Maade!"

„Til hvad Nytte?" svarede jeg. „Det er kun en Fremstilling af den materielle Form; det blev dog ikke Sjælen eller Aanden. Uden Tvivl vilde det være muligt at fremkalde et lignende Billede af den menneskelige Aske; men det vilde hverken have nogen Stemme eller nogen Magt. Det vilde kun være en Skygge af Legemet, ikke det store Princip, som forlod Legemet, da Manden døde."

„Det er sandt," sagde han grundende og sank tilbage i sin Stol. Der paafulgte en ny Pause, under hvilken jeg til min Sorg saae Skikkelsen af Rosen lidt efter lidt tabe sig og forsvinde. Pludseligt udbrød M—: „Nu seer jeg det! Varmens store Kraft kan kun anvendes til at fremstille materielle Former, men hvad der har Magt over den immaterielle Aand, hvad vi maae anvende for at opvække den virkelige Aand — er Magnetismens ædlere Kraft: hvad Varmen er for Legemet, er Magnetismen for Aanden."

„De glemmer," sagde jeg, „at de første Artikler i den Lov, som vor Orden forbinder os til at adlyde, udtrykkeligt forbyder os, at anvende vore Undersøgelser paa at fremkalde de Døde; saadanne Forsøg henregne vi ikke blot blandt de Daarskaber, men endog blandt de Synder, som Lærerne af en mørkere Magie begaae, og som vi netop betragte som modsatte og stridende imod vor rene Theurgie. Vi kunne haabe i helligt Drømmeri, i from Henrykkelse at opløfte vore Sjæle til Beskuelsen af Verdner, der ere mere velsignede og himmelske end vor egen, men vi maae ikke fordre atter at nedkalde til Jorden dem, som nu fuldbringe deres mystiske Bestemmelse i andre Verdenssystemer; med eet Ord, vi maae vel søge at opløfte os selv til Stjernernes Beboere, men ikke at nedtrække dem til denne usle og smaalige Jord.

„Ja!" svarede M— med et bittert Smiil, „men husk ogsaa, at for saaledes at opløfte os selv udfordres der den fuldkomneste Sindsro og Kraft til at hæve sig aldeles over vor Slægts lave Tilbøieligheder. Hvorledes (tilføiede han heftigt) hvorledes kan jeg, hvis hele Sjæl er opfyldt med Ønsket om Vinding, opløfte mig selv til Sphærer, i hvilke jeg er overbeviist om, at min Fader nyder den Lykke, hvorefter hans rene og strenge Aand stræbte her i Livet?"

„Deres Fader!" gjentog jeg, og med eet blev det mig klart af den Vending, vor Samtale havde taget, at M— havde havt noget mere Positivt for Øie, end der behøves til Philosophiens almindelige Speculationer.

„Min Fader," mumlede han sagte; „thi

ingen Anden kan hjælpe mig — Ja, min Fader!" udraabte han igjen i en heftig Tone; „Hvem skulde jeg ellers bryde mig om at fremkalde af Graven? Det er haardt at tænke paa, at eet Ord af tillukkede Læber vilde kunne redde ufødte Slægters Arv."

„Det er en Lykke," sagde jeg koldt, „at om end Magnetismens Indflydelse, som Mesmer har yttret, kunde udstrække sin Magt til dem, der have forladt denne Verden, vilde dog, ligeledes efter Mesmer, de raae jordiske Lidenskaber — og ingen kan være mindre passende for en Philosoph end den, der nu fortærer Dem! — lamme Magnetiseurens Magt!"

Han betragtede mig alvorligt, da jeg sagde dette, og svarede efter en Pause: „Der gives en Magnetisme, der er langt kunstigere og mere omfattende end den, af hvilken Charlatanen Mesmer saae nogle ufuldkomne Glimt, og som har den Feil, at vore Lidenskaber sætte os ud af Stand til at dyrke den. Lykkeligviis kan imidlertid Magnetiseuren kalde til Hjælp en tredie og middelbar Kraft, som er uberørt af hans egne Feil, han kan lade en luttret og reen Sjæl understøtte sin egen, han kan ved Sympathiens uendelige Led..." Han brød pludseligt af, tog sin Hat og Stok og forlod Huset. Først silde ud paa Natten kom han hjem; og i syv Dage derefter saae jeg ikke noget til min Vert; han lukkede sig inde i sit Værelse og vilde ikke engang modtage sin Datter. Hans Maaltider bleve satte i det yderste Værelse, og han tog dem eller lod dem staae, eftersom det faldt ham ind. Bertha blev hverken saa overrasket eller forbauset herover, som jeg havde ventet. Hun sagde, at han oftere før havde havt lignende Luner, naar han ret var beskjæftiget med at studere, eller naar han arbeidede paa Et og Andet ivrigere end sædvanligt. Ja hun erklærede, at hun herover var glad ved at tænke paa, at han var vendt tilbage til sine sædvanlige Forretninger, det var for hende et Tegn paa, at det piinlige Haab og den Frygt, som nyligt havde fortæret ham, var forsvunden. Ikke destomindre bemærkede jeg, at Bertha hver Dag blev mere og mere alvorlig: hun tabte sin blomstrende Farve, og hun syntes mig at hentæres langsomt ligesom den, hvem Søvnen har forladt. Hvad mig selv angik, kunde jeg ikke være enig med Datteren i at billige hendes Faders Tilbagevenden til sine Studeringer. Vor sidste Samtale havde fremkaldt en ubehagelig Frygt hos mig, for at min Verts forstyrrede Sind virkelig skulde lede ham til Forsøg, som i den Grad strede imod Ordenens Befalinger og Love, at de vilde medføre hans Udelukkelse af den, hvis de bleve bekjendte, og som i sig selv vare saa urimelige, at de ikke kunde afgive nogen gavnlig Modvægt imod den ophidsede Stemning, der i den senere Tid havde tæret paa hans Kraft. Sildigere om Aftenen, den syvende Dag, efterat jeg havde seet M—, var jeg allene i mit eget Værelse. Jeg havde tilbragt flere Timer med ivrige og dybsindige Beregninger, og altfor overanstrenget til at kunne sove søgte jeg Hvile for mit Sind i et Manuscript af Ordenens Stormester. Jeg maa her omtale, at der iblandt dette Selskabs Love er een, som man høilig maa beklage, og som hindrer dets Opdagelser fra at blive til nogen umiddelbar Nytte for Verden. Denne Lov er: at, ihvorvel Medlemmerne have det frieste Valg til at syssle med alle Gjenstande, som angaae Litteraturen og Videnskaberne i Almindelighed, er det dog

udtrykkeligt forbudet dem at offentliggjøre Resultaterne af deres Undersøgelse i saadanne Studier, der ere eiendommelige for Broderskabet. Slige Skrifter blive samlede i Institutionens hellige Archiver til Brug for Medlemmerne, for fra Tid til anden at blive gjennemseete og rettede, eftersom nye Erfaringer maatte være istand til at bekræfte en Tvivl eller berigtige en Feil. Dette Bud blev først udfærdiget paa en Tid, da Offentlighed vilde have medført Selskabets Tilintetgjørelse, da Fængsel og Pinebænk vilde have truet Enhver, der udbredte nogen dristig Sandhed, og en Enkelts Forfængelighed vilde foranlediget Alles Forfølgelse. I det nærværende Seculum var Loven tagen i Overveielse i en Generalforsamling af Brødrene; men selve Stormesteren (en Mand, der ved sin forbausende Aand og næsten overmenneskelige Dyder havde erhvervet sig alle Medlemmers Ærbødighed og Underkastelse) havde med al sin Veltalenhed forhindret dens Formildelse eller Gjenkaldelse. De Grunde, han anførte, passede for den Mand, for hvem den sande Udmærkelse snarere bestod i en Stræben efter at gjøre os selv fuldkomne end i en Lyst til at tiltrække Selskabet den offentlige Opmærksomhed, og hos hvem Dyden snarere besidder en Eremits Rolighed, end en Ridders Energi.

„Naar man engang igjennem Selskabets Lovsartikler aabner Veien for personlig Forfængelighed og privat Ærgjerrighed, vil snart Lysten efter at glimre," sagde han, „være mægtigere end Bestræbelsen efter at blive fuldkomnere. Verden taber aldrig, ved at man opsætter at offentliggjøre Sandheder, men bliver ofte forstyrret, naar de aabenbares for tidlig og uforsigtig. Ere vore Opdagelser rigtige, ville deres Værd ikke formindskes ved at tilbageholdes i et Aarhundrede eller mere. Og til den Tid ville vore Efterfølgere ved successive Experimenter have bragt dem til større Klarhed og gjøre dem rigtigere." Disse og mange lignende Raisonnementer bestemte Broderskabet, ihvorvel de maaskee ikke vare noksom overbevisende.

Det Capitel i Bogen, jeg havde aabnet, var fuldt af overordentlig Skjønhed og høie Forhaabninger. Det var en Commentar til Swedenborgs Aande-Verden og indeholdt en Forklaring af den Proces, ved hvilken Sjælen gjennem Begeistring og Tro for en Tid kan blive løst fra det dødelige Leer og komme til Beskuelsen af de beslægtede Aander, med hvilke den senere skal samles. Hvilken elskelig og tiltrækkende Lære for dem, som sørge over deres Døde! Ligesom den første Anledning, der havde forenet mig med Selskabet, var Tabet af en Gjenstand, hvis Død gjorde Jorden til en Ørken for mig, og den lokkende Tanke, at jeg ved at blive mindre bunden til Livet hernede, kunde opnaae den ubeskrivelige Lykke endnu at vedligeholde Forbindelsen med hiin Helgen hisset, saaledes vare ingen Sætninger i den Lære, paa hvilken mine Studier nu vare henvendte, mig saa bekjendte eller dyrebare, som de, der frembøde en saadan Forjettelse og dvælede ved Midlerne, hvorved den kunde opfyldes. Beroliget og opløftet ved den Sætning, jeg havde for mig, følte jeg mig som frigjort for alle Sorger. Jeg reiste mig i glad Bevægelse, aabnede Vinduet, og gik ud paa Terrassen udenfor Huset. Natten var overordentlig stille og klar, Stjernerne tindrede paa Himlen i den reneste Glands, ikke en Lyd hørtes omkring mig. Henreven i Beskuelsen og tabt i mine Drømmerier foer

jeg pludseligt sammen, idet En lagde sin Haand paa min Skulder. Jeg vendte mig om og saae min Vert staae foran mig; hans Ansigt var dødblegt, Haarene syntes at reise sig paa hans Hoved, Øinene vare opspilede, men uden Udtryk, som om de vare af Steen. Min første Tanke var, at han gik i Søvne.

„Det er lykkedes: — Jeg har seet ham!" sagde M— med en huul Stemme; og medens han talte, foer en Gysen igjennem ham, og hans stive Træk bleve slappe. Han klyngede sig til mig, for at holde sig opreist.

„Min Ven," sagde jeg, „disse Engstelser og Anstrængelser have, — jeg forudsaae det nok, — rystet Deres kraftfulde Forstand." „Nei!" afbrød han mig og tilføiede, idet han reiste sig stolt, „nei, min Forstand var aldrig før saa stærk eller saa lys. Skee hvad der vil, jeg har opnaaet en af de største Triumpher, som et Menneske kan vinde over Aanden. — Ja min Theori var rigtig: klart og levende stod Synet for mig som en Aabenbaring. Og jeg har søgt Dem, ikke af Frygt allene, nei, men for at overbevise Dem om, hvad Mod og Kunst ere istand til at udrette. Følg mig!"

Han gik til Døren, og jeg fulgte ham til hans Værelse; da vi kom til det yderste eller Dagligstuen, gjøs han igjen og foer med Haanden over Øinene. Tilsidst og efter megen Anstrængelse underrettede han mig om, at hans Faders Aand havde givet efter for de Kræfter, han havde anvendt; og at han havde seet Gjenfærdet tydeligt kun nogle faa Minuter, førend han kom ind i mit Værelse.

„Min Fader," sagde han, „havde altid et strengt og alvorligt Udtryk i sit Ansigt, men aldrig har jeg i levende Live seet ham saa truende og saa mørk. Uagtet Synets Læber ikke bevægede sig, syntes det dog at tale til mig, ikke ved Ord, men som om Tanken meddelte sig til Tanken. Det dadlede mig for de vanhellige og uædle Lidenskaber, som havde ledet mig til denne min frygtelige Anmasselse. Det sagde mig, eller syntes at sige mig, at det, som jeg søgte, netop til mit eget Bedste havde været skjult for mine Blikke. Det bønfaldt mig om at fordrive og udjage af mit Hjerte denne ulykkelige Tanke efter Guldet."

„Og De? De svarede vel, som det sømmer sig den, der er bleven saaledes advaret og tiltalt?" spurgte jeg bevæget, skjøndt ikke overbeviist.

„Jeg svarede," sagde M— „med en fast Stemme, som det sømmer sig den, der fordrer sin Ret, endogsaa af de Døde. Gjenfærdet pegede histhen og forsvandt."

Jeg fulgte M—s Haandbevægelse, og han pegede paa et Portrait i Legemsstørrelse, der hang paa Væggen — som jeg tidt havde lagt Mærke til paa Grund af det strenge og dog værdige Udtryk i Ansigtstrækkene, men som jeg dog aldrig havde spurgt min Vert nærmere om.

„Dette Portrait," sagde han efter en Pause, „er en nøiagtig Afbildning af min Fader. Jeg erindrer fra min Barndom, at han meget nødigt gav efter for sin Familiеs og sine Venners Ønsker, at lade sig male; thi han havde religiøse Fordomme imod al Kunst."

„Nu vel — men Documentet, thi det var sikkert det, som —"

„De har Ret: netop da Gjenfærdet pegede paa Maleriet, erindrede jeg paa engang — og

det er i Sandhed besynderligt, at jeg aldrig før har erindret det — at der bag dette Portrait er et aflukket Kammer, i hvilket min Fader pleiede at indeslutte sig for at studere. Ved hans Død lod min Moder, som dengang beboede disse Værelser, Portraitet hænge for Døren, som førte ind til dette Cabinet; og der vil uden Tvivl det savnede Document være at finde. Kom og hjælp mig at flytte Portraitet."

Vi løftede Portraitet ned, dog ikke uden Anstrængelse, thi det var indfattet i en svær Egetræesramme; derpaa aabnede vi Døren bagved, og min Vert, som nu syntes at være kommen ganske til sig selv igjen og allene at være opflammet af det ivrigste Haab, tog et af Lysene fra Bordet. Idet vi gik ind, hørtes en stærk Støi: det var en Deel af Værelsets Loft, som faldt ned, og Gulvet blev overstrøet med Kalkstumper og Gruus. Værelset, der saalænge havde staaet ubenyttet, var ogsaa i høieste Grad forfaldent, Gulvet syntes at være raadent og bævede under vore Fødder; Væggene vare fuldkomment skimlede af Fugtighed; og gjennem den Kløft, der var skeet i Loftet, trængte en uhyre Bjelke, som bogstaveligt syntes at støtte sin vægtige Masse alene paa en Lægte, sig truende frem imod os. Men uden at tabe Modet, eller lade sig forskrække ved denne truende Ødelæggelse gik M— hen til nogle gamle Skuffer, imedens hans Trin knuste Muurgruset ved hvert Skrit, aabnede den ene efter den anden og fremtog tilsidst en Pakke guulnede Papirer. „Det er fundet — det er fundet", udraabte han, — og da han kom tilbage, viste han mig Udskriften paa Pakken: „Papirer og Documenter betræffende vort Slægtskab med Familien —". „Iblandt disse". sagde han, idet han med Heftighed trykkede min Haand, „skulle vi sikkert opdage det tabte Document."

Han gik ud af Kammeret, undersøgte Pakken og fandt virkelig det savnede Papir, rigtigt underskrevet, forseglet og attesteret, saa at det fuldkommen klart og utvetydigt beviste min Verts Fordring paa den omtvistede Arv.

Jeg tilstaaer, at jeg ikke var meget ivrig ved denne Undersøgelse. Hvad enten M— havde bedraget mig ved sin vidunderlige Fortælling, eller et saa rædsomt Syn virkelig var faldet i hans Lod, var hans Ligegyldighed imod Gjenfærdets Advarsel og hans Begjærlighed efter Vinding ikke noget behageligt Træk i hans Characteer. Jeg gjorde mig heller ingen Umage for at fremhykle en Deeltagelse for hans Følelser, som jeg ikke nærede; heller ikke syntes han i sin Glæde at bemærke min Kulde. Jeg gik tilbage til mit Værelse, og det var noget sildigere end sædvanligt, at jeg den næste Dag kom ned i det fælleds Værelse, eller Dagligstuen, i hvilken Frokosten var serveret. Efter den forrige Nats Stilhed var paafulgt en meget stormfuld Kamp imellem Vinden og Regnen, Vinduerne rystede i deres Rammer, og det suste i Poppeltræerne foran Huset og de mørke Ege, da jeg steg ned af Trapperne. M— havde ikke endnu forladt sit Værelse, men Bertha var der, og, havde hun i de sidste Par Dage seet mat ud, var Forandringen nu saa tydelig, hendes Ansigt saae saa indfaldent ud, og dets Udtryk var saa høitideligt, at jeg virkelig studsede.

„Min kjære unge Vertinde, hvad er der hændet Dem? i den sidste Uge har de bestandig undgaaet mine Spørgsmaal; men i denne

Morgen maa De tilgive min Paatrængenhed. Er det Sygdom, eller er det Sorg?"

Hun saae vist paa mig, rødmede, sukkede, og idet hun stod op, gav hun mig sin Haand og sagde:

„Lee ikke af mig, naar jeg siger Dem det!"

„Nei, i Sandhed! Det er ikke Lattermildhed, De saa ofte har bebreidet mig. Tal, jeg beder Dem!"

„Viid da, det er et Slags Drøm eller Syn, som foruroliger mig og har gjort et høist uforklarligt Indtryk paa mig. Men siig mig, — De har seet Mesmers Operationer, siger De, — kan man da virkelig udøve en Indflydelse over os imod vor egen Villie, i vore egne Værelser — i vor Søvn?"

„Svaret paa det Spørgsmaal, De der gjør mig, indbefatter maaskee hele Striden om den dyriske Magnetisme; men saameget kan jeg svare Dem, at det ikke kunde være den dyriske Magnetisme i sine sædvanlige Operationer, hvis De er istand til at erindre det, som De saae i den exalterede Tilstand."

„Det beroliger mig," sagde hun med et dybt Suk, „thi, Gud forlade mig, det er forekommet mig, som om min Fader i de sidste syv Nætter har anvendt de besynderligste Trylleformularer for ligesom at udlokke min Sjæl af Legemet. I det mindste har jeg drømt noget lignende syv Nætter i Træk."

„Men i hvad Hensigt?"

„En hemmelighedsfuld og frygtelig Anledning syntes mig at knytte en Forbindelse mellem min Fader og hans afdøde Fader; men det var, som om den sildigere Efterkommer havde mere Indflydelse paa min Bedstefaders Aand, end han selv. Denne sidste Nat saae jeg min Bedstefader tydeligt, saaledes som han seer ud paa Portraitet, men blegere og mere alvorlig. Og han sagde — nei, jeg vil ikke fortælle Dem det. Kun saameget er jeg nødt til at sige: — tilgiv mig, min Herre! om jeg ofte har drillet og fornærmet Dem. Jeg føler, at mine Timer ere talte."

Førend jeg kunde svare, traadte hendes Fader pludseligt ind, og Bertha syntes at gjenvinde sin forrige Munterhed ved at bemærke den oplivede Stemning, hvori han befandt sig. Vi sade endnu ved Frokostbordet, da Procuratoren blev meldt. Han kom ind med Klæderne dryppende af Regn, og et meget høitideligt Ansigt, forat underrette Hr. M— om den Dag, der var fastsat til Undersøgelsen, og han vilde netop fremstamme nogle uheldvarslende Spaadomme, da M— leende og gnidende sine Hænder (jeg seer ham endnu for mine Øine) underrettede ham om, at Documentet var fundet.

„Gaa, min lille Bertha," sagde han, idet han kyssede sin Datter, „det er billigt, at Du selv skal have den Glæde at overbevise denne værdige Herre om, at Du er den rigeste Arving i ******. Paa Bordet i mit Værelse vil Du see et Bundt gule Papirer, bring dem herned til mig!"

Bertha saae forbauset hen til mig.

„Det er sandt," sagde jeg alvorligt, „Deres Fader har fundet Documentet."

Hun tøvede et Øieblik, vendte sig derpaa om, og vi hørte hendes lette Trin paa Trapperne, indtil den svage Lyd var overdøvet af Regnens Pladsken og Vindens Drøn imod Vinduerne.

„Men hvorledes —" begyndte Procuratoren.

„Bah!" sagde M—, „hvad gjør det til Sagen: hvorledes eller hvorfra? De skal blive overbeviist om, at Alt er rigtigt, og ikke en Formalitet mangler. Imidlertid skal Grev—'s Palais sælges, — det vil netop passe sig for mig. Jeg har i Sinde at forlade Bøger og Arbeide. Fra nu af vil jeg leve i Overflødighed og Gammen, — som en Sommerfugl i Sollyset."

„Store Gud!" udraabte Procuratoren og jeg paa engang, „hvad var det for en Støi?"

Det var en Larm, som fulgte umiddelbart efter et Vindstød, der rev vore Vinduer op; vi hørte et Bulder i Værelset ovenpaa, hvorved Huset syntes at ryste lige ned i Grunden. Faderen kastede et et hurtigt og vildt Blik paa mig og styrtede foran os op af Trapperne. Vi fulgte efter — vi traadte ind i M—s Værelse — en tyk Støvsky skjulte et Øieblik Alt for vore Blikke. M— vaklede og greb min Arm og stammede: „det ulyksalige Kammer!" Jeg rev mig løs fra ham, thi jeg saae noget Hvidt inde paa Gulvet igjennem den halv aabne Dør; jeg hørte en Stønnen — naaede Kammeret — hele Loftet havde givet efter — den svære Bjelke, som jeg bemærkede Aftenen i Forveien, var styrtet ned og opfyldte det halve Rum; under Vægten af denne laae den ulykkelige Pige lemlæstet og knust. Jeg havde hørt hendes sidste Suk. Documentet holdt hun fastknuget i sin Haand. Et Øiekast overbeviste os om, hvorledes Døden havde rammet hende; hun havde seet en Dør staae aaben til et Kammer, der var hende ubekjendt: Nysgjerrighed havde forledet hende til at gaae ind i det samme Øieblik maaskee, da et voldsommere Vindstød havde revet det vaklende Bjælkeværk foroven ud af dets Fuger.

Hendes vidtopspilede Øine, som trængte frem af deres Huulheder, syntes at stirre frygteligt paa hendes Fader, der netop nu traadte ind i Værelset.

I flere Dage var M— i en Fortvivlelse, der overgaaer al Beskrivelse. Imidlertid gik Processen sin Gang og blev afgjort til hans Fordeel. Saasnart han hørte dette, begyndte han at oplives paany, og der var noget Frygteligt i at see, hvor let han ved Rigdom trøstede sig over Tabet af sit eneste Barn.

Vi adskiltes koldt, og jeg saae ham ikke mere, førend vi mødtes sidste Gang. Men jeg hørte fra flere Sider om den besynderlige Forandring, der var foregaaet med hans Liv og hans Sædvaner. Han giftede sig med en fransk Dame af fornem Herkomst; han spillede den unge og galante Mand, og fra en af de agtværdigste Mænd i sin Fødeby blev han en af de latterligste Figurer i den By, han var tagen hen til med sine Penge. I en sildigere Periode hørte jeg, at hans Ødselhed havde betydelig forringet hans Formue, og at han i Paris havde indladt sig paa en af disse forvovne og kæmpemæssige Speculationer, hvortil Franskmændene ere saa tilbøielige, fordi deres Exaltation ikke lader dem nøies med en sikker, men langsommere Vinding. Her tabte jeg for en Tidlang hans Spor. Han havde trukket sig tilbage fra Broderskabet, som ikke taaler Folk i sin Midte, som tage Deel i Handel og Vandel eller i det offentlige Livs mere active Forretninger, og det Næste, jeg hørte om ham, var en Efterretning i en af de fremmede Aviser, der forkyndte hans fuldkomne Ruin.

For to Aar siden var jeg i Cøln, og da jeg gik igjennem Gaderne, studsede jeg ved en blind Mands Stemme, der forekom mig bekjendt; han støttede sig til en smudsig Væg i denne høist ureenlige By og bad om en Almisse. Jeg betragtede Tiggeren, og trods den sørgelige Forandring, der var foregaaet, gjenkjendte jeg M—. Han var i Pjalter, og hans Ansigt, der saae ud, som det tilhørte et Liig, forraadte det sidste Stadium af en dødelig Sygdom. Jeg glædede mig over, at jeg idetmindste var i Stand til at gjøre hans sidste Dage mindre piinlige, end de ellers vilde have været. Men da jeg stod ved hans Dødsleie og saae dette ulykkelige Udskud — med ødelagt Formue og et sønderknust Hjerte — og erindrede, at jeg havde seet ham i Lykke og Velstand, elsket for sin Godhed og agtet for sin Lærdom, tænkte jeg paa, hvor lidt dog den blotte Philosophi, selv om den er nok saa ophøiet i sin Principer, styrker os imod Fristelsernes Magt; hvorlidt selv en Aabenbaring fra de Døde hjælper os til at bekæmpe vore Lidenskaber; og hvor ofte vi sætte Himmel og Helvede i Vove for det, hvis Opnaaelse kun bringer os Usselhed og Elendighed!

TUTTI-FRUTTI.

Almindelig Theater-Revue.

Paa den italienske Opera er i denne Tid bleven opført Donizettis nye Opera buffa, Don Pasquale. Hovedrollerne ere bestemte for Lablache, Grisi, Mario og Tamburini. Af ældre Operaer har Rossinis Tancredo ikke gjort synderlig Lykke; derimod er Landsbysangerinderne af Fioravanti bleven opført med særdeles Bifald. Den berømte Tenorsanger Marios Fader, Stephano di Candia, sardinsk General, Storkors af Lazarus Ordenen og forhen Gouverneur i Nizza, er for ganske nylig død i Cagliari; Sønnen, der tidligere var Capitain i sardinsk Tjeneste, forlod af Kjærlighed til Kunsten denne Charge og gik under sit Døbenavn Mario til Theatret mod Faderens Villie. For sex Aar siden optraadte han paa den store Opera i Paris som „Robert" og gik siden over til den italienske Opera. Efter Rubinis Bortreise har Mario sat sig bestandig mere fast i det Pariser Publicums Gunst, og fornemmelig er det hans Parti i Linda di Chamouny, der har i den Grad gjort ham til Parisernes Yndling, at den almindelige Mening om ham er, at han om et Par Aars Tid vil være den første Tenorsanger i Europa. Hertil kommer, at Grisi levende interesserer sig for ham og har gjort Paastand paa, at han skal beholde de Roller, som han under Rubinis Fraværelse interimistisk har udført i Lucia, Sonambula og Puritanerne. Da Directionen ikke har turdet modsætte sig dette, vil rimeligviis Følgen blive, at Rubini trækker sig tilbage og for Fremtiden maa ansees som tabt for den italienske Opera. Mario stod netop i Færd med at gjøre en Reise til Piemont for at forsone sig med sin Fader, da han pludselig modtog Budskab om dennes Død. Denne Efterretning har rystet ham dybt, og han har af Directionen erholdt Tilladelse til i fire Maaneder at holde sig borte fra Scenen.

Paa Drurylane-Theatret opføres bestandig det nye Sørgespil af Marston, „The patricians daughter" med lige Bifald. To Smaastykker, „A cure for

love" og „The dowager" af Mathews, der roses for ypperlig Charakteertegning og sprudlende Lune, gjør overordentlig Lykke paa Haymarket. — I Coventgarden gives Operaen Artaxerxes, hvori Mistress Shaw udfører Hovedrollen.

I New-York gik Enthusiasmen over Fanny Elßler, „the divine Fanny," hurtigt over paa den Londoner Dandserinde, Md. Celeste, der endogsaa stillede den Anden aldeles i Skygge. Hun har allerede modtaget ikke mindre end femten tusinde Dollars for et Engagement paa ti Uger, og hvergang hun optraadte, var Begeistringen ubeskrivelig.

Il giornale di Lucca indeholder en Correspondence-Artikel fra Neapel, ifølge hvilken Pacinis nye Opera, „Bruden fra Corsika", der er bleven given paa San Carlo, har gjort en der næsten mageløs Lykke. Publicum har været i den største Begeistring, og „ikke engang Hoffets Nærværelse var istand til at lægge Baand paa den umaadelige Applaus ved hvert enkelt Nummer." Componisten blev utallige Gange fremkaldt, og Musikkyndige henregne denne Opera iblandt de allerskjønneste Værker af den nyere italienske Musik.

Det nye Theater i Athen skal aabnes med Operaen Ajax, hvortil en ung Græker, Manzaro, har componeret Musikken. Derefter vil blive opført Antigone af Sophocles til Mendelsohns Musik.

I Wien har Shakspeares Cymbelin, bearbeidet af Halm, ikke fundet Bifald; men da det Wiener Publicum for Øieblikket sværmer for „Herren seer dine Veie," er det ikke saa underligt. — Den som politisk Digter bekjendte Prutz har skrevet et Skuespil, Carl af Bourbon, der ikke har vundet synderligt Bifald. — Directeurerne for Hamburger Stadttheater have hurtigt fulgt vor Theaterdirections prisværdige Exempel i at indrette et nyt Betalingsregulativ for Componister og Forfattere. Foruden det almindelige Honorar udbetale de af den tiende, tyvende og tredivte Forestilling, der gives uden Abonnement og annonceres som Benefice, Trediedelen af den hele Indtægt til de Vedkommende, eller deres Arvinger. — I Odeon i München gives for Tiden Concerter af Md. Bishop og Hr. Bochsa, der behage meget.

Til Opførelse paa Christiania Theater var den 27de Januar ansat et nyt originalt Drama i fire Akter, der fører den bulwerske Titel „Penge", af en ubekjendt Forfatter. Om dets videre Skjæbne kunne vi endnu Intet meddele.

Paa vort eget Theater er Erik Menveds Barndom bleven givet flere Gange og bestandig for fuldt Huus. At det ikke altid er blevet optaget med den samme Varme, er en Feil hos Publicum, der bliver dobbelt forunderlig i Modsætning til den Enthusiasme, hvormed enhver Præstation modtages hos Italienerne. Det er langt fra, at vi ikke paaskjønne disses Bestræbelser for, efter Evne, at gjøre deres Forestillinger interessante; men besynderligt bliver det dog, at det samme Publicum, der ved de værdifuldeste Præstationer paa det kongelige Theater ofte viser en kun altfor dansk Phlegma, synes at skifte Natur hos Italienerne og her ligesom føle sig opfordrede til selv at spille med og identificere sig med de sydlige Gjæster En saadan Lunkenhed faaer endog let Udseende af Utaknemmelighed, naar Talen er om en Kunstner, der har et saa fortjent Krav paa Publicums Yndest, og et Arbeide, der indeholder saa meget virkeligt Godt, som det nærværende. Publicum tænker vel heller ikke paa, at det lydelige Bifald er en nødvendig Opmuntring for en Kunstner og virker velgjørende ind paa hans fremtidige Arbeider; at forholde ham dette, hvor han med god Grund har fortjent det, er derfor ikke blot en Synd imod ham, men ogsaa en Forsyndelse mod Kunsten.

Af ældre Stykker, der igjen ere blevne fremtagne, nævne vi Hertz's humoristiske Toakts-Vaudeville: „Debatten i Politivennen." Dette Stykke har unegtelig en indre Livskraft, der endnu længe vil holde det paa Scenen. Hvad der udgjør dets Hovedfortjeneste er et fortrinligt Musikvalg, en Dialog, hvori der aabenbarer sig dette mærkværdige Observationstalent, der er eiendommeligt for næsten alle Hertz's Comedier, og en ypperlig Charakteerskildring af den ulykkelige Hørkræmmer, der læser Bladene „ikke for sin Fornøielse, men fordi han bestandig frygter for at komme i dem." Naar derfor et Par af vore saakaldte Critici paa Publicums Vegne have bedt sig frie for „dette langtrukne og kjedsommelige Stykke, to Gange i een Uge," saa glæder det os, at Publicum denne Gang har havt sund Sands nok til ikke at underskrive en Tirade, som vi næsten blues ved at gjentage, men tvertimod ved det lydeligste Bifald har protesteret mod saadanne selvbeskikkede Ordførere.

Anangas.

Vogt Dig, smukke Bajadere!
For Anangas vogt dit Hjerte,
At han ikke listig planter
Der sin Blomst, som hedder Smerte.
Vogt Dig, smukke Bajadere!
Dobbelt farlig er hans Stræben
Nu, da legemløs han sniger
Sig usynlig over Læben.
Før, i gamle Dage, red han
Paa en Spurv igjennem Luften,
Medens Vaaren foran fløi med
Fuglesang og Blomsters Duften,
Og omkring ham skjønne Nymfer
Let som Kildevældet dandsed.
Elskovsgudens unge Hoved
Var med Lotusblomster krandset,
Og i Haanden, i den lille,
Bar sit Vaaben han, en Bue
Snoet af Sukkerrørets Stængel,
Der er sød som Elskovs Lue.
Buestrængen var en Kjede
Og hvert Led en Bi, som saarer;
Ak, som Biens Braad, saa bitter
Er en skuffet Elskovs Taarer!
Men i Koggeret, der hængte
Over Skuldren, bar som Pile
Han fem Blomster, duftopfyldte,
Deilige som Surja's Smile.
Saadan rustet, gjennem Verden
Fløi han og sin Bue spændte
Imod hver, der ei sig vogted,
Og som ikke Guden kjendte.
Men tilsidst, af Stolthed daaret,
Nærmed han sig Ganga's Kilder,
Hvor dens Bølge over Klipper
Udaf Siras' Lokker triller;
Og mod Guden, mod den stærke,
Han, hvis Hovedhaar er Skyer,
Og hvis Arme naae fra Vesten
Til hvor Morgenrøden gryer —
Voved han en Piil at sende,
Saa hans Bryst kom til at blöde,
Og de hvide Lotusblomster
Blev i Floden farvet røde.
Men forbittret aabned Sivas
Øiet, og et Lyn sig tændte
Af hans Blik, der Elskovsgudens
Legeme til Aske brændte.
Ak, men Sjælen blev tilbage!
Og usynlig den sig sniger
Som en Drøm iblandt de unge,
Uerfarne Hindu-Piger,
Og i deres Bryst den planter
Elskovs Træ, hvis Frugt er Smerte; —
Derfor vogt, o Bajadere!
For Anangas vogt Dit Hjerte!

Chr. K. F. Molbech.

Lamennais.

Félicité Lamennais er født 1782 i Saint-Malo af Forældre, der hørte til den høiere Borger- og Handelsstand. Sin første Ungdom, der falder i den franske Revolutionstid, tilbragte han i Faderens Huus, fuldkommen overladt til sig selv. Hans medfødte Tilbøielighed til at fordybe sig i ensomme Betragtninger og til at afsondre sig fra Verden fik herved rigelig Næring, og for hans Underviisning og Opdragelse blev der ikke gjort synderligt, da Faderens Vilkaar kun vare knappe. Imidlertid udviklede sig med Aarene bestandig mere hos ham Trangen til Læsning, og i en Alder af tolv til tretten Aar lærte han sig selv Latin og læste paa egen Haand Tacitus og Horats med en Oversættelse foran sig og et Lexikon ved Siden. Omtrent paa samme Tid døde hans Moder, og han kom nu i Huset hos en Onkel, hvis atheistiske Tale og Grundsætninger ikke kunde andet end udøve den uheldigste Indflydelse paa ham. Saaledes hengik flere Aar, og han vilde udentvivl være gaaet under, hvis han ikke havde havt Sjælsstyrke nok til at indsee Nødvendigheden af at klare disse Tvivl og udrydde den Vantro, der allerede havde forgiftet saa mange af hans bedste Ungdomsaar. En aandelig Gjenfødelse indtraadte i hans to og tyvende Aar, og det er i denne Alder, at han med dyb Sønderknuselse og oprigtig Anger første Gang tog Nadverens Sacramente. Fire Aar derefter udgav han sine „Betragtninger over Kirkens Tilstand i Frankrig" og derefter en Bog om „den bispoppelige Stand", der henledte det større Publicums Opmærksomhed paa ham. Tendentsen i dette sidste Værk er fuldkommen ultramontan, idet han, tvertimod Jansenisternes Mening, erklærer, at den bispoppelige Stand har tilhørt alle Tider, og at Bekræftelsen af Bispevalget bør være fuldkommen underlagt den pavelige Myndighed.

I 1814, d. v. s. paa Restaurationens Tid, var Lamennais uædelmodig nok til ogsaa at give den døende Løve et Fodspark, idet han gjorde Sit til at vanære den faldne Helt ved at udslynge sin bekjendte Banstraale mod „Manden besudlet med Forbrydelser."

Ved Keiserens Tilbagekomst fandt Lamennais det raadeligst at emigrere, og han begav sig derfor til London med en Anbefalingsskrivelse til den hæderlig bekjendte Abbé Carron. I denne By søgte han forgjeves at faae en usel Ansættelse som Huuslærer hos Lady Serningham, der fandt „at han var altfor daarligt klædt og saae for enfoldig ud, til at hun kunde indlade sig med ham."

Efter Restaurationen vendte han igjen tilbage til Frankrig, hvor han i 1816 blev kaldet til Præst til Sognekirken i Dol i Bretagne. Her skrev han det første Bind af sit Værk om „Indifferentisme i Religionssager", der paa eengang skaffede ham et glimrende Navn og en stor Anseelse, og hvoraf der solgtes ikke mindre end 40,000 Exemplarer. Med dette Værk slutter han ligesom den første Afdeling af sit Liv, og han har siden den Tid slaaet ind paa en Bane, der er diametralt modsat hans tidligere Retning. Han, der

Em. Bærentzen & C° lith Inst.

LAMENNAIS

Ny Portefeuille 1843

indtil 1829 var ultramontan, er nu langt værre end Jansenist, thi han har brudt ethvert Afhængighedsforhold til sine geistlige Foresatte; han, der før var Absolutist, er nu Democrat og Republikaner, og der er ingen Folketribun, der med større Fyrighed end han har talt Folkets Sag og kæmpet for Folket, som han uophørlig og med høi Røst har opfordret til Gjenfødelse gjennem successive Revolutioner. Hans „paroles d'un croyant", der vakte Sensation over hele Europa, paadrog ham Anathemet fra den romerske Stol; men i sit Værk, „les affaires de Rome" slynger han energisk Banstraalen tilbage mod det pavelige Hof og den romerske Catholicisme. Hans næstsidste Skrift, „le livre du peuple", er et nødvendigt Supplement til de to foregaaende Værker; dog har det ikke vundet nær saa megen Indgang som disse. For Øieblikket befinder han sig i en uheldig Stilling, thi han har tabt Geistlighedens og de Constitutionelsindedes Tillid, uden at han har været saa heldig at vinde Republicanernes eller Folkets. I Paris lever han nu meget lieret med G. Sand, der ogsaa har dediceret ham et af sine Værker.

Litterært Qvægsølv
eller
Forsøg i det høiere Vanvid,
samt
Lucida Intervalla.

Jeg vil ei klinge med i Melodien,
Men skurre som en sælsom Dissonants.
Oehlenschlægers Dina.

Man har et Ordsprog, saaledes lydende: hvem Gud giver Embede, ham giver han ogsaa Forstand. Den forudsætter altsaa, at Vedkommende ingen Forstand har iforveien; og da nu Forfatterskabet intet egentligt Embede er, da endvidere DHrr Forfattere ingenlunde altid ere Embedsmænd, saa indseer man let, hvor urimeligt det vilde være at forlange af en Forfatter, at han skulde have Forstand. Jeg taler ikke her om Poeter alene, som jo til enhver Tid have havt Privilegium paa at være gale *), jeg taler om Forfattere overhovedet; og for endmere at retfærdiggjøre disses Mangel paa Forstand, vil jeg erindre om et andet Ordsprog, som hedder: quem Deus perdere vult, prius dementat, det er udlagt: hvem Gud vil gjøre en Ulykke paa, ham berøver han først Forstanden. Hvorledes skulde nemlig Gud vel kunne gjøre en større Ulykke paa Nogen, end ved at gjøre ham til Forfatter? Følgelig er det i sin Orden, at

*) Non est poeta sine furore.

vender ud mod Gaarden. Midt i Gaarden hæver sig en Mødding, og midt paa Møddingen kneiser, som en Drot paa Thinge, den stolte Hane, og forkynder ved sin Galen, at den er sig sin ophøiede Stilling bevidst. Hønsene flokkes omkring den; ufortrødent kradse de med de vimse Fødder i Møddingen, og mangt et velsmagende Korn lønner deres huuslige Stræben. Smaa vevre Graaspurve indfinde sig hos dem, ei for at kradse, men kun for at bortsnappe et og andet Korn, som Hønsene have havt Umagen med at opgrave; imidlertid ere dog disse altfor ædelmodige og gjæstfrie til at jage deres smaa Snyltegjæster bort. Hist og her skyder endog et enkelt Græshalm sig op af denne fede, velsignede Jordbund, i Kraft af hvilken det med sin friske grønne Farve byder Efteraarskulden Trods. Naar jeg da staaer i mit Vindue og betragter Alt dette, saa føler jeg dybere end nogensinde Sandheden af vore Philosophers Udsagn om Naturen og dens Betydning. „Det hører Naturen væsentligt til at være til for Andet, og dette Andet, som den er til for, er Aanden". Saaledes er denne Mødding til for Hønsene, Spurvene og Græshalmene; men baade Mødding, Høns, Spurve og Græshalm ere igjen til for Aanden — for mig. O! jeg føler min Betydning som Aand! Vel er jeg kun som en Flue at regne mod den udødelige Shakspeare, og mine bedste Indfald ere kun at agte for Carnailler imod hans de sletteste; men mod mine sletteste Indfald er igjen Solen i al sin Glands kun at regne som en Halvskilling mod en Hundreddalerseddel *). Saa bøi Dig da, stolte Sol, for vor lysvaagne Herlighed, som Du fordum bøiede Dig for den drømmende Joseph! Vær iøvrigt forsikkret om vor Bevaagenhed! See, her udstrække vi egenhændig vor store Fod af dette aabne Vindue, og tillader Dig at kysse vor Tøffel med dine underdanigste Straaler. Fy, din lille Savlegriis! Kunde Du da ikke først have tørret de vaade Efteraarsskyer af din Mund? Naa, lad det være godt, for denne ene Gangs Skyld ville vi ikke tage Dig din Fugtighed unaadigt op. —

Dog, tilbage til Møddingen! Denne Mødding forestiller Litteraturen; thi ligerviis som Møddingen gjøder Jorden og gjør den frugtbar, saaledes gjøder og befrugter Litteraturen vor udødelige Aand. De flittige og opmærksomme Læsere, de utrættelige Grandskere, de grundige Videnskabsdyrkere — dem give de kradsende Høns os et saare opbyggeligt Billede paa. Graaspurvene derimod ere de moderne æsthetiske Bel-Esprits, der ikkun tilegne sig de almindelige Resultater af den videnskabelige Stræben, og Græshalmene ere Skribenterne af Profession; thi ligesom hine slaae Rødder i Møddingen, saaledes staae disse rodfæstede i Litteraturens Jordbund, og trives, saa det er en Lyst. Hanen endelig er et Symbol paa hiint Andet, som Alt dette er til for, nemlig paa den betragtende Aand.

* * *

Hvor Solen dog er begjærlig efter at speile sig! Den speiler sig i de klare Vande, og den speiler sig i det smudsige Gadekjær; den speiler sig hvorsomhelst med samme Velbehag. Og dog — hvilken Egensindighed! Dog gjør den en Undtagelse med dine blaae Øine, deiligste Amanda! dem vil den paa ingen Maade speile sig i. Husker Du vor Dispyt

*) Hegel's Aesthetik. Werke, 10. B. 1. Abth. S. 4.

forleden, Amanda, da vi stode sammen ude paa den grønne Græsplet i Haven, og jeg fortalte Dig, at der var Pletter i Solen? Det vilde Du ikke troe, og da Du derfor skulde til at betragte Solen lidt nærmere, hvad skete saa? Saa maatte min Amanda*) smukt slaae Dinene ned og ovenikjøbet skygge for dem med Haanden og bøde paa det stærke Lysskjær med en Smule Mørke. Kan Du see, jeg havde Ret? Der er Pletter i Solen, det kan aldrig feile; eller hvis dens Ansigt var pletfri som dit Engleaasyn, hvad skulde da vel bevæge den til at unddrage sig dit hulde Diekast? Nei, Du kan troe, Solen har en ond Samvittighed paa sin Skjønheds Vegne; det er Grunden til, at den vrager et saa uforligneligt Speil som Amandas Die, og tager tiltakke med Gadekjæret. — Ja, himmelske Amanda! i Deilighed overgaaer Du Solen, thi din Skjønhed har ingen Pletter; ak! men i Egensindighed ligner Du den ganske. Du har nu sagtens glemt det, men jeg husker meget vel, at just, som vi stod allerbedst og talede sammen, kom Pluto springende, den store plumpe Kjøter, og satte begge Forpoter op paa dit Bryst og logrede for Dig med Halen, og jeg maatte see paa, at Du trykkede et Kys paa dens lodne Pande, medens Du holdt den i de lange Øren, ret som om dette afskyelige Hundefjæs var en saadan Lyksalighed bedre værd end et vist Menneskes Ansigt, der, vistnok langtfra at tilhøre en Adonis, dog straalede forklaret i ungdommelig Elskovs Lueglands, i den første Kjærligheds Morgenrøde, og paa hvis smægtende Læber der da vel i

*) Har jeg ikke nok Lov til at kalde Dig Min — „Wenn ich Dich lieb habe, was geht's Dich an?"

al Fald boede mere Veltalenhed end i en Hunds døsige Die og logrende Svands?

* * *

„Das Aeußere ist das Innere, und das Innere ist das Aeußere" sige Hegelianerne. Hvem skulde tænkt, at Hegelianerne vare saa naive? Man sammenligne blot Talleyrands bekjendte Udsagn: „l'homme a reçu la language pour cacher ses pensées."

* * *

Nu maa jeg lee, sagde Tydskeren, saa græd han. Paa den Maade ere vi da næsten Alle sammen Tydskere.

* * *

God Aften, Madame! De gjætter vist neppe, hvor jeg har været henne i Aften. — „Ih nei, det skulde jeg saamænd have ondt ved." — Saa vil jeg fortælle Dem det jeg har været paa Comedie. — „Paa Comedie? De? en afsagt Fjende af Theatret, en erklæret Hader af alt Skin, som De behager at kalde, hvad der foregaaer paa Scenen?" — Ja jeg, og det just derfor. Jeg søgte og jeg fandt ogsaa paa Scenen, hvad man i Livet forgjeves leder om: Virkelighed, Naturlighed, den sande, fuldkomne Harmoni mellem det Udvortes og det Indvortes. Især var der een Scene, som jeg syntes overmaade godt om: Helten i Stykket udtømte sig i de heftigste Udtryk; voldsomt knyttede han Næven og trampede med Fødderne i Gulvet, kort, hans hele Adfærd viste ganske tydeligt, at han var vred. Hans Elskede vred Hænder og skjulte sit Ansigt i et Tørklæde; jeg formodede strax, at hun var bedrøvet, og hendes Repliker stadfæstede dette fuldkommen. Hendes Elsker havde hende mistænkt for Utroskab og med Urette. Naar og hvor i det daglige Liv seer

man vel et saa naturligt Udbrud af Harme, et saa træffende Kjendetegn paa Smerte? — Da Stykket var tilende, gik jeg hen paa en Restauration; der traf jeg sammen med Justus Berner. Gud maa vide, hvad der feiler ham; han var saa ualmindelig opromt i Aften. Glæder Eder med de Grædende og sørger med de Glade — hedder det ikke saaledes? — Imorgen agter jeg mig hen paa Morskabstheatret, der seer man lutter Pantomimer, men man hører intet Ord. Ja, der maa jeg hen for at mindes om, at der var en Tid, da Menneskenes ydre Adfærd svarede til Bevægelserne i deres Indre, og at det er meget længe siden, og at de Mennesker, der levede dengang, ere nu ikkun døde Skygger, der ei kan tale, men kun have beholdt Gebærden! —

„Er De snart færdig, Hr. Misanthrop? Hvis De ikke paa Øieblikket holder op med at tale i den Tone, saa skal jeg vise Dem, at jeg kan idetmindste blive vred for Alvor, saa vred, at jeg er istand til at jage Dem paa Døren med min Ildtang." —

Fortræffeligt, Madam! De burde virkeligt gaae til Theatret!

* * *

Hu! hvor denne Byluft er qvalm! Ikke nok med, at Kain var den første Brodermorder, nei, han var tillige den Første, der byggede en By, og fra ham er altsaa den fortvivlede Idee udgaaet at stuve Folk sammen i store Stæder, som døde Sild i Foustager. Kain, Kain! hvad har Du dog gjort! — — Men der er Liremanden. Nu faae vi Musik. Hvor det er herligt! Hvergang jeg fra mit Vindue seer Liremanden komme, bliver jeg saa glad, saa glad — jeg kunde næsten faae Lyst til at gjøre de pjaltede Drenge Selskab, som følge ham fra Huus til Huus og med opspidsede Øren og opspilede Munde opfange Tonerne fra hans Lire. Hvor den Lirekasse tynger hans Nakke! Han segner næsten under dens Vægt — men den varmer da ogsaa brav — see, nu har han sat den fra sig, og nu skjælver han af Kulde. Han staaer i Sorgens Tjeneste, det siger os hans furede Pande, hans dybtliggende Øine. Det er Sorgen, der har drevet ham fra Hjemmet, og som byder ham at gaae omkring og opmuntre al Verden. Ja, saaledes skal det være! Livet parodierer sig selv, og det med en æsthetisk Grundighed, der gjør alle Aristophaner til Skamme. Heisa! lystig, Godtfolk! Seer I Spillemanden? Seer han ikke sulten, forfrossen og sorrigfuld nok ud til at kunne gjøre os Alle sammen gale af Glæde? — —

„Hr. Peder kasted Runer over Spange,
Som Helleliden.. "

Hvad nu? Ah! Svend Dyrings Huus. Æblet, Æblet! Seer I det! Der flyver det gjennem Luften med Runer ramme, dybt indgravede i dets Saft — seer I, hvor det blinde Tilfælde giver den hellige Forsete*) en god Dag og leger Fjederbold med Ridderens Kjærlighed? Ha! det bliver en lystig Comedie. Æblet skyder en bandsat Fart — nu falder det — pas paa! — det falder saa vist i Skjødet paa en gammel runken Hex, Moer Elle op ad Dage,, hende, der satte Thor i Knæ hos Utgardi-Loke — hendes Had kunde allerede være grumt nok at bære, men hendes Kjærlighed — o I gode Guder! — Hvor den Gamle vil blive sært tilmode — hvor hun vil stirre hen for sig med vanvittige Blikke

*) Forsynet.

— hen til Ridderen — efter ham — efter ham — ha, ha, ha! — Amors Geniestreger — nei, det faldt i Ragnhilds Skjød — aa! altsaa en Tragedie! Det gik underligt om. — —

„Blide Kjærlighed!
Ei af din Fryd jeg veed…"

Ja, min gode Liremand, nu faaer det at være nok for denne Gang. See der! en heel Mark — ja, den er ogsaa nok værd at tage Hatten af for. — Han forstaaer mig fuldkommen — Lirekassen paa Nakken — og saa afsted. Farvel, Du Mønster for alle Spillemænd! Du, som ogsaa forstaaer den sjeldne Kunst at holde op i rette Tid — Dig kunde vore Fuskere i Poesien lære Noget af. Men det forstaaer sig, Du bliver ogsaa lønnet for at holde op, naar man er kjed af at høre paa Dig. Stymperne paa Parnasset, dem giver Ingen Noget for at stikke Piben ind. Nei, i Grækenland havde man anderledes Forstand paa Sligt. Talerne i Athenen bleve lønnede baade for at tale og at tie. Hvad om man oprettede et Fond til Understøttelse for visse trængende Skribenter, paa det Vilkaar, at de ikke skulde skrive?

* * *

Claveret aabent — og intet Menneske i Værelset — vel! jeg sætter mig hen paa Frøkenens Plads og phantaserer lidt i Eenrum. Ak! men hvor dumt, at jeg ikke har lært at spille! Forgjeves hører jeg Sphærerne synge, forgjeves gjenlyde deres Harmonier i mit Indre — de fordømte Tangenter, disse dumme, stumpe og sløve Træpinde eller Ibenholtstumper, hvad det nu er, ville dog ikke lystre mig. Ja ja, saa vil jeg synge Scalaen; den kan jeg da klimpre Accompagnementet til. Ut, re, mi, fa, sol, la, si — ut, re, mi, fa, sol, la, si — disse 7 Grundtoner udgjøre altsaa hele det musicalske Corps; med denne Hær, 7 Mand stærk, udføres alle de utallige Maneuvres, man under Navn af Sonater, Ouverturer osv. osv. gjør saa meget Væsen af. Hm! det er dog en underlig Ting. Som Tordenskjold, for at kyse en Fæstning til at overgive sig, lod de selvsamme Tropper paradere nu i en, nu i en anden Gade, eller som Hamlet*), for at jage Skræk i Fienden, bestandig paany opstillede de Faldne i Slagorden, saaledes omtrent er den Taktik, Componister og Musici bruge. Bestandig de selvsamme Toner, kun at Ordenen er snart denne, snart hiin; snart trækker Hæren op i Dur, snart i Moll; nu stormes der frem i et Tempo, nu marcheres der i et andet, nu krybes der i et tredie. Og dette Grundtonernes evindelige Syvtal lader det bedragelige Øre gjælde for en uendelig Mangfoldighed af Harmonier, Sjælen hildes i samme Indbildning, og i Overeensstemmelse dermed bringes Munden til at vaase om Tonernes Hærskarer, om et Tonehav med ustandset Bølgegang — ha! latterlige Bedrag, og dog saa velgjørende! gjøglende Blændværk, og dog saa fortryllende! skuffende Drøm, og dog saa salig! — —

Dengang Odysseus seilede forbi Sirenernes Kyst, da tilstoppede han Mandskabets Øren med Bomuld, men selv lod han sig ikkun surre fast til Stormasten, frit og uhindret lod han Sirenernes vellystige Toner indstrømme gjennem det aabne Øre, og seilede uskadt videre.

Saa speil Dig da, blide, sværmeriske Ung-

*) Efter Saxo Grammaticus, fjerde Bog.

ling! i denne snilde Helt; frygt ei for at kuldseile i Livets Farvande, eller at strande paa Poesiens Skjær, om end dit Øre lytter til Trylleroster fra en usynlig Verden; de ville ei kunne skade Dig, naar blot Du er lænket forsvarligt med Prosaens Reb til Virkelighedens Stormast!

Og Du, min kløgtige Philosoph! Du skal ei heller vorde Martyr; Du skal ingenlunde tilstoppe dit Øre med Bomuld, om Du end tusinde Gange troer at fornemme en Mangfoldighed af Melodier; ei heller skal Du stikke Øinene ud paa Dig selv, hvor ofte Du end indbilder Dig at skue den talrigeste Farvepragt, være sig i Naturen eller paa Malerens Lærred; Du skal paa ingen Maade lemlæste Dig selv, men blot huske, at ikke Øiet og ikke Øret er Organet for din Grandskning, men at al din Viisdom sidder i Fingerspidserne; Du skal besinde Dig paa, at Du veed eller dog kan tælle Dig til paa dine Fingre, at der er ikkun 7 Grundtoner, 7 Grundfarver, og da ventelig ogsaa kun 7 Ideer, saa det maa uden Tvivl være Snak med den Ideerigdom, somme Folk rose sig af. Grækenland havde ikke flere end netop 7 Vise.

* * *

Julius Cæsar skal engang have yttret, at han begreb ikke, hvorledes en Haruspex eller Præst kunde see paa en anden Præst, uden at de begge udbrøde i Latter. Hvilken klog Mand maa dog ikke denne Cæsar have været! Jeg har nemlig allerede ondt ved at begribe, hvorledes overhovedet to Mennesker kunne see paa hinanden, og endda bare sig for Latter; og hvad jeg allermindst kan faae i mit Hoved er, hvorledes en Forfatter kan see paa en anden, uden at de begge lee sig reent fordærvet.

* * *

Her staaer jeg nu og vasker mine Hænder. Dette er ingen symbolsk Handling som den, Pilatus foretog sig; men en tom Phrase er det dog just heller ikke; det er hverken meer eller mindre end en sandfærdig Beretning om det simple Factum, at jeg vasker mine Hænder. Sligt vilde det nu aldrig falde nogen fornuftig Privatmand ind at fortælle, og gjorde han det, saa vilde man lee ham ud, fordi det var en altfor dagligdags Begivenhed; men med mig er det en ganske anden Sag; jeg er Forfatter, og hvad en saadan offentlig Person foretager sig, det er altid af Vigtighed, om det end i og for sig er nok saa ubetydeligt; Publicum veed alligevel at lægge Betydning ind deri. Derfor gjøres herved endnu engang vitterligt for Alle og Enhver: jeg vasker mine Hænder!

Hvad mon ellers dette Vaskefad vilde sige, ifald det kunde tale? Sagtens vilde det fortælle mig sin Historie og maaskee blandt Andet søge at binde mig paa Ærmet, at det nedstammede fra hiint berømte Vaskefad af Guld, som den ægyptiske Kong Amasis skaffede guddommelig Tilbedelse ved at lade det omstøbe til et Guldbillede. Nu, hvis saa er, mit gode Vaskefad, saa skal Du ikke forgjeves have mindet mig om Kong Amasis. Denne brave Mand var en stor Beundrer af Grækerne; det er jeg med, og paa Grund af denne min dybe Ærbødighed omskaber jeg Dig ved et dygtigt Kast mod Gulvet til en heel Mængde bitte smaa Porcellainsskaar. See saa! lig nu der, og giv vel Agt paa, hvad jeg siger; nu skal jeg lære Dig Græsk. Veed

Du, hvad Ostracisme er? Seer Du, det er saaledes. Den athenienſiſke Pøbel kradſer Navne i Potteſkaar og driver dermed Statens Koryphæer, det egentlige Athenen, i Landflygtighed. Hører Du? den athenienſiſke Pøbel jager Athenen i Landflygtighed. Og jeg, hvad gjør jeg! Jeg ſtrøer attiſk Salt baade paa Athenen og paa dens Pøbel. Jeg har ogſaa godt ved at ſalte — gid jeg faae en Ulykke, om jeg ikke har begge Næver fulde af ægte attiſk Salt! Ja, ved den trehovede Helvedhund! og det kommer mig herligt tilpas, thi Athenen er ſom en Blodigle, hvis døde Skatte det har koſtet mig mine bedſte Kræfter at ſysle med! See, derfor dryſſer jeg Salt paa denne Blodigle, ſaa ſpyer den Blodet fra ſig igjen — mit Blod — og ſaa faaer hver Sit. Den athenienſiſke Pøbel har ogſaa godt ved at kradſe Navne i Potteſkaar, thi den har athenienſiſk Borgerret; ergo kradſer den. Man kan endvidere vende Sætningen om og ſige: den kradſer, ergo har den Borgerret. Jeg har ogſaa Borgerret, jeg er Verdensborger, Kosmopolit; ergo etablerer jeg en Univerſal-Oſtracisme og driver hele Verden i Landflygtighed ved at kradſe dens Navn i dette Skaar af mit Vadſkefad. Tro mig, det vil blive en Spas, naar jeg vaagner op næſte Morgen og ſeer mig om og opdager, at hele Verden er borte. Hvor i al Verden er al Verden dog henne? ſiger jeg ſaa til mig ſelv. Borte! jeg har jo ſelv drevet den i Landflygtighed. Den ſtakkels Verden! det gjør mig dog paa en Maade ondt for den. Den vil ikke faae et Øie lukket hele denne Nat for lutter Travlhed med Indpakning og Flytning. Hele Atlanterhavet vil blive opfyldt med Sengehalm, og ligeſom i Syndflodens Dage det Vaade overſvømmede det Tørre, ſaaledes vil nu det Tørre overſvømme det Vaade. „Det er Løn ſom forſkyldt" — vil det faſte Element ſige til det flydende — „det er for Torten, Du gjorde mig i ſalig Noahs Tid." — „Men mig hører Hævnen til" — indvender Ilden — „Det er mig, ſom ſkal opbrænde Jorden." — „Jo, paa det Lav!" — ſiger Luften — „man ſkal ogſaa nok ſee, at Du er Karl for at opbrænde Havet." Saaledes ville formodentlig Elementerne ſmaaſnakke ſammen underveis. Ja, det vil blive en gruelig Hurlumhei; men det hjælper ikke. Det ſkeer Alt kun til Verdens eget Bedſte, og ſaasnart jeg mærker, at den er bleven nogenlunde maneerlig, kalder jeg den ufortøvet tilbage igjen. Det ſmukke Kjøn vil iſær have godt af denne Landsforviisning; det vil lære at ſkjønne noget mere paa mig, thi en Dame har ſagt mig, at jeg tager mig meget godt ud i Fraſtand. — Er der ellers intet Menneſke, ſom jeg kunde ønſke at beholde tilbage? Nei! det vilde være uretfærdigt, om jeg ved denne Leilighed gjorde Forſkjel paa Folk. — Tys! jeg vil dog ikke haabe, at Nogen kan høre eller ſee mig — blev jeg nu røbet, ſaa holdt man mig viſt for at være gal? Det vil vel igrunden ikke ſige ſtort Andet end at høre til Minoriteten i den af Vorherre nedſatte Committee. Har jeg da ikke Lov til at høre til Minoriteten? Har jeg ikke Lov til at være — gal, helſt jeg er alene? Siger ikke Jean Paul, at i Eenrum er hvert Menneſke „Sonderling?"

Men Forſigtighed! Der kommer virkelig et Menneſkebarn ravende op af den mørke Trappe. Trip trap, trip trap — hvem mon det kan være ſaa ſilde ud paa Aftenen? Naa,

ligemeget! Bare ikke den Nikodemus har lyttet underveis paa Trappegangen. Jeg vil for en Sikkerheds Skyld strax lade falde en eller anden fornuftig Bemærkning, som f. Ex. at Jorden er rund, saa skal Ingen kunne mærke Uraad. Men hillemænd! Vaskefadet — — —

Ah! er det Dig, Albert! hvorledes staaer det til derude paa vör runde Jord?

„Vel nok, Maansør, som Arv siger, men det staaer forbandet ilde til herinde: man har slaaet sit Vaskefad itu."

Ja, man gjør, hvad man kan. Tidens destructive Retning fører det saaledes med sig, skal jeg sige Dig.

„Ja, jeg forstaaer nok saa omtrent Meningen; Du mener det Samme som min Kone."

Hvad mener hun da?

„Hun mener, at naar Pigerne først komme i Touren med at slaae istykker, saa bliver det ikke ved een Tallerken eller ved eet Glas. En Ulykke kommer sjelden alene, siger hun. Men kom, lad os sanke Skaarene op, Du; jeg vilde nødig træde dem ind i mine Korksaaler."

Aa, det er ikke Umagen værd; sæt Dig hen i Sofaen, saa er Du sikker nok for Skaarene.

„Nei Tak! jeg vil helst anbefale mig med det Samme; her er slet ikke hyggeligt hos Dig i Aften — reentud sagt, Klokken er nok desuden mange. Bah! mit Uhr staaer."

Mit Uhr staaer — det er nu saadan en triviel Talemaade, Albert. Hvorledes mener Du vel, det vil gaae os, naar vi for Æsthetikens Domstol skal aflægge Regnskab for hvert unyttigt Ord, vi har talet? Kunde Du da ikke sagtens have hittet paa at sige noget Andet, som f. Ex. mit Uhr har antaget det copernikanske System?

„Men hvad i al Verden gaaer der af Dig? Jeg troer; Gud forlade mig, det er ikke rigtigt fat med Dig. Godnat Du! og god Bedring!"

Tak Albert; iligemaade! — — —

Saa der gik han. Ja, det er rigtignok paa den høie Tid, at Verden kommer ud og faaer seet sig lidt om; den bliver tilsidst altfor kjedsommelig ved saaledes bestandig at ligge hjemme. Altsaa næste Morgen — à bas tout le monde! — Men bi! jeg maa dog først betænke mig paa, om Verden ogsaa er god nok til saaledes at jages i Landflygtighed. I Athenen forjog man ikkun værdige Mænd paa den Maade; Ostracismen gik netop af Brug, fordi den omsider ogsaa var bleven udøvet mod en Døgenigt. Naar Alt kommer til Alt, saa er Verden vist ikke stort bedre end denne Døgenigt; derfor vil jeg helst skaane den og lade den blive, hvor den er.

TUTTI-FRUTTI.

Det kongelige Theater.

Ørkenens Søn, romantisk Skuespil i 5 Akter af Fr. Halm, oversat af C. Borgaard.

I.

Hr. Borgaard har den Fortjeneste at have beriget vor Skueplads med adskillige værdifulde, vel oversatte Stykker, og iblandt disse er det her nævnte eet af de allerbedste. Det er en grøn og smilende Oase, med kølige Palmer og klare Cisterner, midt i den nyere tydsk-dramatiske Literaturs øde og trøstesløse Sahara. En saa mærkelig Tilbagegang, som Dramaets Historie frembyder i Tydskland siden Schiller og Goethe, skal vanskelig nogen anden Literatur i den Grad kunne opvise. Hos den store Masse af nyere dramatiske Forfattere, som Grillparzer, Müllner, Houwald, Raupach, Deinhardstein og utallige Flere, er tom Declamationspomp traadt istedenfor den Schillerske Pathos, romantisk Obscurantisme istedenfor den Goetheske Klarhed, Føleri istedenfor Følelse, Lefleri istedenfor Uskyldighed og Natur; den guddommelige Retfærdighed, der hører hjemme i Kunsten som i Livet, er bleven afløst af en tyrkisk Prædestination eller en ægte jødisk Fatalisme, og kun nu og da hæver et enkelt udmærket Arbeide, som f. Ex. Immermanns Sørgespil i Tyrol eller Kleist's Dramer, sig frem af dette Chaos, ligesom en betydningsfuld Milepæl, der viser, hvor uendelig de Andre divergere fra den ene rigtige Vei.

Hvad nu det nærværende Skuespil angaaer, da vil maaskee En eller Anden af dem, der ogsaa i Poesien fordre noget Materielt og Haandgribeligt, indvende, at det mindre fyldestgjør Dramaets Natur, da det ikke saameget fremstiller en Handling i sin Tilbliven og Vorden og i sin fremadskridende Udvikling, som snarere et Tankeproblem eller en Ideeudvikling; men saadanne Realister skulle betænke, at der er ikke blot en ydre Handling, d. v. s. en Handling, der synlig fremtræder i udvortes Forhold og igjennem disse føres til sit Maal, men at der ogsaa er en indre Handling, en Handling i Sjælens Inderste, der udvikler sig igjennem en Række af Gemytstilstande og stræber hen til den samme Klarhed og Ro, den samme høiere Fuldendthed, som Livet selv peger hen til — og den sidste egner sig ligesaavel for den dramatiske Kunst som den første. „Ørkenens Søn" hører til denne sidste Classe af Stykker, der kræve af Forfatteren et ualmindeligt Indblik i det menneskelige Hjerte, en moden Tænkning og en sjelden Dygtighed til at slynge disse fine, for det almindelige Øie næsten usynlige Traade, hvoraf Sjælens Silkespind bestaaer. At det er disse Egenskaber, der udmærke dette Arbeide, og at vi med Tryghed kunne følge Forfatteren ud paa Tænkningens Ocean, uden at frygte for Elementets Falskhed eller Styrmandens Uerfarenhed, vil jeg nu forsøge at vise. At jeg ved denne Leilighed ikke har havt Stykket til min Disposition — hvad der rigtignok vilde lettet mig Arbeidet ikke lidet — beklager jeg imidlertid ikke, thi deels venter jeg deraf desto mere Overbærelse, deels vil jeg ikke

saa let komme til at strande paa den Klippe, hvorpaa næsten alle vore Dagblads-Recensenter daglig lide Skibbrud, idet de fortabe sig i Enkeltheder, i Opramsningen af saakaldte „smukke eller mindre smukke Steder," der da ledsages med reglementeret Roes eller Dadel, medens derimod Værkets Totalitet næsten aldrig gaaer over i deres Bevidsthed. Paa denne Maade er det ikke den klare Erkjendelse, der bliver Dommer, men det er kun den subjective Følelse, der leder Vedkommende ind paa Tilfældighedernes og Vilkaarlighedens vidtstrakte Gebeet, og giver Digterværket til Priis for en ofte ligesaa ensidig, som smagløs og uæsthetisk Opfattelse.

Idet Forfatteren af dette Skuespil har gjort et Tankeproblem, en Ideeudvikling, som jeg allerede har antydet, til Gjenstand for sin Kunst, og, i sin Bestræbelse for at naae dette Maal, kun har taget saameget med af Intrigue og Forvikling, som til dette Øiemed var fornødent, er der kommet, om jeg saa maa sige, noget Paganinisk i dette Stykke, hvorved det adskiller sig fra den store Mængde af dramatiske Arbeider i Almindelighed: Det spiller bestandig paa een Streng, men denne Streng vibrerer i alle Toner, og Digteren har her lagt en Virtuositet for Dagen, som man ikke kan gjøre ham stridig. Det er Kjærligheden, der er Grundaccorden i denne Harmoni, og dens Seir over Raahed og Barbari, dens forædlende Magt, dens Kraft til at hæve og begeistre, til at fylde selv det vildeste Sind med mildere Følelser og gjøre det modtageligt for Culturens og Civilisationens Goder er det Thema, Digteren igjennem smukke og interessante Variationer ypperligt har gjennemført. Allerede i Valget af dette Stof har han viist sit rigtige Blik, thi han appellerer her til en Følelse, som han er vis paa at finde Sympathi for hos Alle. Det ungdommelige Gemyt, der endnu ikke har overskredet Kjærlighedens Rubicon, og for hvem Terningen endnu ikke er kastet, stirrer dog med Nysgjerrighed og Bæven, med Frygt og Henrykkelse ind i den Himmel, der her ligesom oplader sig for det, og som det aner, at det snart skal betræde; den Ældre, der har overskredet Floden og allerede staaer i det forjettede Land, som Digteren skildrer, seer med fordoblet Interesse det samme Skuespil opføres for sine Øine, der spiller i hans Sjæl og hans hemmeligste Tanker; og selv den Alderstegne, der allerede er over Grændsen, strækker længselsfuldt Armene ud efter den lille Gud, der flygter for hans graae Haar og spotter ham i Flugten.

Hvad der giver denne Ideeudvikling en forhøiet Interesse er den sindrige Modsætning af Ligheder og Contraster hos Ideens synlige Repræsentanter: Parthenia og Ingomar. Den første er en ædel og følelsesfuld Datter af det sædeligt udviklede Grækenland — den Anden en vild Barbar, opdraget i Skovene, der pukker paa sin Kraft og ikke kjender noget lykkeligere Liv end Plyndring og Kamp; den Første veed kun om Kjærlighed, hvad hun har hørt af sin Moders Mund og af en gammel Sang: at den er det Reneste og Smukkeste i Verden, at den er en Stjerne, der kan tænde en Ild, at Guderne glemte den paa Jorden dengang de vendte tilbage til Himlen, at man kjender ikke dens Ophav, at den har ingen Ende, og at den er: „to Sjæle og een Tanke, to Hjerter og eet Slag" — den Anden kjender ikke heller denne Følelse, men han foragter den i den Grad, at „hvis han var en Gud og skulde skabe Verden, fik Qvinden ingen Plads deri." I Begges Hjerter vaagner Kjærligheden næsten samtidig, med hos den Første trænger Cultur og Dannelse den tilbage inden sine Skranker — hos den Anden, Naturens vilde og tøilesløse Søn, bryder den frem i vilde Luer og kræver Nydelse og Tilfredsstillelse; hos den Første fremkalder der Frygt og Rædsel og Lyst til at vende tilbage til sine

Forældre, thi skjøndt hun endnu ikke veed, hvad Kjærlighed er, saa har det Skarpsind, som Kjærligheden føder, dog allerede lært hende, hvad Kjærlighed ikke er, at den ikke kan erobres, men maa fortjenes, og at den, som hun selv siger, kun vindes af den, „der halvt gav sig hen og halvt betvang mig" — hos den Anden vækker den kun Raseri og Hevntørst over den Modstand, der bliver gjort ham. Her er Affecternes Høidepunkt; i dette Dieblik gjøre de Begge ligesom et dybt Blik ind i hinandens Hjerter, og fra dette Moment indtræder hos ham Trangen til en aandelig Gjenfødelse, og hos hende Bevidstheden om den Magt, hun har over hans Hjerte. At han er modtagelig for en saadan aandelig Gjenfødelse, har Digteren allerede let og sindrigt antydet i Forveien, deels ved hans Sværmeri for den afdøde lille Broder, „hun har hans Dine, hun har hans Stemme," deels ved hans Glæde over Blomsterkrandsen, som Parthenia slynger omkring Urnen, og som under en smuk Symbolik viser hvorledes Culturen stræber at forædle Alt, mens Manglen deraf kun nøies med at nyde.

En overfladisk Jagttager vilde maaskee her fortælle os, at paa dette Stadium berøver Kjærligheden Ingomar sin Kraft og nedsænker ham i Uvirksomhed. Hvis dette forholdt sig saaledes, var det unegtelig en Feil hos Forfatteren, thi Kjærligheden skal ikke nedtrykke, men opløfte, ikke røve os vor Virkekraft, men anvise den en ædlere Sphære. Og det er netop denne Forandring, der foregaaer med Ingomar. Den crasse Realist, der seer Ingomar give Slip paa sin Høvdingspost og forlade sine Venner, siger, at han taber sin Styrke og sit Mandsmod; men han seer ikke, at det netop er den første Funke af Kjærlighedens Magt, der gjør ham sit forrige Liv „som Tyv, som Morder og Røver" forhadt, og at den tvinger ham til, som han selv siger, „at søge andre Mennesker og andre Sæder." Det Samme antyder Digteren ved en smuk Allegori, idet han lader Parthenia ved Bortgangen bære de Vaaben, som han ikke længer tør have Brug for, og som ogsaa ødelægges for ham paa Reisen.

Fra nu af indtræder et inderligt Forhold imellem dem Begge: hun befaler, og han adlyder; hun er Lærer, og han er Discipel; han bøier sin stive Nakke under Culturens Tvang og svinger Hammeren nu til fredelig Dont istedenfor Spydet og Sværdet, hun trøster ham venligt og holder Modet opreist; han udtaler sin Kjærlighed inderligt og oprigtigt, og hun — føler det Samme: dog saa høi er den Muur, saa uendelig den Kløft, Dannelse og Cultur har opreist imellem dem begge, at hun fornegter sin egen Følelse, at hun i sin Stolthed indbilder sig selv, at det er umuligt, hun kan føle sand Kjærlighed for den, der i aandelig Dannelse endnu ikke er hendes Ligemand.

Men der er Noget, der overgaaer al Dannelse og Cultur, og som ikke lader sig opveie hverken af den fineste Civilisation eller det mest afslebne Væsen: og det er Ærlighed og Retskaffenhed. Først da han, sig selv og sin Følelse tro, beskæmmer Raadet og hendes Landsmænd, der gjøre ham glimrende Tilbud for at forraade sine Venner, først da falder Taagen fra hendes Dine, først da brister Baandene om hendes Hjerte — og her, i dette tause Moment, er det ogsaa, at Fremstillerindens mageløse Spil culminerer. Dette stille Smiil omkring Munden, medens han overvældes af Bebreidelser, disse drømmende, nedslagne Blikke og det lange Diekast, hun sender ham, da Moderen fører hende ind i Huset, sige langt mere veltalende end alle Ord Her vandt Du mig for stedse. Nu er jeg din, og nu skal Intet adskille os mere.

Dette er den indre Organisme i dette Kunstværk, og af disse Elementer har Digteren opført sin Bygning. Men, vil man maaskee indvende,

saalænge Ideen endnu er et Mysterium, saalænge den immanente Proces, hvorved den skal realiseres, endnu ikke er tilstrækkelig afsløret, vil Arbeidet vistnok interessere; dog saasnart man er kommen paa det Rene med Ideen — og det kan ikke vare længe — vil man da ikke foregribe Digteren? vil man ikke selv i Tankerne construere Arbeidet færdigt, naar man seer, hvortil det Hele leder hen? vil man ikke snart fatte, at det maa føre hen til Ingomars Civilisation, ja vil man ikke endogsaa, med lidt Sagacitet, kunne gjette, at Stykket maa ende med: „to Sjæle og een Tanke, to Hjerter og eet Slag"? Alt dette vil jeg slet ikke negte; men deels er der desværre ikke Mange, som besidde en saadan Selvvirksomhedsaand i Theatret, dels ville selv disse Faa føle sig tilfredse, thi det hele Arbeide har en saadan lyrisk Kraft, en saa inderlig Sammensmeltning af Form og Idee, af det Endelige og Uendelige, at de ikke ville forlade det uden med den mest uforstyrrede Nydelse. Selv om man udfinder Bygningens Construction, selv om man aner dens Sammenføininger, dens Planker og Bjælkeværk — see det vil man dog ikke, thi Lyriken har ligesom bygget et Tag af Ranker og Epheu og duftende Slyngplanter omkring Bygningen, der skjuler dens mulige Mangler, og det ikke blot for profane, men selv for de indviede Blikke.

En Anke, der imidlertid ikke hænger sammen med den egentlige Ideeudvikling, er at Grækenlands Cultur kun er saare slet repræsenteret i de græske Massilienser. Man begriber neppe engang, hvorledes Parthenia har kunnet fødes imellem disse Mennesker: den gjerrige Polidor, de troløse Venner, det ynkelige Raad og den usle Timarch, og man veed ikke engang, om man ret skal gratulere Ingomar til sin Civilisation under disse Omgivelser. Ja man vilde maaskee snarere ønske ham tilbage igjen med Parthenia til hans Skove, hvis man ikke ledsagede dem med den forsonende Overbeviisning, at de dog have et andet Hjem end Massilia, at Følelsens og Tankens udstrakte Rige er deres egentlige Hjem, og at de, som to sorgløse Fugle, kunne flagre frit, hvor de ville, fæste Fod og bygge Rede, hvor de ville. — Et heldigt og charakteristisk Træk af græsk Listighed er det imidlertid, at Timarchen saa godt gaaer ind paa Ingomars ironiske Roes over Massiliensernes Gjestfrihed: „at de have tilbudt ham Huus og Hjem og Parthenia til Hustru" — hvorved det Hele faaer en let, hurtig og meget naturlig Opløsning.

Fortsættes.

Red.

Thorvaldsens nyeste Basrelief. Hs. M. Kongen har for kort Tid siden besøgt Thorvaldsen i hans Atelier paa Charlottenborg. Kunstnerens nyeste Basrelief, „Juleglæde i Himlen", der tidligere har været omtalt i dette Blad, vandt i den Grad Hs. Majestæts Bifald, at han strax bestilte det hos Kunstneren udført i Marmor. Dette Basrelief, der er af en anseelig Størrelse, er saa poetisk opfundet, saa yndigt gjennemført og har en saa imponerende Skjønhed, at det uden Tvivl i Tiden vil staae som et af de gediegneste af hans Værker. Tre svævende Englefigurer, hvoraf den ene spiller paa Harpe, og de to andre holde et Nodeblad foran sig, indtage Midten af Basrelieffet. En Flok af musicerende Engle med Fløiter, Tubaer, Violiner, Triangler og Tambouriner omkrandse disse i de barnligste og yndigste Stillinger. En Krands af Stjerner omgiver denne henrivende Gruppe, der aander en saa himmelsk Glæde, en saa overjordisk Salighed, som kun en barnlig Kunstnersjæl seer det i sine lykkeligste Øieblikke. I ædel Simpelhed og ophøiet Ro, dette Maal, hvortil den plastiske Kunst allerhelst burde stræbe, vide vi intet af Thorvaldsens tidligere Basrelieffer — maaskee med Undtagelse af „Natten" — der kan sættes i Sammenligning med dette.

†

Mimi Collin.

Dengang hun laae og leed, af Ømhed pleiet,
Af Kjærlighed begrædt,
Da traadte Dødens Engel hen til Leiet,
Umærkelig og let.

Med omvendt Fakkel, i forklaret Smerte,
Han lagde taus sin Haand
Paa Mimis fromme, nu saa matte Hjerte,
Og løsned' Støvets Baand.

Og løfted' mildt paa Armene den Spæde,
Og sagde: „Mimi! giv
„Et Kys til dem, der elske dig, der græde,
„Der ængstes for dit Liv.

„Lad dette Kys dem sige, at til Livet
„Med dig din Fører gaaer,
„Og at det Tabte vorder atter givet,
„Naar Gjensyns-Timen slaaer."

Og from og klog og med et Smiil hun rækked'
Til Kys den lille Mund.
Men Dødens Blegheb denne Mund bedækked',
Og Øiet faldt i Blund.

En Lilieknop, for tidlig, ak! udsprunget,
Det skjønne Hoved gled
Til Englens Bryst, af Smerten ubetvunget,
Forklart i Dødens Fred.

Henr. Hertz.

Elegi.

Hen til Baaren i det Sorgens Huus,
Hvor nys Døden fæstede sin Bolig,
Træder Sangeren med sagte Fied,
For sit Kald at røgte ømt og trolig.

Søde Barn, sov Du kun Dødens Søvn,
Han vil ei Dig vække af din Slummer—
Men ved Baaren, som Du hviler paa,
Vaager Faders Sorg og Moders Kummer.

O hvormangen Gang har deres Blik
Ei med Ømhed hviilt paa dine Miner,
Naar Du smilende med søvnrod Kind
Slumred bag din lille Sengs Gardiner.

Nu er Hjertet koldt og Munden Iis,
Kinderne har ingen Roser flere,
Stiv og kold er nu din lille Haand,
Blikket dødt — det smiler aldrig mere!

Og dog vaage de hos Dig endnu,
Ved den døde Skat end Øiet hænger;
Men det seer tilbage kun med Graad,
Skuer smilende ei fremad længer. — —

— Hvo har ikke følt og sandet tidt,
At et helligt Skjær om Barnet svæver,
Boer paa Panden, straaler i dets Blik
Og om Mundens Smiil forklaret bæver?

Derfor er' saa glade vi hos Børn,
Thi det synes os, at de bebude:
Lukkes Du i Barnets Himmel ind,
Skal Du hist ei heller lukkes ude!

Derfor var der Glæde, naar Du kom,
Sorg, naar atter Døren bag Dig luktes!
Ak! dit Liv blev selv et kort Besøg,
Kun et Stjerneskud, der tændtes, sluktes!

Naar Du lo, var det en Engels Smiil,
Naar Du græd, var det en Engels Taare,
Som en Engel mellem os Du gik,
Og som Engel hviler Du paa Baare.

Hvad har Du vel kjendt af Livets Lyst,
Af den Salighed, et Liv kan byde? —
Sorg og Synd har Du ei heller kjendt:
O saa har Du Intet at fortryde!

Held Dig, Barn! Du stred ei denne Strid,
Hvor man vinder ei, men altid taber! —
Som et reent, et ubeskrevet Blad
Gaaer din Sjæl tilbage til sin Skaber!

Liig en Sommerfugl i broget Glands
Flagrer frigjort Psyche ind i Himlen,
Og i Stjerneglands et Englechor
Flokker sig om den med barnlig Stimlen.

Men dit Leer, din tomme Jordedragt
Bringe freidig vi til Dødninghaven,
Og naar Vaaren kommer med sit Grønt,
Plante vi en Rosenbusk paa Graven.

Som din Mund sig former da dens Blomst,
Som din Kind i Purpur den sig bader,
Og dens Duft — et Billed paa din Sjæl —
Bringer Trøst til Moder og til Fader.

H. P. Holst.

Espartero *).

Der er intet Land i Europa, hvor de hinanden meest modsatte Ideer og Lidenskaber i den Grad kæmpe mod hinanden som i Spanien, intet Land, hvor Begivenhederne saaledes følge paa hinanden uden nogen indre, organisk Sammenhæng, intet Land, hvor hele Statens Skjæbne saa ganske hviler i een Mands Haand. Og denne Mand er Baldomero Espartero, for fem Aar siden en aldeles ubekjendt Officeer og nu Hertug af Vittoria, Generalissimus over de spanske Armeer, spansk Grande af første Classe og Regent, d. v. s. for Øieblikket intet Mindre end Konge i Spanien.

Denne Lykkens Yndling er født i Aaret 1793 i Granatula, en lille By i Nærheden af Almagro i Provindsen de la Mancha. Hans Fader, Antonio Espartero, var en fattig Hjulmand eller Tømmermand, eller, som Andre sige Vognmand. Da den unge Baldomero, der var den yngste af ni Sødskende, kun havde en svagelig Helbred og derfor ikke kunde tage Deel i sin Faders besværlige Arbeide, blev han bestemt for den geistlige Stand. Hans ældre Broder Manuel Espartero, der for et Par Aar siden døde i Madrid som Dronningens Ordens-Capellan, men som dengang kun var simpel Franciskanermunk, tog ham til sig og sørgede for hans Opdragelse. Det er bekjendt, hvorledes Spaniernes Patriotisme ved de Franskes Angreb i Aaret 1808 pludselig opflammedes. Ved Efterretning om Begivenhederne i Bajonne kastede Espartero, der dengang kun

*) Hans Portrait vil blive meddeelt i næste Nr.

Efter C. Schröder

Em Bærentzen & C° lith. Inst.

DET FARLIGE TALENT.

Ny Portefeuille 1843.

var sexten Aar gammel, sin Munkekutte og traadte som Frivillig i en Bataillon, der bestod af lutter Theologer og derfor kaldtes el sagrado (den Hellige). Efter nogen Tids Tjeneste, i hvilken han bestandig fandt mere og mere Smag i det krigerske Liv, blev han ved Hjelp af en adelig Familie, hos hvem hans Broder der var Huuscapellan, indsat i den militaire Skole paa Øen Leon. I sit tre og tyvende Aar forlod han denne Anstalt som Second-Lieutenant og søgte strax Tjeneste hos General Morillo, der skulde anføre Expeditionen imod de oprørske Colonier i Sydamerika. Paa Overreisen vidste han at gjøre sig saa yndet af sin Chef, at denne ansatte ham i sin Generalstab og gjorde ham til sin Secretair.

I de otte Aar, den mexicanske Frihedskrig varede, udviste Espartero det største Mod og steg snart fra Trin til Trin. 1817 erholdt han paa Valpladsen ved Sapachui, hvor han især havde udmærket sig mod den frygtelige Guerilla-Anfører La Madrid, Oberstlieutenants Epauletterne, og slog i det folgende Aar i Aar i Spidsen for sit Regiment Insurgentere paa Mayocayos Sletter. 1822 blev han Oberst og deeltog siden efter i alle Bataillerne, navnlig i Slaget ved Torrata, hvor han fik to farlige Saar. Den amerikanske Krigs Udfald er bekjendt; efter den uheldige Capitulation ved Ayacoucho ophørte det spanske Herredømme i Sydamerika.

Ved sin Ankomst til Spanien, hvorhen han havde det Hverv at overbringe de fra Fienden erobrede Faner, blev Espartero udnævnt til Brigade-General; men det spanske Folk gav ikke mindre ham end de andre hjemvendende Officierer det ironiske Tilnavn Ayacoucho (Stedet, hvor det sidste Nederlag havde fundet Sted). Havde han kuu faa Faner og Laurbær med sig fra Peru, saa bragte han desto flere Penge, efter nogle Skribenter to Millioner Piastre, og denne uhyre Sum havde han ikke erhvervet sig ved at udpe lyndrKirker eller Byer, ikke heller havde han opdaget nogen Guldmine eller stjaalet og bedraget Nogen; han havde — vundet dem i Spil. Iblandt Tropperne i Amerika herskede nemlig et frygteligt Spilleraseri, enhver Soldat havde i sin Patrontaske et Spil Kort, og det var ikke blot paa Valpladsen, at blodige Scener foregik; samme Dag, et Slag havde staaet, gjentoges ofte lignende Scener om Aftenen ved Spillebordet. — Espartero var, ligesom alle Spanierne i den udsendte Armee, en lidenskabelig Spiller; men han var tillige, hvad Spillere af Profession sjelden ere, i høi Grad ædelmodig. Han havde den Lykke ikke alene at vinde sine Kammeraters Penge, men ogsaa deres Venskab. Naar hans Modspillere havde tabt alle deres rede Penge og i Spillets Hede satte bestandig større og større Summer, der kun existerede i deres Phantasi, paa Kortet, var han høimodig nok til at vedblive Spillet og sætte sine rede Penge mod deres chimæriske Summer. Hørte man endelig op, lod han sig altid nøie med hvad han havde faaet ind af sin Gevinst, og eftergav altid hvad man var bleven ham skyldig. Man fortæller, at han en Aften vandt fra General Canterac 16,000 Unzer Guld (i vore Penge omtrent 400,000 Rbd.), og da denne efter endt Spil sagde: „Jeg skylder dem 16,000 Unzer Guld, som jeg nok skal gjøre Udveie til at betale Dem," sagde Espartero: „De skyldte mig denne Sum, da vi sade ved Spillebordet, men nu skylder De mig ikke Noget."

Efterat Espartero var bleven udnævnt til General, blev han sendt til Garnisonen i Logrono. Her gjorde han Bekjendtskab med en ung og smuk Pige, Datter af en rig Kjøbmand der i Egnen, Sennora Jacintha Santa-Cruz, hvem han imod Faderens Villie ægtede og tog med sig til Palma paa Majorca, hvorhen han var sendt med sit Regiment. Efter Ferdinand den Syvendes Død erklærede han sig ufortøvet for Dronning Isabella den Anden, og da Borgerkrigen senere udbrød, blev han, efter Forlangende, forsat til Nordarmeen og udnævnt til Generalcommandant over Provindsen Biscaya. Her syntes Lykken i Førstningen at ville svigte ham; han blev flere Gange slaaet af Zumalacarreguy og var i det Hele ligesaa uheldig som de andre christinske Generaler. Endelig befriede Døden 1835 Christinerne for deres farligste Fjende; men selv efter Zumalacarreguys Død stode Sagerne kun daarligt. Armeen var i høi Grad demoraliseret, og de commanderede Generaler formaaede intet; selv Cordova blev nødt til at nedlægge Commandoen og trække sig tilbage til Frankrig. Der var kun een General tilbage, nemlig Espartero, der kunde træde i hans Sted, og ved et Decret af 17de Sept. 1836 blev han udnævnt til Vicekonge af Navarra, Generalcapitain over de baskiske Provindser og Overgeneral over Nordarmeen.

Skjøndt hans Stilling i Begyndelsen ingenlunde kan kaldes heldig, da han blev sat i Spidsen for en saa godt som opløst Hær, fik dog Sagerne snart et andet og bedre Udseende for Christinerne. Han aabnede sin nye Løbebane med Seiren ved Luchana og undsatte Bilbao. Denne heldige Daad, som han dog for en Deel kunde takke det engelske Artilleri for, skaffede ham Navn af Greve af Luchana. Efterat have skaffet sig Anseelse ved denne Seir, benyttede Espartero denne til at danne sig en dygtig og hengiven Armee istedenfor de kummerlige Levninger, der af den constitutionelle Armee vare ham overdragne. Insubordination fandt i den Grad Sted, at Soldaterne myrdede deres egne Generaler, Saarsfield og Escalera, og tillode sig de frygteligste Udsvævelser af alle Slags. Med Strænghed straffede Espartero de Skyldige, skjøndt han satte sit eget Liv i Fare derved; men tillige anvendte han alle Midler for at sikkre sig sine Troppers Hengivenhed: han sørgede for at indkræve deres Sold, skaffede dem Klædningsstykker og Levnetsmidler, medens de forhen havde maattet savne Livets første Nødvendigheder. Alt dette udførte han med en Energi, der kun stødviis aabenbarer sig i hans Handlinger; thi man kan ikke negte, at han uagtet sin personlige Tapperhed langt mere har viist sig som en Nøler og Underhandler, end som en tapper General. Han har endog ofte drevet denne spanske Nationaldyd vel vidt, saa at den offentlige Stemme tidt har hævet sig imod hans Uvirksomhed, dog uden Virkning. En ulægelig Sygdom, en chronisk Blærebetændelse nøder ham desuden til at tilbringe sin meste Tid i Sengen, hvor han commanderer sin Armee, modtager Rapporter, Deputationer, Adresser o. s. v. Det er ham umuligt at udholde den ringeste Anstrængelse uden frygtelige Smerter, og man har ofte paa Marschen seet ham stige af Hesten og med gjennemtrængende Skrig vælte sig paa Jorden. — Ved dette Esparteros Cunctator-System have saaledes baade Madrid og Dronningen været udsatte for den største Fare, idet han tillod Don

Carlos at nærme sig Hovedstaden, hvis Forstæder endog bleve besatte af Cabreras Soldater.

I Foraaret 1838 gik han atter offensivt tilværks. Den carlistiske General Negri, der havde vovet sig ind i Castilien, indhentede han ved Burgos og slog ham aldeles. Den uduelige carlistiske Overgeneral Guérgué, der var ilet Byen Pennacerrada til Undsætning med 15,000 Mand, led ogsaa et totalt Nederlag. Men i disse glimrende Seire standsedes han ved den christinske General Oraas fuldstændige Nederlag for Morella, hvorved den kjække Cabrera forandrede Tingenes Stilling. Espartero vendte nu tilbage til sit Yndlingssystem, han forholdt sig rolig og søgte blot at vinde Tid. Da han troede, at Armeen havde forvundet det sidste Nederlag, aabnede han i Foraaret 1839 Felttoget i Spidsen for 30,000 Mand. Han bemægtigede sig Carlisternes faste Stillinger ved La Pena del Moro, Ramales og Guardamino og rensede Provindsen St. Ander for Fjenderne. Espartero, der ved disse Seiervindinger havde tilføiet Carlisterne saa store Tab, blev udnævnt til Grande af første Klasse og Hertug af Vittoria. Ved Engellændernes Mægling indlededes nu Underhandlinger mellem Espartero og Maroto, og Conventionen til Bergara blev endelig undertegnet den 31te Aug. 1839, i Følge hvilken Carlisterne maatte nedlægge Vaabnene. Don Carlos flygtede nu til Frankrig og blev det følgende Aar efterfulgt heri af Cabrera og Balmaseda, saa at den længe ønskede Fred endelig fuldkommen er tilveiebragt i Spanien. Til Løn for sine Bedrifter blev Espartero, foruden de ovennævnte Æresbeviisninger, overøst med en Mængde spanske, engelske o. a. Ordener.

Indtil Revolutionen, der fulgte paa Begivenhederne i La Granja, havde Espartero udelukkende været Kriger. Han havde kun lidet beskjæftiget sig med de forskjellige Ministerier. Som en Ven af streng Diciplin og Orden havde han ved flere Leiligheder givet sin Uvillie tilkjende mod de Exalteredes Lyst til Revolution og heldede mere til de Moderates Parti. Hans ofte gjentagne Klager over den hjælpeløse Forfatning, hvori Armeen befandt sig, fatte ham snart i et ubehageligt Forhold til Regjeringen. Den dybe Ærbødighed og Hengivenhed, han hidtil havde viist mod Dronningen, aftog efterhaanden, som hans militaire Magt og Herskesyge voxede. Hans Fordringer bleve stedse større: han fandt det under sin Værdighed at aflægge Regnskab for Underhandlingerne om Conventionen til Bergara, og viste sig i sine Handlinger mere som en Dictator end som en General. De Exalterede benyttede sig af denne hans Stemning for at vinde ham for deres Parti, hvilket ogsaa tilsidst er lykkedes dem.

Bekjendte ere de sidste Begivenheder: Dronningens Reise til Barcellona, Esparteros Triumphtog, hans Adfærd mod Regentinden, de hyppige Oprør og Mord, der have tvunget hende til at forlade Spanien og overlade ham en Magt, han neppe synes voxen. Hans Tilhængere see i ham en Napoleon og vente rimeligviis, at han skal spille dennes glimrende Rolle.

Taler, ja knap gav sig Tid til at sove om Nætterne; Alt dette vidste jeg, og mit Hjerte bankede af Forventning, da jeg gik igjennem Porthvælvingen. Jeg kom ind i Fæstningens lille Gaard. Murene vare graae af Ælde, og der voxede Græs og Mos imellem Stenene. I et Hjørne af Gaarden laae en Brønd, den var boret langt ned i Fæstningens Klippegrund, og naar jeg bøiede mig udover Randen, saae jeg mit Billede svømme dybt nede paa det stille Vand. Den blev anlagt for mange, mange Aar siden, men en lang Tid var den tom, og man stræbte forgjæves efter at finde de hemmelige Vandaarer. Man hamrede og borede i den haarde Steen, men alt Arbeide var forgjæves, Freden havde ingen Mosesstav, som kunde lokke Kilderne frem af Klippebunden. Da blev der Krig; Fjenderne leirede sig rundtom Fæstningen og afskare dens Tilførsel; fra Murene saae de indesluttede Krigere Elvene styrte sig i Havet og hørte Fjordens Bølger larme imod Kysten; men selv havde de ikke en Draabe Vand til at væde deres Tunge med. De lede Tantalus's Qvaler og tænkte allerede paa at overgive sig; da gik en af dem en Morgen ned for at see, om der ikke skulde have samlet sig lidt Regnvand paa Bunden af Brønden. Han lod en Spand gaae ned, og da han trak den op, var den fuld af det klareste Bjergvand. Vandaarerne havde aabnet sig om Natten, og Kilderne strømmede nu lystigt ind over Stenene. Nu ligger Brønden ubrugt, og dens Vægge ere grønne og skimlede; omkring den sad der en Hob sortegraae Slaver og polerede Kanonkugler, medens Andre gnede Muursteen til Trippelse. „Hvordan?" sagde jeg, „findes der Slaver i det frie Norge? Og det saa utilbørlig nær ved Frihedens Symbol, ved Grundloven og Unionsacten; og det Slaver, hvis Been ere lænkede sammen, ligesom Fjeldhestenes, naar de gaae paa Græs; og som endnu til Overflod maae vandre i Sommervarmen med Halsbaand af tommetykt Jern." — „Blive de danske Slaver maaskee bedre behandlede?" spurgte min Ledsager, der som alle Normænd var temmelig ømskindet, naar Talen kom paa Frihed. — „Ja Gudbevares! der er ingen Sammenligning. Hos os leve Slaverne langt bedre end Fattigfolk; de faae overflødig Spise og Drikke af Staten foruden deres Extrafortjenester; om Dagen, naar det er godt Veir, spadsere de paa Volden, passiare med Skildvagterne og med hinanden og anmode nu og da de Forbigaaende om en Drikkeskilling, som disse altid medlidende skjenke „de stakkels Slaver, der have det saa ondt." Om Aftenen modtage de Besøg af deres Koner og Slægtninger udenfor Porten, og naar Solen gaaer ned, gaae de hjem og lægge sig til Ro.

„Men hos os er man nødt til at give Slaverne tunge Lænker," svarede Normanden, „thi de løbe saa tidt bort." — „Følg De vort Exempel, giv Deres Slaver god Mad og Drikke og lidt Arbeide, saa skal De see, de løbe ikke bort." — „Jo de gjør," udbrød min Ledsager pathetisk; thi den frie Normand vil ikke godvillig bøie sin Nakke under Slaveriets Aag, en fribaaren Mand træder Lænkerne under Fødder." — „Ja saa, aa ja, det er muligt, naar man seer Sagen fra den Side," svarede jeg, og dermed gik jeg videre hen til Archivet. Indgangen var temmelig lille, og rundtomkring saae jeg Bunker af Dokumenter, støvede og gule, som de vare, ligge ubevogtede for Dagens Lys. Jeg gik op ad en Trappe,

ind igjennem en Gang; en Dør aabnede sig, og der sad Henrik Vergeland. Du ønsker, at jeg skal beskrive ham for Dig? Ja, jeg veed det, jeg kjender den Affection, Du nærer for Digternes Personer,

„Og jeg fortænker Dig ei deri,
At Du søger Personen, gaaer Værket forbi,
Thi paa de fleste Poeter man mærker,
At de er bedre, end deres Værker.“

Altsaa til Beskrivelsen. Digteren er høi og vel ved Magt; hans Ansigt, — men det er sandt, Du kan faae ham at kjøbe for 3 Mark i den skandinaviske Boglade, derfor vil jeg spare min Beskrivelse. Forresten havde han Beenklæder paa og sad uden Frakke i Skjorteærmer, med en grøn Fløielshue paa Hovedet — før skal han have baaret en rød — ved et lille Bord, hvorpaa der laa Manuskripter og Papirer af alle Slags. Foran ham hængte et Portrait af Carl Johan, for hvis Person han er affectioneret, og over det et Drapperi af skarlagenrøde Faner, hvorimellem blinkende Hellebarder og Sværdeklinger strakte de spidse Tunger frem, som om de havde Lyst til at tale, men ikke turde. Igjennem det lille Vindue med smaa Ruder i paa høire Side af Bordet saae jeg ned paa Bastionen, hvor Græsset just farvedes rødt af den dalende Sol, og derfra udover Fjorden, langt, langt bort, over det skinnende, rødmende Vand, indtil mit Blik forvildede sig imellem de mange Smaaøer og igjen søgte tilbage til den steensatte, græsbevoxede Bastion. „Veed De, hvem der har seet udaf dette Vindue, før De?“ spurgte Wergeland mig. — „Sandsynligviis Mange, svarede jeg, men Ingen, der mere levende har følt en saadan Aftens vidunderlige Skjønhed.“ — „Deres Landsmand, Christian den Anden, sad her ved Vinduet og saae Blodet springe, da Herluf Hyttefads Hoved faldt for Bøddeløxen dernede paa Bastionen, just der, hvor Græsset nu er rødt af Aftenskjæret. Og han fandt saameget Behag i Synet, at han siden fik Lyst til at lade det gjentage mangfoldige Gange, ja, det skal have været hans bedste Fornøielse, siger man.“ Medens jeg lod nogle Ord falde til Forsvar for den ulykkeligste og mindeværdigste af vore Konger, saae jeg — ja nu troer Du vist, jeg saae Christian den Anden, med det smukke, alvorlige Ansigt og den sorte Fløiels Barret paa de mørke Lokker, sidde ved Vinduet og stirre med tindrende Øine ud igjennem Blyruderne; Du troer vist, jeg saae et Tog af Krigere, klædte i deres Huusdragt, men med Hjelme og Spyd, og imellem dem en Munk og en bagbunden Fange gaae langsomt ud af Porten og hen til den runde Plads, hvor Bøddelen stod og lænede sig til sin Øxe i det hvide Sand. Nei, jeg saae Intet af alt dette — hvad jeg saae, var et Billede af Constitutionen, i Glas og Ramme, som et andet Skilderi, med smaa Portrætter om af Storthingsmændene i 1814; ovenover stod „Norges Grundlov“ med Fracturbogstaver, smukt udzirede med Sving og Snirkler. „Bruge de Danske ikke at have deres Grundlov fra 1660 saaledes hængende i Glas og Ramme?“ spurgte Wergeland. „Nei vi gjør ikke,“ svarede jeg, „vi gjemme den i vore Hjerter.“ — „Er det af Kjærlighed, eller fordi de ikke ville lade Andre see den?“ — „Det er et Samvittighedsspørgsmaal, hvorpaa jeg maa blive Dem Svar skyldig.“ — Under denne Samtale aabnede han en Dør, der gik ind til Archivet, og lod mig træde ind. Det Første,

mine Øine faldt paa, var Jernkisten. Der stod den beskeden i en Krog og skjulte sig bag ved Boghylderne, denne Kiste, hvis Jern var hentet fra Eidsvold, og hvis Laase vare smeddede i Kiel, denne Kiste, saa stor i sin Simpelhed, og saa simpel i sin Storhed, som vore danske Smedde nu i 3 samfulde Aar have arbeidet paa at eftergjøre; der stod den, graamalet, dirkefri og forsynet med 3 Patentlaase. Og Vægteren stod hos og aabnede med varsom Haand den ene Laas efter den anden, og medens han aabnede dem, susede det for mine Øren, som en forvirret Lyd af mangehaande Stemmer, hvoriblandt jeg skjelnede Ordene: Norge, Kjøbenhavnspost, Frihed, Fædreland, Constitution; jeg følte mig betaget af en besynderlig politisk Svimmelhed og maatte holde mig ved et Bord, for ikke at falde om. „Føler De Dem upasselig, spurgte min Ledsager, skal jeg hente Dem et Glas Vand?" — „Nei Tak! Det er blot en Overgang, tænker jeg; ja, nu er det allerede meget bedre." — Kisten var aaben, og paa dens Bund laa Unionsdocumentet, Norges Grundlov, spillende i de tre Farver. Bindet var Fløiel, rødt paa den ene Side, hvidt paa den anden og blaat paa Ryggen. Om den var smuk at see til? spørger Du; — ja deilig. Bladene vare af det fineste Kalveskind, Bogstaverne stode opstillede saa lige som Soldater i Geled, Snittet var forgyldt, og ved Seglkapselen, som var af Sølv, hængte der Qvaster af Silke. Ja sandelig, den fortjente at gjemmes i en Jernkiste med 3 Laase for. Jeg stod længe taus og stirrede med „fædrelandske" Følelser ned i den dybe Kiste, jeg talte ikke, jeg tænkte ikke, jeg følte kun. Hvorlænge jeg kunde have staaet og følt, veed jeg ikke, jeg fik ikke Leilighed til at prøve det; thi Wergeland lukkede Kisten, puttede Nøglen i Lommen, og sagde: „Hvad troer De, ** vilde sige, naar han stod her, hvor De nu staaer?" — „Han vilde slaae sine Knoer i Jernkisten, saa der blev Mærke derefter," svarede jeg, „og synge:

I Dybet hamrede de travle Dværge;
Var det til Odins Æt et kostbart Værge?
Ak nei, det var en Kiste o. s. v."

„Og dog," sagde Wergeland, „vil Norge aldrig forenes med Danmark meer; der er ikke en Bølge i Fjorden, som vil smelte sammen med de danske Sunde!" „Atter et unødvendigt Udbrud af den velsignede Patriotisme," tænkte jeg; „som om det svenske Vand var bedre end det danske," men jeg sagde intet, og gik bag efter den norske Normand ned i Kjælderen. Her laae Archivets Manuskripter opstablede i Hylder langsmed de graae, favnetykke Vægge, og et sparsomt Lys faldt igjennem de smaa Vinduer ind paa Støvet, som bedækkede dem. Hvor Fangerne fordum vare lænkede til Muren, ligge nu Papirer og Documenter som Livsfanger indesluttede under Jorden, og vente paa den Dag, da Historien med sin Fakkel i Haanden skal træde befriende ned i de dagskye Hvælvinger for maaskee at løse Erindringen om mangen en uskyldig Fængslet af de Baand, hvori han selv maatte hensukke sit Liv. „Jeg gad vide," sagde jeg ved mig selv, „om Bogstavernes Antal overstige Tallet af de Sukke, som disse tause Mure have hørt?" — „Nei langtfra!" svarede en huul Røst, der som et Echo af mit Spørgsmaal syntes at komme fra Jorden selv. Forundret saae jeg mig om, thi jeg opdagede Ingen; Wergeland, der for et Øieblik siden stod bagved mig, var forsvun-

den, og dog gjenlød Hvælvingen endnu af den Stemme, der havde talt. „Hvem taler her?" spurgte jeg. „Det er mig," svarede den samme Røst; og see! udaf en Aabning i Væggen, som jeg ikke havde opdaget, stak Digteren nu sit Hoved med den grønne Kallot paa, og nikkede til mig. „Vær saa god! Vil De ikke træde indenfor? Her er det Hul, hvori Troldmænd og Hexe i gamle Dage fik Logi! en hyggelig lille Bolig, 4 Alen i Qvadrat og 2 Alen høi; vær saa god at komme ind!" — Der sad Archivaren og kigede ud. Jeg vilde unde Dig det Syn. Kommer Du nogensinde til Christiania, saa bør Du fremfor Alting besøge Aggershuus Fæstning; og naar Du saa er bleven sørgmodig stemt ved at see Jernkisten og det, den indeholder: saa hils Wergeland fra mig og bed ham smukt og venligt, om han ikke vil krybe ind i Hexehullet, saa gjør han det nok, og jeg forsikkrer Dig, Du vil glemme alle de bistre Tanker og forlade Fæstningen ligesaa fornøiet, som jeg gjorde. Thi jeg blev der ikke længe efter; Solen kastede sine sidste lange Straaler udover Fjorden og de hvide Landsteder, og førend den gik reent ned, vilde jeg seile ud til „Karenslyst," for at lære at kjende Christianias offentlige Sommer-Forlystelser.

Men det er sandt, jeg maa ikke glemme at vise Dig først et lille hvidt steenmuret Huus, som var Ole Høilands Qvarteer, saalænge han behagede at opholde sig i Christiania. Der sad denne Heros blandt alle Røvere, som i Grunden ikke var andet end en gemeen Tyveknegt, hvem Naturen havde udrustet med usædvanlige Evner til at bryde Laase op, og endnu til Overflod skjenket det store Held, som alle hans Brødre i Kunsten maa misunde ham, at blive behandlet af norsk Politi. Han gjorde det tilsidst saa broget for Retfærdighedens stakkels Haandhævere, at de vare næved at fortvivle. Neppe havde de faaet ham fat, sat ham i Bolt og Jern og lukket Døren i Laas for ham: saa var han borte igjen, uden at de kunde begribe, hvor han var bleven af; han var fløiet bort, som om han havde Vinger. Tilsidst toge de virkelig det Parti at betragte ham som en Fugl, de indespærrede ham i et Buur, og dette Buur satte de igjen inden i det lille hvide, steenmurede Huus, lukkede saa Døren i og stillede en Mand udenfor, som ikke havde andet at gjøre, end passe ham, gjøre hans Buur reent og bringe ham Føde. Men en Morgen var Buret tomt igjen, Fuglen havde forvandlet sig til en Muldvarp, rodet sig ud igjennem Jorden, og borte var den. Christiania Politi stod tilbage ved det tomme Buur og bad med foldede Hænder, om Vorherre vilde tage Ole Høiland ud af Landet. Det har han nok ogsaa gjort; thi Ole, som ved sin forskjellige Bedrift havde samlet sig en pæn Formue, har siden ikke ladet høre fra sig. Imidlertid sige dog de norske Beundrere, at en Mand med hans Charakteer maa nødvendig, tidlig eller seent, føle Hjemvee, og han vil derfor ganske sikkert, mene de, med mindre han allerede skulde være død, vende tilbage til Norge, for endnu engang at see Solen gaae ned bag Aasen og høre Køernes Klokker og de norske Sølvpenge lyde, førend han ender sit daadfulde Liv. Det maa nu være som det vil, Huusly vil han ikke komme til at mangle, thi hans Buur staaer ledigt og venter paa ham; Staten anseer det som urørligt Gods, hvilket det efter Loven er dens Pligt at opbevare

et vist Antal Aar, for at see, om ikke Eiermanden omsider skulde melde sig *). Og hermed er mit korte Besøg paa Fæstningen forbi; har det været Dig for langt, og har Du kjedet Dig, saa haaber jeg, Du vil skyde Skylden paa Stedets Alvorlighed og ikke paa min gode Villie. Sandt at sige, jeg er mere vant til at bevæge mig under aaben Himmel, end imellem en Fæstnings trange Mure; mere vant til at følge Musens lystige Dands igjennem Skoven i de stjerneklare Nætter, end med en Lygte i Haanden at undersøge Archiver og gamle Fængsler. Og det er Du med, kan jeg troe, lad os nu da omsider støde fra Land og seile over Søen derhen, hvor Musiken lyder fra „Karenslyst."

C.

De poetiske Damer.

Af Emile Souvestre.

Den poetiske Dame er, som Arabernes Racahout og Gummielasticums Seler, een af vort Aarhundredes Opdagelser. Hendes Fremtræden daterer sig fra Restaurationen, samtidig med Guirauds Digte og Lamartines Meditationer; hun har blot til forskjellige Tider undergaaet mærkelige Forandringer.

Under Restaurationen var den poetiske Dame kun en Slags elegisk Heltinde, som gik i Messen og døde af Brystsygdom. Luften havde dengang et smægtende og catholsk Anstrøg. Man havde en imaginair Elsker, en Slags episcopus in partibus infidelium, hvem man indrømmede et idealt Herredømme. Ægteskabsbruddet forblev ogsaa i Ideernes Verden og havde intet andet Maal end at forstærke Sjælens Bevægelser. Man gjentog under en anden Form den velbekjendte smægtende Hyrdetid; i denne Periode var den poetiske, blege, drømmende, forskruede Dame egentlig ikke saa ganske en Dame, det var snarere en engelsk Vignet.

Men snart kom Middelalderens Moder: Kunstnerne lode deres Skjæg voxe for at ligne Benvenuto eller Michel Angelo, Uhrhandlerne satte harniskklædte Riddere i Stedet for deres usømmelige Romere, og Kakkelovnsskjærmene lærte os Frankrigs Historie efter le bibliophile Iacob. Den poetiske Dame lod da Livet i Kjolerne være langt fortil, satte sig i en gothisk Lænestol bagved Ruder af malet Gaze og hængte i Beltet en Visitkortbærer i Form af en Messebog; den engelske Vignet var bleven Borgfrue.

Kjærligheden nedsteg strax fra sin ætheriske Høide og antog en mere palpabel Skikkelse. Middelalderen havde været andægtig og vellystig; man satte en Madonna i sit Boudoir, men man sørgede for at hænge et Gardin derover, som man ved Leilighed kunde trække for. Mystisk og sandselig antog Lidenskaben ogsaa en romantisk, gudfrygtig og feberagtig Characteer. Enhver Borgfrue vilde bag sine Tapetserier være en nye Françoise di Rimini, de juridiske Studenter traadte i Stedet for de forføriske Pager, Redacteurer for Troubadourer, og Second-Lieutenanterne, der netop vare komne ud af Saint-Cyr, vare de adelige Ynglinge, som nyligen havde faaet Riddersla get. Man svoer ved la Pâque-Dieu

*) Ifølge „den Constitutionelle" har O. Høiland ganske rigtig ladet sig see igjen og er bleven paagreben i Drammen.

eller ved sin gode Toledodolk, og Kukkenbagere lavede Kager i Form af Notre-Dame.

Ligesom denne Middelalder-Crisis var een af de frugtbareste for den poetiske Dame, blev den ogsaa undertiden Leilighed til grusom Skuffelse. Vi ville blandt tusinde kun anføre eet Exempel.

Det var i Nærheden af Tours, paa en af disse fortryllende Villaer, som ligge skjulte mellem vilde Kastanietræer, Acacier og Mandeltræer. Der levede en ung Kone, som tilbragte sine Dage med at glatte sit Haar, læse Romaner fra Middelalderen og see ud igjennem Vinduet, om der ikke skulde komme Nogen. Ligeoverfor hævede sig et Taarn fra Lehnsvæsenets Tid, halvt i Ruiner, en smertelig Udsigt for den unge Kone, som hver Dag forbandede sine prægtige Værelser og malede Vinduesgardiner. O! hvad vilde hun ikke have givet, for at boe i dette gamle Taarn, for at sidde med Haand under Kind ved de forfaldne Skydehuller. Hvilken Glæde at have et Bedekammer i det Tykke af Muren, at sidde ved en Kamin, som en Eier i Paris vilde kunne indrette til en fuldstændig Beboelsesleilighed for en Ungkarl. Ulykkeligviis var der i Villaen en temmelig plump og raa Ægtemand, som havde stor Frygt for Rheumatisme og Anfald af Brystsyge, og som paastod, at Værelserne vare indrettede, for at man kunde leve beqvemt ikke for at drømme i dem, og at Taarnet i det Hele taget var meget bedre at betragte i Maaneskin end at beboe. Borgfruen bar sin Skjæbne med Taalmodighed og ønskede de Dage tilbage, da omvankende Riddere kom for at føre de trøstesløse Skjønne bort fra deres Tyranner.

Undertiden stod hun om Aftenen lænet op til Balkonen og betragtede Horizonten, som om hun ventede den Helt, der skulde befrie hende. Hun kaldte paa ham i sin Tanke, og naar Manden frøs og befalede at lukke Vinduet, vædede en romantisk Taare den forladte Heltindes Dienhaar.

En Dag, da hun stod bag de halvt nedrullede Gardiner, syntes Gud at have hørt hendes stumme Bønner og at ville opfylde dem. Hun bemærkede i det Fjerne en rigtklædt Rytter, som galopperede henimod Villaen. Idet den Ubekjendte red forbi, bøiede han sig med Ynde og forsvandt. Den unge Kone havde endnu ikke faaet Tid til at samle sine Tanker efter dette uventede Syn, førend Rytteren atter hurtigt red forbi Vinduet og førte begge Hænderne til sit Hjerte. Borgfruen blev ganske bevæget og vidste ikke, hvad hun skulde tænke. Men snart viste den hemmelighedsfulde Mand sig atter; denne Gang stod han op paa sin Paradehest, plukkede en Green af et Acacietræ under Balkonen og skjulte den med en lidenskabelig Bevægelse ved sit Bryst. Den unge Kone følte sig forvirret i sin Sjæls inderste Dyb. Hvo kunde vel den Mand være, der vovede at udtrykke sin Kjærlighed med de gamle Heltes dristige Delicatesse. Hans Holdning var krigersk, hans Træk skjønne, hans Ganger ædel; der var ingen Tvivl om, at det maatte være en hemmelighedsfuld Elsker, som lang Tid havde skjult i sit Hjerte en ridderlig Lidenskab. Denne Tanke bragte hende til at rødme af Stolthed og Glæde. Hendes Blik søgte den Ubekjendte, han var atter under Balkonen og tilkastede hende et Kys. Denne Gang trak hun sig forvirret tilbage, men uden at vredes. Var denne Ridderens Dristighed ikke fra hine Heltetider?

Hendes Tanker vare endnu i høi Grad beskjæftigede med den Begivenhed, som nylig var hendet hende, da hendes Mand traadte ind.

„Har Du bemærket denne Rytter, som flere Gange har redet forbi vor Port?" spurgte han hende.

Den unge Kone blegnede; det var jo øiensynligt, at hendes Mand havde opdaget Alt, og at en blodig Scene forestod.

„Jeg har seet ham," sagde hun med sagte Stemme, dog med Fatning.

„Nu vel! jeg har talt med ham."

„Han mener vel, at han har dræbt ham" tænkte Borgfruen.

„Jeg saae ham gjøre Tegn under vore Vinduer, og det mishagede mig."

„Ingen Tvivl mere, vi ere fortabte!" Den unge Kone var nærved at falde paa Knæ, men hun havde ikke Kraft dertil.

„Og veed Du, hvem denne hemmelighedsfulde Fremmede er," vedblev han.

„Nei, jeg veed ikke," stammede Offeret med sænket Hoved, beredt til at modtage Dødsslaget.

„En Berider fra Cirque-Franconi, som prøvede en Scene af Estella og Nemourin."

Borgfruen fik en Migraine, der varede i otte Dage, og fordømte det Vindue, som vendte ud mod Veien.

Forresten varede den poetiske Dame fra Middelalderen ikke ret længe. Alexander Dumas, som havde bidraget til at skabe hende, maatte snart vige for Andalusierinden, en poetisk Dame af en særegen Art.

Andalusierinden er født i Gaden Grenelle eller i Bjørnegade, det er lige godt, naar hun blot har sorte Øine, tynde Been og bærer en Dolk. Den poetiske Dame, som har adopteret denne Typus, taler som et episk Digt og lever som en Dandserinde; hun skifter Elskere, naar det lyster hende. Hun er et Væsen, fuldt af Luner og Indfald, en Løvinde, en Bjergstrøm, en Lava. Hun kaster sig for dine Fødder og kysser din Taaspids, naar Du blot tillader det; men fremfor Alt vær tro imod hende; thi hun er Kone for at forgive sig med tre Draaber Eau de Cologne.

Ligesom saa mange andre Ting var forresten Andalusierinde kun en gammel Mode, som atter var kommen i Brug, omtrent det samme som la marquise de la regence med sine nerveuse Anfald og sin Devise: courte et bonne; man har blot kastet en Smule poetisk Hykleri over den gamle Cynicisme.

Alle Damer med Dolke have imidlertid ogsaa afrikansk Blod; vi kjende en saadan af en meget rolig Natur, som sætter Davids 7 Poenitentsepsalmer i Vers og lever med sin Mand som en Klokkerkone. Hun bærer Dolk, fordi hendes Bedstefaders Bedstemoder var en Spanierinde, og forat forsvare sin Kydskhed mod Droschekuskene.

Der existerer endnu en anden Art af poetiske Damer, der er meget talrig i vore Dage, men som vi ikke have noget Navn til: det er dem, som ere indtagne i enhver Excentricitet; som gjemme en Lok af Lacenaires Haar og skrive Kjærlighedsbreve til Fieschi. Det eneste Middel, hvorved man kan tiltrække sig deres Opmærksomhed, er paa een eller anden Maade, det være sig hvilkensomhelst, at udmærke sig og hæve sig frem af Massen; man maa i det Mindste være uægte født

forat behage dem, men, naar man er Forbryder eller Søn af en Bødel, kan man være vis paa at blive tilbedet.

Vi kjendte for nogle Aar siden een af disse Damer, hvem Forældrene i lang Tid forgjæves opfordrede til at gjøre et Valg, og som bestemte sig til at leve i ugift Stand, da hun ikke kunde finde en rigtig udsøgt Forbryder. Da hun var riig og smuk manglede det ikke paa Friere; men alle havde en sikker Stilling, et agtet Navn, deres foregaaende Liv var bekjendt. Træt af de unyttige Anstrængelser syntes hendes Familie endelig at renoncere paa at faae hende gift. — Paa denne Tid kom der en Fremmed til den By, hvori vor Heltinde boede. — Han var mørk, taus og havde altid Handske paa den ene Haand. — Den giftefærdige Pige spurgte forgjæves om hans Navn; Ingen vidste andet, end at han hed Adrien, hvilket Navn han havde givet sig ved sin Ankomst. — Intet Navn og altid Handske paa den ene Haand... Clara begyndte alvorligen at beskjæftige sig med den Ubekjendte. Det lykkedes hende at faae ham inviteret til de Soireer, som hendes Fader gav, og efter en Maaneds Forløb fandt et fortroligt Forhold Sted mellem ham og hende.

Adrien syntes i Særdeleshed at finde Behag i hendes Selskab. Blot i Selskab med Clara var han snaksom og aandrig, men undertiden midt i den høieste Grad af Munterhed syntes en frygtelig Tanke at fare igjennem hans Sjæl, Smilet døde paa hans Læber, han sænkede sit Hoved og forblev taus. Clara vilde flere Gange udspørge ham, men han svarede ubestemt og forvirret.

Imidlertid havde den Hemmelighedsfuldhed, som omgav Adrien, gjort et levende Indtryk paa den unge Piges Hjerte. Naar der gik en Dag bort, uden at hun saae ham, følte hun en uudsigelig Bedrøvelse. Adriens Blik og Stemme vare blevne nødvendige for hendes Glæde, hun kunde ikke længere tvivle derom... hun elskede.

Den unge Mand havde ikke endnu sagt hende Noget om sine Følelser; men hans hyppige Besøg beviste tilstrækkeligen, at Claras Tilbøielighed blev gjengjældt.

En Dag, da de vare paa Landet, ankom Adrien, som skulde tilbringe nogen Tid derude, sørgmodigere og blegere end sædvanlig. — Han talte længe om de Mennesker, hvis Tilværelse danner en Undtagelse fra det Almindelige, og som forfølges af en ulykkelig Skjæbne. Der blev talt om Casper Hausers Historie, og da man drog den i Tvivl, udbrød han:

„Denne Historie er sand! jeg kjender den."

Da Claras Fader i Samtalens Løb fortalte ham, at en Fremmed havde været der, forat spørge om hans Adresse, bad Adrien ham beskrive denne Fremmede.

„Der er ingen Tvivl mere!" gjentog han efter denne Beskrivelse, „det er ham"...

Og han reiste sig ganske forskrækket.

Clara gik hen til ham i Vinduet; hun var saa forvirret, at hun ikke kunde gjøre ham noget Spørgsmaal. Men Adrien vendte sig imod hende, betragtede hende et Øieblik stivt, og greb derpaa heftig hendes Haand.

„Nei, jeg vil ikke forlade Dem," udbrød han, „lad ham skjælve, jeg bliver"... Og han forsvandt.

Samme Aften sad Clara ved Vinduet i sit Værelse; hun hørte Nogen tale med sagte Stemme i Haven og bemærkede tvende Mænd, som snege sig hen i Skyggen. — Et Øieblik efter hørtes et Skud, og næsten i samme Øieblik flygtede Adrian forbi under hendes Vindue. Hun saae ham snart komme tilbage med Redskaber, som man bruger til at grave med; han forsvandt i Krattet. — Da han efter et Qvarteers Forløb kom tilbage, standsede han under Claras Vindue og hævede Øinene. Da han bemærkede Clara, udstødte han et Skrig.

„Stille!" hvidskede Clara, hvem Bleg-

heden gjorde endnu skjønnere, „jeg veed Alt, men jeg elsker Dem“.

Nogle Dage efter ægtede Adrien Bervière Clara til stor Glæde for den unge Piges Forældre. — Da de unge Ægtefolk Dagen efter Bryllupet gik igjennem Krattet, følte Clara Jorden give efter under sine Fødder og bemærkede, at hun gik paa Jord, der nyligen havde været gravet op; hun betragtede Adrien og skjælvede. Denne smilede.

„Du træder paa et Liig,“ sagde han.

„Adrien!“ udbrød den unge Kone og saae forskrækket omkring sig.

„Frygt Intet,“ sagde han, „det er Liget af en Flaggermuus.“

Clara fik nu at vide, at hun var bleven ført bag Lyset af sine Forældre og sin Mand, men Kjærligheden til denne trøstede hende endelig over, at hun ikke havde ægtet en Morder.

Foruden alle de poetiske Damer, vi have nævnet, er der endnu dem, der ere forelskede i afdøde berømte Mænd, og som i deres Corset bære Bonapartes eller Lord Byrons Portrait; der er den gudfrygtige Dame som har Syner og syer Amuleter i sin Mands Vest, forat den kan holde desto længere; der er endelig den emanciperede Dame, som ryger, drikker Øl og bærer nedtraadte Støvler. Denne sidste Art er temmelig sjelden, men fordrer desuagtet en særegen Opmærksomhed. Man har talt og skrevet meget imod George Sand. Fornemmeligen have hendes fortrolige Venner bidraget meget til de Beskyldninger, som have bragt skikkelige Folks Hjerter til at banke, og fornuftige Folk til at trække paa Skuldrene. — Hvad os angaaer, ville vi kun bebreide George to store Forbrydelser: Cigarren og Beenklæderne. Hendes fordærvelige Exempel skyldes saamange af disse kjække Damer, som mellem to Boller Punsch proclamere det svagere Kjøns Emancipation, og som ryge Corporaltobak indsvøbt i Papir. — O, Moder til Indiana, Valentine, Geneviève! er det muligt, at Du har kunnet bedrøve os med saamange Jomfruer i Slaabrok? Veed Du da ikke, at Geniets mindste Bizarrerier af Mængden blive anseete for Latterligheder. O store Præstinde! bær ikke Beenklæder, jeg besværger Dig, ellers ville de frie Qvinder bære Mamelukbeenklæder; bær ikke Kaskjet, Corinna! ellers ville vore Døttre kjøbe trekantede Hatte.

For bedre at fremhæve Kjødets Hvidhed og Coloritens Glands satte de gamle Malere hyppigen ved Siden af et ungt Pigeansigt et Negerhoved eller en Oldings. Maaskee vilde det ogsaa være nødvendigt, for passende at slutte en Artikel om de poetiske Damer, at sige Noget om de antipoetiske, der ere talrigere og ikke mindre interessante at studere. Vi ville saaledes successivt komme til at skildre, hvad man kalder den huusholderiske Dame, en Slags Kokkepige uden Løn, som til Punct og Prikke kjender Prisen paa Smørret og veed, hvorvidt Ærterne ere modne; den arbeidsomme Dame, som tilbringer sin Tid med at stoppe sine Strømper, og som ikke engang har Tid til at lære sine Børn at læse; den fornuftige Dame, en Slags Amphibie, hverken Kjød eller Fisk, som Intet tragter efter, fordi hun Intet elsker; den sagtmodige Dame, en negativ Dyd, der modsætter sig enhver Villie, som en Sæk Uld en Kanonkugle, ved at lade, som den giver efter; — men disse Studier ville føre os forlangt bort, og vi ville opsætte dem til en anden Gang.

Paa **Tirsdag** gives paa den italienske Opera til Benefice for Hr. Stella: „Lucia di Lammermoor“, hvori Hr. Stella udfører Edgardo. En Sammenligning imellem Hr. Stella, der i musikalsk Henseende unegtelig er den mest udviklede af Operapersonalet, og Hr. Rossi, der har vundet saa stort Bifald i dette Parti, vil sikkert ikke være uden Interesse.

Anmeldelsen af „Ørkenens Søn“ vil blive sluttet i næste Nr.

Slavens Liigbegængelse.

Trindt Slaveriet staaer Bom og Vagt,
Men, skjøndt man vaager saa nøie,
Dog Ingen paa Beenraden giver Agt,
Som holder med Porten Øie.

Over Muren han titter og stirrer ned
Paa Sværmen, som træller derinde.
Til En han vinker: „Kom Du kun med!
„Din Frihed Du snart skal finde."

„Min Frihed? jeg iler." Den næste Dag
Heel aarle han stædes til Hvile.
Sin Frihed han fandt under Græstørvlag,
Nu kan han ad Lænkerne smile.

Som Dreng han skued sin Moders Nød,
Sine Sødskende smaa uden Føde,
Da tog han ved Nat af den Riges Brød,
Med Lænker maatte han bøde.

To Slaver ham bære; to følge med
I nye, tvefarvede Klæder,
Og ønske, medens de sænke ham ned,
En Plads i de rolige Steder.

„Men hvor er Præsten?" Ham søge I ei,
Naar en fattig Synder maa ende.
Naar den rige Nidding gaaer Dødens Vei,
Han følges til Jorden af trende.

S. M.

Finland.

Skildret af X. Marmier.

I.

— — I nogen Afstand fra Stockholm udvider Havet sig; det snoer sig mellem de Fyrreskove, der paa alle Sider omgive det, og omslynger Klippepyramider og Skjær med sine blaalige Bølger. Snart bruser det ved Foden af en steil og ensom Kyst, hvis Granitsider danne en uoverstigelig Skranke mod dets stormende Vover, snart omgiver det en grønnende, af en Fiskerfamilie beboet Ø med en Skumkrands, og derefter trækker det sig atter sammen tætved Warholm. Der er en temmelig slet anlagt Fæstning, det er sandt, men med en ypperlig Beliggenhed, en Fæstning, som behersker Farten til Lübeck og Petersborg, den eneste Vold, som Sverrig har bevaret imod Rusland, siden det har mistet Sveaborg og Ålands-Øerne. Med nogle Bastioner og nogle Stykker Skyts vilde Warholm være istand til at opholde en fjendtlig Flaade. Hidtil har den dog ikke havt et saadant Kald at opfylde; maatte det altid blive saaledes!

Paa en Udstrækning af ti Mile fra Stockholm yder Havet den Reisendes Blikke det mest afverlende og tiltrækkende Skuespil. Undertiden runder det sig som en stor Sø, undertiden bugter det sig som en dyb Flod mellem to Rækker Fyrretræer og kaster sig saa ind i hemmelighedsfulde Bugter, hvoraf man ikke seer Enden. Her erholder det et mørkt og vildt Udseende af de nøgne Sandbanker,

elegante Taarn, der tilforn tjente til Observatorium, og nogle Fiskerhytter. Man seiler ind i Flodens Bassin, og lidt efter lidt skjælner man en dobbelt Række rummelige Huse, beklædte med Gibslag af forskjellige Farver; i Baggrunden et stort Taarn af Muursteen — det er Byen Åbo og dens Domkirke. Tilvenstre kneise to store Kaserner, tilhøire smilende Vaaninger, omgivne af Haver. Vi kastede Anker ved en Bro, der gaaer over Floden. Droschkerne ile os imøde; de russiske Soldater i deres lange Vinterfrakker, Officererne med deres brede Epauletter og en Skare Lediggængere staae paa Strandbredden; Toldbetjentene og Politi-Officianter komme ombord. Man havde gjort mig bange for begge Sorter, men jeg fandt dem overordentlig høflige. En Reisende havde ogsaa givet mig en mørk Skildring af Åbos Gjæstgiversteder; jeg tog ind i et meget stort, smukt og særdeles reenligt Vertshuus, som alene var oversvømmet af en Mængde hollandske, belgiske, tydske og engelske Probenreutere, hvis Kjøbmandssprog, der var blandet med Chiffre og Børs-Talemaader, er det rædsomste Jargon, som nogensinde har existeret paa Jorden. Finland har endnu en stor Mængde Nationalproducter, for hvilke det søger sig et Afløb, men det har ingen Fabriker. Derfor styrte Speculanterne sig over det med Begjærlighed, som Gribbene over det døde Bytte. Det er et nyt Land, som Handelsaanden har opdaget, det er en ubetraadt Skov for Disconteurer og Mæglere. Vee den arme Fremmede, som kommer did ganske simpelt hen med nogle videnskabelige Ideer, og falder ind i et af de Hoteller, som besøges af denne graadige Skare! Han hører ikke tale om Andet end Mark Banco og Frederiksd'or; han underrettes kun om Bedrifter af en eller anden Comptoirhelt, som reiser med en Commission paa flere tusinde Daler, eller af en Kjøbmand, som i nogle Dage har afsat en Ladning Klæde eller Staalfabricata. Og saasom disse stolte Industrielle spille Herrer i Huset og commandere Tjenestepigerne, er den, der kommer iblandt dem, med sit uskyldige Kald som Skribent, vis paa at blive forviist til det mørkeste Værelse og faae den ringeste Plads ved Bordet.

Saasnart vort tarvelige finlandske Middagsmaaltid var endt, skyndte jeg mig bort fra disse Vexel-Speculanter, som bleve ved at skrige og bjæffe i alle Tonearter om Coursen paa de europæiske Børser. Heldigviis gjorde jeg Bekjendtskab med nogle Mennesker, som havde den Godhed at vise og forklare mig det Interessante, der er at see i Åbo.

Denne Stad er den ældste og berømteste i Finland. Den blev grundet i det Tidsrum, da Christendommen blev indført i Landet, det vil sige, paa Erik den Helliges Tid (1150-1160). Gustav Adolph doterede den med et Gymnasium, og Christine med et Universitet. Den fik et talrigt Bibliothek, flere berømte Professorer, og blev Finlands litteraire og og administrative Hovedstad. Der var det, at Carl Johan og Alexander i Aaret 1812 sluttede den Alliance og lagde den Krigsplan, som oversvømmede Leipzigs Sletter med vore Soldaters Blod og afgjorde Frankrigs Skjæbne.

Syv Aar efter fratog man Byen dens Hovedstads-Privilegier, som bleve overførte paa Helsingfors. Sexten Aar senere mistede den sit Universitet, sine Bøger, sine Samlinger. Grunden hertil er let at indsee; Universitetet i Åbo var altfor nær ved Stock-

holm; ved sin Stiftelse, sine Erindringer, sine videnskabelige Forbindelser stod det under Sverrigs Indflydelse. Ved at flytte det til Helsingfors sætter den russiske Regjering sit eget Værk istedenfor et af fremmed Oprindelse; den trænger det gamle Universitets Traditioner ind i den svundne Tids Skygge, og har i sin Nærhed, under sin uindskrænkede Styrelse, denne unge Skole, som den selv har skabt, og hvis Statuter den selv har fastsat. Åbo er nu en af disse tause, melancholske Stæder, som have baaret en Krone, som have havt et virksomt Liv og nu ere nedsunkne i Afkræftelse, en af disse Stæder, som mere leve i det Forbigangne end i det Nærværende, og sørge over, hvad de ere ved Tanken om, hvad de have været.

I 1827 udbrød en frygtelig Ildebrand i denne By, som allerede havde mistet sine Forrettigheder som Hovedstad. En Septemberaften opkom Ilden i en Kjøbmands Huus og udbredte sig som et Flammehav fra den ene Ende til den anden. I mindre end to Dage vare alle offentlige Bygninger, alle private Boliger deels ødelagte, deels tilintetgjorte; istedenfor den gamle rige By var intet Andet tilbage end rygende Ruiner, nøgne forkalkede Mure og neppe nogle faa Huse til at optage de stakkels Mennesker, som ved Vinterens Nærmelse havde mistet deres Tilflugtssted. I faa Aar blev Åbo opbygget efter en anden Plan. Gaderne ere meget brede, de offentlige Bygninger ligge afsides, mange private Huse ere opførte af Steen og ere adskilte fra hverandre. Åbo indtager nu ligesaa stort et Rum som Dresden og har dog ikke mere end tolv tusinde Indvaanere, dens Pladser, dens brede Gader synes at være øde, og i dens Havn er næsten ingen Røre. Finlands Forening med Rusland har ikke blot berøvet Byen dens administrative Anseelse og videnskabelige Indretninger, den har ogsaa nedtrykt og næsten lammet Handelen. Tilforn udførte Åbo alle Provindsens Producter frit til Sverrig, men denne Udførsel indskrænkedes nu af det svenske Toldvæsen, der behandler den som en fremmed By og underkaster den en streng Tarif. Den kan ikke søge til Rusland, thi den kan ikke bringe andre Producter didhen end saadanne, som Rusland selv eier. Den maa altsaa aabne sig en anden Udvei og lide, indtil den har fundet en saadan.

De to Bygninger, der ligge i begge Byens Udkanter, Observatoriet og Slottet, som tilforn i det Fjerne forkyndte dens Glands, ere nu som to Monumenter om deres Fald. Observatoriets Instrumenter og Beregninger ere bragte til Helsingfors. Slottet, ligesaa gammelt som Byen selv, blev fordum betragtet som en af Finlands Fæstninger; mere end eengang standsede det Russernes Fremrykken og Anfald af de politiske Partier, der i de svundne Aarhundreder strede om at regjere Sverrig. I dette Slot sad ogsaa den ulykkelige Erik den Fjortende fængslet i nogen Tid; nu beboes denne ved saa mange Traditioner berømte Bygning af en Garnison paa halvtredie hundrede Mand og nogle Fanger.

Mere end eengang har jeg paa min Reise besøgt Hospitaler, Fængsler og alt det, som man saa ædelmodigt kalder Stiftelser af den menneskelige Retfærdighed, samt velgjørende Etablissements; men aldrig har noget af disse sørgelige Tilflugtssteder været mig saa smerteligt at see som det i Åbo. Gouverneuren

i Citadellet havde, ifølge russisk Skik, anordnet ceremonielle Forberedelser til vor Modtagelse. Vi fandt da Vagten i Gevær; Slutteren, klædt i Uniform, aabnede Døren for os; Foran os gik en Officeer og en Capellan, fulgt af to Vægtere, der bare Fakler, thi de Kamre, vi skulde gaae igjennem, ere selv ved høi lys Dag fuldkommen mørke. Fangerne stode opstillede som Soldater langs med Væggene; der vare gamle forhærdede Forbrydere, som dog betragtede os med synlig Bevægelse, og unge Begyndere paa den ulykkelige Bane, som sænkede Hovedet, da vi nærmede os. Dette Fængsel indeholder Mandfolk, som ere dømte for svære Forseelser af Provindsens Tribunaler og vente paa Dommens Bekræftelse af Keiseren. De mest Skyldige sendes til Siberien, Andre dømmes til haardt Arbeide i Sweaborg, og Nogle udstaae deres Fængselsstraf i Åbo. Staten giver dem Brød og sex Kopeker om Dagen, hvorfor de anskaffe sig deres Føde for en ved Tart bestemt Priis. Forresten ere de ikke nødte til at arbeide, hvad endydermere er en Feil ved Indretningen i dette Fængsel.

Fruentimmerne alene ere tvungne til at arbeide og maae hver Dag fuldende et vist Qvantum, hvad der iøvrigt ikke kommer dem til nogen Nytte, da Udbyttet af deres Arbeide tilhører Staten. Disse Ulykkelige stode i Rækker langs med Væggene, da vi traadte ind i deres Arbeidsstue, hvis Gulv de havde smykket med Grønsvær og Fyrreqviste til vor Modtagelse. Disse smilende Plyndringer fra Naturen, disse Fængsels-Meubler, som vare blevne polerede og pudsede for at skuffe vort Øie, dette ceremonielle Følge, der ledsagede os, disse ubevægelige og tause Offere for vor Escortes kolde Nysgjerrighed afgave et nedslaaende Skuespil. Da vi gik ud af denne Stue, syntes det mig, at jeg igjen begyndte at aande frit, og da Slutteren med en munter Mine spurgte mig, om jeg ikke vilde fortsætte mine Besøg, affærdigede jeg ham hurtigt, thi jeg havde ikke Mod til længere at see paa en saadan Ulykke, som jeg ikke var istand til at mildne.

Kirken i Åbo er et interessant Monument, ikke ved sit tunge og plumpe Ydre, men ved sin indre Structur, som bærer Præg af tre forskjellige Epoker. Denne Domkirke har været Christendommens Vugge i Finland; der blev det første Bispesæde oprettet, og der vise de adelige Familier med Stolthed deres Begravelser. Der er Gravmælet over Catharina Mons, denne simple Pige, som Erik den Fjortende ophøiede til Dronning af Sverrig, og som, efter at have baaret en Krone, hensov ubemærket i Finland, medens hendes kongelige Gemal døde i Fængsel.

Ildebranden i 1827 ødelagde denne Kirke; Klokkerne smeltede, Alteret, Prædikestolen og Orgelet brændte, og flere Gravmæler af Steen bleve beskadigede, men ved Hjelp af Almisser og Subscriptioner har man bødet paa disse Uheld. En retskaffen Bager, der havde samlet sig omtrent 60,000 Francs, og ingen Familie havde, og som var trøstesløs over ikke mere at skulle høre Orgelet, hvis hellige Toner havde opbygget hans Ungdom, testamenterede ved sin Død sin hele Formue til Opførelsen af et nyt. Hans Ønske er nu opfyldt; et Orgel, glimrende af Malning og Forgyldning, og sammensat af fem tusinde Piber, hæver sig lige til Hvælvingen. Det er det største Orgel i Norden og skal snart indvies.

Tætved Kirken er den forrige Universitetsbygning, som blev begyndt af Gustav den Fjerde og fuldendt af Keiser Alexander. Det indeholder paa eengang Gouverneurens Gemakker, Raadets og Metropolitan-Capitlets Sale, Bankens Kasser, Posthuset og den store academiske Sal. Man kalder denne Bygning „Åbos Omnibus."

II.

To og tyve svenske Mile fra Åbo ligger Finlands Hovedstad Helsingfors. Der gaaer ingen Diligence paa denne Vei. Dersom man ikke vil gjøre Reisen tilsøes og vente paa Dampskibene, som ikke begynde deres ugentlige Fart førend om Sommeren og ende den om Efteraaret, maa man tage Postheste, kjøbe en Vogn, eller ogsaa betroe sig til Bøndernes Karre, som vistnok er det haardeste og mest trættende Transportmiddel, der findes. Man forestille sig et Slags Karre med to Hjul, med et Bræt tversover, der er slaaet fast med Søm eller ogsaa undertiden ganske simpelt bundet fast ved begge Ender med et Reb. Paa dette sætter den Reisende sig ved Siden af Bonden, der tjener ham til Kudsk. Der er hverken Rygstød eller Læn; man er nødt til bestandig at maneuvrere med Behændighed for at holde Ligevægt paa det vaklende Sæde, og holde sig fast med begge Hænder paa de vanskelige Steder. Neppe har man begyndt at blive fortrolig med disse Jernringe, disse Søm og denne Ujevnhed, førend man naaer Stationen; saa kommer man paa en ny Karre, og maa stifte Bekjendtskab med et nyt Sæde, der er ligesaa umageligt som det forrige. Jeg havde i Norge gjort Forsøg med disse Bondekarrer og var ikke fristet til at fornye dem. En af mine nye finlandske Venner, Hr. Arnell, havde den Godhed at laane mig sin Vogn, en meget god og comfortabel Caleche til to Heste, og, takket være han, jeg tilbagelagde Veien til Helsingfors i al Beqvemmelighed.

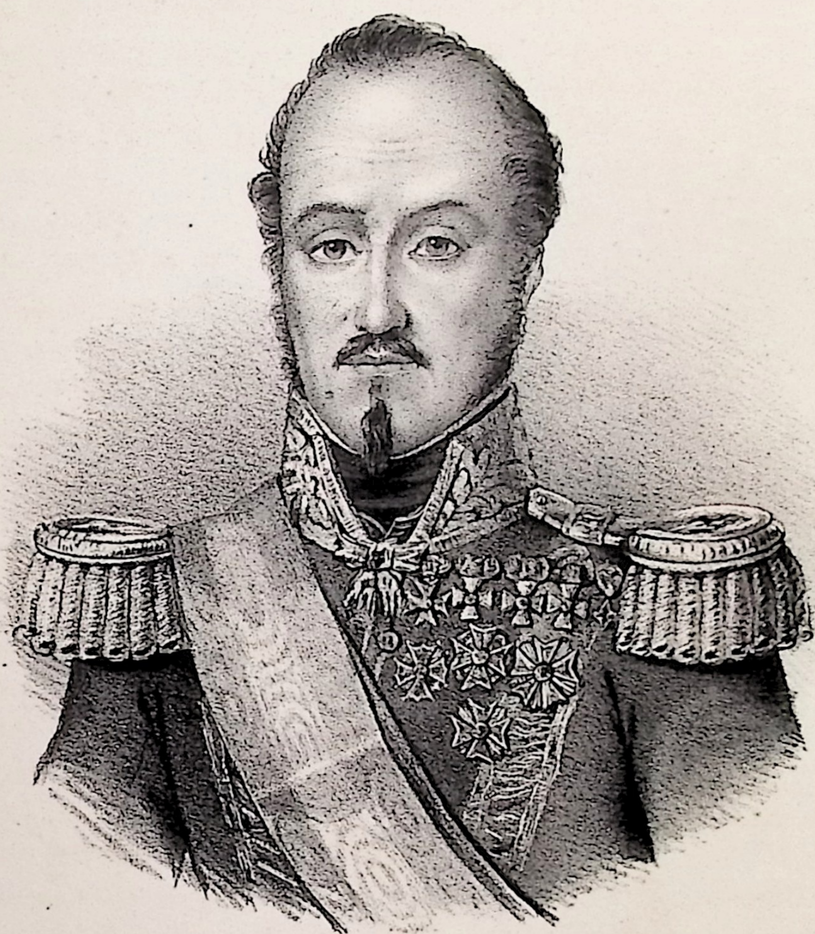
Postindretningerne ere de samme i Finland som i Sverrig; hver femte eller sjette Lieue finder man en Gjæstgivergaard, hvor der altid maa holdes et vist Antal Heste af Postmesteren og leveres Reserveheste af Menighedens Bønder. Paa hver Station ligger der en af Districtsøvrigheden numereret og pagineret Dagbog, hvori den Reisende maa indføre sit Navn, det Sted, hvorfra han kommer, og hvorhen han gaaer, og Antallet af de Heste, han har bestilt; det er en Forholdsregel af Politiet, hvorved det i Nødstilfælde kunde komme paa Spor af en Flygtning. Denne Dagbog angiver, hvor mange Werster der er fra en Station til en anden, og hvormeget man skal betale for hver Kjørsel, saa at den Fremmede, der ikke kjender Landets Sprog, kan, uden at mæle et Ord, afgjøre sin Regning, betale sine Heste og reise videre. Fremdeles kan han i paakommende Tilfælde klage over Postmesteren i denne Bog, som hver Maaned sendes til Districtets Øvrighed, og den Postmester, om hvem der er skrevet ubehagelige Bemærkninger, maa da møde for at retfærdiggjøre sig. Det er en Reise, som han nødigt gjør, thi han høster kun Irettesættelser, og dersom hans Forsvar ikke er fuldkommen klart, dømmes han til en Mulkt.

Prisen for Befordringen med Tilbehør

er saa billig som mulig, thi en Hest koster ikke mere end 30 Centimer for en Lieue, og hvis man giver Postillonen nogle Skillinger, tager han ærbødig sin Kasket af under dybe Taksigelser. Hestene ere i Almindelighed smaa, men hurtige, og tilbagelægge omtrent 3½ Lieues i Timen.

Veien fra Åbo til Helsingfors er omhyggelig vedligeholdt, men taus og øde. Paa et Rum af tresindstyve Lieues findes der ikke en Stad, ikke en Landsby, og jeg troer ikke at have mødt ser Reisende paa hele Touren. Den ligner forresten Veiene paa mange Steder i Sverrig. Snart kommer man gjennem en Fyrre- eller Birkeskov, snart stiger man op ad en med Klipper bestrøet Bakke, snart gaaer det ned i en Sandslette, hvorigjennem en Flod langsom flyder. Nogle Werster fra Biorsberg saae jeg et Vandfald og et Hammerværk; lidt længere hen seer man en Sø, omgiven af en Skovkrands eller af en Granitvold. De smukkeste Søer i Finland træffer man i Savolax og Karelien, som med deres friske Dale og Høienes grønne Skraaninger minde om Dalekarliens afvexlende, maleriske Situationer. Paa denne klippefulde, sandige, her med Mos bedækkede, hist af Skove opfyldte Jordbund, dyrkes enhver Plet Jord, som kan modtage Dyrkning, med Duelighed og Vedholdenhed. Finlænderne ere gode Agerdyrkere; hverken det strenge Arbeide eller den ugunstige Aarstid eller den grusomme Natur, der skuffer deres Anstrengelse, forfærder dem, De haveført Plovjernet paa hiin Side Polarcirklen og høste Byg paa Laplands Grændser. Overalt hvor der er en Mark, er der en Bolig, der tidt ikke er andet end en ussel Hytte, mere liig et Dueslag end en menneskelig Bolig: nok, den er tilstrækkelig til at huse en heel Familie. Derfra udgaae stærke Mænd, vante til Savn, hærdede mod alle Besværligheder, og Qvinder, som bære Skjønhedens ophøiede Typus under Armodens Dragt. Penge ere sjeldne iblandt dem; de ere ærlige i deres Handel og Vandel, maadeholdne i deres Ønsker. Nogle Rubler synes dem en Skat, nogle Kopeker gjøre dem rige. Jeg spiste en Dag i et net lille Vertshuus ved en nydelig Sø; man bevertede mig med friske Æg, Fisk, en halv Urhøne, Melk og Caffe. Det kostede Altsammen en Franc. En anden Gang gav jeg en Kone, der bragte mig en Skaal Melk, to Sølv-Kopeker. „O, den gode Herre!" raabte den ærlige Skabning, „den gode Herre kan drikke megen Melk for to Kopeker," og strax hentede hun mig nok en Skaal, for at faae Fred i sin Samvittighed.

En eneste Gang paa min Reise maatte jeg værge mig mod en af de Fordringer, som i andre Lande hvert Øieblik gjøres til den Reisende. En af de finlandske Bønder, som paa Grund af deres ensomme Bopæl nødes til at være Hjulmænd, Smede og Skomagere paa eengang, havde arbeidet som Sadelmager for mig og repareret noget Seletøi, hvorfor han forlangte en overdreven Betaling. „Det er ikke smukt," sagde jeg til ham i en rolig og alvorlig Tone. „Det er ikke Finlænderness sædvanlige Ærlighed." Den stakkels Mand blev rød, lod Hovedet synke og svarede mig stammende: „Det er sandt, jeg har Uret; Herren kan give mig, hvad De finder passende —" og han gik med hvad jeg gav ham, skamfuld over at være fremkommen med en Fordring, hvoraf en engelsk Arbeider vilde have rost sig.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

ESPARTERO.

Ny Portefeuille 1843

Den næste Dag kom Touren til mig at blive skamfuld og føle Anger. Til min Ydmygelse maa jeg fortælle dette Optrin, hvoraf Sterne vilde have lavet et nydeligt Capitel. Jeg kjørte midt i en eensformig Slette med Hovedet bøiet ned over en Bog; pludselig følte jeg noget Fugtigt falde paa min Pande, jeg reiser mig op i Vognen og seer en Dreng, der løb ved Siden af Hestene og vendte Ansigtet imod mig. Jeg troede, at han havde kastet Gruus eller Jord paa mig, og skjændte dygtigt paa ham. Den arme Dreng løb forskrækket sin Vei, men da jeg satte mig ned igjen, fandt jeg ved min Side en Bouket Anemoner; det var de første Foraarsblomster, de første Gaver af en kold Natur, som det uskyldige Barn bragte mig for at faae en lille Almisse til Bytte. Jeg bebreidede mig min Uretfærdighed og vilde lade Vognen holde, men det var for silde. Da jeg kaldte paa Drengen, løb han endnu stærkere og søgte med Smerte et Skjul i sin Hytte.

Takket være dette Lands ærlige og blide Beboere! min Reise i Finland var som en heldig og let Spadseretour, og da jeg naaede Helsingfors, syntes Veien mig at have været meget kort.

Jeg kom fra den gamle ærværdige, af Sverrig grundede og ved Sverrig forædlede Stad Åbo, som nu er dalet fra sin Storhed, siden den blev skilt fra det Land, hvorfra dens Liv og Lykke kom; jeg betraadte den nye, af Rusland adopterede og berigede By. Det var i nogle Miles Afstand den ældre og nyere Historie, hele Landets Krønike paa to Sider.

Anlæggelsen af Helsingfors er ikke ældre end fra det sextende Aarhundrede; den blev opbygget Aar 1550 paa Gustav Vasas Befaling. Sit Navn har den faaet af en nærliggende, for flere Aarhundreder siden anlagt Coloni i Helsingeland. I 1639 udvandrede Gustav Vasas hele By, Beboerne forlode det Sted, som deres Forfædre havde valgt, og nedsatte sig med deres Træhuse paa den Plads, hvor den nuværende Stad Helsingfors hæver sig. Den nye Stad fik det samme Navn som den gamle, og Christine tilstod den vigtige Privilegier. Krig, Pest, Hungersnød og Ildebrand ødelagde den flere Gange; den trivedes med Møie og tiltog kun lidet i Velstand. Halvfjerdsindstyve Aar efter Udvandringen talte den ikke mere end fem tusinde Indbyggere. Nu har den omtrent sexten tusinde og indtager et Rum som en af Frankrigs store Stæder; det er en behagelig, livlig By, som med Glæde speiler sig i sin nye Lykke og taler med Tillid om sin Fremtid, en By, som i nogle faa Aar har seet Hundreder af Boliger som ved et Trylleri opstaae i sit Skjød og pragtfulde Bygninger vise sig paa en for kort Tid siden nøgen og ufrugtbar Jordbund. Dens Gader ere brede, lange og snorlige, dens offentlige Pladser anlagte i Qvadrater, og Helsingfors har fra den ene Udkant til den anden Symmetrien af de Stæder, der pludselig ere opbyggede paa en Souverains Befaling. Den er lige som en Soldat under Gevær, koket og pyntet som en ung Pige, der tænker paa at gjøre Erobringer. Hvis der endnu hist og her findes en bondeagtig Bygning, en usel Hytte som sidste Levninger fra en anden Tid, bøier den sig frygtsomt for de høie Stamhuse, der omgive den, og skjuler sig som en Fattig, der skammer sig ved sin daarlige Klædedragt blandt rige Naboer.

Alt hvad der giver en By Præg af Anseelse og Behagelighed, Alt hvad der behersker Landets Beboere og tiltrækker den Fremmede, er i kort Tid blevet forenet i denne Stad ved et eneste Vink fra et mægtigt Scepter: øverste Domstol og Senat, Universitet og Kaserne, Observatorium og Badehuus, Parker og Promenader. Synet af Helsingfors viser forresten ved hvert Skridt Præget af det store Rige, hvormed Finland er blevet forenet, og den store Stad, hvor dets enevældige Behersker residerer; det nationale Physiognomi, der i nogle andre af Landets Byer og især i Savolax og Carelien er saa stærkt fremtrædende, udslettes her lidt efter lidt under den russiske Indflydelse. Allerede gjennemfare de russiske Droschker Gaderne, de finlandske Kudske antage de russiske Kudskes lange Overkjole, Bælte og bredskyggede Hat. Kjøbmændenes og Haandværkernes Skilter ere malede som i Petersborg; Eierens Navn er svensk, men Udskriften russisk. Russiske Soldater paradere paa Pladsen ved Clarinetters og Trompeters Lyd. Helsingfors har en Garnison af sex tusinde Mand i Byen selv og sex tusinde i Fæstningen; det er mere end nok til at give en By med sexten tusinde Mennesker et aldeles militairt Anstrøg. Embedsmændene i Helsingfors gjøre hyppigt Reiser til Rusland, og hvert Aar kommer der et stort Antal russiske Familier, som tilbringe en Deel af Aaret her og medbringe deres Skikke. Petersborgs aristocratiske Luxus faaer lidt efter lidt Indpas i Helsingfors; Finlands Hovedstad skeier ud fra de gamle finlandske Sæders traditionelle Simpelhed. Man beklager sig over den stigende Dyrhed og vedbliver dog at følge Strømmen. Adelen og de høie Embedsmænd give Exemplet, og Borgerclassen følger efter Skridt for Skridt, som det overalt er Tilfældet. Aristocratiets Saloner i Helsingfors ere ligesaa elegante som de skjønneste Saloner i Paris, og Selskabet, der besøger dem, finlandsk i Hjertet, russisk ved Omstændighederne og fransk ved Aand og Sæder, yder den Fremmede en sælsom Blanding af Ideer, Sympathier, gamle Traditioner, nye Forhaabninger og forskjellige Sprog. I een og samme Soirée hører man Folkeeventyr fra Torneå, Anecdoter fra det keiserlige Hof og de sidste Nyheder fra Frankrig; man applauderer en Sang af Lamartine, en naiv finlandsk Ballade, Tegnérs svenske Digte eller Grevinde Rostopschins russiske Elegier. En Officeer, der kommer fra en fjern Garnison, taler om Siberiens Udseende eller de vilde Folkeslag i Caucasus, en Dame beskriver sin for nylig gjorte Reise i Italien, en anden Dame skildrer med Begeistring Newas Bredder, og i Sandhed al denne Blanding af Begivenheder, Undersøgelser, cosmopolitiske Fortællinger har meget Tiltrækkende. Jeg kjender kun eet Spørgsmaal, hvorpaa man nødigt indlader sig i disse saa levende og afvexlende Samtaler, det er det politiske Spørgsmaal, det være nu fordi de skjønne Damer i Helsingfors ikke ville sætte deres Aands Ynde paa Spil i saa klippefuldt et Farvande, som Pariserinderne betræde med en saa let Fod, eller fordi de frygte Politiets og Censurens Øre.

Dette Samfund er forresten meget aandfuldt, meget oplyst, og udøver med en fuldendt Elskværdighed sine Forfædres gjæstfrie Dyder. Om Vinteren samles de hyppigt til Soiréer og Baller, om Sommeren tage de for endeel paa Landet. De, som Forretnin-

ger holde tilbage i Byen, trøste sig da i deres Ensomhed ved den evige Røre af Dampskibene, ved Ankomsten af de Fremmede, som komme og befolke Badehuset eller de smukke Villaer i Omegnen. En af disse Villaer fortjener at hilses med Ærbødighed. Den er for tyve Aar siden bleven opført af en brav Kone, som indrettede et Kaffehuus, et table d'hôte, og paalagde sig den Forpligtelse gratis at bespise de af hendes Gjæster, som kunde komme i Pengeforlegenhed. Hvis der, efterat de i nogen Tid have betalt for deres Kost, tilstøder dem et pecuniairt Uheld, hvis deres Pung er tom og deres Credit borte, ere de i det Mindste visse paa at beholde deres Plads ved deres gode Vertindes Bord; de komme der som sædvanligt, have deres bestemte Couvert som tilforn, og opvartes bestandig med samme Artighed, ja jeg troer endog, at de, som have den Vane at ryge, finde fra Tid til anden en fiin Havannacigar ved Siden af Talerkenen. Man siger, at den herlige Stifterinde af denne barmhjertige Restauration just ikke beriger sig, da Gratisternes Antal bestandig voxer med de betalende Abonnenters, men hvor mange Ønsker ledsage hende ikke hver Dag, og hvor mange Længsler ville ikke følge hende i Graven!

TUTTI-FRUTTI.

Det kongelige Theater.

Ørkenens Søn, romantisk Skuespil i 5 Akter af Fr. Halm, oversat af C. Borgaard.

2.

Efterat jeg saaledes har belyst Ideeudviklingen i dette Drama, dets egentlige Architektonik, om jeg tør betjene mig af dette Udtryk: vil det sagtens være tydeligt nok, at det Resultat, hvortil denne Tankeevolution førte, er Kjærlighedens Seir igjennem den sjælelige Skjønhed over den raa Naturtilstand, en Seier, der ikke bliver staaende paa Halvveien, men først finder Hvile, da den Undertvungne føres Civilisationen imøde. Men her standser ogsaa Dramaet. Hvilke ere da de dramatiske Contraster, der her skulle staae skarpt imod hinanden: efter min Mening bliver det Parthenia og Ingomar, Personlighed imod Personlighed, og det medierende Princip er den Gratie og den sjælelige Skjønhed, der fra Parthenia meddeler sig til Ingomar, vækker hans Skjønhedssands, gjør ham modtagelig for Culturens Indflydelser og lader Dramaet pege hen paa, at han engang vil kunne blive deelagtig i dens Væsen og i dens Goder.

Senere har Prof. Heiberg i Intelligensbladene (Nr. 22—23) leveret en høist interessant Anmeldelse af dette Skuespil, hvori han imidlertid kommer til et Resultat, der i noget afviger fra det foregaaende. Han siger nemlig, at det er Ci-

vilisationens Seir over Naturtilstanden, Forf. har villet skildre os, „men Civilisationens objective Form er Staten, medens derimod i Naturtilstanden gjælder Personlighedens Idee absolut og abstract." Forf., siger Prof. Heiberg, har derfor stillet Substans imod Personlighed, hvorved Modsætningen bliver mere energisk, og Parthenia, der ikke maa have en repræsentativ Betydning, fordi hun er Qvinde, bliver efter denne Anskuelse det medierende Princip mellem begge Extremerne. Digteren har da valgt den antike Stat, og navnlig den græske, som den Form, hvor Staten gjør sig mest gjældende som upersonlig Substans og sætter Individerne som sine Accidenser. Men skal Staten, vedbliver Prof. Heiberg, staae som Modsætning til Naturtilstanden, saa maa Digteren, for at fremstille begge i deres Abstraction, lade den politiske Substans virke reent substantielt, ved sin upersonlige Magt, følgelig ikke ved Individer, der repræsentere Ideen, hvoraf altsaa igjen følger, at Staten maa fremstilles ved de ganske underordnede Borgere, thi „jo mere disse blot ere Accidenser, desto mere viser Staten sig som Substans; jo ringere dens fremtrædende Organer ere, desto stærkere yttrer denne sin Magt, fordi den formaaer at gjøre sig gjældende endog igjennem saadanne."

Hele denne Udvikling bærer unegtelig Præget af den aandfulde Klarhed og skarpsindige Dialektik, som man ikke nok kan beundre hos Prof. Heiberg, og som i Alt, hvad der hedder Kritik, ustridig gjør ham til den første Stemmeberettigede og stempler hans Mening til Autoritet. Denhele Udvikling er ogsaa fuldkommen sand og gyldig, — dog kun under een Forudsætning: at det nemlig virkelig er Civilisationens Seir over Naturtilstanden, Forfatteren har villet skildre. I dette Tilfælde maa jo Ingomars Civilisation blive det Maal, som Dramaet i sin fremadskridende Udvikling stræber hen til, og Dramaet selv vil da kun skjenke os fuldkommen Tilfredsstillelse, saafremt dette Maal ogsaa fuldkommen opnaaes. Nu bliver altsaa Spørgsmaalet: naar og under hvilke Betingelser kunde Ingomar siges at have naaet dette Maal? Hertil maae vi da svare: saafremt han ved Stykkets Slutning fuldkommen har renonceret paa Personlighedens Idee, saafremt han i dens Sted har optaget Statens Idee i sig og i den Grad klaret den for sig, at det Moralske, Retslige og Politiske i Statsforholdene er opgaaet i hans Bevidsthed, saafremt han endelig selv er traadt ind i et accidentelt Forhold til Substansen, og i et saadant accidentelt Forhold, at han, ved Betvingelsen af sit ædlere Jeg, er villig til ethvert Offer for Staten — thi det fordrer jo den antike Stat, hvori Digteren har henflyttet sine Personer. Men for at Civilisationens Seir skal være fuldkommen er det endnu ikke tilfredsstillende nok, at vi see Ingomar som Borger i en græsk Stat, som Accidens i Substansen, men vi ville da ogsaa klart see Inhærensen mellem begge — eller med andre Ord, vi ville see, at Forholdet mellem Ingomar som Borger og Massilia som Stat er tilstrækkelig velbegrundet, tilstrækkelig betryggende. Det er imidlertid langt fra, at vi forlade Theatret med denne Overviisning. Det er saa langt fra, at Ingomar i Stykkets Slutning har renonceret paa Personlighedens Idee, at det netop er i en af de allersidste Scener, at hans ædle Personlighed gjør sig gjældende imod Timarchen. Det er saa langt fra, at Statens Idee er gaaet op for ham, eller at han som Accidens har sluttet sig til Substansen, at han endnu i femte Akt, i Scenen med Parthenia, udbryder med en mismodig Heftighed:

„O mine Skove!
Fuldvægtig præger Hjertet der hvert Ord,
Og uden Skjul er Daaden der, som Tanken;

Men I, I presse Livet ind i Former
Og Jert „Goddag!“ — „Jeg takker!“ — „Tør jeg bede!“
Er Jer meer vigtigt end en ædel Handling.
Jeg kan ei lære Sligt og vil det aldrig.“

Det er endelig saa langt fra, at han, som Myron siger, er „Massilias trofaste Borger“, der bør være rede til at underordne sig Staten og offre sig for den, at han haardnakket afslaaer Timarchen i en af de sidste Scener det Offer, denne kræver af ham, fordi det strider imod hans personlige Følelse og Overbeviisning.

Men forlade vi da nu Theatret utilfredsstillede, hvad der jo absolut maatte være Tilfældet, hvis Digteren havde sat sig en Opgave, som han ikke tilfredsstillende havde løst? Paa ingen Maade: Stykket gjør en fuldkommen harmonisk Virkning, en Omstændighed, der efter min Mening — og hvorfor skulde jeg ikke vove at udtale den? — er et slaaende Beviis paa, at det ikke er Civilisationens Seir over Naturtilstanden, at Digteren har villet skildre. Men er det ikke Civilisation og Naturtilstand, der her staae som Contraster imod hinanden, saa har det heller ikke været Digterens Hensigt at fremstille Staten i Modsætning til Individet, Substans i Modsætning til Personlighed. Og hvor i dette Skuespil findes ogsaa disse Conflicter? hvor træde de skarpt imod hinanden, Ansigt til Ansigt, og hvor leveres denne Extremernes Kamp, der absolut maa medføre en Seier og et Nederlag, og altsaa i høiere Forstand den Forsoning, hvortil Skuespillet stræber? Parthenia tør ikke repræsentere det ene af disse Extremer, thi Staten skal efter Prof. Heibergs Paastand virke reent substantielt, ved sin upersonlige Magt, følgelig ikke ved Individer, og allermindst ved de ophøiede, „thi jo ringere dens fremtrædende Organer ere, desto stærkere yttrer den sin Magt, fordi den formaaer at gjøre sig gjældende endog igjennem saadanne.“ Men igjennem disse ringere Organer yttrer den jo slet ingen Magt over Ingomar, gjør den sig jo slet ikke gjældende. Tilskuerne see disse ringere Organer for Staten og kunne af deres philistrøse Liv abstrahere en Modsætning til det ubundne, lovløse Liv i Ørken og Skov; men Ingomar kjender det ikke; — Tilskuerne see rigtignok denne Statens Skyggeside og kunne deraf ogsaa slutte sig til Lyssiden, som implicite er tilstede — men Ingomar! hvorfra skal han kunne ane Lyssiden, naar ikke engang Parthenia tør betragtes som dens Repræsentantinde? Igjennem hende er det jo netop, at hans Sjæl aabner sig ved Kjærlighedens Magt for Alt, hvad der er ædelt og godt; det er hende, der aander Skjønhed ind i hans Hjerte, afsliber hans Raahed og giver hans Villie en forandret Retning; det er hende, der oplukker hans Øie for Lovlighed og Orden, for det sociale Livs Fordele og stiller dem tilskue i et saa smukt Lys ved den Forklarelse, der udstrømmer fra hende selv, at den Carricatur af Staten, der i sidste Akt træder ham imøde, dog ikke ganske kan ødelægge Billedet for ham. Efter min Mening er og bliver det derfor Kjærligheden, der, igjennem den sjælelige Skjønhed som Medium, seirer over Barbaren, gjør ham modtagelig for Culturens fremtidige Indflydelse, men peger blot hen til denne Civilisation, som noget, man vel er berettiget til at ane, men som dog her ligger udenfor Dramaet. Naar derfor Prof. Heiberg i Skildringen af disse philistrøse Spidsborgere seer en Fortjeneste i Digtet, medens den af Andre betragtes som en Mangel, saa finder jeg det meget forklarligt, naar man har forelsket sig i et Værk, der besidder saa meget Skjønt og Fortjenstfuldt som det nærværende, at selv Feilene kunne forekomme En som Fortrin, og det er i al Fald ikke første Gang, at en dygtig og indsigtsfuld Recensent har lagt en Dybde i et Værk, som ikke

tilhører Værket, men som han kun har taget ud af sit eget Indre. Dog, det klinger løierligt af mig — det føler jeg altfor vel — at ville tage Prof. Heiberg i Forsvar, hvor det maaskee er mig selv, der er paa Vildspor, og altsaa mig der trænger til Undskyldning; — men jeg har allerede saa tidt med Taknemmelighed maattet erkjende det Overbevisende i Prof. Heibergs Tale og Skrift, at jeg ogsaa denne Gang med Glæde skal lade mig overbevise af ham, hvis jeg muligen har feilet i min Anskuelse.

Fortsættes.

Red.

Theater-Revue.

Foruden „Ørkenens Søn," der vedbliver at gjøre stormende Lykke, har Theatret bragt en musikalsk Nyhed i Auber's „Kronjuvelerne", der et Par Gange er bleven opført, men neppe vil komme til at fylde Huset. Disse Juveler ere rigtignok ingenlunde ægte, men Forfatter og Componist have uden Tvivl trøstet sig med, at naar Dronningen af Portugal kan være fornøiet med de uægte Stene, bør Publicum ogsaa kunne være det. Texten ville vi helst forbigaae aldeles, da der ikke lader sig sige noget Godt om den, og den andensteds allerede er tilstrækkelig parodieret. Musiken har, som Alt, hvad der kommer fra Auber, naturligviis endeel glandsfulde Punkter, men ovenpaa de gehaltfuldere Operaer, den senere Tid har bragt os, er det intet Under, at den ikke ret vil finde Indpas. Ouverturen er et Sammensurium af de forskjellige Themaer, der forekomme i Operaen, og er et værdigt Sidestykke til Ouverturerne af Lestocq, Broncehesten o. s. v. Derimod er Falskmøntnernes Chor og Ballade meget smukke og blive fortræffeligt udførte. I Duetten mellem Gesualda og Enriquez, der begynder Finalen af første Akt, finde vi en heel Deel gamle Bekjendtere: fornemmelig har domino noir leveret hele Tirader f. Ex. „Farvel Senhor! De reise maa". De forklædte Pillegrimmes Chor er meget charakteristisk og fortræffeligt anbragt; men Scene-Arrangementet er her yderst uheldigt, thi istedenfor at Falskmøntnerne skulde være aldeles formummede i hvide Kapper, der skjule Ansigt og Figur, saaledes som de saakaldte fratelli della misericordia bære dem i de catholske Lande, (hvorved det bliver forklarligt, at de kunne undslippe Faren) komme de frem i Pillegrimskapper, der umuligt kunne dupere selv den usleste Politicommando. Gesualdas Variationer i anden Akt er et Bravourstykke, som Mdm. Stage synger til en høi Grad af Fuldendthed, især er den anden Variation baade piquant i sig selv og lønnende for Sangerinden. Sarabanden, der maaskee er det smukkeste Nr. i hele Operaen, høres altfor svagt; Ovintetten i tredie Akt er, paa det første Motiv nær, smukt componeret. Finalen derimod er fuldkommen afskyelig, og det er ubegribeligt, hvorfra Auber har faaet denne flaue Melodi, der erindrer om Dessauer-Marchen. — Hvad Udførelsen angaaer, da anbefaler den sig ved en høi Grad af Livlighed og Præcision, og de combinerede Nummere og Chorene gaae med en Accuratesse og Raskhed, som vi maaskee ikke før have hørt i nogen Opera. Mdm. Stages Parti fordrer en særdeles uddannet Sangerinde, og det glæder os at kunne sige, at hun løser sin Opgave paa en høist beundringsværdig Maade. Hun kjender sine Kræfter, hun veed altid, hvad hun gjør, og den Sikkerhed, hun selv er i Besiddelse af, meddeler sig til hendes Tilhørere paa en høist velgjørende Maade. — I Mulatten er Hr. Spindler optraadt som Gjest. Om hans Udførelse af Hr. de la Rebeillaires Rolle kunne vi ikke sige andet, end at den ligesaa lidt berettiger til store Forventninger, som den udelukker Formodningen om, at han i et andet Parti, hvor han maaskee bedre kan

finde Leilighed til at vise sine Kræfter, vil kunne præstere noget Fortrinligt.

Paa den italienske Opera har „Montecchi e Capuletti" ikke gjort nogen synderlig Virkning. Librettoen til denne Opera har i Særdeleshed i Italien fundet Componister i Overflod, og det baade udmærkede og slette. De sidste ere glemte, men blandt de første udmærke sig Zingarelli og Vaccai. Zingarelli's Composition var i lang Tid en Mode-Opera og blev iblandt andet ogsaa opført i Wien, hvor Crescentini's: ombra adorata bragte Napoleon Taarer i Øinene. Hans Musik udmærker sig ved en ædel Simpelhed og hører ganske til den gode italienske Skole. Af Vaccai gives endnu bestandig den tredie Akt, der danner en mærkelig Contrast til de tvende første Akter af Bellini. Bellinis Musik er vild og støiende; den mangler rigtignok ikke smukke og i Øret faldende Melodier, men disse vanzires igjen af en temmelig ordinair Instrumentation. Hvad der maa blive Hovedanken imod Bellinis Composition er imidlertid, at den, istedenfor at give Billedet af Romeos og Giuliettas ømme og poetiske Kjærlighed, i Grunden kun repræsenterer Kampen imellem Guelfer og Ghibelliner. Sagtens har det været Bellinis Hensigt herved at ville adskille sig fra sine Forgængere, men den Bane, han er slaaet ind paa, har ført ham paa en Afvei, og Spektaklen af Trommer og Piber, der strax toner os imøde i Ouverturen, giver en Forsmag paa hvad man kan vente af den øvrige Musik. I et tydsk-musikalsk Lexicon findes i en Artikel, hvor Forfatteren ved enkelte Epitheta vil charakterisere de forskjellige Componister: „heiter — Haydn; schøn — Mozart; colossal — Beethoven; miserabel — z. B. Ouverture zu Montecchi und Capuletti von Bellini," og desværre man kan ikke give Manden Uret. — Til Romeos Parti hører, foruden et udmærket Spil, en omfangsrig og kraftig Stemme; den første Fordring tilfredsstiller Md. Forconi fuldkommen, men hendes Stemme mangler den fornødne Kraft f. Ex. i Arien i første Akt og Slutningsmotivet af Finalen i samme Akt; derimod synger hun alle de cantabile Satser henrivende smukt, og i tredie Akt hæver hendes Sang sig næsten til den samme Fuldendthed som Spillet. Signora Sori er ingen Giulietta. Hun mangler alle de nødvendige Egenskaber, og det har sagtens kun været Manglen paa Sangerinder, der har tvunget Direkteuren til at betroe hende et saa vanskeligt Parti. Alle de øvrige Roller ere blot secundaire. Rossi har en Arie og en Duet; Torre og Rocca ere ubetydelige Bipersoner.

Til Benefice for Hr. Stella blev i Tirsdags opført „Lucia di Lammermoor", i hvilken Hr. Stella udførte Edgardo. Det var en vanskelig Opgave, han der havde sat sig, at ville rivalisere med Rossi i et Parti, der ikke kræver nogen Coloratur-Sanger, hvor Alt kommer an paa Følelse og Foredrag, og hvor desuden Rossi's Stemme ved sin eiendommelige Klang og ved de Sympathier, den fremkalder, er vant til at udøve en næsten magisk Kraft over Tilhørernes Hjerter. Stella forcerede sin Stemme altfor meget, og i den første Akt, i Duetten med Lucia, sang han saa stærkt, at man næsten ikke hørte Md. Forconi. Qvartetten, der ellers bliver forlangt da capo, gjorde aldeles ingen Virkning og blev endog ledsaget med enkelte Tegn paa Mishag; men hvad der lykkedes Hr. Stella bedst, var Recitativet i 3die Akt før den store Slutningsarie og Andanten i samme. Beneficianten lønnedes med stort Bifald og blev fremkaldt efter Stykket. Md. Forconi var denne Aften vel ved Stemme og sang sit Parti udmærket godt,

hvad der derimod ikke var Tilfældet med Paltrinieri, der gjerne kunde oeconomisere en Smule med sine lange fortissimo udtrukne Toner, hvorved hans Arier paa en utilbørlig Maade forlænges.

Madame Fink-Lohr. — Uagtet de saakaldte Aftenunderholdninger ere forviste fra Scenen, har dog denne Sangerindes Ophold her i Byen fremkaldt endeel Forestillinger, der meer eller mindre have havt samme Charakteer, idet man har opført muntre Smaastykker, blandede med Sang og Orchestermusik, der i det Hele have givet fuldt Huus og frembragt en behagelig Virkning. Md. Fink-Lohrs. Stemme er Mezzo-Sopran, d. v. s. den har været, thi den er allerede passeret, og kun les beaux restes ere endnu tilbage; men Methoden er fortræffelig, og hvorledes man skal synge mezza-voce, i Ordets egentlige og uegentlige Betydning, det har hun viist os. Hendes Coloraturer, Triller o. s. v. ere ypperligt uddannede, og, med Undtagelse af Md. Bishop, troe vi ikke, at der i de sidste Aar hos os har produceret sig en bedre Sangerinde. Som Romance-Sangerinde er det dog, at hun fornemmelig har vundet Publicums Bifald, og hendes saavel i mimisk som i musikask Henseende ypperlige Udførelse af „Ta dot" hører til det Første i sit Slags. —

Ved disse scenisk-musikalske Forestillinger har ogsaa vort fortræffelige Orchester havt Leilighed til at vise, hvad det under en dygtig Anførsel er istand til at præstere, og Ouverturerne til Oberon og Lulu, samt Gades „Efterklang af Ossian" have flere Gange henrevet Publicum til Begeistring. Den sidste Ouverture er hverken støiende eller brillant (i dette Ords misbrugte Betydning) og har heller ikke denne Pathos, der f. Ex. udmærker den ovennævnte Kuhlauske; men der er i den en ganske eiendommelig Tone, en Klang fra Høilandene, om vi saa maae sige, der hos Enhver, der er fortrolig med Ossian, gjør det utvivlsomt, at den unge Componist, idet han ligesom lader os see Aanderne svæve hen over Heden i klar Middagsglands, her har truffet det Rette. Instrumentationen er fortræffelig, og Sordinerne give et ganske eiendommeligt Colorit.

Adam Müller. I et tidligere Nummer have vi meddeelt den Efterretning, at Kunstacademiet har agreeret denne talentfulde Kunstner for hans store Maleri, „Christus, der inspirerer de fire Evangelister." Academiet har nu opgivet Hr. Müller som Sujet for et Receptionsstykke „Synderinden for Christi Fødder" efter Lucas, 7de Cap. 44de Vers.

Brodet, som blev til Roser.

En Metamorphose i Ord.

At Himlens Herre i sin Stjernebo
Staaer, i at metamorphosere,
Langt over mig og mange Flere,
Vil I, som fromme Christne, sagtens troe.
Tænk paa Cadetten i Brienne
(„Den lille Corporal" hvem Alle kjende)
Mon han ei først en Keiserthrone vandt,
Og døde dog tilsidst som Arrestant?
Nu Carl den 10de, med sine Ordonnancer,
Mon han ei ned fra Thronen dandser,
Og, skjøndt han havde Frankrigs Land i Eie,
Maa dog tilsidst i Böhmen boe tilleie?
Ja saare meget kan der hænde;
Og, som et klart Beviis derpaa
Vil jeg fortælle — hvis jeg maa —
En lille smuk catholsk Legonde.

I Florenz var engang en Hungersnød;
Thi overalt, saavidt man kunde skue,
Henvisned Straaet under Solens Lue,
Mens Riig og Arm anraabte Gud om Brød.

Da gik en Morgenstund en lille Glut
Paa otte Aar ud fra en pragtfuld Bolig,
Og listed sig (thi hendes rige Fader
Var En af dem, hvis Haand sig ei oplader)
Med Kurven, fuld af sammensparet Brød,
Til Nabohusets Børn, som lede Nød.

Da staaer uventet der den strænge Mand.
„Hvad har Du i din Kurv?" udbrøler han,
Og Frygten knap den lille Glut tillader
At hvidske: „Roser, Fader!"
„Luk op, og lad mig see!" I Angst den Lille
Oplader Kurven, medens Taarer trille,
Og seer forundret, at det sorte Brød
Er nu en Rosenbusk, saa hvid og rød.

Da gik den haarde Mand.
I sin Betutten
Staaer ene, tankefuld nu Glutten,
Som, da han gik, strax aabner atter
Den skjæbnesvangre Kurv; men henrykt seer
Den haarde Riigmands elskelige Datter,
At det er Brød, og ikke Roser meer.

Glad iler hun til Hytten med sit Brød,
Og Kurven lindrer de Betrængtes Nød!
Da de er' mætte, iler hun afsted,
Men hvor hun gaaer, er Himlens Engel med.

S. M.

Mario di Candia.

Paa en smuk Sommeraften i Aaret 1836 holdt endeel unge Officerer i Nizza et Afskedsgilde for en af deres Kammerater. Den varme, sydlige Viin og den deilige italienske Himmel oplivede Gemytterne; man drak, skjemtede og lo, og den unge Jægerofficeer, der næste Morgen skulde reise til Paris, sang med en sjelden klar Stemme, med Udtryk og Følelse, men uden synderlig Skole, den ene glimrende Bravourarie efter den anden, snart af Anna Bolena og snart af Puritanerne, der netop dengang var i Moden. Hans Venner kunde ikke blive kjed af at høre ham, og den unge Officeer blev ligesaa lidt kjed af at synge; under Sang og Lystighed gik Som-

mernatten hen, og under Sang og Lystighed satte han sig paa Postvognen, der skulde bringe ham en uvis Fremtid imøde.

Den unge Jægerofficeers Navn var Mario di Candia. Han var født 1816 i Cagliari af en grevelig piemontesisk Familie. Hans Fader, en hæderlig General, beklædte en høi Charge ved Hoffet i Turin og havde tidligere været Gouverneur i Genua og Nizza. Under disse Auspicier var det naturligt, at Sønnen ogsaa blev opdragen til Militairstanden, og det var let at formode, at hvis han nogensinde skulde opnaae nogen Berømmelse i Verden, maatte det blive som Kriger. Mario fik ogsaa tidligt en Plads i det kongelige Academi i Turin mellem de adelige Pager, og her deelte han sin Tid mellem Underviisning i Mathematik og Historie, Sang og Musik, der lige fra den tidligste Barndom henrev ham meer end alt Andet; endelig forlod han Militairskolen som en temmelig daarlig Musiker, men som en særdeles god Officeer, hvad der for Øieblikket syntes at være Hovedsagen.

Indtil nu havde Mario ikke bekymret sig synderlig om sin Stemme. Han havde sunget friskvæk, snart i den frie Luft og snart i den tykkeste Tobaksdamp, uden at det nogensinde faldt ham ind, at han kunde skade dens Sølvklang. Men da han kom til sit Regiment, overraskede disse Toner alle hans Kammerater, og de fik ham snart til at troe, at han kunde gjøre noget bedre i Verden end trække paa Vagt, gaae til Parade, ryge Tobak o. s. v., disse banale Fornøielser for Officeerstanden, der ere eens overalt saavel hos os som under Italiens skjønne Himmel. Efter sine Venners Raad gav han sig til at dyrke Sangen ganske alvorlig, hans Stemme udviklede bestandig nye Fortrin, — og han behøvede ikke mange Overtalelser for at følge sit Kald og begive sig paa Veien til Paris.

Ved sin Ankomst til Paris lod han sig strax høre af de første Kunstkjendere i nogle enkelte Soireer; Rygtet om hans sjeldne Stemme udbredte sig hurtigt, og Administrationen for den store Opera greb med Begjerlighed Leiligheden til at drage ham til sig, saameget mere som Nourrit havde bestemt sig til at forlade den, og det endnu var uvist, hvorvidt det vilde lykkes Duprez, trods hans store Talent, at beseire de Partier, der havde dannet sig imod ham. Man gjorde Mario de betydeligste Tilbud, og efter lang Betænkning besluttede han sig endelig til at sige Militairstanden et bestandigt Farvel, til Trods for hans Families Indsigelse og alle de Forestillinger, der bleve gjorte ham af selve Kongen af Sardinien.

Fra dette Øieblik af begynder hans egentlige musikalske Uddannelse. I ni Maaneder arbeidede han utrættelig paa at uddanne sin Stemme, bekæmpe sin naturlige Frygtsomhed og overvinde de Vanskeligheder, som hans italienske Udtale af det Franske lagde i Veien for hans Fremtrædelse paa Scenen. Under Michelots Veiledning erhvervede han sig med Lethed denne Sikkerhed, Smagfuldhed og Lethed i Foredraget, der hos en Sanger saa uendelig forhøier Stemmens Skjønhed; medens paa samme Tid Pouchard søgte at uddanne ham som dramatisk Sanger, og han har i ham havt en af sine heldigste Elever.

Midt under disse hæderlige Bestræbelser for at uddanne sig til sit Kald, indtraf der

en Begivenhed, der nær havde tilintetgjort Marios Fremtid. Hans skjønne Stemme, hvormed han saa tidt havde leget, der saa ofte i hans Venners Drikkelag havde overdøvet deres vilde Raab, denne Stemme, som hverken den fugtige Athmosphære fra Havet eller Tobaksdampen tidligere havde kunnet skade, den syntes paa engang at ville bukke under for disse Anstrengelser; han blev angreben af en heftig Strubebetændelse, der forhalede hans Debut og gjorde det tvivlsomt, hvorledes Udfaldet vilde blive. Først efter lang Hvile og den omhyggeligste Pleie fik han endelig sin Stemme tilbage i dens fulde Omfang og Friskhed, — og han optraadte nu første Gang i Robert le Diable med et Bifald, der hører til Sjeldenhederne i Paris. Man beundrede hans bløde, klangfulde Tenor, hans udmærkede Methode, hans sjælfulde Spil, hans smukke Ansigt og Figur — og hans fornemme Fødsel, den Kamp, han havde havt at bestaae med sin Familie, og endelig hans nylig overstandne Sygdom kastede endnu en vis Nimbus over hele hans Fremtræden og gjorde den beskedne, frygtsomme Sanger i lang Tid til en interessant Conversationsgjenstand i Saloner og Soireer. Han er senere gaaet over til den italienske Opera, hvor han, under Rubinis Fraværelse, har udført dennes Partier i Lucia, Sonambula og Puritanerne. Efter Udførelsen af sit Parti i Linda di Chamouny er han — som vi allerede tidligere i dette Blad have omtalt — bleven Parisernes Yndling, og ved Grisis Protection vil det snart lykkes ham at beherske den italienske Opera ganske, saameget mere som der neppe længer er Haab om, at Rubini nogensinde optræder mere.

Den hvide Rosenbusk.

Et jydsk Folkesagn.

I en lille Bondeby ikke langt fra den store Hede hændte sig for mange, mange Aar siden den Historie, som jeg her vil berette.

Præsten der i Byen, en gudfrygtig og streng retfærdig Mand, havde mistet sin kjære unge Hustru, efterat hun havde skjenket ham en Søn. Dette Barn var nu hans eneste Glæde, og naar han derfor om Søndagen vendte hjem fra Kirken, tog han strax sin lille Dreng paa Armen og legede ofte med ham i flere Timer.

En smuk ung Pige med friske nødbrune Kinder og blanke Øine passede Barnet med al Omhu og Kjærlighed. Men Folkene i Bondebyen rystede tidt paa Hovedet, naar de saae Pigen gaae alene omkring med den Lille, thi man vidste om hende, at hun fra Fødselen af maatte være en Taterqvinde, og for dette Slags Folk bar Menigmand stor Frygt. Som et lille Barn paa fem eller sex Aar var hun kommen vandrende alene der til Byen, kort efter at en stor Bande Zigeunere havde tigget og plyndret i Omegnen. Hun talte et uforstaaeligt Sprog, og man kunde derfor af hende selv Intet erfare, men man formodede, at hun var bleven adskilt fra sit Selskab, og nu forgjeves søgte efter det. Bønderne vilde nødig modtage hende hos dem, men bragte hende til Præsten, der strax, da han hørte, hvorledes Sagen forholdt sig, besluttede at beholde hende hos sig.

I den første Tid teede Pigen sig som det fangne Vildt, hun skyede at være blandt

Folk, forputtede sig i Stalde og Udhuse og gjorde flere Gange Forsøg paa at løbe bort.

Men da Præsten behandlede hende med Godhed, blev hun med hver Dag stadigere og mere taalmodig, og da han nogle Aar efter giftede sig med en from Hustru, som var saare venlig mod den forladte lille Pige, saa viste denne sig ogsaa meget taknemmelig og var lydig, føielig og trofast i at opfylde Alt, hvad der blev hende paalagt, hvorfor hun var afholdt af det hele Huus.

Da Pigen vorte til, underviste Præsten hende med al Flid i den christelige Lære; hun sad ærbar og stille og lyttede til hans Ord og svarede forstandigt paa hans Spørgsmaal. Det varede derfor ei længe, før han holdt hende værdig til ved den hellige Daab at optages i det christne Samfund.

En høi Festdag, da den største Deel af Menigheden var forsamlet i Kirken, traadte Præstekonen ind med det fremmede Barn ved Haanden. Med langsomme Skridt gik de op mod Alteret, hvor Præsten ventede paa dem. Han overhørte nu Pigen i de vigtigste Hovedlærdomme, og da hun meget vel gjorde Rede for Alt og viste, at hun havde forstaaet, hvad han havde lært hende, saa modtog han Løftet af hende og fuldendte nu den hellige Daab. Med Andagt knælede Pigen ned, fremsagde en Bøn til Gud og takkede ham, fordi hun var ledet fra Mørket paa den rette Vei. Menigheden undredes meget over Pigens stille Væsen; hun var nu næsten voxen og lignede kun lidet det vilde ustyrlige Barn, der først havde viist sig for dem, og kun af den brune Hud og de mørke tindrende Øine kunde man endnu see, at hun var en Taterqvinde. Mange betragtede hende dog med mistænkelige Øiekast, de kunde ikke ret faae i Hovedet, at det forløbne Taterbarn nu var blevet en christen Pige, og de meente, at den Tid vel maatte komme, da Præsten dyrt vilde betale sin Godhed.

Ikke længe efter Pigens Daab skete det, at Præstekonen kom i Barselseng og fødte en Dreng, men da Barnet første Gang drog Aande, drog Moderen det sidste Suk.

Pigen var i Begyndelsen ganske ustyrlig af Sorg, hun laae hele Dage ude paa den kolde Grav og græd og klagede sig, saa det var en Ynk at høre paa. Men Præsten, der dog selv var meget sorrigfuld, tog hende for sig og foreholdt hende, at det var en stor Synd at trodse mod Herrens Villie, og at hun med Kjærlighed og Tillid maatte taale den Smerte, som han sendte hende.

Hun blev nu atter stille, men vilde intet andet foretage sig end at passe den lille moderløse Dreng. Hun malkede selv den bedste Ko paa Præstens Mark, og gjennem et huult Straa lod hun Barnet suge Melken til sig; saaledes sagde hun, at hun engang i sin Barndom havde seet en Qvinde bære sig ad med et Barn, som Moderen var død bort fra.

Drengen trivedes godt og voxte til Faderens Glæde, men Ingen fik Lov at passe ham uden den brune Pige; naar nogen Anden tog fat paa ham, skreg han høit af Angst og strakte de smaa Arme efter sin lille Fostermoder, der strax kjærligt tog ham i sin Favn og kjælede for ham.

Da den lille Dreng vel kunde være et Par Aarstid gammel, hørte man igjen tale om, at en Taterbande, var seet der i Egnen. Hyppige Tyverier og Indbrud skete overalt i

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

MARIO DE CANDIA.

Bondebyen, og den røde Hane galede paa flere ensomt liggende Huse.

Den brune Pige, saaledes kaldtes hun næsten altid, var vant til at gjøre lange Vandringer med sin lille Pleiesøn, enten ud paa Heden, eller langs med en Række af store Lyngbakker, som almindelig kaldtes Taterbjergene. Af tynde Vidier havde hun flettet en Kurv, hvori hun bar Drengen, naar han ikke længere kunde følge hende tilfods. Naar hun nu bøiede den ranke Skabning lidt forover for at bære Drengen, der med sine røde Kinder, lysegule Haar og klare blaae Øine var saa sælsom forskjellig fra Pigen med det sydlige Aasyn, da stod den ensomme Vandrer stille og stirrede længe efter dette underlige Syn. Ogsaa nu fortsatte hun disse Udvandringer, men nogle Gange kom hun meget nedslagen hjem, søgte Ensomhed og talede kun lidet, og tilsidst gik hun ei meer saa langt ud, men holdt sig i Haven eller nær ved Huset. Folk i Bondebyen, hviskede nu meget om, at man havde seet hende have Samfærsel med de omvankende Tatere, og noget herom kom vel ogsaa Præsten for Øre, men han lyttede ikke til denne onde Tale, thi han holdt meget af Pigen og havde fuld Tiltro til hende.

Men det hændte sig en Dag, da hun var gaaet ned i Haven med Barnet, at man pludselig hørte et gjennemtrængende Jammerskrig, som af et Menneske, der var i den yderste Nød; man gjenkjendte snart, at det var Pigens Stemme, og Præsten med flere af sine Folk ilede til for at hjelpe hende. Men det Syn, de nu saae, var værre, end Nogen kan tænke det. Den skjønne lille Dreng, nylig saa frisk og blomstrende, laa myrdet i Pigens Arme; af et dybt Knivstik i hans Bryst flød Blodet ned i røde Strømme, og med vilde Blikke stirrede Pigen paa Præsten og hans Folk. Den ulykkelige Fader, der nu havde mistet al sin Glæde, kastede sig grædende over Drengens blodige Liig, han vilde tage Barnet ud af Pigens Arme, men hun holdt fast paa det. og knugede det krampagtigt til sit Bryst, Hun mælede ikke et Ord, med udstødte kun nu og da et jamrende Suk. „Morderske!" lød det fra alle Munde; kun Præsten kunde ikke fatte en saadan Tanke. Barnet blev med Magt revet ud af Pigens Arme, og hurtig sendte man Bud efter Rettens Folk.

Da disse Dagen efter kom til Præstens Bolig, blev Pigen strax ført frem for at berette, hvorledes Mordet var tilgaaet. Men hun benegtede at ville angive Morderen. „Altsaa har Du selv myrdet det uskyldige Barn," sagde Dommeren til hende, „svar os Pige! det nytter Dig kun lidet, at Du vil bedrage os, vi skal nok faae Sandheden ud af Dig." „Jeg er uskyldig," svarede Pigen med fast Stemme. De adspurgte hende nu paa mange forskjellige Maader, søgte ad mange Omveie at naae til Maalet; men det eneste Svar, hun gav dem, var, at hun ikke havde myrdet Drengen, og at hun ikke kunde sige, hvem der havde gjort det. Den ulykkelige Fader tog hende nu selv for sig, han talte til hende baade Godt og Ondt, men hun svarede ham ikke et Ord, hun stirrede ham ind i Øinene og kastede sig for hans Fødder i vild Fortvivlelse. „Ingen Anden end hun har myrdet Barnet," raabte Flere i Forsamlingen, „seè! Samvittigheden slaaer hende, naar hun seer Drengens Fader."

Man greb til det sidste Middel for at

bringe den forhærdede Synderinde til Bekjendelse. Det lille Barn blev iført en hvid Dragt og lagt i den samme Kurv, hvori hun saa ofte havde baaret det, Brystet var blottet, og det dybe Saar stod aabent og krævede Hevn over Morderen.

Dommeren tog Pigen ved Haanden, han førte hende i dyb Taushed hen til det lille Liig, lod hende i nogle Dieblikke uforstyrret betragte det og tiltalte hende derpaa saaledes: „Syndens Datter, hvem Herren engang tilgive! — vover Du endnu at gjentage Løgnen, nu da Du staaer lige over for den, hvis Sjæl i salig Fred er hos ham, der ogsaa veier din Skjebne i sin Haand, vover Du at sværge ved den treenige Gud, ved dit eget syndige Legeme og Sjæl, at Du er fri for denne Misgjerning?"

Pigen knælede ned foran Barnets Liig, hendes Læber bevægede sig i en stille Bøn, derpaa reiste hun sig med Kraft, kyssede Barnets blodige Bryst og sagde med fast Stemme:

„Ved den Gud, som I selv har lært mig at kjende, ved mit Haab om engang at blive salig, ja ved min Kjærlighed til dette Barn: jeg er uskyldig!" „Og hvo er da den Skyldige?" spurgte Dommeren. „Det kan jeg hverken sige Eder eller nogen Anden," var Pigens uforanderlige Svar.

Den dybt nedbøiede Fader, der under dette hele Optrin bleg og skjælvende havde heldet sig over Sønnens Liig og vædet det med sine Taarer, tog nu Pigen ved Haanden og sagde til Dommeren: „Hun maa være uskyldig, lad mig beholde hende hos mig, og rører hende ikke!" Men man agtede kun lidet paa denne Bøn. „Den Meenederske, den Morderske! kast hende i Fængsel! En Taterskes Eed er for intet at regne, de Folk staae i Pagt med den Onde selv," disse Raab løde fra alle Sider, og med Magt slæbte man den Ulykkelige bort. Hun blev kastet i et mørkt og fugtigt Fængsel, hvor hun led stor Mangel og Elendighed, men med Rolighed fandt hun sig i Alt, og ingen Klage lød fra hendes Læber.

Da alle Undersøgelser angaaende Mordet vare frugtesløse, blev Pigen dømt som skyldig.

Aaret, efter at hun havde forladt Præstens Huus, blev hun, omringet af en tæt Menneskemasse, ført op paa en Høi, hvor der var Rettersted for Taterne. Disse bleve nemlig ringeagtede saa meget, at de bleve henrettede paa et andet Sted end andre Forbrydere. Hvo, der før havde seet hende, havde neppe gjenkjendt hende i denne hendes Fornedrelsestilstand; den friske brune Kind var guul og indfalden, Diet laa i en dyb Hule, og det sorte Haar var blevet askegraat. Med rolige Skridt steg hun op ad Høien, knælede ned og fremsagde en kort Bøn, derpaa hævede hun sin slanke Skabning høit i Veiret, saae ud over den forsamlede Mængde og sagde med høi og klar Stemme: „Endnu engang skulle I høre det, jeg døer uskyldig, jeg har ikke myrdet min Herres Barn." Derpaa bøiede hun Hovedet ned, og det faldt for Bøddelens Øxe.

Med langsomme Skridt og nedslagne Blikke gik Folkemængden ned ad Høien, den Ene talede ikke til den Anden, men stille søgte Enhver sit Hjem.

Paa Præstens Anmodning blev Pigen begravet tæt uden for den samme Kirke, hvori

hun saa ofte med hellig Andagt havde opløftet sin Tanke til Gud.

Da Foraaret kom, voxede en grøn Busk op af den tause Grav, og nogle Maaneder efter stod den fuld af hvide Roser. De kaade Drenge reve Blomsterne af den og traadte den med Fødder, men det næste Foraar kom den dog igjen, og hvor stærkt og ofte den end blev mishandlet, saa stod den der dog hver Sommer og var fuldere med Roser end nogen anden Busk i den hele By. Tilsidst lode de Træet staae og rørte det ikke mere, men de gamle Qvinder meente, at det vel ikke stod saa rigtigt til med Pigens Endeligt, og naar Præsten gik til Kirke, og han saae de deilige hvide Roser, da glimtede han med Øinene for at skjule en ubuden Taare.

Mange Aar efter Pigens Død, da Præsten var en hvidhaaret Olding, blev en Mand omgiven af Vagt ført gjennem Bondebyen. Det var en Tater, der havde begaaet store Ugjerninger, og som nu tilsidst var bleven fangen. Veien førte tæt forbi Kirkemuren, og det hvide Rosentræ paa Pigens Grav stod i fuld Flor. „Der,“ raabte en opløben Bondeknøs til Synderen, „ligger kanskee en god Bekjendt eller Slægtning af Ham; det var den Taterske, der dræbte Præstens eneste Barn.“ „Du lyver,“ svarede Tateren, „thi Ingen af Eder vilde have smykket det fremmede Barns Grav med friske Blomster.“ „Det Rosentræ er ei plantet af nogen Menneskehaand,“ svarede en gammel Qvinde, der bøiede sig over sin Stok, „og dersom Urter og Blomster kan vidne, saa er Pigen død uden Synd.“

Ved disse Ord stirrede Tateren om sig med vilde Blikke, og hans hele Legeme skjælvede voldsomt. „Er Præsten, som mistede Drengen, endnu ilive, saa før mig til ham!“ sagde han til Vagten, som omringede ham, „jeg har noget af Vigtighed at aabenbare for ham.“ Vagten opfyldte hans Begjæring og førte ham derhen, hvor han ønskede.

„Havde I ikke“ — saaledes tiltalte Tateren den gamle Præst — „for mange Aar siden en Pige i Eders Tjeneste, som var af vort Folkeslag?“

„Du taler Sandhed,“ var Præstens Svar.

„Og I have skilt hende ved hendes Frihed, indespærret hende i Eders Fængsler og tilsidst henrettet hende, fordi I troede hende skyldig i Mord?“ — „Destoværre ja,“ lød Svaret. — „I have ombragt en Uskyldig,“ vedblev Tateren, og hans Øine gnistrede af Vrede, „jeg har dræbt dit Barn, Du gamle Mand, jeg, og ikke hun.“

„Jeg traf hende bag Lyngbakkerne med din Dreng paa Ryggen, jeg kjendte, at hun var en af vore Egne, den lette Fod nedtraadte ikke et Græsstraa, det skye Blik lignede Hindens i Skoven, og paa dette Blik kjendte jeg, at hun kom fra os. Hun var skjøn, skjønnere end nogen Qvinde, som jeg før havde seet, og mit Hjerte fattede Kjærlighed til hende. For hendes Skyld legede jeg med din Søn, jeg skar Fløiter til ham af den grønne Piil, gav ham Vibens plettede Æg at spise, og jeg klattrede med ham i de høie Træer og viste ham de skaldede Unger i Fuglenes Reder. Pigen holdt af mig, det saae jeg snart, hun opsøgte mig i mit Skjul, og hun blev hver Dag længere hos mig. „Flygt med mig!“ sagde jeg en Dag til hende, „bliv fri, og gaa ikke som et Trældyr her blandt vore værste Fjender!“

Men hun græd og kyssede Barnet, og hun sagde nu, at hun aldrig forlod Drengen, thi hun havde lovet sin Gud at være Moder for ham. Jeg bad hende med de hedeste Bønner, jeg tiltalte hende med de haardeste, Trudsler, men hun var af vort Blod og holdt derfor fast ved sit Ord.

Tilsidst kom hun ikke mere ud til mig, jeg søgte hende overalt, jeg kaldte paa hende bag de ensomme Bakker, thi jeg led ikke Livet uden hende. Men Alt var forgjeves. Da vovede jeg mig nær din Have, jeg hørte hende synge for den Lille, og med et Spring var jeg over Hegnet og stod foran hende. Drengen kjendte mig og strakte Armene mod mig, men hun vilde løbe fra mig, da hun blev mig vaer; jeg holdt hende fast, jeg bad hende forlade Drengen, lægge ham i Græsset og følge mig, men Alt var forgjeves. Da greb jeg min Kniv og stak den dybt ind i Drengens Hjerte. „Elsker Du ham mere end mig, saa farvel! nu har Du Intet at elske." Her har I den sande Fortælling, nu kan I see hvad I har gjort." Medens Tateren fortalte denne Begivenhed, stod han rolig foran Præsten og betragtede ham med en trodsig Mine, men da han havde endt, kastede han sig med vilde Hyl ned paa Gulvet, og med Magt blev han slæbt bort for snart at lide sin fortjente Straf.

Fra den Tid af opsamlede Qvinderne de nedfaldne Blade af den hvide Rose paa Pigens Grav, og naar deres Børn vare syge, lagde de Bladene paa det daarlige Sted, og al Smerte var strax forsvunden.

Adrian Prower.

I Aaret 1608 fødtes i Harlem et sjeldent Malergeni, Adrian Brower, som har gjort sig lige bekjendt ved sin Pensel og lystige Levemaade. Hans Fader, som kun var Tapetmaler og fattig, kunde ikke give ham nogen omhyggelig Opdragelse. Af ham lærte Adrian kun efter Datids Mode at male Blomster og Fugle paa Huer og Hovedtøier, hvilke Moderen dernæst solgte for ringe Priis for ikke at døe af Sult. Ved dette maadelige Erhverv traf hende engang Frants Hols, en duelig, men meget gjerrig Maler, og spurgte, om hun havde forfærdiget hine Blomster. „Ak nei!" svarede den gode Gamle, „de ere af min Søn Adrian, som gjerne vilde lære at gjøre det bedre, naar vi kun havde Raad dertil." „Han røber gode Anlæg, vedblev Hols; betroe ham til mig, jeg vil give ham Underviisning, Logis, Kost og Klæder. Vil han være flittig, kunne I om tre Aar have en god Støtte i ham." Dette Forslag blev af Forældrene modtaget med Glæde.

Den lille Adrian betræder altsaa fuld af Iver sin nye Løbebane. At rive Farver og udbrede dem paa Paletterne, at udvaske Pensler og især kopiere Mesternes Værker med omhyggelig Nøiagtighed ere hans Beskæftigelser. Men snart forsøger hans Geni sig i en høiere Flugt: han componerer selv og det med saadant Held, at hans Lærer forbauses. Hans Maneer er fri for al Efterlignen, den er hans egen, han bliver selv Original,

og det andet Aar gaaer neppe til Ende, før Mesteren seer sig overgaaet af sin Elev. Nu vaagner hans Misundelse og Havesyge, men den sidste beholder Overhaand, og, for paa bedste Maade at benytte det tredie Aar, bliver den opvakte Discipel indespærret paa et Tagkammer og der med største Strenghed holdt til at levere Arbeider, som Herren dernæst sælger under sit eget Navn for betydelige Summer. Adrian, kjed af sit Fangenskab, den slette Kost og endnu slettere Behandling, gjør Alt, hvad der staaer i hans Magt, for at undflye. To Forsøg slaae feil og gjøre hans Bevogter kun endnu mere ondskabsfuld. Endelig opdager Fangen en Morgen, at man i et Nabohuus er i Færd med at heise nogle Knipper Hø op paa et Loft, til hvilket han kunde komme over Taget. Dette var vel et farligt Foretagende, men hvad vover man ikke for Friheden. Adrian tager Mod til sig, klattrer ud af Vinduet, balancerer paa Tagrenden indtil den nærmeste Loftsluge, griber Touget, lader sig glide ned derved og staaer pludseligt iblandt de forskrækkede Arbeidere, som løbe deres Vei og saaledes selv lette hans Flugt.

Uden at see sig om flygter han ud af Harlems Mure; uden at medbringe Andet end sin Kunst ankommer han træt og hungrig til Amsterdam. Et af de første Huse, som falde ham i Øinene, er en Kunsthandel. Paa Døren seer han to vakkre Malerier udhængte til Salg. Han gaaer nærmere, betragter dem, gjenkjender dem og spørger om Prisen. Forbauset over den store Fordring siger han til Kunsthandleren: „Veed De ogsaa af hvilken Maler de ere?" „Ganske vist, af Frants Hols." „Skudt forbi! De ere af mig, Adrian Brower." Kjøbmanden smilede vantro. Adrian lover at male ham lignende, naar han vil tage ham til sig og forsyne ham med alt Nødvendigt.

Akkorden er snart sluttet. Ligesaa snart glemmer Adrian den overstaaede Nød, lader det smage sig fortræffeligt hos sin nye Vert og fuldender i faa Dage to geniale Stykker, af hvilke det ene forestiller de tolv Maaneder, og det andet de fem Sandser. Det første overlader han Kjøbmanden, det andet beder han ham udstille til Salg. Ikke længe efter melder sig en Liebhaber dertil, og den fattige Adrian var just i Begreb med at lade det gaae for en lav Priis, da en Mand af ædel Holdning, som var Vidne til Handelen, med Uvillie raabte: „Det er for lidt for et saadant Talent! Jeg byder Forfatteren hundrede Dukater og mit Venskab oven i Kjøbet!" „Deres Venskab?" spørger Adrian med funklende Øine. „Ja! her ere Pengene, og her min Haand! Jeg er Rubens! Slaa til!" — „Rubens!" stammede Adrian med glad Forbauselse. — „Nu ja den Samme, som ogsaa fusker lidt i Deres Kunst. Pak Deres Sager sammen og kom snart bagefter. Gud være med Dem!"

Adrian erfarede nu af sin Vert, at Rubens som Gesandt stod i største Anseelse, og at en saadan Protektor kunde lægge Grunden til hans Lykke for stedse. Men Adrian har ingen Sands for den Lykke, som betales med Underdanighed. Fri og uafhængig vil han leve og døe. Dette erklærer han Rubens, og denne tænker ædelt nok til ikke derfor at unddrage det unge Bruushoved sin Velvillie. Adrian kommer sjæleglad tilbage til sin Malerihandler og kaster sig nu over sine hundrede Dukater. Saa mange Penge havde han endnu

aldrig seet samlede, end sige selv eiet. Han tæller og tæller om igjen, synger, dandser, leer og viser en Glædedrukkens hele Overgivenhed. Han vil arbeide, men kan ikke: hvad han saa tager fat paa, er ham modbydeligt, og hans Blik ere ufravendt rettede paa Pungen med de hundrede Dukater. „Ih saa gid Pokker havde Jer!" raaber han pludseligt; „bort med det Mammon, naar det ikke duer til Andet end til at berøve mig min Arbeidslyst! Hvorledes skal jeg igjen blive af med det? — Jeg har det!" — Nu beder han sin Vert komme til sig. „Dem, brave Mand," siger han til ham, „har jeg at takke for denne Sum og, hvad der endnu er mere, den store Rubens's Gunst. De maa hjælpe mig at fortære Pengene i al Hast, for at jeg igjen kan arbeide med Rolighed. Halvtredsindstyve Dukater sende vi mine Forældre — de ville gjøre store Øine! — de andre halvtredsindstyve ville vi sætte overstyr!" Han holdt Ord. I to Dage vare de fortærede til den sidste Skilling, og Adrian sad igjen ved sit Staffeli.

Rubens forsømte, sit Løfte tro, ingen Leilighed til at tjene sin Klient. Han forestillede ham for Hertugen af Aremberg, denne Kunstens mægtige Velynder, som ogsaa afkjøbte ham mange Arbeider og bidrog til hans Berømmelses videre Udbredelse.

Sin tiltagende Velstand betragtede og benyttede Adrian kun som et Middel til at understøtte sine Forældre, som han lod flytte til sig til Amsterdam. Da hans Fader, som holdt meget paa ydre Anstand, saae ham dagligt omgaaes med de Rigeste og Fornemste, sagde han til ham: „Min hjertenskjære Søn Adrian! Jeg seer, at Du følger den gode Lære: en Nar sin hele Levetid den bliver, hvem Qvinder ei og Viin og Sang opliver! Nu i Herrens Navn, jeg har ikke Noget derimod. Men hvorfor er Du altid saa ligegyldig med Din Klædedragt? Du gaaer slettere klædt end den ringeste af dine Kunstbrødre. Sømmer det sig for en Kunstner, som har Omgang med Gesandter, Grever og Fyrster? — Tro mig, min Søn! Talentet gjør ikke alene Sagen klar: Klæder skabe ogsaa Folk. Du har just en herlig Anledning til ret siirligt at udstaffere Dig. Din Vert skal have Bryllup, og vi ere indbudne dertil. Vil Du gaae derhen i dine tilsmudsede Klæder?" — „Nei, Fader! jeg vil lyde Eders Raad og pynte mig; men pas paa: i den nye Klædning mister jeg det Halve af min Munterhed."

Paa Bryllupsdagen kom han ogsaa virkeligt i en kostbar Livkjole af kirsebærrødt Fløiel, Ærmerne besatte med Brüsseler-Kniplinger og Kraven ligeledes af fine Kniplinger; fra Hatten vaier en hvid Strudsfjer, Silkestrømperne ere gjennemvirkede med Guldsvikler, og paa Snabelskoene funklede Rosetter af gode Stene. De Gamle tilsmile velbehageligt den stadselige Søn, og alle Bryllupsgjæsterne overøse ham med Roes og Beundring. Men, da han mærker, at hans Venner modtage ham med skye Miner, da han seer, at man omgaaes ham mere tilbageholdende og høfligere end ellers, at man endog giver ham en mere udmærket Plads ved Bordet, da overmander hans Utaalmodighed ham: han river en Skaal med en fed Sauce i til sig, helder den over sin hele Dragt og raaber leende: „Har Du nu nok, Kjole? Da man viser Dig saamegen Ære, er det ogsaa billigt, at man trakterer Dig med den bedste Ret! —

Lystigt, mine Venner! nu ere vi igjen lige. Lad os klinke: Brudeparret leve!" Og fra dette Dieblik var og blev han den Gamle.

De Uroligheder, som kort efter udbrøde i Nederlandene, forringede hans Fortjeneste i Amsterdam saa meget, at han saae sig nødt til at forlade denne By og drage til Antverpen. Men ligegyldig som sædvanligt glemte han at forsyne sig med Pas og Anbefalingsbreve. Han blev greben og som Spion sat i Citadellet. Imellem Fangerne træffer han heldigviis Hertugen af Aremberg. Uden først at forespørge sig, hvorledes og hvorfor han var kommen her, løber han hen til ham, tager ham tilside og siger sagte og hurtigt til ham: „Jeg beder kun for Alt i Verden at skaffe mig Lærred, Farver og Pensler! See engang paa vore fire Bevogtere, som sidde derhenne ved Døren og spille Kort! Det er de prægtigste Karrikaturer, som ere forekomne mig i mit hele Liv; jeg maa male dem, ellers døer jeg af Kummer!" — Hertugen lod ham give hvad han forlangte. I faa Dage var Maleriet færdigt, hvilket hiin uden at nævne Kunstneren sendte til Rubens, der ved første Blik derpaa udbrød: „Dette kan kun Brower have malet." Han bød Hertugen sex hundrede Gylden derfor; dog denne gav det ikke fra sig, men beholdt det selv til den af Rubens bestemte Priis.

Det forstaaer sig selv, at Adrian ved sine Venners Hjælp snart blev sat i Frihed igjen. Rubens tilbød ham atter Bolig og Kost i sit Palais, men ikke med bedre Held end første Gang: Udøveren af en fri Kunst vilde ikke have Nogens Naade at takke for Noget, og, ihvorvel hans Forældres Død gik ham nær til Hjertet, følte han sig dog trøstet ved Nydelsen af den mest uindskrænkede Uafhængighed, idet han kunde give sine Kunstnerluner aldeles frit Spil.

Fra nu af lod han ikke længere sine Arbeider vurdere af Andre, men bestemte selv Prisen. Begyndte man at tinge med ham og bød ham mindre, end han forlangte, kastede han ikke sjeldent med den største Kulde sine Arbeider i Ilden, endog saadanne, som syntes skabte til at forevige hans Navn. Dog geraadede denne ædle Stolthed, idetmindste for hans Levetid, ham ingenlunde til Skade; ja den bidrog endog kun til endnu mere at udbrede hans Berømmelse.

En Morgen kommer en simpelt klædt Mand til ham og spørger om Prisen paa et just endt Maleri, betaler det i rede Penge og bestiller tillige et Sidestykke dertil. Adrian studser ved denne aabne og rundhaandede Adfærd og spørger om hans Navn. „Jeg hedder Kreesbeck," svarede Kjøberen, „og er af Haandtering Bager; jeg holder af Malerier og ønskede for enhver Priis at eie et Par Stykker af Dem. De kan bruge Deres Tid bedre end til at give Underviisning, og jeg er ikke rig nok, til at betale Dem efter Deres Værd; ellers havde jeg bedet Dem derom, og troer ikke, at det kunde kaldes at bortødsle mine Penge." Rørt over denne ukunstlede Roes frabad Brower sig ikke alene al Betaling for det andet Maleri, men lovede endog at give ham Underviisning uden Betaling. De bleve snart de bedste Venner.

Muntre Adrian! Havde Du dog aldrig betraadt denne Vens Huus! Kreesbeck havde en ung Kone, som gjaldt for den første Skjønhed i Amsterdam, hvilket hun ogsaa virkeligt var. Ved første Diekast maatte Adrian tilstaae sig selv, at dette var det levende Aftryk

af hans Ideal, som han havde drømt sig efter Raphaels Madonnaer. Nu var det forbi med hans Rolighed. For redelig til at blive en Forræder imod det ham viste Gjæstevenskab, for brav til at ville vanære en Ven, gav han Afkald paa det Haab, som han syntes at læse i de skjønneste Øine, flyede Huset og Byen, flyede sine Venner og sin Kunst, og styrtede sig i en Strøm af Adspredelser, i hvilke han tidligt, neppe to og tredive Aar gammel, fandt sin Grav.

T—.

TUTTI-FRUTTI.

Det kongelige Theater.

Ørkenens Søn, romantisk Skuespil i 5 Akter af Fr. Halm, oversat af C. Borgaard.

3.

Fru Heibergs Parthenia.

Man bruger i daglig Tale ikke sielden den Yttring om Et eller Andet, at det er „henrivende skjønt," uden at man i Almindelighed ved dette „henrivende" forstaaer Andet end et epitheton ornans, hvorved man blot endnu stærkere udtrykker sin Beundring. Og dog ligger der i det henrivende Skjønne noget langt mere, end der viser sig for den overfladiske Betragtning. Det Skjønne kan nydes i Ro, man kan fortabe sig i det, man kan med en vis aandelig Magelighed beskue det fra alle Sider, man seer vel en Afspeiling af det Himmelske i det, men hvor levende man end glæder sig over, at det Uendelige paa denne Maade træder En imøde, føler man sig dog endnu bestandig rodfæstet til det Jordiske, hvilende i det Endelige, bunden til den Jord, som man i saamange Henseender klæber fast til. Det henrivende Skjønne udelukker netop Begrebet af denne Beskuelsens Ro, denne Nydelsens Inerti: der er noget Begeistrende deri, som ikke taaler Hvile, det river os med, det hæver os paa sine Vinger, og idet Kunstværket selv, ved den opløftende Magt, det eier i sig, føres ligesom for vore Øine op i en høiere Region, tvinges vi uimodstaaelig til at følge med det og glemme i det mindste i Øieblikket de Lænker, der fængsle os til det Jordiske, og som desværre kun altfor snart igien ville gjøre deres Rettigheder giældende. I denne Forstand er Fru Heibergs Udførelse af Parthenia „henrivende skjøn," og det er netop denne Følelse, den fremkalder, hvergang man seer den paany. Hvis det derfor er Critikens Hovedfordring med ubetvingelig Ro og en vis rhadamanthisk Alvor at prøve og veie, saa renoncerer jeg altfor gjerne paa dette Navn for de Bemærkninger, jeg her agter at knytte til en Fremstilling, der er ligesaa sublim som ualmindelig. Jeg føler tilfulde, at det er saa langt fra, at hvad jeg her har at sige vil blive Critik, at jeg meget mere maa vogte paa min Pen, for at ikke Ordene af sig selv skulle forvandle sig til Rhythmer og den prosaiske Fremstilling til lyriske Udgydelser.

Hvad der charakteriserer Fru Heibergs Fremstilling af Parthenia vil uden Tvivl kunne lade sig henføre til følgende tre Rubriker: den Klarhed og høiere Intuition, hvormed hun har gjennemskuet Charakteren; den mærkværdige Sammensmeltning i

hendes Fremstilling af Rollens classiske og romantiske Elementer, og endelig den levende Commentar, hendes stumme Spil skjenker, og det ikke blot til at forstaae den Rolle, hun selv udfører i Stykket, men til at forstaae Digterværket i sin Heelhed.

Hvad det første Punkt angaaer, da maa man beundre det geniale Blik, hvormed hun har forstaaet at udsondre fra hinanden de tre forskjellige Phaser, der for Betragtningen aabenbare sig i Parthenias Charakteer. Paa det første Stadium see vi hende blot som en ædel og stærk Sjæl, øm og begeistret, skikket til at bringe ethvert Offer, men endnu urørt af Lidenskaben, ubekjendt med Kjærlighedens Magt. Derfor øiner man Muligheden af, at hun kunde ægte Polidor, hvis hun derved var istand til at skaffe sine Forældre en lykkeligere Stilling; derfor er hun rede til at gaae i Døden for sin Fader; derfor er hun bekymret, midt imellem de raae Tectosager, for at man ikke skal finde i hende en værdig Erstatning for hendes Fader; derfor fortæller hun Ingomar, hvad hun af sin Moders Mund veed om Kjærligheden, men som et Eventyr, som noget, hun maa besinde sig paa for at huske, — og hvor naturligt afbryder hun sig ikke selv: „Nei, saadant er det ei!" da hun forgjeves søger at erindre den naive gamle Sang, der begynder:

„Mit Hjerte, jeg vil Dig spørge:
Hvad er Elskov? o sig!"

Men huske det kan hun ikke, og Hjertet giver endnu intet Svar! — Først i tredie Akt, hvor hun forundret lytter til Ingomars Sværmeri:

„To Sjæle og een Tanke
To Hjerter og eet Slag"

begynder der at udvikle sig en Spire i hendes Hjerte, som hun endnu ikke kan forklare sig, og hun svarer blot:

„Det er den Sang, som Moder lærte mig,"

men der ligger noget saa usikkert i hendes Stemme, noget saa undseeligt i hendes Betoning, at man føler Overgangspunktet og ikke lade sig bedrage af den Haan og Spot, det Had og den Foragt, der strax efter udtaler sig i hendes Ord og hendes Miner, da Ingomar giver sin naturlige Raahed Tøilen og i vild Selvforglemmelse vil tiltvinge sig hendes Besiddelse. Her indtræder det andet Stadium i hendes Udvikling: af denne hæslige Larve udvikler sig paa engang Kjærlighedens brogede Sommerfugl. Den hele, heftigt bevægede Scene, hvor alle Lidenskaber reise sig imod hverandre, er ligesom et Lyn, der opklarer en mørk Nat: — hun seer Ingomars Kjærlighed i hele dens Styrke, hun føler den Magt, hun har vundet over hans Væsen, hun hører Kjærlighedens Stemme i sit eget Hjerte, — men saa stor er Civilisationens Magt over hendes Følelser, saa rodfæstet er hendes Ringeagt for Barbaren, at hun gjør Vold paa sig for at overdøve den og er for stolt til at ville tilstaae for sig selv, at ogsaa hun er beseiret. Først i Slutningen af femte Akt er det at Ingomars Retskaffenhed smelter Stoltheden i hendes Bryst, og nu see vi hende paa det tredie Stadium, som den ømme, hengivende Qvinde, der kaster alle Fordomme fra sig, der ringeagter alle Former og kun hos ham finder sin Frelse og Tilflugt. — J.g erindrer, at jeg for nogle Uger siden talte med en Ven af mig, der havde seet dette Stykke opføres i Hamborg: han udtømte sig i Lovtaler over Lyriken, men Charakteerudviklingen, og navnlig Parthenias, fandt han yderst ubetydelig. Jeg talte med den Samme for faa Aftener siden, da han lige kom fra at have seet det. Om Lyriken talte han ikke længer, men han var henrykt over Charakteerudviklingen. Saaledes gaaer det ikke sjelden: selv saadanne Blik, der ellers ere aabne for Poesiens Skjønhed og Væsen, kunne dog behøve Geniets Ønskeqvist, forend det ret bliver dem klart, hvor det er, at den egentlige Skat ligger begraven.

Som det andet Hovedpunkt i Fru Heibergs Fremstilling nævnte jeg den mærkværdige Sammensmeltning i hendes Fremstilling af Rollens classiske og romantiske Elementer. Uagtet Stykkets Forfatter flytter sin Scene hen paa en classisk Jordbund, har han dog med fuldkommen Berettigelse ladet en romantisk Aand gjennemtrænge det Hele. Denne romantiske Aand hviler ogsaa over Parthenias Fremstillerinde; men ligesom hos Forfatteren Costu-

met og de græske Navne pege hen paa Oldtiden, saaledes minde Fru Heibergs plastiske Stillinger ved deres Skjønhed og grandiose Simpelhed om at hun er en Grækerinde,

„En Datter af det frie Massilia,
Født til at dyrke seierrige Guder,
Vugget i Lovens og i Skjønheds Arm."

Hver af disse Stillinger er et Studium efter Antikerne, — det er Skjønheden selv, som de græske Mestere fængslede til Marmoret, for at den ikke reent skulde forsvinde af Verden; men, vakt af Geniets Prometheusgnist, træder den her igjen ud af Marmoret og lever og aander, kunstnerisk gjenfødt, for vore Øine. Disse Stillinger fremkalde igjen for mig Billedet af den udskregne Rachel og hendes forfeilede Forsøg i denne Retning; men skulde jeg drage en Parallel imellem disse Kunstnerinder, da vilde jeg sige, at i Fru Heibergs Fremstilling leve Antikerne i al deres Natur, Simpelhed og Grandiositet, og saaledes som Thorvaldsen har gjenfødt dem hos os: hos Rachel er Naturen bleven kunstlet, Simpelheden søgt og Grandiositeten pyramidalsk og outreret, og i sine Rollers Plastik staaer hun, i Forhold til Antikerne, som en levende Repræsentantinde for hele den nyfranske Unatur i Sculpturen. Jeg kunde udføre denne Sammenligning videre, og den vilde i Sandhed ikke blive til Fordeel for den Sidste; men jeg tænker at komme tilbage til Rachel en anden Gang og under andre Betingelser, hvor jeg mindre er udsat for ved en craft udtalt Modsætning at genere den Kunstnerinde, til hvis Roes jeg maatte tale.

Som et tredie Moment af væsentlig Betydning i Fru Heibergs Fremstilling nævnte jeg hendes stumme Spil og den Maade, hvorpaa det bidrager til at commentere ikke blot hendes egen Rolle men Digtningen i sin Heelhed. Dette er et Punkt, som kun kan føles, men som ikke lader sig deducere. Minens foranderlige Spil, Øiets vexlende Udtryk, Bevægelsernes Rigdom og Afvexling, hele denne tause Veltalenhed lader sig ikke gribe og fastholde af Critiken; men Enhver maa i den Taknemmelighed mod Kunstnerinden, hvormed han forlader Theatret, have en Maalestok for, hvormeget hun har bidraget til at klare hans Blik, lede hans Anskuelser og forhøie hans Nydelse: kort sagt, i hvilken Grad hun ogsaa her har forstaaet ved sin Genialitet og Dybsindighed at udfolde Poesiens Svibler — som en stor Digter nylig har sagt — til skjønne, duftende Hyacinther.

Red.

Et Brev til Redacteuren.

I Anledning af en Bemærkning om det sceniske Arrangement i „Kronjuvelerne" har jeg modtaget følgende Skrivelse med Begjering om dens Optagelse i Bladet:

Hr. Redacteur!

I de i sidste Numer af „Portefeuillen" fremsatte Bemærkninger angaaende Udførelsen af „Kronjuvelerne" hedder det: „De forklædte Pillegrimmes Chor er meget charakteristisk og fortræffeligt anbragt; men Scene-Arrangementet er her yderst uheldigt, thi istedenfor at Falskmøntnerne skulde være aldeles formummede i hvide Kapper, der skjule Ansigt og Figur, saaledes som de saakaldte fratelli della misericordia bære dem i de catholske Lande, komme de frem i Pillegrimskapper." Da Scene-Arrangementet har været mig overdraget, maa jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa: at Bestemmelsen af Dragter, efter den ved det kongelige Theater gjældende Forretningsorden, paaligger den ansatte Costumier, men er aldeles ikke afhængig af Scene-Instructeuren, som kun derom kan fremføre Ønske, og mit gik i nærværende Tilfælde alene ud paa, at de Bodfærdiges Dragter ikke maatte blive sorte, fordi Personernes Bevægelser derved vilde tabe i Virkning, da Scenen er halv dunkel. Jeg har

saa meget mere fundet mig foranlediget til denne Bemærkning, da i bemeldte Artikel, uden at Scene-Arrangementet er omtalt, erkjendes, at det er foretaget med Omhu, thi naar det hedder: „Hvad Udførelsen angaaer, da anbefaler den sig ved en høi Grad af Livlighed og Præcision, og de combinerede Numere og Chorene gaae med en Accuratesse og Rasthed, som vi maaskee ikke før have hørt i nogen Opera," maae Rastheden og Livligheden, som det, der hører til den theatralske Udførelse, tilskrives Scene-Arrangeuren, ligesom Fortjenesten for Præcisionen og Accuratessen i musikalsk Henseende ene er at tillægge Syngelærer og Kapelmester.

Den 2den Marts 1843.

Ærbdst.

Th. Overskou.

Jeg er saameget mere tilbøielig til at opfylde Hr. Overskous Ønske om at optage Ovenstaaende, som disse Linier give Anledning til et Par Bemærkninger om Scene-Arrangementet i Almindelighed ved vort Theater — et Thema, der ikke er uden Interesse. Hr. Overskou er, efter hans Skrivelse at dømme, fuldkommen enig i Rigtigheden af den anførte Dadel, dog havde jeg nok kunnet ønske, at han ikke havde standset Citaten ved Ordet „Pillegrimskapper.", men tilføiet den lille Sætning, der følger bagefter: „Pillegrimskapper, der umuligt kunne dupere selv den usleste Politicommando." Det er netop dette Punkt, at det kommer an paa. Naar derfor Hr. Overskou siger, at Bestemmelsen af Dragter paaligger den ansatte Costumier, at Scene-Arrangeuren kun derom kan fremføre Ønske, og at hans navnlig gik ud paa, at de ikke maatte blive sorte, fordi Scenen selv er halvdunkel: saa tør jeg ikke fordølge, at det vilde have været mere hensigtsmæssigt, om hans Ønske var gaaet ud paa, at de maatte blive rigtige ɔ: conforme med Stykkets Indhold og ikke i skærende Modsigelse til det. At bringe tilveie endeel hvide Lærredsdominoer med udskaarne Øienhuller — og Andet behøves der ikke til en Sanbenitokappe — er ikke nogen colossal Opgave ved et Theater som vort, og dertil vilde vist let kunne blive gjort Udvei. Saaledes som det nu er, bliver den hele Scene fuldkommen latterlig, thi Falskmøntnernes Hule er omringet af Politi, og hvad det kommer an paa, er jo netop at skjule de kjeltringagtige Physionomier. Paa denne Maade faaer Texten en Urimelighed mere, medens det netop er Scene-Arrangementets Opgave snarere at dække dem, der muligen maatte findes eller i al Fald gjøre dem saa lidet bemærkelige som muligt. Hr. Overskou bemærker, at efter hans Ønske maatte Falskmøntnernes Kapper ikke blive sorte, da Scenen er halvdunkel. Denne Bemærkning af Hr. Overskou er fuldkommen rigtig, thi Farvernes Modsætning og den Effekt, der kan fremkomme ved disse Contraster, har ogsaa Krav paa Scene-Arrangeurens Opmærksomhed, men hvorledes er da dette Ønske blevet taget tilfølge? og er da Hr. Overskou selv fornøiet med, at Kapperne nu ere blevne graae, hvorved al mulig Farvevirkning er gaaet tabt? thi Graat i Graat er ikke det, der skal opmuntre en Scene.

Jeg maa endnu dvæle lidt ved denne Gjenstand, ikke for det omhandlede Misgrebs Skyld, thi det er, mener jeg, allerede tilstrækkelig drøftet; men fordi det synes mig af Hr. Overskous Brev at udgaae, at man ved vort Theater saa temmelig miskjender Scene-Instructeurens Vigtighed og Betydning. At benytte og indrette Skuepladsen med hele sit Sceneri saaledes, at den paa den mest tilfredsstillende Maade svarer til det dramatiske Digterværks Indhold, der skal udføres paa den: dette er allerede ikke noget Ubetydeligt; men hvor uendelig mere hører der endnu ikke til for at Scene-Instructeuren kan siges at have løst sin Opgave til Tilfredshed! Scene-Instructeuren er ligesom en Troldmand, der skal forene Digterens, Componistens, Theatermalerens, Costumierens, Maschinistens, og endelig alle Skuespillernes og Comparsernes Arbeide til et eneste Hele, der staaer i

harmonisk Samklang med Digterværket og allermindst nogensteds stiller sig i Modsætning til det. Men hertil udfordres — det vil man let see — ikke blot en Mand, der har Routine paa Theatret og kjender Skuepladsen ligesaa godt som „Generalen bør kjende det Terrain, hvor han leverer sin Bataille" eller Sømanden de Have, han er nødt til at befare; men dertil udfordres fornemmelig en smagfuld og kundskabsrig Mand, der er gjennemtrængt af det Skjønnes Natur og føler Kjærlighed til det, og som med et klart og modent Overblik forstaaer at veie alle de æsthetiske, artistiske og oeconomiske Fordringer, som et Digterværks Scenik fører med sig. Har et Theater været saa lykkelig at finde en Saadan, da bør det i hans Hænder nedlægge den mest plenipotentiaire Myndighed i Alt, hvad der hører til den saakaldte Sætten i Scene, og det er saa langtfra, at hans Mening tør være underordnet f. Ex. en Costumiers, at det i mine Tanker er ligesaa urimeligt at overlade en Costumier at „bestemme" Dragterne ved Indstuderingen af et nyt Stykke, som det vilde være at give Souffleuren Digterens Manuscript og overlade det til ham at gjøre de Forandringer, som Opførelsen muligen kunde udkræve. Har Theatret en Costumier, da bør hans Forretning naturligviis ene indskrænke sig til, efter Scene-Instructeurens Idee, at tegne Stykkets Figurer i de tilhørende Costumer til Lettelse for Theaterskrædderen, og er denne Costumier, saaledes som Tilfældet er hos os, tillige Maler: da vil Scene-Instructeuren naturligviis gjøre Ret i tillige at raadspørge hans Farvesands med Hensyn til Valg af Stoffer osv.; — men hvorvidt Dragten er charakteristisk, hvorvidt den er rigtig, d. v. s. rigtig med Hensyn til Digterværkets Indhold (ikke denne for vidt drevne historiske Rigtighed, der paa det Skjønnes Bekostning saa tidt giver Anledning til Misgreb) — Alt dette hører ene og alene ind under Scene-Instructeuren. Men hvo er Scene-Instructeuren ved det kongelige Theater? Om de nye Stykker, der bringes til Opførelse paa vort Theater, hører man undertiden, at de ere satte i Scene snart af En, snart af en Anden. Det skulde glæde mig, om det paatalte Misgreb og de Bemærkninger, det har fremkaldt, maatte bringe den nuværende Direktion, der i alle Henseender saa levende synes at interessere sig for Theatrets Bedste, til at fæste sin Opmærksomhed paa denne Gjenstand. Den vil da selv indsee, at der netop i dette Punkt, meer end i noget Andet, behøves en ordnende Eenhed, og har den været saa heldig at finde en Mand med de Egenskaber, jeg ovenfor har antydet, vil den let føle, at det er i dens egen Interesse tillige at forlene ham med den Myndighed, som en saa betydningsfuld Post absolut berettiger til.

Red.

†

Ingeborg Mimi Collin.

Ved Dørens Trin Dødsenglen stille sad;
Der indenfor en Moder laa i Smerte.
For hende sorgfuldt Kjærligheden bad,
Og Livets Straale blev i hendes Hjerte.

I Stuen tætved legede de Smaa.
Den ældste var en lille deilig Pige,
En Rosenknop — Dødsenglen Blomsten saae
Og tog den med sig til sit stille Rige.

Der voxer hun nu op i himmelsk Glands!
Et Eventyr er hende Jordelivet,
Thi Barnet saae ei Jordens Tornekrands:
Hun selv i den som Rosenknop blev givet.

Düsseldorf i Febr. 1843.

H. C. Andersen.

Caspar Johannes Boye.

Den religiøse Poesi har lige siden Reformationens Tid aldrig savnet Dyrkere i Danmark. Vel ere de første Samlinger af christelige Psalmer og Sangbøger kun høist upoetiske, thi Luthers Psalmer vare slet oversatte, og de originale af Hans Thausen, Hans Thomesen og Elias Naur vrimle af Smagløsheder og Platituder; men allerede paa Christian den Fjerdes Tid fremstod Thomas Kingo, hvis mandige Sprog, kraftige Begeistring og opløftende Toner endnu klinge ind i vor Tid, og det er intet Under, at et saa lysende Exempel har fundet Efterfølgelse hos Andre. Som gudelig Digter indtager Ewald en høi Plads i Literaturen; Brorson har digtet Psalmer, der have poetisk Værdi; men i den nyere Tid er det Grundtvig, Ingemann og navnligen Boye, der have rørt Kingos Harpe og fremkaldt Toner af den, som ikke ville uddøe.

Caspar Johannes Boye er født i Norge den 27de December 1791 i Bjergværkstaden Kongsberg, hvorfra han som Barn fulgte med sine Forældre til Throndhjem, ved hvis lærde Skole hans Fader, Engelbrecht Boye, i 1806 var bleven ansat som Rector. I 1810 blev han Student ved Universitetet i Kjøbenhavn, hvor han nu forberedte sig først til juridisk Embedsexamen og siden til den theologiske, som han tog i 1816 med bedste Charakteer. To Aar derefter blev han ansat som anden Lærer ved det jonstrupske Skolelærerseminarium, og samme Aar ægtede han Maria Adolphine Birckner, en Datter af den i vor Literatur hæderlig bekjendte Michael Gottlieb Birckner. Sit Otium her benyttede han til at levere en Række af dramatiske Arbeider, der i sin Tid alle opførtes med Bifald, men som den foranderlige Modesmag igjen har ladet forsvinde af Repertoiret. Chronologisk ordnede følge de saaledes efter hinanden: Elisa, lyrisk Drama, 1819, Brødrene i Leire, Tragedie, 1820, Conradin, 1821, Juta, Sørgespil, 1824, Floribella, lyrisk-romantisk Drama, 1825, Svend Grathe, Sørgespil, 1825, Kong Sigurd, Sørgespil, 1826, Wil-

liam Shakspeare, romantisk Skuespil, 1826, Erik den Syvende, Sørgespil, 1827, og Hugo og Adelheid, Syngespil 1827. En saa usædvanlig Productivitet tyder allerede hen paa ikke ringe digterisk Evne, og den ældre Slægt, der endnu bevarer Indtrykket af disse Skuespil og erindrer, hvorledes enkelte af dem, f. Ex. Juta, Kong Sigurd og Erik den Syvende, henrev det dannede Publicum i sin Tid, vil ikke tvivle om, at nogle af disse Arbeider have et virkeligt Værd, der ikke afhænger af Moden. Hvad der kunde være tvivlsomt er derimod, hvorvidt de, ved atter at fremtræde paa Scenen, igjen vilde frembringe denne Virkning. Aarsagen hertil vil ikke være vanskelig at angive. Hvad der fornemmelig characteriserer disse Skuespil af Boye er Rigdommen i den lyriske Diction, der er i den Grad fremtrædende, at den kaster ligesom et Overflødighedshorn fuldt af Blomster over Begivenhedernes Gang og Charaktererne, og, idet man lytter til denne os sonans et rotundum, fristes man ikke sjelden til, med Forfatteren, at glemme det Væsentlige over det Tilfældige. I den nyere Tid gjør man andre Fordringer til Ordet: man vil ikke blot gynge paa dets Bølgehav, men man fordrer ogsaa, at det skal besidde Bølgens gjennemsigtige Klarhed, og man vil igjennem det skue ind i det hemmelighedsfulde Dyb, som det ikke maa bedække, men afsløre. Det er netop i Ordet, at man vil see en Afspeiling af Tankernes indre Liv, og hvor Ordet ikke er transparent nok til at vise os dette, der tilfredsstilles vi ikke længer hverken af de mest poetiske Billeder eller de rigeste og mest fuldtonende Udtryk.

I 1826 blev Boye beskikket til Sognepræst i Søllerød, og denne Forandring i hans Stilling blev ikke uden væsentlig Betydning for Literaturen — eller rettere for Kirken. Fra dette Tidspunkt ophører hans Virksomhed som dramatisk Forfatter; men som Psalmedigter brød han sig snart en ny Bane, og hans Fortjenester i denne Retning vil hverken Tidens eller Modens afverlende Tyranni være istand til at forringe.

Man betragter ikke sjelden Psalmedigtningen med andre Øine end Poesien i Almindelighed, og der gives vel endogsaa dem, som ville finde det profant at bedømme den efter almindelige æsthetiske Love. Naar Psalmen blot er didaktisk og altsaa kan antages at virke blot ved sit belærende Indhold; naar den er lempet efter de kirkelige Dogmer, naar den ydermere tilbørlig er forsynet med afrevne Skriftsteder, bibelske Talemaader osv., ville de Fleste være tilfredsstillede, og kun Faa ville indsee, at de, istedenfor et gudeligt Digt, læse den simpleste Prosa. Paa saadanne gudelige Sange frembyder den evangeliske Psalmebog desværre en stor Overflødighed, og det er kun den Veneration, hvormed Bogen tages i Haanden, den Stemning, man selv bringer med sig, og Stedets Hellighed, der gjør, at man føler sig mindre ubehagelig berørt af et Indhold, som under andre Betingelser tidt vilde forekomme En smagløst og pietistisk. Et gudeligt Digt har naturligviis, ligesaalidt som et verdsligt, noget Værd, naar det, som Digtet skulde udtale, blot er noget tillært og ikke en digterisk Affødning af Aanden. Skal Psalmen kunne virke, d. v. s. virke paa Alle, til enhver Tid og under alle Forhold, maa den have et absolut Værd, et Værd i sig selv, og den maa være istand til ikke blot ved sit

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

C. J. BOYE.

Ny Portefeuille 1843

ophøiede Indhold, men ved sin egen lyriske Kraft at gjennemtrænge det Indre, opløfte Sjælen og give den Vinger til dens Flugt. Dette er i høi Grad Tilfældet med Fleertallet af de Psalmer, Boye har skjænket os, og hvoraf han siden Aaret 1833 under Titelen „Aandelige Digte og Sange" har udgivet adskillige Samlinger.

Der gaaer igjennem alle disse Psalmer en sand christelig Aand, og ikke faa af dem udmærke sig ved en reen og ægte Begeistring, digterisk Flugt og en mandig Skjønhed i Sproget. Hvad der i høi Grad charakteriserer adskillige af dem er en varm Følelse for Naturen, hvis forborgneste Skjønheder Forf. seer med et sandt Digterøie, og hvis skjønne Symbolik han har overført i sin gudelige Poesi med en Afvexling og Rigdom, som ikke let nogen Anden. Ogsaa i hans Prædikener — af hvilke han har udgivet to Bind i Helsingør, hvor han 1835 blev beskikket til Sognepræst — udtaler sig den samme Forkjærlighed for Naturen, thi af de tyve Prædikener, Samlingen indeholder, har i det mindste Fjerdeparten hentet sit Stof fra dens Betragtning. Med Naturens Røst lader han Guddommen selv tale til Menigheden snart mildt og trøsteligt, snart advarende og formanende; og om han end som Digter hist og her ikke er fri for lidt Pantheisme, saa vil man dog hverken i hans Prædikener eller Psalmer stødes ved denne crasse Forgudelse af Naturen, der sætter Mesteren i Værket og identificerer ham med det, istedenfor at søge ham i Hjertet og i Tanken.

Moskau.

(Efter X. Marmier.)

Endnu for tredive Aar siden var en Reise fra Petersborg til Moskau et besværligt og kostbart Foretagende, hvortil man ikke besluttede sig uden vigtige Bevæggrunde. Mellem det russiske Riges to store Stæder fandtes der dengang kun en saadan Vei, som de Reisende endnu træffe paa i det Indre af Landet, bedækket hist og her med Tverbjelker og forresten sandig og fuld af dybe Hjulspor. Alene Vinteren med sine Sneemasser jævnede den knudrede Vei, som Tøveir og Regn gjorde ufremkommelig. Man brugte fjorten Dage, stundom tre Uger til at gjøre Reisen. Nu forbinder en prægtig Vei Czarernes gamle Hovedstad med Peter den Stores, den russiske Vældes gamle Vugge med den moderne Civilisations smilende Arne. Elleve Diligencer, en Pakkepost og utallige Fragtvogne befare hver Dag denne Route. For 80 Francs reiser man en Aften Klokken sex ud af Petersborgs Posthuus, og den tredie Dag om Morgenen er man ved Moskaus Barriere. Veien er iøvrigt i sin hele Udstrækning ensformig og trist. En lang Slette, snart tør og sandig, snart afvexlende med nogle grønne Marker, Fyrreskove, Bregner og Moradser, faaer man at see, saasnart man er kommen udenfor Petersborg, og det samme finder man igjen de to paafølgende Dage; man seer hverken Frankrigs smilende Landskaber eller maleriske Punkter som i andre nordiske Egne, ikke af disse

friske, sølvklare Søer, som i Sverrig hvert Dieblik overraske og henrykke den Reisende, ikke et af disse Bjerge med Skybelte og Taageslor, som man saa gjerne seer i det Fjerne. Her ere alle Udsigterne ensformige, Horizonten mat, Landet mørkt og taust.

Chausseen er fast som en Steenbro og saa bred, at fire Diligencer mageligt kunne kjøre ved Siden af hverandre. Ved hver Kløft er der et stærkt Rækværk, ved hver Bæk en Bro af Steen med Jerngelænder, som er prydet med Dobbeltørne og Trophæer. Nu og da viser sig ogsaa ved Kanten af denne lange Route et Badehuus, en grøn eller forgyldt Kuppel, en Kirke. Naar en af Vognsiderne hindrede mig i at see disse hellige Bygninger, gjættede jeg mig dertil af Kudskens Andagtsyttringer. Den russiske Postillon har endnu ikke sine franske eller tydske Kammeraters Skepticisme eller muntre Sorgløshed. Den franske Postillon stiger lystig tilhest, smælder med Pidsken og farer afsted i Trav eller i Galop, alt eftersom man har lovet ham Drikkepenge. Den tydske Postillon tager sit Horn, blæser en Folkemelodi og betragter en passant de unge blonde Piger, der lytte til. Den russiske Postillon svinger sig ikke saa let hen ad Landeveien. Han veed, at hans Haandtering er farlig, at han ikke altfor meget skal stole paa sin Styrke og Behændighed, at den bedste Hest kan snuble, den bedste Vogn gaae istykker. Saasnart han tager fat paa Tømmen, blotter han Hovedet, korser sig tre Gange og anbefaler sig til sin Skytshelgen. Ved hvert Kapel, hvert Billed han kommer forbi, gjentager han denne fromme Gebærde, og naar han kommer til sin Station, blotter han sit Hoved paany og korser sig for at takke Gud, der har beskyttet ham. Kjøbmændene og Bønderne iagttage Alle denne religieuse Skik, men den fine Verden, som begynder at ansee den for unyttig, vil ikke uleilige sig med at anbefale sig saa hyppigt til Helgenernes Erindring.

De Vertshuse, som man finder underveis mellem Petersborg og Moskau, fortjene ikke det slette Rygte, hvori nogle Reisende have bragt dem. Visinok maa man ikke vente at finde en Spiseseddel der som hos Véry, men til enhver Tid paa Dagen, man kommer derind, kan man være sikker paa at finde et Stykke koldt Oxekjød, Kvass, Thee, meget saftigt Rugbrød, og det er jo Alt, hvad en Reisende behøver til sin Forfriskning. Nogle af disse Vertshuse ere decorerede med et Slags Coquetteri. Mere end eengang har jeg der fundet Portraiterne af de to Mænd, som det russiske Folk altid blander sammen i sin Tanke, den Ene med sønlig Kjærlighed, den Anden med Beundring: Alexander og Napoleon.

Dagen efter vor Afreise saae vi de forgyldte Kugler paa Nowgorods Kirker glimre ved Wolchows Bredder. I det ellevte Aarhundrede var Nowgorod den største, ja den eneste store Stad i disse Egne. Paa en Tid, da den Jordbund, der nu med Stolthed bærer Petersborgs Paladser og Kaserner, endnu kun var et øde Morads, da Moskau endnu ikke havde udfoldet sin tilkommende Skjæbnes Glands, var Navnet Nowgorod allerede kjendt ved Østersøens og det hvide Havs Kyster. Efter dens Ødelæggelse ved Ivan den Skrækkelige, hævede dens Velstand sig dog paany, men Moskous tiltagende Handel og Anlægget

af Petersborg bibragte den et endnu haardere Stød end Czarens Grusomheder.

Nu er Nowgorod Hovedstaden i et Gouvernement af anden Rang og tæller kun tolv tusinde Indvaanere. Dens opbrændte og ødelagte Huse ere igjen blevne opførte i en moderne Stiil, dens Gader anlagte snorlige paa begge Sider af Wolchow. Man skulde antage den for en Stad fra igaar, hvis ikke dens Kremlin med sine tykke Mure, der vidne om Nowgorods fordums Udstrækning og Magt, endnu var der, som ogsaa den med Guld og Malerier bedækkede Domkirke, det erkebiskoppelige Palads og et lidet Huus paa een Etage, som Indvaanerne med Ærbødighed vise den Reisende. Dette Huus tilhørte efter Sigende Marfa, en Borgemesters heltemodige Kone, som ved Iwan den Førstes Nærmelse, selv udstødte Krigsraabet, gav sine Sønner Vaaben og selv stred uforfærdet for sin Fødeby og sin Frihed. Imidlertid paastaae nogle Tvivlere, at Marfas Bolig forlængst er forsvunden, og at det, som man har givet hendes Navn, aldrig har tilhørt hende. Men er det ikke ligegyldigt, om dette Huus, der hædres ved en historisk Erindring, aldrig har været den ædle Marfas, naar Synet af dets Mure vækker samme Følelse af Beundring i den Fremmedes Hjerte og samme Fædrelandskjærlighed og Erkjendtlighed i Beboernes Hjerter? Hvad betyder vel den forgængelige Materie, naar den dermed forbundne Idee bestaaer og forplanter sig fra Slægt til Slægt?

Omkring Nowgorod ligger der flere Klostere, som tilforn toge Deel i Republikens Kampe og Bestyrelse, men nu have tabt deres Indflydelse under Autokratiets Herredømme. To af disse Klostere finde nutildags en stor Trøst for deres politiske Intethed i deres Rigdomme. Det ene er blevet kongeligt doteret af Grevinde Orloff, som var en af de rigeste Personer i Riget, det andet af en af Alexanders Yndlinger, som efter Sigende mere end eengang misbrugte den Magt, hvormed han var beklædt, og den Indflydelse, som han udøvede over sin Herre, og tilsidst, for at frelse sig for Verdens Dom, gav sig under Helgenernes Beskyttelse. De qvindelige Klostre ere forblevne fattige, og mange af Nonnerne ere nødsagede til at betle. Ved vort Hotels Port ventede Flere paa vor Vogn og fulgte os i deres sorte Slør, medens de tause, med frygtsom Haand og sænket Hoved, rakte os deres lille Blikbøsse midt imellem skrigende og klagende Oldinger og Krøblinger.

Man regner fra Petersborg til Moskau 770 Werster eller 200 Lieues*), og paa denne lange Distance, der i Frankrig vilde omfatte en Snees Stæder og Millioner af Beboere, finder man kun tre Byer: Nowgorod, Torshok og Twer. Jeg kunde her endnu tilføie Wiznei Woloczok, endskjøndt den kun fører Titel af Flekke. Det er en rig og driftig By ved Bredden af den store Canal, som forener Wolga med Twerza og Wolchow med Neva. Hvert Aar gaae mere end tusinde med Varer ladede Baade gjennem denne Canal, og Wotoczok er en af dens fornemste Stationer. Livligheden i Havnen og det store, af Fyrreskove krandsede Bassin, giver denne lille Handelsstad noget eiendommeligt Tiltrækkende. Da jeg en Aften betragtede den ved Solens Nedgang, troede jeg for første Gang efter lang Tids Forløb igjen at see en svensk By med en af disse

*) 107 danske Mile.

klare, melancholske Søer, som man aldrig kan blive træt af at beundre, og som man ikke kan glemme.

Torshoks Historie er lang og rig paa Afverlinger. Snart forsvarende sin Uafhængighed, snart undertvungen af et Nabo-Fyrstendømme, maatte denne Stad tilsidst friste samme Skjæbne som de mægtige Byer, der strede om den; den har bøiet sit Hoved under Keiserens Scepter. Nu fabrikerer den omkaps med Kasan og Astrachan en Mængde Arbeider af broderet Læder, Fodtøi af forskjellige Farver, broderet med Guld- eller Sølvblomster, som Leipzigs og Hamborgs Kjøbmænd forsende rundt omkring under Navn af tyrkisk Fodtøi. Den gastronomiske Videnskab har endnu givet Torshok nok en Berømmelse. En derværende Gjæstgiver har indført et nyt Slags Coteletter, der nyde et stort Ry i hele Rusland. „Naar De kommer til Torshok," sagde man mig, idet jeg forlod Petersborg, „maa De ikke glemme at kjøbe broderede Tøfler og lade Dem servere nogle Coteletter. Der gives Byer i Verden, hvem en berømt Krigers Fødsel, en Kunstners Værker, en Digters Sang ikke har skjænket saa megen Hæder."

Twer, en Stad med 25,000 Indbyggere, Hovedstaden i et Gouvernement, tilsmiler allerede i det Fjerne den Reisendes Die med sin yndige Beliggenhed, ved sine blaae og forgyldte Kuppeler, ved sine Bygningers Tage, der ere grøntmalede og lave som de italienske. Gaderne ere brede og elegante; Husene, der tilforn vare af Træ, ere nu af Steen. De ere næsten alle som nye og hvidtede med Kalk eller overstrøgne med et Lag Okker og hist og her noget Carmin. Trods dette moderne Udseende er Twer ligesaa gammel som Nowgorod, men saaledes gaaer det og med en Mængde andre russiske Stæder. Naar man læser deres Historie og seer, hvormange Begivenheder de have oplevet, hvormange Ulykker og Erobringer de have været underkastede, venter man at see snevre og mørke Gader, Vinduer med gothiske Buer, Smaataarne og Gavle som i Augsburg eller Lübeck, men det er der ikke noget af. Disse Stæder vare byggede af Træ; en eneste Krig, en Ildebrand ødelagde dem fra den ene Ende til den anden; de bleve igjen opbyggede til forskjellige Tider og altid efter en ny Plan. Deres Annaler, deres Navne ere gamle; deres Udseende er altid smilende. Det synes, at Alt bidrager til at give Rusland et Præg af Ungdom og Gjenfødelse. Dets virkelige Opsving, dets sande Liv dateres først fra Peter den Stores Regjering; alle dets Stæder aflægge nutildags den ene efter den anden deres antike Charakteer og smykke sig omkaps for at indtræde som nye Stæder i en ny historisk Tidsalder.

Ved Foden af Twers Mure passerer man en Pontonbro over den i Ruslands Krøniker saa berømte Wolga. Op ad denne Flod forfulgte Sørøverne tilforn deres Bytte, og dens Bølger bare disse Horder af vilde Landstrygere, disse Røverskarer, der udstrøede Forfærdelse i Bondens Hytte og den fornemme Herres Vaabensal. Erindringen om deres Røverier og Grusomheder har vedligeholdt sig i Slottets Sagn og Landsbyens Viser.

Nu er Wolga overordentlig skikkelig. Echoet ved dens Bredder gjentager kun Lyden af fromme Klokker eller fredelige Matro-

fers Sange. Dens Bølger bære kun rolige Handelsskibe, og dens Havne ere ligesaa mange frugtbare Marker, hvor Speculantens Haand hvert Aar indsamler en rig Høst. Den er af alle Europas Floder den længste og lettestе at befare. Fra Midten af Waldais Høie flyder den majestætisk til det caspiske Hav, og paa denne Udstrækning af otte hundrede Lieues stopper ingen Sandbanke dens Løb, skjuler intet troløst Klippestykke sig under dens Vande. Den tjener som et Baand mellem hundrede Folkestammer og berører med sine Forgreninger alle Dele af det gamle Moskovien. Man kunde kalde det en mægtig Pulsaare i det gigantiske Legeme.

Naar man gjenkalder sig de svundne Tiders Erindringer, seer man ved ethvert Skridt i dette Land, ved enhver Side af de Sagn, man opruller, Moskaus Navn dukke op, og man føler en altid tiltagende Længsel efter at naae denne Stad, der har udbredt Boyarernes Sværd og Patriarkernes Kors saa vidt omkring. Saaledes gaaer man i Feehistoriernes vidtløftige Slotte fra Gaard til Gaard, fra Sal til Sal, førend man kommer ind i Herskerens. Endelig øiner man da denne saa berømte Stad, der med saa megen Ret æres af dem, som den efterhaanden har underkastet sin Magt; der ligger den græske Religions Allerhelligste, det russiske Autokraties Vugge. En smuk Morgenstund ved den opgaaende Sols Straaler saae vi i det Fjerne dens Mure og Taarne træde frem i den blaae Horizont. Vi kjørte forbi det af Elisabeth opførte bizarre Slot Petrowski, som jeg neppe værdigede et Blik, da jeg er alt for beskjæftiget med at betragte det Panorama, der ligger for mig og lidt efter lidt udfolder sig for mit Blik. Ved Porten anholdes vi af Hovedvagten, som sig hør og bør; lidt længere hen støde vi paa Politiet. Hovedvagt og Politi bryde sig kun saare lidt om den Reisendes Utaalmodighed; de controllere Nysgjerrigheden og paatrykke Begeistringen Lovlighedens Stempel.

Da Formaliteterne ved Passene vare vel overstandne, tillod vedkommende Embedsmand, overbeviist ved tolv Underskrifter og tolv Cancellisegl, at vi hverken førte nogen Helvedmaskine, Pest eller Constitution med os, at vi fortsatte vor Vei. Conducteuren steg igjen op paa sit Sæde, og Postillonen korsede sig i en Fart endnu tre Gange for et Helgenbillede paa en Muur; endelig droge vi igjennem en Mængde Karrer, hvorimellem Tusinder af Jøder, Bønder og Kjøbmænd færdedes. Man skulde have troet, der var Messe, men det var ganske simpelt det daglige Marked. Foran os hævede sig en tung og massiv Bygning, hvorover et ottekantet Taarn ragede frem. Dette Monument er helliget Mindet om Commandanten Sukareff, der under Strelitzernes skrækkelige Opstand, som efter Sagnet var fremkaldt af Peter den Stores Søster, den ærgjerrige Sophie, forblev de unge Czarer tro. Vi kjørte heelt igjennem en pragtfuld Gade, der kaldes Havernes Gade, og som fuldkommen svarer til denne idylliske Titel. Tilhøire og tilvenstre udstrække sig tætte Rækker af Frugttræer, Kjøkkenhaver, blomstersmykkede Altaner og Huse, som forsvinde bag de grønne Grene. Man troer sig hensat til Loires Bredder, og er dog midt i Rusland. Lidt længere hen seer man Kronens store Bygninger og Adelens rige Hoteller, derpaa Smedebroen, som tilforn var optagen af Hjulmænds

Værksteder og Smedes Ambolter, men nu næsten udelukkende er besat med de mest kokette Boutiker, Modehandlerinder og Parfums, engelske Kobberstik og parisiske Bøger. Saaledes kommer man strax med sin Indtrædelse gjennem flere Sphærer, der blande sig med hverandre uden Forvirring, gjennem Folkets, Aristocratiets, den velhavende Borgerklasses, den franske Colonies Qvarterer, og man er kun nogle Skridt fra Kremlin.

Det var Kremlin, som jeg først af Alt vilde besøge. Jeg gik derhen med en Indfødt, som paa Veien med patriotisk Stolthed underrettede mig om de forskjellige Phaser i den gamle Fæstnings Historie, de Navne, som havde gjort den berømt, de Czarer, hvis Palads den havde været, og de Keisere, som der havde modtaget Kronen. Jeg lyttede adspredt til, da jeg tænkte paa hiin anden Keiser, om hvem han ikke talte, og hvis store Billed jeg saae svæve for mig. Der var det, han standsede paa sin Kæmpegang, det var indenfor disse Mure, at han havde hvilet sit Hoved under Vægten af sine store Planer og mørke Anelser; det var fra Høiden af disse Volde, at han havde seet Branden oversvømme hans Tilflugtssted, opsluge hans Erobring. Disse gamle Mure havde skjælvet ved hans Nærmelse, og denne Stad havde affolket sig for ham, som fordum Italiens Sletter for Attilas Ganger. Nei, aldrig saae man et lignende Tidspunkt, og aldrig aabnede sig et saa sørgeligt Skuespil. Hvilken Digter vil kunne skildre Dødsstilheden i disse forladte Gader, hvor den franske Hær rykkede ind, endnu bedækket med det ærefulde Støv fra Moskwa, i den Forventning at see sig imødekommen af en ydmygt bedende Befolkning, og uden engang at finde et Barn, der kunde vise Veien til Stadens Capitolium? Hvo kunde beskrive vore ulykkelige Brødres pludselige Rædsel, Forvirring og Bestyrtelse, da usynlige Hænder paa eengang, midt om Natten, kastede brændende Fakler ind i Husene, da Luerne udbrøde paa alle Kanter, oversvømmede som en Strøm den for kort Tid siden saa skjønne og rolige By og forvandlede den til et umaadeligt Baal, en Grav af Aske og Ild? Med hvilken Bevægelse betraadte jeg dette Slot, der husede en saa stor Hæder og gjemte i sit Skjød en saa frygtelig Skjæbne? Alle dens gamle Minder, dens Aarhundreder af Glands og Lykke udslettedes ved nogle Dage, som ville leve saa længe, der er en Haand til at skrive Historien, et Øre til at høre den, en Hukommelse til at bevare den. Det forekom mig, som om enhver af disse Steen, hvorpaa jeg satte Foden, enhver af disse Façader og Kuppeler maatte opbevare Sporet af denne uforglemmelige Epoke og fortælle mig en Episode af denne exempelløse Ulykke.

Kremlin er et næsten trekantet Citadel, tilforn omgivet med Grave, men nu indesluttet af høie Mure, der flankeres af et massivt Taarn i hvert Hjørne. Moskau er grundet paa samme Tid som Kremlin. Allerede midt i det tolvte Aarhundrede existerede denne Fæstning, men i Begyndelsen var den kun en af Palisader omgiven Træbygning, og Moskau selv en Landsby. Tyve Aar senere, omtrent 1160 eller 1170 opførte Andreas, Sønnesøn af Wladimir Monomachos, Fyrste af Kiew, en Steenkirke mellem disse skrøbelige Boliger og ophængte deri et mirakelgjørende Billed af den hellige Jomfru, malet af Sanct Lucas. Plyndret og opbrændt midt i det trettende

Aarhundrede af Mongolerne, blev den unge Stad kort efter gjenopbygget paa et større Rum. En Eremithytte blev forvandlet til en Kirke, og paa begge Sider af Floden fremstod der Klostere. Moskau blev Hovedstaden for et Fyrstendømme, som fra Aarhundrede til Aarhundrede udvidede sine Grændser baade mod Nord og Syd. Iwan Danielowitsch berigede den med to nye Kirker og omgav den med stærkt Bolværk af Egetræ. Mod Slutningen af det fjortende Seculum, efter at være ødelagt af en skrækkelig Pest og flere Krige, udstrakte Moskau sig paa begge Sider af Floden og talte allerede et halvt Dusin Kirker og Klostere.

Saaledes vare Kirker, Klostere og en Fæstning Moskaus Vugge, og dens hele Historie dreier sig om et Sværd, der udbreder Skræk, og en Reliquie, der indgyder Ærefrygt. Ødelagt i det fjortende og femtende Aarhundrede, hævede den sig tredie Gang af sine Ruiner under den ærgjerrige Iwan Wassiliowitsch, der skjænkede den Trophæer af Byttet fra Nowgorod, forstørrede dens Omfang og byggede Kremlins Taarne. Hans Efterfølgere fortsatte Arbeidet med Iver, og under Iwan den Skrækkelige indtog Moskau allerede et umaadeligt Rum.

Kremlin, som var Stadens første Kjærne, er forbleven dens Middelpunkt. Derfra have de forskjellige Qvarterer udbredt sig til alle Sider som Radierne i en Cirkel, og der forene de sig som Horren omkring Tenen. Kremlin behersker ved sin Beliggenhed hele Staden. Iwan Welikis høie Klokketaarn med sin forgyldte Kuppel hæver sig over de andre Taarne, der omgive det, og Fæstningens tykke, crenelerede Mure synes endnu beredte til at forsvare Czarens Bolig og Patriarkernes Helligdom. I det Indre er der en sælsom Blanding af Constructioner af alleslags Bygninger fra forskjellige Tider. Ingen Symmetri eller Regelmæssighed hverken i Gaderne, som gjennemskjære det Indre, eller i de tomme Rum, der adskille Bygningerne! Cathedralkirker, Capeller, Paladser, Alt er henkastet der gjennem Sekler af en Eneherskers fromme Tanke eller Lune, opbygget efter Kunstnerens Phantasi, og al denne Blanding af religieus og profan Bygningskunst, af antik og byzantinsk Stiil, af spidse Spire og runde Kuppeler, al denne Afverling af Tinter og Farver, Façader og Klokketaarne frembringer en sælsom, ubeskrivelig Effect, der forbauser som en Drøm, og snart virker paa det fængslede Blik som en tiltrækkende Arabeske, snart som et ophøiet, ved Tiden og ædle Erindringer helliget Mindesmærke.

Der er nu først Mariæ Himmelfarts Cathedral, den første af Steen opbygte Kirke i Moskau. Dens Skib er snevert og mørkt, dens Hvælving bæres af fire uhyre Piller, som næsten opfylde Trediedelen af dens Rum, og disse Piller, denne Hvælving, disse Mure ere fra øverst til nederst bedækkede med Frescomalerier, der forestille colossale Figurer af Helgener og Apostler med Purpurkapper og Guldglorier. Iconostasis, det vil sige, den Skranke, der adskiller det Allerhelligste fra det Øvrige af Kirken, og som hæver sig lige til Hvælvingen, ligner en af hine fabelagtige Mure, hvorom Orientens Digtere tale, en Muur af forgyldt Sølv, bedækket med ciselerede Billeder, der straale af Ædelstene. Paa høire Side af Portene paa Midten af Iconostasis, de saakaldte Kongeporte, er et

Billed af den hellige Johannes, efter Sigende malet af den græske Keiser Emanuel; paa venstre Side en Madonna, som blandt andre Hovedprydelser bærer to Diamanter, hvoraf blot den ene vilde gjøre den fattigste Digter valgbar. Men hvad der i det russiske Folks Øine er kostbarere end alle disse Malerier, disse Diamantkroner, disse Masser af Guld og forgyldt Sølv, ere de hist og her i Skrin opbevarede Reliquier. Af dem findes der i Overflod ligefra Christi Kappe til de Helgenknogler, der heldbrede Sygdomme. I denne Kirke begraves Metropoliterne, og her krones Keiseren.

Tætved Mariæ Himmelfarts Kirke er Erkeenglen Michaels Kirke, bygget næsten i samme Form, ligeledes med fem Kupler, prydet med en pragtfuld Iconostasis og flere Reliquier af stort Ry. Mariæ Bebudelses Kirke har et Gulv af Agat, er overlæsset med Guld og forgyldt Sølv og bedækket paa alle Sider med Apostel- og Martyrfigurer, i hvis Midte der staaer græske Philosopher, hvad der forekommer mig som et Beviis paa en sjelden Tolerance. Det forstaaer sig, Helgenbillederne ere omgivne af en Glorie, medens Oldtidens Vise ikke bære dette himmelske Kjendemærke. Paa denne Maade kan det gode Folk i Moskau nok finde ud af det.

Nogle Skridt herfra ud imod Kitaigorod træffer man paa den mest bizarre, den forunderligste Bygning, som existerer: en Kirke paa to Etager, bestaaende af tyve Capeller, med sexten Taarne af ulige Form og Størrelse, det ene dannet som en Klokke, det andet spidst og slankt, det tredie snoet som Folderne i en Turban, det fjerde tilskaaret som en Ærteskok, det femte tækket med en Kugle som en af vore skikkelige Landsbykirker, hvorpaa der staaer et græsk Kors over en Halvmaane; alle disse brogede Taarne ere malede rødt og blaat som Perlerne i en Rosenkrands. Naar man betragter denne Kirke, veed man hverken hvor Hoveddøren, Alteret eller Skibet er, heller ikke, paa hvilken Side den begynder eller ender. Den Fyrste, som havde befalet dens Opførelse, blev saa henrykt ved at see den, at han af Frygt for, at Architekten skulde faae isinde at pryde et andet Land med et lignende Mesterværk, i en Fart lod dennes Øine stikke ud. Det var Iwan den Skrækkelige, der kun brød sig lidt om to Øine mere eller mindre i sit Rige, og herved blev sikker paa at have en Kirke, der er saa egen i sit Slags, at de mest uregelmæssige Bygninger i Moskau endnu synes meget fornuftige ved Siden af denne Forsamling af Kegler, Svibler og Udvæxter.

Kremlins Volde, der stode op til saa mange religieuse Underværker, indeslutte ogsaa Paladser og verdslige Rigdomme; det Ene er mærkeligt ved sine Gallerier med Etager som Trappetrin, der ende i et smalt Belvedere, det Andet ved sin Beklædning à facettes. Det Interessanteste at see er det saakaldte røde Palads. Det indeslutter alle de Landes Kroner, som Rusland har betvunget ligefra Kasan til Polen, Czarernes Rigsæbler, Sceptre og Throner, Klæder, som Keiserne have baaret paa deres Kroningsdag, hele det russiske Riges Historie, fortalt af Monarchiets Insignier, alle de Foræringer, som Moskoviens gamle Czarer og dens mægtige Efterfølgere have erholdt af Hordernes Høvdinger og overvundne Fyrster, og de store gyldne Vaser, hvori Moskaus Borgerskab præsenterede sin

Behersker Salt og Brød, hvergang han beærede dem med sit Besøg. Man maatte være Steenskærer eller Juveleer for passende at beskrive Glandsen og Værdien af disse utallige Bouketter af Smaragder, Saphirer, Brillanter, disse Perlefletninger og Diamantkjæder. Jeg saae Opsynsmanden over dette Guldsmed-Magasin udtømme sig i Anstrængelser for at blænde mine Øine, men jeg lagde kun Mærke til tre Gjenstande, der gjorde noget Indtryk paa mig: Peter den Stores tunge, vide Støvler, som den værdige Keiser selv beslog med et Par Søm, naar Hælen truede med at ville løsrive sig fra Saalen; den plumpe Bærestol, hvorpaa den syge Carl den Tolvte lod sig føre fra Geled til Geled midt iblandt sine Tropper den skrækkelige Kampens Dag ved Pultawa, og den Bog, der indeholder Polens Constitution, som Nicolaus har henkastet som et Forsoningsoffer for Fædrerne af Alexanders Portrait.

En anden Sal er fuld af Sværd, Hjelme, Skjolde og Rustninger, nogle emaillerede, forgyldte og ciselerede med den østerlandske Smags hele Rigdom, andre med udmærket Kunst. Men alle disse tunge Rustninger, disse Kaarder til to Hænder, disse Bøsser med Hjul ere kun Legetøi i Sammenligning med de tre kæmpemæssige Kanoner, der staae ved Indgangen til Tøihuset. Den ene har et Svælg, som om den vilde sluge et heelt Regiment paa eengang, og de to andre ere saa lange, som om de vilde slynge deres Kugler fra Moskau til Constantinopel. Dog have de alle tre en Mangel, nemlig den, at de aldrig kunne benyttes i et Slag. Ulykkeligviis fandtes der andre, som have gjort en ærefuld Tjeneste, og som jeg betragtede med et bedrøvet Blik. Det var saadanne, som vore arme Soldater, døende af Kulde, med matte Hænder maatte forlade paa deres Iisvei, og som Russerne i al Magelighed opsamlede.

Ved Siden af Czarernes Palads, som Keiseren nu lader gjenopbygge efter en større Plan, ligger Patriarchernes Palads, en skummel Bygning, hvori Synodens Bibliothek findes, som kun bestaaer af græske og slaviske Bøger, hvoriblandt et særdeles smukt Manuskript af Homer, som Bibliothekaren tilstaaer aldrig at have læst, og derfor ikke veed, om det stemmer overeens med den trykte Text.

Kremlin forbindes med Staden ved fem Porte, der ere prydede med Helgenbilleder og berømte ved historiske og religieuse Sagn. To af dem især indgyde Folket den dybeste Ærefrygt. Den ene er Sanct Nicolaus-Porten. Et gammelt Billede under Glas af denne Helgen smykker denne Port, og en Indskrift i Muren beretter, at ved Sprængningen 1812, da Kremlins Mure rystede, Arsenalet styrtede sammen og Sanct Nicolai Port og Taarn revnede fra øverst til nederst, forbleve baade Helgenbilledet og Glasset fuldkommen ubeskadigede. Man kan vel tænke sig, at det blev udraabt som et Mirakel, og derfor strømme nu ogsaa Folk fra Morgen til Aften til denne Port, hvor de korse sig, og tænde Voxlys og Lamper til Ære for Sanct Nicolaus.

Den anden Port staaer i endnu høiere Anseelse. Den er prydet med et gammelt sort Billede, hvis Træk man neppe kan skjelne, forestillende Frelseren. Foran det hænger en plump Lampe i en tyk Kjede, men aldrig begeistrede noget med Diamanter smykket Ma-

donnabillede eller nogen Iconostasis til en saadan Andagt som dette sorte i Muren indsatte Billed eller denne gamle Lampe. Man fortæller, at det engang har standset Tartarernes Fremrykken og reddet Byen fra deres Plyndring, og under Catharina den Anden forjog det Pesten. Derfor kaldes Porten, som dette Billed pryder, den hellige Port, og ingen Russer gaaer igjennem den, uden flere Gange at gjøre Korsets Tegn; heller ikke vilde nogen Fremmed, af hvilken Religion han end maatte være, kunne passere den ustraffet med bedækket Hoved. Ikke langt derfra er et Madonnabillede, der er omstraalet af en krigerisk Glorie, da man tilskriver det vor Armees Tilbagetog og vore ulykkelige Soldaters Nederlag 1812.

TUTTI-FRUTTI.

Af et Privatbrev fra Hamborg. Paa Stadttheatret er i disse Dage blevet opført et nyt Stykke af Dr. Wollheim, den samme, der under sit Ophold i Kjøbenhavn kom i Omtale i Anledning af et uheldigt Stridsskrift mod Prof. David. Stykket er en Eventyr-Comedie i fire Akter og hedder „Der Sohn der Elfen," men har ikke det mindste aandelige Slægtskab med „der Sohn der Wildniß", hvoraf det dog synes at have laant Titlen. Forresten er Titlen ikke det Eneste, der er laant; thi det hele Stykke er et Sammensurium af mangfoldige andre, og navnlig har det ulykkelige „Herren seer Dine Veie," ogsaa her maattet holde for. Hvad den musikalske Bestanddeel angaaer, er det et saa forunderligt Qvodlibet af alt Muligt, at man bestandig troer at høre Registret i en Visebog, hvor hver Linie har sin egen Melodi. Uagtet Stykket var udelukkende beregnet paa Hamborgerne, viste disse sig dog slet ikke taknemmelige, ja de vare endog saa uartige i eet væk at hysse og trampe under Opførelsen, og det uagtet der var en Scene, hvor der regner Guld (hvad der dog maa kaldes at tage Hamborgerne fra deres svage Side), og uagtet Elskerinden i Stykket paa Titanias noget næsvise Spørgsmaal, hvor hun helst vil leve i Verden, er saa nydelig at svare: „I Hamborg". „Ak," udbryder Titania, „Du veed ikke, kjære Barn, der har været en fürgterlig Ildebrand, see selv!" og nu seer man det afbrændte Hamborg, hvad der slet ikke er noget smukt Syn; men der Sohn der Elfen siger prophetisk, at det skal ikke blive derved, men at Staden forherliget skal reise sig igjen

ligesom den Fugl Phønix af sin Aske; og nu seer man det nyopbyggede Hamborg, hvad der heller ikke er noget smukt Syn. Da Teppet faldt, peb Publicum gudsjammerligt, og nogle Stemmer kaldte paa Doctoren. Naturligviis kneb det endeel for Dr. Wollheim, og det varede en Tid, inden han viste sig. Da han endelig kom frem og trøstede Parterret med, at han skulde gjøre sig mere Umage næste Gang, følte Publicum sig derved beroliget og stiltes fredeligt fra Dr. Wollheim. — — En saakaldet nordisk Læseforening er bleven stiftet her i Byen. Den er aaben fra Kl. 10 om Formiddagen til Kl. 12 om Aftenen. Ikkun Borgere af de tre nordiske Riger med underliggende Lande, samt Finlændere, kunne optages som Medlemmer i Selskabet og indføres i samme. De fleste danske, norske og svenske Aviser, samt een finlandsk findes i Læseværelset, der er prydet med Portraiter af Kongen af Danmark og Kongen af Sverrig; den sidstes var bekrandset i Anledning af hans Jubilæum. — — De hamborgske Kunstnere have forenet sig om at levere et Arbeide hver inden en vis Tid, og Indtægten for disse Arbeider er bestemt til et Altarbillede for den afbrændte Petri Kirke. Naar Summen er samlet, skal den sendes til Overbeck i Rom, der har paaataget sig Bestillingen. Ogsaa have endeel Hamborger Damer ved en Bazar for qvindelige Haandarbeider faaet en betydelig Sum samlet; men hvad der er mest indbringende er en „Skillingsforening", til hvilken ethvert Individ i Hamborg, selv Tjenesteiyende og Børn, ugentlig contribuere med een Skilling Banco.

Af et Privatbrev fra Düsseldorf. Her er i denne Tid Carnevalslystighed, der varer i syv Dage. Düsseldorf er uden Tvivl den nordligste By i Europa, hvor man træffer paa Carneval. Her er udkommet et Program paa Vers over de syv Dages Lystigheder, der imidlertid for os, der kjende det romerske Carnevals-Liv, ikke ere saa synderlig lystige. Byen har en lang, bred Gade (die Almenstraße), der efteraber den romerske Corso, men har mere Lighed med den Berliner „unter den Linden." Her ere opstillede Theatre og Forfriskningstelte, og Folk bevæge sig op og ned, men kun nogle Faa af den simplere Klasse ere udmaiede. Det hele minder mere om Hamburgerberg og Dyrehavsbakken end om hine berusende Carnevals Glæder, som man kun i Rom seer i deres Glorie. Hvad der morede mest, var et Ryttertog af Børn paa Papirsheste; de leverede selv Been til, som vi ere vante til at see det ude hos Prices, og et Corps af udklædte Hoboister ledsagede deres Maneuvrer. Forresten er her en ganske pudsig Parodi paa den bayerske Valhalle: den hedder Narrhalle og er arrangeret af en af de bekjendteste Düsseldorfer Malere, som selv viser Publicum om her og forviser i Gips Carricaturer af saakaldte berømte Mænd og Qvinder, f. Ex. Lißt, af hvem man kun seer Næsen paa Grund af de lange Haar, Rhindigteren Becker og mange flere. — — Kunsten florerer endnu fledse i Düsseldorf, og det ene Kunstværk fremstaaer efter det andet. Deger, den bekjendte Elev af Overbeck, arbeider paa en deilig Madonna med Barnet; Schrøder har gjort Skizzen til et stort Maleri, Gjendøberne, der uden Tvivl vil blive af betydelig Virkning; Prof. Schirmer har fuldendt et herligt Schweitzerlandskab, hvor det prægtige Sollys strømmer fra Billedet lige ind i Hjertet, saa at man ordentlig bliver varm ved at see det; Hillebrandt, hvis „Kriger med Barnet" er verdensberømt, har malt endeel skjønne Portraiter, Becker et genialt Uveir, og Sohn Tasso i Haven ved Villa d'Este; Mücke, der tidligere har malt den hellige Catharina, der bæres bort i

Luften af Englene, et Maleri, der for endeel Aar siden var udstillet i Kjøbenhavn, har nu fuldendt „den hellige Catharinas Død" i det Øieblik, Lynet er slaaet ned og har dræbt Bødlen og knust Bøddelhjulet. Vor Landsmand Benzon er beskæftiget med et stort Maleri, der forestiller Knud den Helliges Drab i St. Albani Kirke i Odense. Gurlitt er for ganske nylig ankommen hertil Byen, hvorfra han senere agter sig til Italien.

Almindelig Theater-Revue.

Den store Opera i Paris sygner bestandig: med Duprez's Bryst—C gaaer det stedse mere ned ad; Md. Stolz er ikke yndet; Basserne: Baroilhet og Levasseur udskrige sig bestandig i Femakts Operaerne, og forresten er der Ingen med Undtagelse af Dorus-Gras med hendes store Methode og lille Stemme. Siden Halevys la reine de Chypre er der ikke gaaet nogen stor Opera over Scenen; thi le guerillero af Thomas og le vaisseau fantôme af Ditsch ere kun at betragte som praktiske Skoleøvelser, og Halevys „Carl den Sjette" vil først komme til Opførelse til Paaske. Ogsaa venter man en ny Opera af Auber, betitlet Farinelli. — Baletten er fortræffelig: Charlotte Grisi, Fitzjames, de to Dumilatre, Pauline Leroux og den gracieuse Petitpa kappes om Publikums Yndest. — Paa den italienske Opera behager Donizettis Linda di Chamouny bestandig mere. Ligeledes er der blevet givet en ny opera buffa af samme Componist: Don Pasquale, og i denne Saison vil endnu Riccis Corrado d'Altamura blive bragt paa Scenen. — — Leon Gozlans nye Treakts Drama, la main droite et la main gauche, der er givet paa Odéon, maa betragtes som et fuldkomment forfeilet Product. — Paa Variétés er der opført Abd-el-Kader a Páris og Les mistères de Paris, i hvilke det forgangne Aars Daarligheder parodieres med uendeligt Bifald; og paa Vaudeville-Theatret morer den fortræffelige Arnal Publicum hver Aften i en lystig lille Farce le magazin de la graine de lin.

Paa Olympic-Theatret i London er der blevet opført en Farce: Jak Noakes and Tom Styles, der har det Mærkelige, at Romanforfatteren Bulwer deri er bleven bragt paa Scenen. Bulwer har følt sig dybt krænket derover, uagtet han befinder sig der i det bedste Selskab, nemlig Macready's og Miss Ellen Tree's, og han har ved retslig Mellemkomst søgt at forhindre Stykkets Opførelse. I sin Klage kalder han det et Stykke, „of which the distinguishing features are slang, vulgarity, and an impudent freedom with the names of living individuals." Den sidste Beskyldning, at Forfatteren har tilladt sig en uforskammet Misbrug af levende Personers Navne, kan ikke andet end gives Medhold. Et ungt Menneske staaer i et Kjærligheds-forhold til Niecen af en gammel, rig, for Theater og Literatur sværmende Tante. For at vinde hendes Gunst brouter han med sit venskabelige Forhold til Bulwer, Macready og Ellen Tree og lader sig mærke med, at hvis Tanten vil begunstige hans Frieri til Niecen, vil han gjøre sig en Fornøielse af at indføre de tre nævnte Notabiliteter i hendes Huus. I sin Hjertens Glæde havde Tanten gjerne lovet endnu mere. Elskeren indfører nu to omflakkende Comedianter, Jak Noakes og Tom Styles, som Bulwer og Macready, og Jak's Kjæreste maa være den uværdige Repræsentantinde for Miss Ellen Tree. Niecens Haand er Belønningen for dette Bedrageri. At Hovedpersonerne tale i hvad Bulwer kalder „slang" eller Kaudervelsk, passer ind i deres Charakteer. Hertil kommer endnu, at

dette „slang“ for Øieblikket hører med til den gode Tone, og at Bulwer selv i sin Pelham ærlig har bidraget Sit til at bringe det i Mode. Hvad endelig Beskyldningen for Gemeenhed, „vulgarity,“ angaaer, saa er den slet ikke dreven videre her end i mangt et Stykke, der opføres paa Coventgarden og Drurylane. Macready og Miss Tree have ogsaa klogelig forholdt sig rolige; men Bulwers forfængelige Pirrelighed har forført ham til alene at træde i Skranken; og, som det gierne gaaer, naar der bliver gjort megen Larm om en Ubetydelighed, kan han nu takke sig selv for, at Jak Noakes og Tom Styles spilles for fuldt Huus, medens det uden Tvivl ellers af sig selv snart vilde være gaaet til Hvile. — Coventgarden Theatret har fattet den fortvivlede Idee at ville rivalisere med den italienske Opera. Den har ogsaa faaet oversat Rossinis Semiramis, halv i Prosa og halv i forqvaklede Vers, og den hele Opførelse bærer det fuldkomneste Præg af en Travestering.

Paa det Wiener Hoftheater er der i denne Saison kun givet to nye Operaer, nemlig det tidligere omtalte Lortzing's Czar og Tømmermand og Lachners Catharina Cornaro, og tre ældre med ny Besætning, nemlig Spontinis Vestalinde, Cherubinis De to Dage og Rossinis Corinths Bestormelse. Gretrys Richard Løvehjerte indstuderes for Tiden. Af Balletter har Vestris' nye Divertissement: Sammenkomsten i Daarekisten givet Anledning til megen Omtale. Det Uæsthetiske i at sætte Begivenheden hen i et Galehospital og i Baletten at fremstille Scener, i hvilke det Allerfrygteligste saa let slaaer over til at blive comisk, har fundet fortjent Dadel, og det hele uheldige Forsøg viser, hvorlidet skjønsomme selv dygtige Balletmestre ikke sielden ere i Valget af deres Stof.

I Neapel vækker Madame Tadolini, der synger i San Carlo, stor Opsigt. Man betragter hende for Øieblikket som den første Sangerinde i Italien, og, efter Malibrans Død, som det første musikalske Talent. Hendes Sangmethode finder man fortræffelig, og hendes Stemme er saa frisk, at man selv efter de mest anstrengende Partier ikke bemærker den mindste Mathed i hendes Foredrag. — Paa teatro Fenice i Venedig er der gaaet en stor Ballet af Viotti; il giuramento al dio Manco, der fornemmelig henrev ved pragtfulde Decorationer. — I Mailand har paa la scala Riccis nye Opera Vallombra, hvoraf der i Forveien var gaaet et stort Ry, ikke behaget synderlig. Det Samme er Tilfældet med den nye Ballet Luisa Strozzi, uagtet den verdensberømte Demoiselle Taglioni og den fjerlette Merante dandsede nogle pas de deux deri til den største Fuldendthed. Theatreis Impresario, Morelli, har forresten i denne Carnevals-Tid samlet et Selskab, som man ikke let paa nogen stor Skueplads skal træffe Magen til. For Operaen ere engagerede Damerne Frezzolini og Dejali, og Sangerne Donzelli, Moriani, Varese og Derivis; for Balletten: fem Balletmestre, Herrerne Hus, Paradisi, Casati, Corlesi og Ph. Taglioni; som Solodandserinder: Damerne Taglioni, Cerito, Merante og Carré. Førend sin Ankomst til Mailand har Demoiselle Taglioni givet fem Forestillinger i Vicenza, der frembragte en saadan Enthusiasme, at hun efter den sidste blev ført i en formelig Triumph igjennem Byen. Alle Gaderne lige til det Hotel, hvor hun boede, vare illuminerede, endeel unge Mennesker havde spændt Hestene fra hendes Vogn og trak hende under Raabet: „evviva la Taglioni“, medens en stor Mængde Andre fulgte efter til Hest og med Fakler. Et Musikcorps aabnede Toget, og overalt fløi Blomster og Bouquetter fra Vinduer og Balconer ned til Taglioni. I Bologna gjentog

Ponte molle.

Gaaer man fra Florents til Rom, tilbringer Vetturinen i Almindelighed den sidste Nat i Nepi, en Røverrede imellem Bjergene, og tidligt den næste Morgen begynder Touren igjennem den romerske Campagne, en halvtredssindstyve Mile lang, øde, udyrket og usund Landstrækning, der begynder ved Ronciglione og ender ved Terracina: midtveis imellem begge ligger den evige Stad, denne Kunstens og Skjønhedens smilende Oase, hvor saa mangen en Vandringsmand har udhvilt og stillet sin Tørst. — Det er endnu tidligt paa Dagen; Solen er ifærd med at staae op, og en forunderlig halv violet, halv rosenrød Duft lægger sig over hele den uoverskuelige Flade og vækker en hemmelighedsfuld Anelse om de Herligheder, man iler imøde. Veiene ere fulde af Bakker; Diligencen, saagodtsom det eneste bevægelige Punkt i mange Miles Omkreds, kommer kun langsomt fremad; det ene Par Oxer forspændes efter det andet; Vetturinen bander og skjændes med Campagnebønderne om Betalingen for deres Forspand, og den Reisende taber tilsidst Taalmodigheden, springer ud af Vognen og foretrækker at gaae tilfods, for i Ro at kunne hengive sig til sine Tanker. Er det om Vinteren, vil han finde Campagnen bedækket af et friskt og smilende Grønt, der begynder i November og holder sig i flere Maaneder; en utrolig stærk Duft af Krusemynter bedøver ham næsten, og en Masse af smaa gule og hvide Blomster titte overalt frem imellem de høie brune Tidsler og Torne. Nu og da, skjøndt sparsommere ved den alfare Vei, seer man en Hjord af Hornqvæg og Geder, eller en Campagnebonde, fra Top til Taa indhyllet i Skind, thi paa denne Aarstid komme de ned fra Bjergene med deres Hjorder og opholde sig her, indtil den fortærende Sol begynder at afsvie Campagnen, og den usunde Luft igjen driver dem tilbage til Hjemmet. Lader man Blikket streife hen over den forunderlig nøgne Flade, seer man undertiden en lille blaa Røg stige iveiret: den kommer fra Campagnebondens Hytter, de saakaldte Casali, usle smaa Barakker, der i Almindelighed ere klinede op til Ruinerne af et gammelt Tempel eller Gravmæle, og som nu give en heel Familie Ly imod Uveir og Sikkerhed imod de vilde Bøffelers Anfald — og det er alt, hvad de forlange. Hist og her afbryder endeel gammelt Muurværk — sørgelige Levninger af Templer og Thermer, Paladser og mægtige Aquæducter — denne Egnens uendelige Monotoni og mane den Reisende om, at disse Strækninger, der nu ere saa øde, saa usunde og saa afskrækkende, engang have baaret frodige Sædemarker, yppige Viinhaver, rige Træplantninger og herlige Villaer og Mindesmærker. Med eet standser Diligencen, Vetturinen udstøder et charakteristisk Raab for at tiltrække sig Passagerernes Opmærksomhed; han peger med sin lange Pidsk henimod Horizonten, og see! den Reisende bliver paa engang tilmode, som naar der efter en lang Søreise fra Mastkurven raabes det trøstelige: „Land! Land!" thi paa engang ligger St. Peters mægtige Kuppel for hans Øine og aftegner sin smukke mørkeblaa Contour paa den lysere Himmel. Som god Catholik glemmer Vetturinen natur-

ligviis ikke at lette lidt paa Hatten for St. Peter; saa knalder han igjen med Pidsken, udstøder et tordnende Prrr! og Diligencen flyver rask fremad, thi den appiske Vei begynder nu at blive god, og der er kun fem smaa Miglier tilbage til Maalet. Man farer rask forbi Neros Grav (il sepolcro di C. Vibio), uden at skjænke dens smukke Basrelieffer og Hippogrypherne paa dens Sider saa megen Opmærksomhed, som de fortjene, og man standser først ved Tiberen og — Ponte molle.

Jeg havde her, kjære Læser! en ypperlig Leilighed til at fortælle Dig vidt og bredt om de syv antike Broer over Tiberen, der endnu ere tilbage i vore Dage, ligefra pons senatorius til pons milvius eller den nuværende ponte molle; jeg kunde berette Dig, hvilke Dele af Byen, de forbinde, og det skulde forundre mig meget, om Du ikke paa den Maade vilde faae hele Roms Topografi med ovenikjøbet; jeg kunde yderm ere paa Philologiens Vegne recapitulere Dig den catilinariske Sammensværgelse i Anledning af ponte molle; jeg kunde vise min archæologiske Indsigt ved at fortælle Dig, naar den er bygget, og naar den er restaureret; og som Ven af de skjønne Kunster vilde jeg naturligviis ikke forglemme at give Dig en detailleret Beskrivelse af dens to Berniniske Statuer, den langstrakte Johannes, der staaer paa den ene Side af Veien og døber Frelseren, der staaer paa den anden Side af Veien — i det mindste i en Snees Alens Afstand fra hinanden! Alt dette kunde vistnok være meget lærerigt, og jeg tvivler ikke om, at jeg kunde holde ligesaa længe ud at tale om de syv gamle Broer over Tiberen som Geert Westphaler om de syv gamle Churfyrster: men det vilde neppe more Dig synderlig, og jeg skal derfor vel vogte mig for at sætte din Taalmodighed paa denne Prøve.

Du maa da altsaa vide, at der foruden denne ponte molle udenfor Rom, som jeg ikke vil tale om, er en anden ponte molle inde i Rom selv, som uden Tvivl vil interessere Dig langt mere; og skulde Du nogensinde selv komme derhen, beder jeg Dig for Alting ikke at undlade at opsøge den, skjøndt Du paa dit Kaart og i dine Reisebøger forgjeves vil lede efter den imellem Massen af de romerske Mærkeligheder. Og dog er det en Mærkelighed, en Mærkelighed af første Rang, en levende og livsfrisk Mærkelighed midt imellem de mange døde og hensmuldrede! Allerede for endeel Aar siden har der i Rom dannet sig et talrigt Kunstnersamfund af alle mulige Nationer: unge, livslystige Mennesker, der endnu bæres fremad paa Haabets og Phantasiens Vinger, og hvis ungdommelige Munterhed Livets materielle Tryk og Kunstens Alvor endnu ikke har faaet Bugt med. „Ponte-molle" kalder dette Selskab sig. Det er den Fane, der har forenet dem, og det forekommer mig, at der ligger noget Smukt i dette Banner, thi ponte molle er ikke en Bro som alle andre. Man bliver lidt stille, naar man første Gang kjører over denne Bro; man passerer den med en forunderlig Hjertebanken, thi der blander sig i Lyksaligheden over at staae ved sine Ønskers Maal og i Forventningen om alle de herlige Skatte, der snart skulle oplade sig for En, tillige en hemmelig Angst ved Tanken om: hvad ville disse Skatte blive for Dig? hvormeget vil Du kunne tilegne Dig af denne Rigdom? og tør Du troe, at ogsaa Du fører et Udbytte med Dig, naar

Du engang igjen over denne Bro vender tilbage til din Hjemstavn? — Ikke sandt, der er noget Smukt i at knytte disse Tanker ikke blot til sit Arbeide, men ogsaa til sine Glæder, og jeg skulde tage meget feil, hvis det ikke er denne Følelse, der ligger til Grund for Benævnelsen: ponte molle.

Dette Selskab har sin Historie, og om den end ikke gaaer slet saa langt tilbage i Tiden som den romerske, saa knytter den sig dog nøie og umiddelbart til den. Ligesom Rom selv, constituerede ogsaa dette Samfund sig oprindelig som et Monarchi, og det etruscisske Regjeringstegn, de tolv Lictorer, forglemtes ikke heller. Monarchiet fik sine ufravigelige Love, og om de ikke som Dracos vare skrevne med Blod, men med Rødviin, blev Tavlerne dog høitideligt nedgravede udenfor Roms Mure — formodentlig for at man altid kunde vide, hvor Retfærdigheden laa begraven. Monarken følte imidlertid snart — jeg veed ikke nøie, om det var før eller efter Julirevolutionen — at det ikke var saa let en Sag, til enhver Tid og ved enhver Leilighed, at soutenere den kongelige Værdighed, og han foregik derfor sin Tids Regenter med et mageløst Exempel, som neppe er blevet tilstrækkeligt bekjendt, og som jeg derfor her gjør mig en Fornøielse af at optegne. Han abdicerede formelig, men inden han nedlagde sine kongelige Insignier, skjænkede han Samfundet den frieste Forfatning og indførte paa romersk Viis en Consularregjering, hvis Embedsførelse skulde controlleres af Folketribuner. I den nyeste Tid er Consulnavnet blevet upopulairt — maaskee fordi der ogsaa i Monarchierne ruttes med denne Titel — og i Spidsen for Republiken staaer nu en Præsident, men Folketribunerne ere vedblevne som forhen. Det er et mærkeligt Beviis paa Republikens lykkelige Forfatning, at der altid hersker den skjønneste Harmoni imellem Præsidenten og Folketribunerne, ja denne skjønne Forstaaelse gaaer saa vidt (og jeg troer, at jeg ikke bør fordølge dette Factum), at da Republiken engang havde en Præsident, der var noget rød i Ansigtet, lode samtlige Folketribuner ved en høitidelig Leilighed sig male røde Næser — blot af Høflighed imod Præsidenten!

For at indlemmes i Republiken maa man for det Første absolut være Kunstner, for det Andet absolut underkaste sig en temmelig skarp Examen, og for det Tredie absolut give Viin til alle de Medlemmer, der overvære Novicens Indlemmelse i Republiken. Hvad den første af disse Bestemmelser, nemlig Kunstnernavnet, angaaer, da er der som bekjendt noget Gummi-Elasticumsagtigt i denne Benævnelse, og den kan heldigviis gives en saa vid Udstrækning, at jeg ikke troer, at denne Omstændighed saa let skulde udelukke Nogen.

Med Hensyn til det andet Punkt, nemlig Examen, da føres Aspiranten af to Folketribuner og efterfulgt af Lictorer frem for Præsidenten, der først forvisser sig om, at han er et Mandfolk — thi Fruentimmerne ere ved en salisk Lov udelukkede fra Ponte molle —; dernæst spørger Præsidenten ham med Værdighed om hans Navn, Alder, Stand, Fødested o. s. v. og endelig kommer det tredie og mest critiske Spørgsmaal: hvad han hidtil har gjort for Kunsten i en eller anden Retning. Jeg var tilstede engang, da en skikkelig Tobaksfabriqueur fra Frankfurth am Main lod sig optage i ponte molle. Dette sidste

Spørgsmaal syntes at sætte ham noget i Forlegenhed. „Jeg har ladet mig selv og min Kone og mine tre Børn male," sagde han efter nogen Betænkning. Præsidenten rystede alvorsfuldt paa Hovedet og forsikkrede ham, at dette ikke vilde være nok til at komme over ponte molle. „Jeg har ogsaa," vedblev Manden, „hele mit Liv bestræbt mig for at gjøre gode Cigarer, men jeg kan naturligviis ikke forlange, at De skal troe mig paa mit blotte Ord — jeg haaber derfor ogsaa „at gjøre noget for Kunsten" i dette Øieblik, naar jeg beder samtlige DHrr. Kunstnere selv at overbevise sig derom," og han aabnede i det samme en stor Kasse Cigarer, som han lod omdele til Forsamlingen. Naturligviis var dette Argument af slaaende Virkning, og den gode Tobaksfabriqueur blev under lydelig Acclamation ført over ponte molle. Undertiden ere Examensspørgsmaalene af en ligesaa difficil som humoristisk Natur, og jeg erindrer, at det engang kostede en Architekt ikke lidet Hovedbrud, inden han paa Spørgsmaalet, hvad for et Grundlag der passede sig bedst for pon metolle, fik ud, at det maatte være „ein Tonnen-Gewölbe"; og en anden, der skulde finde Forsvindingspunktet til fire, i Qvadrat opstillede, fyldte Viinglas, kom ikke over, før han, med nogen Overvindelse, i Gjerningen havde fundet det eneste naturlige Forsvindingspunkt til dem alle.

Hvad nu endelig den tredie Bestemmelse angaaer, at den nylig Indlemmede maa give Viin til den hele Forsamling, da har den heller ikke noget Afskrækkende, naar man betænker, at man i Rom kan tractere tre til fire hundrede Mennesker med Viin for det Samme som en halv Snees i Kjøbenhavn. Og hvo — han være saa lidt forfængelig som han være vil! — offrer dog ikke gjerne nogle Scudi for at have Lov til at bære en Orden, som han deler med Thorvaldsen og Vernet, med Cornelius og Reinhard? — jeg i det mindste er saa taknemmelig for min, at jeg alene af den Grund vilde føle mig opfordret til at være Republikens Historieskriver. Thi en virkelig Decoration er Belønningen, der venter den, som lykkelig er kommen over ponte molle! Han føres da igjen hen for Præsidenten, der med værdig Holdning og en salvelsesfuld Tale hænger ham en blank og nyslaaet Bajocorden*) i et blaat Silkebaand i Knaphullet, ja, hvad der vil sige mere, giver ham Udsigt til endnu større Hæder, naar han værdigt opfylder de Pligter, han skylder Republiken. Og dette er ikke noget tomt Mundsveir, thi Bajocordenen har, ligesaa vel som enhver anden Orden, sine Commandeurer, sine Storkors og sine Storcommandeurer — ja den har endógsaa en endnu høiere Classe end — saavidt mig er bekjendt — alle de andre, thi dens fornemste Grad er Allzuvielverdienst-Ordenen, — dog den uddeles kun sparsomt. Dermed vil jeg langtfra ikke sige, at Republiken ikke har Overflødighed, ja endog stor Overflødighed af fortjenstfulde Borgere, thi jeg troer virkelig ikke, at nogensomhelst Congres af Fyrster og Diplomater vilde være istand til at opvise saamange Decorationer, som den store Sal i teatro fiano, naar ponte molle holder en Festdag.

Blomsten i Republikens Tilværelse er imidlertid Cervaro-Touren, der i Almindelig-

*) En Bajocco er en pavelig Kobbermynt af omtrent 2 Skillings Værdi.

hed afholdes i Foraaret. Den har sit Navn af Cervaro, et prægtigt Steenbrud, sex Miglier fra Rom, i en vild og romantisk Egn ved den brusende Teverone, hvor Toget gaaer hen. Aftenen i Forveien holdes altid en Forsamling i en af Kunstnerkneiperne, hvor Toget omhyggeligt delibereres, og alle Functionerne fordeles mellem de Vedkommende. I et af disse Møder gjorde en meget lang Tydsker en heel Deel Ophævelser med Hensyn paa Veiret; han havde endnu ikke endt sin Tale, førend han af En af de Tilstedeværende paa Væggen var aftegnet i Carricatur som Taarn med en Lynafleder paa Hovedet, og af en Anden som en umaadelig stor Kæmpe, der gaaer og holder paa Skyerne, for at de ikke skulle gjøre Cervarotouren Afbræk. Tidligt næste Morgen gaaer man ud af porta maggiore, hvor man sætter sig tilæsels, efterat have omklædt sig i de løierligste og eventyrligste Dragter. Nu sætter Toget sig i Bevægelse, med Piber og Trommer i Spidsen; foran rider Feltobersten, derefter Præsidenten i mageløs Pomp, fulgt af sine Lictorer med fasces. Nu komme de forskjellige Functionshavende: Overganymeden med Thyrsus og Viinløv, Over-Kjøkkenmesteren, Over-Salatinspecteuren med Insignierne paa deres respective Værdigheder, og endelig den hele Cavalleri-Cohort i det mest lunefulde Optog med Faner, klingende Spil og lystige Sange. Saasnart man er ankommen til Pletten, bliver der først spiist Frokost og derpaa raadspørges Pythia inde i Steenbrudets halvdunkle Grotter om Dagens Lystigheder. Hun kommer frem i et hvidt Gevandt, uddeler sine Orakelsvar, som paa det punktligste efterfølges, og Dagen gaaer nu hen under Løier og Latter, under Sang og Musik, under olympiske Lege, Tourneringer og Landsestikken saavel tilfods som tilæsels, og naar Solen nærmer sig sin Nedgang, uddeler Præsidenten Decorationer til dem, der have udmærket sig i at skære for, lave Salat, kaste med Discus osv.; derpaa bliver af en eller anden Billedhugger Præsidentens Navn og Olympiaden indhugget i Grottens Stene til en evigvarende Erindring, — og fra dette Tog bringe Kunstnerne siden Livslyst og Munterhed ind i deres Arbeider, og dets mærkelige Begivenheder ere endnu i lang Tid Stof for deres Aftensamtaler i Osterierne.

Den sidste Gang jeg i Rom gjestede Republiken, holdt Thorvaldsen sit tredie Indtog over ponte molle. Salen kunde ikke rumme den Masse af Kunstnere af alle Nationer, der havde samlet sig for at hædre den gamle Mester, hvis Navn og hvis Roes var paa Alles Læber. Midt i det overgivne Viinlune fik En det Indfald at bringe ham et Fakkeltog. I et Øieblik var Ideen realiseret: man løftede ham paa sin Stol op paa et Træbord, og jeg troer ikke, at den himmelske Zeus har thronet mere hædret og stolt i sit Tempel i Olympia, end den store Mester omringet af den livfulde og begeistrede Kunstnerskare. Vorstabler bleve i en Hast omdeelte og antændte, og i livligt Optog, med lystig Sang, jublende Glædesraab og de tændte Vorstabler i Hænderne passerede nu Alle forbi ham, og skiltes først fra ham med tordnende Hurra udenfor hans beskedne Dør i via sistina.

Obersten af Santa Croce.

Den 20de Juli 1826 Kl. 6 om Aftenen var Retssalen i Castro-Giovanni*) ikke alene overfyldt med Tilskuere, men i de tilstødende Gader bølgede der en Masse af Mandfolk og Fruentimmer, som ikke havde kunnet finde Plads inde i Raadhuset, og som derfor udenfor ventede paa at høre, hvad Dom der var bleven fældet. Denne Dom var nemlig af ikke ringe Vigtighed for Befolkningen af det indre Sicilien. Den Anklagede, der paa dette Klokkeslet blev fremstillet for sine Dommere, hørte, efter hvad man forsikkrede, med til den berygtede Røvercapitain Luigi Lana's Bande, der snart streifede om paa Veien mellem Catania og Palermo, snart mellem Catania og Girgenti, undertiden ogsaa paa dem begge to, og paa det Nøiagtigste udplyndrede enhver Reisende, der havde den Uforsigtighed at tage enten den ene Vei eller den anden.

Signore Luigi Lana var en af disse Bandithøvdinger, som man nutildags kun finder i Sicilien eller paa Opera comique, og som opslaae deres Hovedqvarteer paa Landeveien for at redressere en Smule de sociale Forkeertheder og efter Evne bringe lidt Lighed ind i den ulige Fordeling af Lykkens Goder. Meer end tyve Personer havde havt Affairer med ham; men af de tyve Signalementer, som disse havde afgivet, var der ikke to, der stemte overeens. Efter Nogles Sigende var det en smuk ung Mand med blonde Haar, i en Alder af fire og tyve til fem og tyve Aar og et noget qvindeligt Udvortes; efter Andres Opgivende var det en Mand imellem fyrgetyve og halvtreds, med stærkt udprægede Træk, med olivenfarvet Ansigt og kulsorte, krøllede Haar. Nogle sagde, at de havde seet ham gaae i forskjellige Kirker og forrette sin Andagt der med en Sønderknuselse, der maatte gjøre den mest nidkjære Abbate til Skamme; andre havde hørt ham udstøde de mest himmelraabende Gudsbespottelser og betragtede ham som den forvorpneste Gudsfornegter. Endelig var der ogsaa Andre, men det var ikke Mange, der paastode, at han i Grunden var en langt skikkeligere Fyr, end de, der vilde have ham hængt, og at han holdt langt strengere paa Opfyldelsen af et givet Ord end mangfoldige Handelsmænd paa deres skriftlige Forpligtelser.

Som vi altsaa have sagt, den 20de Juli 1826 holdt man Rettergang i Castro-Giovanni over en Mand, som var anklaget for at høre med til Luigi Lanas Bande, og som man havde mistænkt for at have myrdet en engelsk Reisende tre Maaneder i Forveien, det vil sige den 18de Mai imellem Centorbi og Paterno. Da Engellænderen var død to Dage efter af de fire Dolkestød, han havde faaet, var der altsaa ingen Mulighed til at confrontere ham med den Skyldige; men inden sin Død, som han gik imøde med en Koldblodighed, der charakteriserer det Land, han var fra, havde han givet et saa nøiagtigt Signalement af sin Morder, at man ved dets Bistand allerede sex Uger efter havde arresteret den Skyldige.

Naar vi sige den Skyldige, burde vi egentlig sige den Anklagede, thi Meningerne vare meget deelte om dette Individ, der her blev

*) En lille By i det Indre af Sicilien.

fremstillet for Signore Bartolomeo, Dommeren i Castro-Giovanni. Thi trods Alt, hvad den døende Engellænder havde forklaret, trods Identiteten imellem Signalementet og den Anklagedes Ansigtstræk, paastod Fangen dog, at han var Offret for en ulykkelig Lighed, og at han hele den Dag, da Mordet var begaaet, havde opholdt sig i Havnen ved Palermo, hvor han netop dengang gjorde Tjeneste som facchino (Lastdrager). Ulykkeligviis syntes Signore Bartolemeo ikke at være meget tilbøielig til at troe paa denne Benegtelse, hvad der naturligviis ikke var meget opmuntrende for den stakkels Djævel, der istedenfor alt andet Forsvar alene beraabte sig paa et alibi, som han ikke var istand til at bevise.

Saaledes stod Sagerne, og man ventede hvert Minut, at Dommen skulde fældes, da en smuk ung Mand imellem 28 og 30 Aar, i en engelsk Officeersuniform og fulgt af to Domestiker tilhest ligesom han selv, red ind i Castro-Giovanni og gjorde Holdt ved Hotellet „Cyklopen", der bestyredes af Gaetano Pacca. Da saadanne Reisende ere sjeldne i Castro-Giovanni, løb Hr. Gaetano ham imøde i Porten og vilde ikke overlade nogen Anden den Ære at holde den Reisendes Tømme, medens han satte Foden paa Jorden. Officeren, der som vi allerede have sagt, var fulgt af to Domestiker, vilde først modsætte sig en saa overdreven Høflighed; men da hans tilkommende Vert trængte paa, vilde han ikke trættes med ham om en saadan Bagatel og traadte ind i Hotellet, idet han med sin Ridepidsk slog det Støv af, der havde samlet sig paa hans Støvler og Pantalons.

„Jeg er Deres Excellences ydmygste Tjener, sagde Hr. Gaetano, efterat have givet Tømmen til en af Domestikkerne, og jeg vil bestandig være stolt af, at en Herre af Deres Excellences Rang vil værdiges at tage Ophold i Cyklopen. Deres Excellence har uden Tvivl gjort en lang Reise, og en lang Reise giver Appetit. Hvormed maa jeg opvarte Deres Excellence til Middag?"

„Min kjære Signora Pacca," sagde den Fremmede med en stærk prononceret maltesisk Accent og med en saa stolt Mine, at den paa eengang gjorde Ende paa Hr. Gaetano's noget familiaire Høflighed, „gjør mig først den Fornøielse at svare paa et Spørgsmaal, som jeg har at gjøre Dem, saa kunne vi siden komme tilbage til, hvad De forresten har at sige mig."

„Jeg er til Deres Excellences Befaling," sagde Verten i Cyklopen.

„Godt! jeg vilde vide, hvormange Miglier der er fra Castro-Giovanni til min Ven Prindsen af Paternos Gods."

„Deres Excellence tænker dog ikke paa at gjøre en saa lang Reise i Dag og især paa denne Tid?"

„Om Forladelse, min kjære Pacca," svarede den Fremmede i den samme spottende Tone som tidligere; „men De tager Dem ikke i vare for, at De besvarer mit Spørgsmaal med et andet Spørgsmaal. Jeg ønsker at vide, hvormange Miglier der er til Prindsen af Paternos Gods: forstaaer De?"

„Sytten Miglier, Deres Excellence."

„Meget vel. Med min Hest er det en tre Timers Vei, og naar jeg tager bort Kl. otte i Aften, vil jeg kunne være der inden Midnat. Sørg for Middagsmad til mig og mine Folk, og lad vore Heste faae deres Foder."

Gud! hvilken Næse, De har givet mig der!

Tutti Frutti 1842

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

Elskede Jomfru Preciosa! – skjænk mig nu Deres söde lille Hjerte!

Tutti Frutti 1843

„Store Gud," raabte Verten, „Deres Excellence vil altsaa virkelig reise om Natten?"

„Og hvorfor ikke?"

„Men Deres Excellence maa vide, at Veiene ere ikke sikkre."

Den Fremmede gav sig til at lee med et ubeskriveligt Udtryk af Foragt; efter et Dieblikś Taushed sagde han, idet han vedblev med sin Ridepidsk at udbanke Støvet: „Og hvad er der da at frygte for."

„Hvad der er at frygte for, spørger Deres Excellence?"

„Ja."

„Deres Excellence har da aldrig hørt tale om Luigi Lana?"

„Luigi Lana? Hvem er det?"

„Det er den frygteligste Bandit i hele Sicilien?"

„Virkelig," sagde den Fremmede i den samme spottende Tone.

„Uden at tale om, at han er opirret i denne Tid," vedblev Verten, „og jeg er vis paa, at han ikke har Barmhjertighed med Nogen."

„Og hvorover er han opirret, Hr. Gaetano? lad os høre engang!"

„Fordi man i dette Dieblik dømmer en af hans Kammerater."

„Hvor?"

„Netop her, Deres Excellence."

„Og hvorfor er De bange for det, Hr. Gaetano?"

„Hvorfor? Fordi Luigi Lana er Mand for at sætte Ild paa alle fire Hjørner af Castro-Giovanni blot for at hevne sig."

Den Fremmede opslog en Skoggerlatter.

„Tør jeg vide, hvoraf Deres Excellence leer?" spurgte Verten.

„Jeg leer af, at en Mand med Hjertet paa det rette Sted kan bringe otte til titusinde Cujoner som Jer til at skjælve," svarede den Fremmede med et endnu mere foragteligt Udtryk end nogensinde. „De troer altsaa," vedblev han efter et Dieblikś Pause, „at denne Mand vil blive dømt fra Livet?"

„Der er neppe nogen Tvivl derom."

„Det gjør mig ondt, at jeg ikke kom noget før", sagde den Fremmede, som om han talte med sig selv. „Jeg kunde nok have Lyst til at see, hvad Ansigt den Slyngel sætter op, naar han hører sin Dom."

„Det er maaskee tidsnok endnu," sagde Hr. Gaetano, „og hvis Deres Excellence skulde have Lyst til at fordrive Tiden dermed, medens jeg tillaver Middagsmaden, saa vil jeg skrive et Par Ord til Dommeren Bartolomeo, der er min Gudsøn, og jeg tvivler ikke om, at han paa min Anbefaling vil give Deres Excellence Plads indenfor Skranken."

„Tak, min kjære Hr. Pacca," sagde den Fremmede, idet han stod op og gik hen til Døren; „Tak, men det vil uden Tvivl være for sildigt, thi jeg hører en Støien ude paa Gaden, og Dommen er sagtens allerede fældet."

Det forholdt sig virkelig saaledes, og den store Masse Mennesker, der ti Minutter i Forveien stod sammenstuvet omkring Raadhuset, udbredte sig nu igjennem alle Gader, og ligesom en Storm, der gik hen over Byen, hørte man Ordene: han er dømt, gjentages af flere tusinde Stemmer.

Da den Anklagede ikke havde været istand til at fremføre noget Vidnesbyrd til sin Fordeel, var han i dette Dieblik bleven

dømt til at hænges, trods hans vedholdende Benegtelse.

Den unge Oberst blev staaende i Døren, indtil denne Masse, som han betragtede med sammentrukne Øienbryn, var trukken forbi; da det igjen var blevet stille paa Gaden med Undtagelse af nogle hist og her adspredte Grupper, vendte han sig til Verten, der havde stillet sig ærbødig bag ved ham og lettede sig paa Taaspidsen for om muligt at see over hans Skuldre.

„Og naar troer De, at dette Menneske vil faae sin Straf, min gode Hr. Pacca?" spurgte den Fremmede.

„Iovermorgen, uden Tvivl," svarede Hr. Gaetano; „i Dag Dommen, i Nat Skriftemaalet, i Morgen det brændende Capel og i Overmorgen Galgen."

„Og paa hvad Tid?"

„Henimod Klokken otte om Morgenen, det er det Sædvanlige."

„Paa min Ære, jeg kunde faae Lyst til....." sagde Obersten.

„Til hvad, Deres Excellence?"

„Ih, til at see ham blive hængt, da jeg ikke fik seet ham blive dømt."

„Intet er lettere! Deres Excellence kan reise i Morgen tidlig, besøge Deres Ven, Prindsen af Paterno, og komme tilbage igjen i Morgen Aften."

„De taler som den hellige Johannes med Guldmunden, min kjære Hr. Pacca," svarede Obersten, idet han tog et Silkelommetørklæde ud af sin røde Uniform, „og jeg vil gjøre ganske, som De siger. Vil De altsaa sørge for mit Middagsmaaltid og mit Værelse; lad mig see, at Alt er, jeg vil ikke sige godt, men taaleligt; og som De har raadet mig, vil jeg reise bort i Morgen tidlig og komme tilbage om Aftenen. I min Fraværelse er De vel saa god at skaffe mig en god Plads til at see Executionen: et Vindue for Exempel, jeg betaler, hvad det koster."

„Jeg vil gjøre mere end det, Deres Excellence."

„Og hvad vil De da gjøre, min kjære Hr. Pacca?"

„Deres Excellence veed, at det er Skik og Brug, at Dommeren er tilstede ved Henrettelsen paa en ophøiet Stillads."

„Ah, saa det er Skik og Brug? nei det vidste jeg ikke, men hvad kommer det mig ved?"

„Det skal jeg sige Dem. Jeg vil bede Dommeren, der, som jeg allerede troer at have sagt Dem, er min Gudsøn, om at give Deres Exellence en Plads ved Siden af sig."

„Fortræffeligt, Hr. Gaetano! og jeg lover Dem, hvis De sætter det igjennem, ikke at være altfor nøieseende med Deres Regning, men at holde mig til Hovedsummen."

„Godt, godt!" sagde Hr. Gaetano, „jeg er vis paa, at det ypperligt lader sig arrangere, og jeg er vis paa, at Deres Excellence ikke vil forlade mit Huus uden at være tilfreds baade med Verten og Bevertningen."

„Det haaber jeg ogsaa, min kjære Hr. Hr. Pacca. Men, hvad Middagsmaaltidet betræffer, saa frygter jeg for, at det vil lade vente paa sig noget længe: De skulde vel derfor ikke have Et og Andet at give mig at læse?"

„Ganske vist, Deres Excellence," svarede Hr. Gaetano, idet han lukkede et Skab op, hvori der laa nogle gamle skimlede Bøger. „Her er en Guide for Reisende i Sicilien af den berømte Doctor Francesco Ferrara;

her er to Bind Poesier af Abbé Meli; her er en Afhandling om Hexekunsten af Nicolo Valetta; og her er Historien om den frygtelige Bandit Luigi Lana, prydet med hans Portrait, tegnet efter Naturen....."

„Ih for Pokker, min kjære Vert, giv mig den Bog, giv mig den hurtigt! jeg er nysgjerrig efter at see, hvad Ansigt man har givet ham."

„Her, Deres Excellence."

„For Fanden! Men det er jo en meget hæslig Monsieur, Deres Ven Luigi Lana med sine store Moustacher, fæle Glugger, uredte Haar, en Hat som en Sukkertop og Pistolerne i Beltet."

„Og dog, Deres Excellence, hvor frygtelig denne Copi end er, er den dog Intet mod Originalen."

„Virkelig?"

„Det forsikkrer jeg, Deres Excellence."

„De har altsaa seet ham, min kjære Hr. Pacca," spurgte den unge Oberst, idet han gyngede paa Stolen og betragtede Verten med et meget ironisk Ansigt.

„Nei, Deres Excellence, jeg ikke; men, der har logeret stakkels Reisende hos mig, som have havt den Ulykke at støde paa ham, og som have afmalet ham for mig fra Top til Taa."

„Bah! de have ikke kunnet see af lutter Frygt, og derfor have de overdrevet. Men, da jeg nu har, hvad jeg ønsker, saa tænk De paa min Middagsmad, imedens jeg seer efter, om denne frygtelige Persons Bedrifter svarer til hans Udvortes."

„Paa Øieblikket, Deres Excellence, paa Øieblikket!"

Den Reisende gjorde et Tegn med Hovedet, der antydede, at han tilfulde kjendte, hvad det italienske subito har at betyde, og idet han strakte sig paa et Par Stole, lavede han sig med en sydlig Nonchalance til at begynde paa sin Læsning.

Uagtet den tilsyneladende Foragt, hvormed Obersten havde aabnet Bogen, syntes dog de Eventyr, den indeholdt, at interessere ham ikke lidet; thi da Hr. Gaetano efter en halv Times Forløb igjen traadte ind i Stuen, fandt han ham endnu i den samme Stilling og ivrig beskæftiget med Bogen.

Hvis Obersten havde brugt sin Tid godt, havde Hr. Gaetano ikke heller spildt sin. Efter først at have talt med Herren havde han bag efter faaet Domestikerne paa Glid, og af dem havde han erfaret, at den Reisende, som han for Øieblikket havde den Ære at huse, var en ung Maltheser med en Formue af hundredetusinde Livres i aarlig Rente, og som i England havde kjøbt et Regiment. Der var nu kun tilbage at vide den Fremmedes Navn; men Eieren af Hotellet Cyklopen vidste en ganske simpel Udvei til at skaffe sig Kundskab derom, thi han bragte blot, paa italiensk Viis, den unge Officeer Protocollen over de Reisende for at lade ham indtegne sig deri.

Obersten, der hørte Nogen nærme sig, slog Øinene op og bemærkede sin Vert. Da han saae Protocollen, gjettede han Hensigten, rakte Haanden ud, tog en Pen, og paa det Sted, som Hr. Gaetano antydede med Fingeren, skrev han blot de tre Ord: Obersten Santa-Croce.

Hr. Gaetano var nu tilfreds; han vidste Alt, hvad han ønskede at vide.

„Og nu," sagde han, „er Bordet dæk-

ket og Suppen serveret, naar Deres Excellence befaler.

„Ah ha, sagde den unge Oberst, hvorfor har De ikke sagt mig det tidligere, min kjære Hr. Pacca, jeg kunde da sparet Dem den Uleilighed at dække til mig.“

„Hvorledes, Deres Excellence! dække til Dem? Skulde det ikke være efter Deres Smag?“.

„Ganske vist, min kjære Hr. Pacca, ganske vist; men jeg har den Vane at tørre mine Hænder i hollandsk Lærred og spise paa Sølv. Dermed vil jeg ikke sige, at Deres Servietter ikke ere rene, eller Deres Fade ikke ere godt fortinnede; men, med Deres Tilladelse, jeg bruger dem ikke, kald paa min Tjener!“

Hr. Gaetano adlød paa Øieblikket, skjøndt en Smule ydmyget over den Fornærmelse, Obersten havde tilføiet ham; men da denne havde lovet ham ikke at være for nøieseende med Regningen, lovede han sig ogsaa selv ganske hemmeligt, at han ikke skulde glemme at sætte Fornærmelsen med paa Regningen.

Fem Minutter efter traadte Kammertjeneren ind med et stort Reisechatol og fremtog af Sølvservicen det Nødvendige tilligemed et sølvforgyldt Bæger, Alt forsynet med Oberstens Vaaben.

Obersten satte sig hen til Hr. Gaetanos Diner med en fornem Herres ringeagtende Mine, smagte lidt paa Retterne, og da han efter Maaltidet saae, at Veiret var smukt, og at det var et deiligt Maaneskin, lavede han sig til at gjøre en Promenade igjennem Byen. Hr. Gaetano tilbød sig at ledsage ham; men Obersten svarede, at han foretrak at være alene.

Ikke desto mindre gik Hr. Gaetano, der af Naturen var meget nysgjerrig, bort ti Minutter efter under Foregivende af, at han ogsaa vilde spadsere, men i Virkeligheden kun for at see, om han ikke skulde møde Obersten. Men uagtet der kun er to eller tre Hovedgader i Castro-Giovanni, blev Verten dog skuffet, og han saae ikke det Mindste, der havde nogen Lighed med den unge Reisendes stolte og bestemte Holdning. Ved at gaae forbi Fængslet saae han en Franciskanermunk gaae derind; den Guds Mand skulde uden Tvivl forberede den Domfældte til Døden.

Obersten vendte først tilbage henimod Midnat. Hr. Gaetano havde havt stor Lyst til at spørge ham, hvad han havde fundet for Mærkeligheder i Castro-Giovanni; men da han aabnede Munden for at gjøre dette Spørgsmaal, gav i det Samme den unge Mand ham med en saa fornem Mine Befaling til at vække sig Klokken sex den næste Morgen, at Hr. Gaetano paa eengang tabte Mælet og bukkede til Tegn paa Lydighed uden at svare et eneste Ord. Hvad Obersten angik, da lukkede han sig inde med sin Tjener, der først forlod hans Værelse Klokken eet om Morgenen.

Klokken syv næste Morgen reiste Obersten bort, efterat have drukket en Kop Kaffe uden Fløde, og begav sig, som han sagde, til Prindsen af Paternos Gods, kun fulgt af den ene af sine Tjenere; thi den anden lod han tilbage for at passe paa Bagagen og for at minde Hr. Gaetano om hans Løfte at skaffe ham en Plads ved Executionen i Dommerens Nærhed.

En saadan Execution var ikke noget Almindeligt i Castro-Giovanni; endogsaa Dagen før Henrettelsen skulde gaae for sig, var Alt i Bevægelse; Folk løb igjennem Gaderne,

medens Klokkerne ringede, og man fortalte hinanden Nyheder fra Dommeren og Fangevogteren. Man tænkte, at den Strafskyldige, der nu kun ved sin Anger kunde gjøre sig Haab om at formilde den strenge Straf, skulde aabenbare en heel Deel, og at man saaledes af hans Forklaringer skulde faae noget Bestemt at vide baade om ham selv og den frygtelige Luigi Lana. Forgjeves! den Domfældte aabenbarede ikke alene Intet, men vedblev derimod at beraabe sig paa sin Uskyldighed, idet han bestandig paastod, at han paa den Dag, da Mordet var begaaet, havde været i Palermo, det vil sige omtrent 150 Miglier fra det Sted, hvor Forbrydelsen var bleven begaaet. Selve Skriftefaderen havde ikke kunnet faae Andet ud af ham, og den hæderlige Munk havde forladt Fængslet med den Yttring, at han meget frygtede for, at den menneskelige Retfærdighed, i den Formening, at den straffede en Forbryder, gav Martyrkronen til en Uskyldig.

Saaledes gik Dagen hen under de livligste Debatter, om den Domfældte var skyldig eller ikke; henimod Aften saae man Vinduerne i det Capel, hvor han skulde tilbringe Natten, oplyses. Klokken ti om Aftenen blev den samme Munk, der allerede tidligere havde trøstet ham i Fængslet, indført i Capellet, og han forlod ikke Fangen før Klokken halv tolv. Efter hans Bortgang syntes den Domfældte, der hele Dagen igjennem havde været i heftig Bevægelse, at blive noget mere rolig.

Ved Midnat vendte Obersten med sin Kammertjener tilbage til Hotellet Cyklopen, og da Hr. Gaetano sad oppe og ventede paa ham, anbefalede han ham at sørge godt for sine Heste, der havde havt en anstrengende Tour. Derpaa forhørte han sig, om Verten havde udført det Hverv, han havde givet ham, til hans Tilfredshed. Hr. Gaetano svarede ham, at Dommeren følte sig lykkelig ved at kunne gjøre Hr. Excellence en Behagelighed, og at han den følgende Dag skulde faae en Plads i hans Nærhed paa selve Balconen.

Hele Natten igjennem ringede Klokkerne for at erindre de Fromme om, at de skulde bede for en Døende.

Den følgende Morgen vare alle Gaderne, der førte fra Fængslet til Retterstedet, bedækkede med Tilskuere. Vinduerne vare opfyldte af nysgjerrige Ansigter og bugnede under Massen af Tilskuerne.

Klokken syv indtog Dommeren sin Plads paa den opførte Forhøining tillige med to Skrivere, Capitainen, der havde havt Vagt om Natten, og en Commissarius; som Hr. Gaetano havde lovet, var der sat en Stol til Obersten i Dommerens Nærhed. Klokken halv otte kom denne, takkede meget nydeligt Dommeren for sin Artighed, men dog med en Mine, der tydede hen paa den fornemme Herre, og da han, for at lægge Mærke til, hvorlænge han skulde vente, havde seet hvad Klokken var paa et prægtigt Uhr, besat med Diamanter, satte han sig paa sin Hædersplads midt imellem Autoriteterne i den lille By Castro-Giovanni.

Klokken otte ringede Klokkerne eengang saa stærkt som forhen for at antyde, at Forbryderen nu forlod sit Fængsel. Nogle Minutter efter forkyndte en tiltagende Larm, at han allerede var i Anmarche, og kort efter saae man ogsaa Bødlen, der gik foran ham, derpaa fire Gardister, og endelig Forbryderen selv, ridende paa et Æsel, med Hovedet vendt

imod Halen, forat han ikke skulde undgaae Synet af den Liigkiste, som de barmhjertige Brødre bare efter ham. Efter disse fulgte endelig Beboerne af Castro-Giovanni, der sluttede Toget.

Den Domfældte syntes meget adspredt at høre paa Opmuntringerne af den Munk, der ledsagede ham. I Almindelighed hed det, at denne Adspredthed kom deraf, at det ikke var den samme Munk, der havde besøgt ham i Fængslet. Han havde virkelig heller ikke viist sig siden, og man havde været nødt til i Hast at opsøge en anden, for at den Domfældte ikke skulde døe uden Religionens Bistand. Hvad der end var i Veien, den stakkels Djævel syntes virkelig meget urolig og kastede Blik baade til høire og venstre mellem Tilskuerne, der antydede hans urolige Sindsstemning. Fra Tid til anden, og tvertimod hvad der ellers er Skik og Brug hos Forbrydere, som spare sig dette Syn saalænge som muligt, vendte han Blikket mod Galgen, ligesom han vilde beregne, hvor lang Tid han endnu havde at leve i. Aldrig saasnart var han kommen hen til den Forhøining, hvorpaa Dommeren sad, førend han lige i det Dieblik, Skriftefaderen søgte at hjælpe ham ned af Eslet, udstødte et høit Skrig og med en Bevægelse af Hovedet, thi Hænderne vare bundne, viste hen til Obersten, der sad ved Siden af Dommeren:

„Min Fader," udbrød han, idet han vendte sig til Munken, „see der! der sidder en fornem Herre, der kan frelse mig, hvis han vil."

„Hvem?" spurgte Munken ganske forbauset.

„Han, som sidder der oppe hos Dommeren, han i den røde Uniform med de store Epauletter! Det er den gode Gud, der har ført ham herhen til min Frelse. Et Mirakel, et Mirakel!"

Og Alle gav sig til at raabe: „Et Mirakel!" efter den Domfældte uden at vide endnu hvad Talen var om, hvad der imidlertid ikke afholdt Bødlen fra at nærme sig Synderen for at begynde sin Forretning. Men Skriftefaderen stillede sig imellem dem begge.

„Stands!" sagde han, „i Guds Navn stands! — Dommer!" vedblev Munken, „Synderen siger, at han seer ved Siden af Dig et Vidne, der kan frelse hans Liv og bekræfte hans Uskyldighed. Dommer! jeg besværger Dig at afhøre dette Vidne."

„Og hvad er det for et Vidne?" spurgte Dommeren.

„Obersten af Santa-Croce! Obersten af Santa-Croce!" skreg Synderen.

„Jeg?" sagde Obersten ganske forbauset, og reiste sig ogsaa, „jeg, min Ven? Du bedrager Dig vist, thi uagtet Du veed mit Navn, saa kjender jeg Dig ikke."

„De kjender ham altsaa ikke," spurgte Dommeren.

„Ikke det mindste," svarede Obersten, efterat have betragtet Forbryderen med endnu større Opmærksomhed end første Gang.

„Ja, det vidste jeg nok," sagde Dommeren, idet han rystede paa Hovedet, „det er en af disse Kjeltringers sædvanlige Udflugter.

Derpaa satte han sig igjen og gjorde Tegn til Bødlen, at han kunde bare blive ved.

„Hr. Oberst!" raabte Synderen, „Hr. Oberst! De maa ikke lade mig døe saaledes, naar et Ord af Deres Mund er istand til at frelse mig! Hr. Oberst! tillad mig blot at gjøre Dem et Spørgsmaal!"

„Ja vist, ja vist!" skreg Folkemassen, „det er ikke mere end billigt; lad Staklen tale, lad ham tale!"

„Hr. Dommer!" sagde Obersten, „jeg troer, at Menneskeligheden kræver, at vi give efter for denne Ulykkeliges Bønner. Hvis han vil bedrage os, maae vi jo mærke det strax, og han vil da kun forhale sin Død nogle Minutter."

„Jeg tør ikke afslaae Deres Excellence Noget," sagde Dommeren, „men De kan troe mig, at det ikke er Umagen værd at bryde sig om, hvad han siger."

„Men jeg beder Dem derom, for at jeg kan have min Samvittighed fri," vedblev Obersten.

„Jeg har allerede sagt Deres Excellence, at jeg er ganske til Deres Tjeneste," svarede Dommeren.

Han reiste sig op: „Vagt, blev han ved, „før Forbryderen hid."

Man bragte den Ulykkelige; han var saa bleg som Døden og skjælvede paa alle sine Lemmer.

„Naa, Skjælm!" sagde Dommeren, „Du staaer nu for hans Excellence! lad os da nu høre!"

„Erindrer ikke Deres Excellence," sagde Forbryderen, „at De den 18de Mai lod Dem udskibe i Palermo, hvortil De ankom fra Neapel?"

„Jeg kan ikke angive Dagen saa nøiagtig som Du, min Ven, men det er ganske sandt, at det var paa den Tid omtrent, at jeg ankom til Sicilien."

„Erindrer De ikke en Facchino, der kjørte Deres Bagage paa en lille Trillebør fra Havnen til Hotellet degli quattro cantoni, hvor De vilde boe?"

„Jeg logerede ganske rigtig i det nævnte Hotel, men jeg maa tilstaae, jeg har aldeles forglemt, hvorledes Manden saae ud, der bragte mig derhen."

„Men hvad Deres Excellence ikke kan have forglemt er, at vi kom forbi et Smedeværksted, og at en af Svendene i det samme kom ud derfra med en Jernstang paa Skulderen, som han rendte imod Hovedet paa mig, og hvorved jeg fik dette Saar her."

Og i det samme rakte den Domfældte Hovedet frem og viste virkelig et endnu neppe lægt Saar tværs over Panden.

„Ja, Du har Ret, fuldkommen Ret," sagde Obersten, „denne Begivenhed erindrer jeg ligesaa tydelig, som den var passeret igaar."

„Og endnu mere," vedblev med Glæde den Domfældte, der syntes nu at faae nyt Haab, „og endnu mere! De var saa ædelmodig, istedenfor fer Caroliner, som jeg havde forlangt, at give mig hele to Onzer."

„Alt dette er fuldkommen sandt," sagde Obersten, idet han vendte sig til Dommeren, „men vi ville see at skaffe os endnu bedre Underretning. Jeg har min Portefeuille hos mig, hvori jeg optegner, hvad jeg hver Dag foretager mig; det vil altsaa være mig en let Sag at forsikkre mig om, at dette Menneske ikke opgiver mig en urigtig Dato."

„See kun efter, Hr. Oberst! see kun efter!" sagde den Domfældte, „nu er jeg vis i min Sag."

Obersten lukkede sin Brevkaste op, og da han kom til den angivne Dag, læste han ganske lydeligt: „Idag den 18de Mai ankommen til Palermo Kl. 11 om Formiddagen. Taget en

stakkels Djævel nede ved Havnen, der blev saaret, da han bar min Bagage. Logeret i Hotellet degli quattro cantoni."

„Seer De, vil De see!" raabte den Domfældte.

„Paa min Ære, Hr. Dommer," sagde Obersten, idet han vendte sig til Signor Bartolomeo, „hvis det virkelig er den 18de Mai, at det Mord er begaaet, som den stakkels Fyr der er anklaget for, saa kan jeg bevidne paa min Ære, at han den attende Mai var i Palermo, hvor han, som mine Optegnelser udvise, blev saaret i min Tjeneste. Da han nu ikke paa eengang kan have været i Palermo og Centorbi, maa han nødvendigviis være uskyldig."

„Uskyldig! Uskyldig!" raabte Mængden.

„Ja uskyldig, uskyldig, mine Venner, uskyldig!" sagde den Domfældte, „jeg vidste nok, at Gud vilde gjøre et Mirakel for min Skyld."

„Et Mirakel!" raabte Mængden.

„Nu vel," sagde Dommeren, „vi ville lade ham føre tilbage til Fængslet og begynde en ny Undersøgelse —"

„Nei, nei, fri! fri paa Øieblikket!" skreg Massen. Og med disse Ord styrtede en heel Deel Mennesker op paa Forhøiningen, tog den Domfældte imellem sig og løste hans Hænder, medens Andre omstyrtede Galgen og forfulgte Bødlen med Steenkast.

Hvad Obersten angik, da blev han i Triumph ført tilbage til Cyklopen.

Hele denne Dag var en Festdag i Castro-Giovanni, og da Obersten henimod Middag forlod Byen, var det med Nød og Neppe, at han med sin Hest kunde bane sig Veien igjennem den umaadelige Skare af Mennesker, der kyssede hans Hænder under Raabet: evviva Obersten af Santa-Croce! evviva Uskyldighedens Frelser.

Hvad den Domfældte angik, da vilde Enhver snakke med ham selv og af hans egen Mund høre Fortællingen om hans Eventyr, hvoraf da igjen fulgte, at han først henimod Aften befandt sig en Smule i Frihed. Han benyttede sig strax af denne til at smutte ind i et mørkt og snevert lille Stræde; igjennem dette Stræde naaede han Byens Port, og da han vel var ude af Byen, gav han sig til at løbe af alle Kræfter, til han naaede Bjergene, hvor han forsvandt.

Den følgende Dag modtog Dommeren en Skrivelse fra Luigi Lana, hvori Bandithøvdingen paa det Forbindtligste takkede ham for den Artighed, han havde viist ham ved at tilbyde ham en Plads paa sin egen Forhøining; han bad ham desuden formelde sin Compliment til hans værdige Gudfader Hr. Gaetano, Eieren af Cyklopen.

Men uagtet den Domfældte nu var fri, havde dog Synet af Galgen, som han ligesom havde rørt ved med Fingrene, gjort et saadant Indtryk paa ham, at han besluttede sig til, uagtet hans Kammerater fraraadte ham det paa det Ivrigste, at holde op med det Liv, han hidtil havde ført, og forsone sig med Politiet. Munken, der havde ledsaget ham fra Fængslet til Retterstedet, blev brugt til Mægler imellem ham og Autoriteterne. Hans Bøn blev forebragt Vicekongen, og da Banditten kun udbad sig Livet med Løfte om for Fremtiden at være et Mønster paa Skikkelighed, blev ogsaa, efter adskillige Mellemhandlinger mellem Vicekongen og Munken, hans Begjæring tilstaaet ham paa den Betingelse, at han skulde gjøre offentlig Bod med nøgne Fødder og et Reb omkring Livet.

Det var denne Historie, der tildrog sig i Castro-Giovanni den 20de Juli Aar efter Guds Byrd 1826.

Alexander Dumas.

En Vexel,

udstedt til en ung Dame.

De, som forsvared mig saa kjækt
Med Viets Lyn og Talens Vægt
Mod fjendtlige Corsarer,
Der trued mine stakkels Vers med Farer —
Til Dem taknemlig nærmer sig min Sang!

O tro mig, før var frygtsom tidt dens Klang!
En stakkels Riddersvend den var, der søgte
— Af Nogle rost, af Andre vraget —
Beskedent kun sit ringe Hverv at røgte:
Nu har den Intet at befrygte —
Af Deres Haand modtog den Ridderslaget!
Og see! med Riddersind
Til Deres Tjeneste vier den sig ind
Og sender sine Toner ud som Terner
At lystre hvert af Deres Vink,
Ja selv det mindste Blink
Af Deres Dines trøstefulde Stjerner!

Hvis nu jeg sendte Dem en enkelt Sang,
En saadan Armod vistnok Dem forundred —
Men nei! jeg sender denne Gang
Dem en Forskrivning blot paa mange hundred.

Byd over mig, saa tidt De vil!
For Dem er altid stemt mit Strengespil.
Og bliver strax ei Verlen honoreret,
Saa maa det Dem bebude,
At underskrevne Firma er falleret,
At det med mig og Poesi er ude!

H. P. Holst.

Ferrari Stella.

Vincenzo Ferrari Stella er født d. 5. Ap. 1818 i Ovieto, en lille, smukt beliggende By i Kirkestaten paa Grændsen af det gamle Etrurien. Allerede som Barn viste han en saa afgjort Tilbøielighed for Musiken, at hans Forældre bestemte sig til at tage ham ud af den Skole i Rom, som han havde begyndt at frequentere, for at give ham bedre Leilighed til at uddanne sig i den Retning, Naturen engang syntes at have bestemt ham for. Han blev da sendt til Assisi, hvor han dyrkede Musiken under den bekjendte Padre Maestro Amone, og da han efter to Aars Forløb havde gjort betydelige Fremskridt her, blev han sendt til Conservatoriet i Bologna, hvor han dyrkede Generalbassen under Piloti, forsøgte sig flittigt i at componere og fem Aar efter udnævntes af dette Conservatorium til Maestro. Rossini var imidlertid bleven opmærksom paa hans heldige Anlæg for Sangen, og med Breve og Anbefalinger fra denne store Mester reiste han til Mailand, hvor han betraadte Scenen med et Held, der bestandig senere har fulgt ham (især i Triest, Turin, London og Lyon), og for hvilket han ikke blot har sin klangfulde og bøielige Stemme at takke, men fornemmelig sin musikalske Dannelse og ypperlige Skole.

Palermo,

skildret af H. P. Holst.

Beliggende paa en frugtbar Slette ved Kysten af det deilige Middelhav, der ruller sine blaae og langlige Bølger ind imod Strandbredden, og omringet i en Halvcirkel af fem og tyve meer eller mindre høie Bjerge, af hvilke Monte Pellegrino er det høieste imod Vesten og Catalfaro imod Østen, frembyder Palermo, seet ude fra Havet, det interessanteste Skue. Bjergenes maleriske Former og livlige, vexlende Farvespil, Havets uendelige Blaae, Mængden af Skibene og det Liv, der rører sig i Havnen, de talrige Villaer og yppige Haver, der omringe den, give Byen en Afverling, en Skjønhed og Ynde, hvori maaskee ingen anden Stad i Europa kan maale sig med den. Men ligesom Palermo unegtelig af alle Stæder er en af de skjønneste, saaledes er den ogsaa en af de rigeste og af Naturen mest velsignede, og det er ikke uden Grund, at de Gamle have givet den Tilnavnet: den lykkelige. Den palermitanske Slettes Rigdom og Frugtbarhed er bleven til et Ordsprog i Sicilien; den er en Guldskaal (conca di oro), sige Digterne, hvori Overflødighedens Gudinde gjemmer sine kosteligste Frugter. Store Oliven- og Pommerantsskove udbrede sig til alle Sider; Palmen taarner sig iveiret og udbreder sin grønne Viftekrone med samme Yppighed som under Arabiens Himmelstrøg; Sukkerrøret trives her, og inden Amerikas Opdagelse afgav det een af de vigtigste Handelsartikler; Hørren og Kornet udføres fra Palermo i store Qvantiteter, og ved Floderne og Kilderne, der gjennemrisle Markerne, skyder Papyrusplanten sin langagtige, grønne Stængel og lille palmeagtige Krone. Ogsaa Byen selv har et malerisk og ualmindeligt Udseende. To lange og snorlige Gader: Strada Toledo eller Cassaro og Strada nuova eller Macqueda, der overskære hinanden i et Kors, inddeler Staden i fire Qvarterer. Overskæringspunktet, der begrændses af fire smukke med Marmorstatuer og Fontainer prydede Paladser, danner en smuk lille Plads: piazza Villana kaldet eller i quattro cantoni. Staaer man i dette Midtpunkt og kaster et Blik nedad de fire Gader, der gjennemskære Byen i alle Retninger, og hvori der myldrer et Liv og en Folketummel, som man kun i Neapel kan see Mage til, frembyder sig for Øiet de mest maleriske Prospecter, idet Synet imod Syd, Øst og Vest begrændses af de høie Bjerge, der gigantisk taarne sig op over Husene, og imod Norden af Havet, der hæver sin mørke blaae Flade høit op imod den lysere Himmel. Husene ere høie og faae et charakteristisk og eiendommeligt Præg ved de sammenhængende Rækker af Jernbalkoner, der hele Aaret igjennem ere bedækkede med Blomster, Appelsintræer; og i Stue-Etagerne, der overalt ere afbenyttede til Boutiker, gaaer Offentligheden endnu videre end i Neapel, thi de ere i Almindelighed aldeles uden Muur ud til Gaden, kun baarne af een eller to Colonner, saa man bestandig troer at vandre i en østerlandsk Bazar og ikke i en europæisk-civiliseret Handelsstad. Hist og her staae prægtige Granitbuer fra Saracenernes Tid som Indgang til et gammelt og faldefærdigt Huus; gaaer man ind i Vestibulen, seer man ikke sjelden

i Baghuset tredobbelte snørklede Colonnader af arabisk Architektur, slanke og mosbegroede Søiler, farvede af Tiden og omslyngede af Epheu og Eviggrønt, der for Phantasien fremkalde Billedet af folderige Kaftaner, brogede Turbaner og blinkende Damascenerklinger, og imellem dem sidder nu en Skomager ved sin fredelige Dont, eller en Grovsmed puster ved sin Ambolt. — Strax udenfor Byen strækker sig den yndige Spadseregang la marina, af Regjeringen omdøbt til foro borbonico, der saavel paa Grund af sin yndige Beliggenhed, som den Pragt, hvormed den er anlagt, er en af de skjønneste i Verden. Her kan man ud paa Eftermiddagen see den fornemme palermitanske Verden udfolde al sin Rigdom og Luxus, og man behøver kun at gaae den een Gang tilende, for at overbevise sig om, at det er en høist ubillig Beskyldning, der i Almindelighed gjøres imod Palermitanerinderne, at de ikke ere smukke. Langs med Havet paraderer en lang Række af Bourbonerne: hvide Marmorstatuer med svære, svære Marmorkroner paa Hovederne: man kan see paa disse Statuer, at det ikke er saa let en Sag at være Konge, og at Siciliens Krone har tynget haardt paa Bourbonernes Isse. De vende ogsaa Allesammen Ryggen til Staden og see ud over Havet, som om de ikke ret hørte til her. — Henad Aften bliver Spadseregangen muntrere og livligere; den fornemme Verden, der i alle store Byer er den samme, har trukket sig tilbage, og Folkelivet begynder nu at udfolde sig, fornemmelig om Festdagene, i al sin Friskhed og Fylde. Haandværkerne og Marinarierne, de Sidste i deres brune, udsyede Kapper og hvide Huer med langt nedhængende Snip, komme nu med Koner og Børn. Guitarren og Tambourinen klinger, Boschspillerne kaste deres Kugler, og Fortælleren er paa sin Plads og har samlet sine Tilhørere omkring sig. Han er allerede dybt inde i Fortællingen om Carl den Store og Aldobella, om Rinaldo og Orlando. For et Par Gran kan man her høre Ariosts vidunderlige Eventyr og henrivende Stanzer travesterede i den bredt udtrukne sicilianske Dialekt, der oprigtig talt, trods Dantes og Petrarchas Forsikring, hverken er smuk eller velklingende; men disse Folkescener ere derfor ikke mindre interessante: Fortællerens Minespil og Gestus, hans ødsle, phantasifulde Billedrigdom, hans korte, kjernefulde Phraser, naar Handlingen skrider rask fremad, Tilskuernes tause Opmærksomhed i Begyndelsen, deres stigende Deeltagelse, naar Handlingen begynder at interessere dem, deres livlige og charakteristiske Udraab — Alt dette henriver uvilkaarligt, hvis man ikke til Ære for Fortælleren undertiden glemmer alt det Andet for at følge med i hans Fortælling. Medens de Ældre lytte til, lege Børnene og opsende deres Papirdrager imod Aftenhimlen: dette er den palermitanske Ungdoms almindelige Yndlingsforlystelse, og man kan ofte paa eengang see hundrede Drager med deres lange Sølvpapirhaler og brogede Vinger opstige i Aftensolen; de boltre sig under den blaae Himmel, de stige og stige saa høit, som den tynde Traad tillader det, og Børnevrimlens Jublen følger dem paa Flugten. Der er noget Smukt i denne Børneleg, og den har altid behaget mig fremfor alle andre. Netop saaledes stige i den tidlige Alder vore Forhaabninger og Drømme, den ungdommelige Phantasies glimrende og

luftige Billeder op imod Ætheren, saaledes boltre de sig og omtumles deroppe, indtil den skjøre Traad brister, hvormed Forstanden holdt dem bundne, og de henhvirvles i det uendelige Luftocean og forsvinde for bestandig.

Men tilbage til Palermo. Foruden den tidligere nævnte piazza Villena har Byen endnu adskillige andre, der ere mere eller mindre mærkelige. Paa piazza Bologni staaer Carl den Femtes Statue af Bronze, opreist i 1630; Stillingen er smuk, og Arbeidet ikke uden Fortjeneste. En Marmorobelisk med Broncestatue af Madonna er opreist paa piazza di San Domenico og gjør en smuk Virkning ved Mængden af de blomstrende og duftende Potteplanter, hvormed Marmortrinene ere bedækkede, og ved de friskudsprungne unge Træer, der slynge sig opad Obelisken. Den saakaldte piazza Pretoria er kun af ringe Omfang, men gjør i det første Øieblik en imponerende Virkning ved den colossale Fontaine, der næsten ganske udfylder Pladsen. Ved nærmere at tage Fontainen i Øiesyn, vil man snart see, at den kun fortjener ringe Opmærksomhed: det er næsten umuligt at finde Rede i dette Virvar af Marmor-Sirener, Søheste, Harpyer, Genier, Delfiner o. s. v., der bedække de grandiose Marmorbalustrader, som føre op til Fontainens Concha, og man beklager det skjønne Marmor, der her er bortødslet for at frembringe et saa bizart og meningsløst Misfoster. Den skjønneste Plads i Palermo er piazza reale udenfor det kongelige Palads: den er bedækket med unge Træplantninger, smukke Blomsterqvarterer og indbydende Spadseregange, og foran Slottet hæver sig paa en mægtig Basis, Philip den Fjerdes colossale Statue, omgiven af allegoriske Figurer, der antyde hans Dyder. Da disse vare mig noget uklare, steg jeg opad den brede Marmortrappe, der fører op til Statuen, forat hente Oplysning af de fire, tæt beskrevne Marmortavler, der beklæde dens Basis. En Skildvagt gjorde mig med al mulig Artighed opmærksom paa, at det var befalet af Regjeringen, at Enhver, der læste disse Tavler, skulde blotte Hovedet under Læsningen. Jeg forsikkrede ham naturligviis, at jeg under disse Betingelser maatte nødes til at renoncere paa denne Fornøielse; det er derfor ikke min Skyld, at Philip den Fjerdes kongelige Dyder ikke paradere paa disse Blade.

Hvorvidt Palermo har været beboet af Grækerne, er temmelig uvist; i det mindste er der ingen Levninger fra Oldtiden, der tale for denne Mening. Desto flere findes der derimod fra Saracenernes og Normannernes Tid, og det er ikke uinteressant at lægge Mærke til, hvorledes man i Byen selv næsten ved hvert Skridt kan studere dens Historie og dens omvexlende Skjæbne. Den ædle og ophøiede Simpelhed, de grandiose Masser og den skjønne Harmoni i alle Forhold, der characteriserer den græske Bygningskunst, vil man her forgjeves søge Spor af. Saracenernes Invasion udslettede den sidste Rest af den Skjønhedssands, som Grækenlands blomstrende Kunst havde udviklet og dannet, og som allerede under Romernes paafølgende Herredømme tabte bestandig meer af sin oprindelige Reenhed. Cathedralkirken Santa Rosalia, der imponerer ved sin Storhed og Usædvanlighed, kan man endnu bestandig betragte som Typus for en Bygningskunst, der søger det Kunstlede, Smaalige og Manierede istedenfor det Simple og Skjønne. Disse tynde, snørklede Søiler,

disse takkede og tilspidsede Taarne, dette gjennemhullede Muurværk, denne Overlæssen af Billeder og Zirater og den smaalige Flid, hvormed Alting er udført, støder Øiet, der er vant til Værdighed og Eurythmi i Linier og Forhold. Normannerne, der fortrængte Saracenerne fra Sicilien (1070), søgte at bringe mere Alvor og Holdning tilbage i Architekturen, og Kirken i Morreale, der i 1174 byggedes af Vilhelm den Gode, vidner om, at disse Bestræbelser ikke have været spildte. For at forskjønne denne Kirke, der unegtelig er den skjønneste i hele Sicilien, indkaldte han fra Constantinopel, hvor Mosaikarbeiderne dengang dreves til en sjelden Fuldkommenhed, en stor Mængde græske Kunstnere, og fra denne Periode skriver sig den Masse af Guld- og Glasmosaik, der bedækker hele det Indre, ikke blot af Kirken i Morreale, men ogsaa det saakaldte palatinske Kapel i det kongelige Palads og Kirken della Martorana, der er bygget af Admiralen Giorgio Antiocheno. I disse Mosaikbilleder udtaler sig den byzantinske Skoles hele Eiendommelighed: lange og magre Figurer, skarpe Omrids, mørk Colorit paa skinnende Guldgrund og fornemmelig Enfold og Naivitet i Fremstilling og Indhold, — i et af Billederne i den sidstnævnte Kirke sees saaledes Kong Roger, der krones af Jesus Christus, i et andet Admiralen i en Rendezvous med Madonna. I de øvrige Kirker fra et sildigere Tidspunkt — maaskee med Undtagelse af San Domenico alene — er al Stiil gaaet til Grunde i en smagløs og bizar Overlæssen af Kostbarheder og Zirater, og selv naar man har seet Kirkerne i den catholske Verdens Hovedstad, vil man forbauses over de Rigdomme, der her ere bortødslede. I Cathedralkirken f. Ex., hvis Hvælving bæres af ikke mindre end 80 Granitcolonner, er Hovedaltret af Jaspis og Agat og Altrene i de to tilstødende Sidecapeller af Sølv og Lapislazzoli; i Kirken San Catarina er Hovedaltret ligeledes af ægte og værdifulde Stene og Tabernaklet af Amethyster, og i et Capel i San Olivella straaler den Korsfæstedes Billede af orientalske Granater, Diamanter, Topaser og Heliotroper, og de to Søiler paa begge Sider af Altret ere af Jaspis med Guldcanellering.

En langt ædlere Nydelse frembyde derimod de skjønne Billeder og Freskomalerier, hvormed Palermos Kirker rigeligt ere udstyrede, og den, der har Sands for de skjønne Kunster, vil her ikke føle sig utilfredsstillet. Sicilien har nemlig en Maler, der vilde nævnes iblandt de Første i Verden, hvis hans Arbeider fandtes i Rom eller Florents og ikke blot paa den Ø, hvor han fødtes. Det er Pietro Novelli, der i Malerkunstens Historie almindelig benævnes il morrealese, af den lille By Morreale nogle Miglier fra Palermo, hvor han blev født i Aaret 1608. Allerede i en ung Alder gik han til Rom for at studere, og her uddannede han sig fornemmelig under Rafael, hvis Indflydelse paa ham er umiskjendelig i alle hans Værker. Man har kaldt ham Siciliens Rafael, og det ikke med Urette, thi hans Compositioner mangle hverken Friskhed eller Originalitet, hans Tegning er altid correct og fortrinlig, i Farveblandingen seer man Raphael og Perugino, kun synes han i de fleste af sine Productioner at helde vel meget til Efterligningen af det Virkelige, og som en Følge deraf mangler hans Arbeide ikke sjelden denne høiere ideale Skjønhed, der

netop har paatrykt Rafaels deres uforgængelige Stempel. Hans Productivitet er ligesom Rafaels næsten ubegribelig, og han bortreves ogsaa, ligesom denne, ved en altfor tidlig Død midt i et glimrende Kunstnerliv, i sin kraftige Virksomhed. Ved et Opløb i Palermo 1648 blev han truffen af en Flintekugle og døde faa Dage derefter. Hans skjønneste Arbeide: S. Benedikt, der velsigner og uddeler Brødet, findes i Benedictinerklosteret i hans Fødeby; i Kirkerne S. Maria degli Angioli, Monte santo, Casa professa, S. Rosario, S. Zita og endnu mange flere Steder kan man gjøre sig bekjendt med hans Arbeider, og overalt vil man beundre den rige og mægtige Genius, der taler igjennem dem. Ogsaa af Sicilianerne Anemolo og Antonello, der er den første, der bragte Kunsten at male i Olie til Italien, findes hist og her ikke faa værdifulde Arbeider. Af Sculpturarbeider er der i Palermo en stor Mængde middelmaadige og slette, men kun saare lidet, der fortjener at omtales. Gagini er unegtelig den første Billedhugger i Sicilien, og de tolv Apostler af ham i Cathedralkirken staae i det mindste lige saa høit over Apostlerne i Lateranen, som de igjen staae dybt under Thorvaldsens i Fruekirke. Ogsaa Capucinernes Kloster udenfor Porta nuova i Nærheden af det mauriske Palads della Zisa, forglemme man ikke at besøge, ikke for dets Skjønhed og Pragt eller Rigdom paa Kunstgjenstande, thi i den Henseende har det slet intet Mærkeligt, men for de interessante Catacomber, der strække sig hen under Klostret. Man kommer igjennem en Vestibule, der er beklædt med en Mængde naive Votivtavler fra Folk, der ere frelste fra en eller anden overhængende Fare: her vælter en Vogn, der strander et Skib, hist brænder et Huus o. s. v., og overalt svæve Madonna og Englene frelsende i Skyerne. I artistisk Henseende staae disse Arbeider rigtignok under Grændsen af det Tilladelige; men naar blot Meningen er god, maa man jo ikke tage det saa nøie hermed. Ad en temmelig dyb Trappe stiger man ned i disse mægtige Gravhvælvinger, der faae deres Lys og Luft ovenfra, og som gjemme de hentørrede Liig af omtrent 4,000 Capucinere. Det var netop paa en Festmorgen, at jeg besøgte denne Dødens rædselsfulde Bolig, og de dybe Toner af Sjælemesser og Litanier, der bleve afsungne dernede, klang mig gruopvækkende imøde. I deres brune Kutter, med Rebet om Livet og Hætten trukken op over Hovedet, stode de døde Capucinere med antændte Lys i deres sammenfoldede Knokkelhænder, medens deres levende Brødre, der i denne Belysning neppe kunde kjendes fra de Døde, ligeledes med Lys i Hænderne knælede rundt omkring dem. Indenfor et Jerngitter er et Capel, hvor en stor Mængde af Byens Borgere ere hensatte og balsamerede paa samme Maade: Lave og Fornemme, Fattige og Rige staae her ved Siden af hinanden i kulsorte Kutter, hvori Tiden har gnavet sine Mærker, og kun den paaheftede Seddel, der fortæller deres Dødsdag og deres Vilkaar i Livet, gjør opmærksom paa Forskjellen. I en Sidehvælving opbevares paa samme Maade et stort Antal Qvinder og Børn af alle Aldre, — tidlige Foraarsblomster, som Dødens Lee skaanselløst har afmeiet. Ungdom, Skjønhed og Talenter, Alt er et Rov for denne ubøielige Magt, der ikke kjender noget Hensyn;

Em. Bærentzen pinx. Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

FERRARI STELLA.

Ny Portefeuille 1843.

de brogede Silkeklæder, de rige Kniplinger og Guldborter ere blegede i Tiden og see ud som falmede Maskeradedragter; ogsaa Ansigtet er en Maske, Dødens frygtelige Maske, der tilraaber Beskueren: „vanitas, vanitas, nil nisi vanitas!" og de dybe, høitidelige Psalmetoner, der fra Capucinernes Gravhvælving trængte ind i denne Dødens gruelige Maskeradesal, frembragte mellem disse Omgivelser en nerverystende Virkning. En gammelagtig Dame og to unge Piger besaae med mig dette frygtelige Opholdsted. Den Ene var en frisk og opblomstrende Skjønhed, og i de sorte, sydligt veltalende Øine og paa de blomstrende Kinder straalede Livslyst og Ungdomsmod; den Anden var bleg og lidende, men uendelig deilig; Dødens Engel syntes at have mærket hendes Pande, og det saae ud til, at den ikke vilde dvæle længe med at hente sit Bytte. Hun maa uden Tvivl have gjort sig de samme Tanker, thi hun hviskede et Ord til sin Ledsagerinde, og jeg saae, at hun i det Samme trykkede hendes Arm med en næsten krampagtig Bevægelse. Den Anden blegnede, og Taarerne kom hende i Øinene. Jeg vilde ikke see mere og vendte mig bort — ak, tænkte jeg, saa ung og saa deilig! og naar Løvet falder, staaer Du maaskee her, bleg og marmoragtig, en Gjenstand for Kummer og Medlidenhed, og naar det falder næste Gang, staaer Du her endnu, en Gjenstand for Rædsel og Gru! din Lidelseshistorie vil glemmes, den Slægt, der har kjendt den og Dig, vil henveires som det faldende Løv, og den nye seer kun en gruelig Larve, hvorfra den vender sig med Afsky, o vanitas! vanitas! —

Kirkernes Rigdom og Mangfoldigheden af Klostrene i Palermo tyde noksom hen paa, at Geistlighedens Indflydelse der ikke er ringe. En naturlig Følge heraf er, at al sand Religiøsitet, her som overalt i Italien, gaaer til Grunde i tom Ceremonitjeneste og taabelig Helgentilbedelse. En Gudstjeneste i Aand og Sandhed kan neppe engang tænkes hos disse sydlige Nationer, hvis Sandselighed trænger til bestandig at have noget Sandseligt for Øie, som de kunne slutte sig til i deres Bønner, og som de paa den Maade troe at sætte sig i Rapport til. I Palermo er det fornemmelig den hellige Rosalie, der dyrkes, thi som bekjendt har enhver By i Italien sin egen Skytspatron eller Patronesse, under hvis specielle Omsorg de troe sig trygge. Om den hellige Rosalie fortælles der, at hun var en Niece af Kong Vilhelm den Gode, og at den unge Prindsesse i den mest blomstrende Alder trak sig tilbage fra Hoffets Adspredelser og den glimrende Fremtid, der ventede hende, for i uforstyrret Ensomhed at overgive sig til gudelig Betragtning; den kongelige Pragt ombyttede hun med en simpel og ulden Klædning og Hoffets Sale med en skummel Klippehule høit oppe paa Monte Pellegrino, det gamle Ereta, et stort Bjerg i nogen Afstand fra Palermo, der har omtrent fjorten Miglier i Omkreds og hæver sig omtrent 2,000 Fod over Vandfladen. Da Pesten i Aaret 1625 anrettede en frygtelig Ødelæggelse i Palermo, og Byens Befolkning var bragt til den yderste Fortvivlelse, fandt man Helgenindens Lig endnu ufortæret i den Klippehule, der tidligere havde været hendes Bolig; det blev ført ned i Staden og hen til Cathedralen, der nu bærer hendes Navn, og øieblikkelig standsede Pesten. Siden den Tid feires hvert Aar i Juli Maaned en stor Fest

til hendes Ære; den varer i fem Dage, og Helgenindens Statue føres ved Nattetid i en glimrende Procession omkring paa en uhyre Triumphvogn, der er 70 Fod lang og 80 Fod høi og trækkes af fyrgetyve blomstersmykkede Oxer, medens 20,000 Voxkjerter oplyse Cathedralen. Hulen, hvori hun fandtes, er nu forvandlet til en Kirke; en kæmpemæssig Muursteensvei, der i Zikzak slynger sig opad Klippen henover mægtige Arkader, og som med umaadelige Bekostninger er anlagt for et Par Aarhundreder siden, fører op til den, og afgiver et ligesaa malerisk som ualmindeligt Skue. En Pillegrimsvandring op til Rosalies Klippe-Kapel er trættende nok, men man vil føle sig rigelig belønnet. Foden af Bjerget er græsbevoxet og bedækket med talrige Gedehjorder. Tiden har slaaet dybe Revner og Furer i disse murede Buer, der føre op ad Bjergets Side, men mange Aarhundreder ville hengaae, før det lykkes den at tilintetgjøre dette Kæmpeværk. Under Opstigningen forfriskes Blikket i Begyndelsen ved Synet af det deilige Hav og hele den palermitanske Slette, der udbreder sig for Øiet med sin prægtige By, sine Villaer og Casiner og sin yppige og underfulde Vegetation. Med eet er det, som om Fjeldet lukker sig for alle disse Herligheder, thi Veien slynger sig nu bestandig opad imellem store, mørkegraae Steenmasser, hvis Spidser og Takker, der bestanstandig stræbe opad, give Vandreren Billedet af et skovbegroet Fjeld, hvor Vegetationen er forstenet i Aarhundredernes Række. Træt og udmattet af den evige Opadstigen og indeklemt saa at sige mellem disse trøstesløse Steenklipper, hvor det eneste Levende, man opdager, er en Rovfugl, der svæver tungt hen over Hovedet, vil man let føle sig lidt uhyggelig tilmode og maaskee nu og da fristes til at vende tilbage; men med eet aabner sig ligesom Fjeldets Side igjen og udfolder for Øiet de deiligste Prospekter og de mest smilende Landskaber — og her er man ved Maalet for sin Vandring. Man venter at see en lille Aabning i Klippen, der fører ind til Kapellet, og man overraskes ved Synet af en smuk Tempelfaçade med tilhørende Præstebolig, thi Rosalies Capel er saa rigt, at det lønner ikke mindre end tolv Præster, der her daglig læse Messe — naturligviis for ingen Menighed, thi det er kun saare sjeldent, at en Palermitaner forvilder sig herop. Denne Klippekirke, der er noget af det Mærkværdigste, man kan tænke sig, er opført for over to hundrede Aar siden. En Port i Façaden fører ind i en Tempelforhal, hvis Vægge er den raae Klippe, med sine barokke og maleriske Former, og hvis Tag er den blaae Himmel med sin oplivende Solglands; deiligt, saftiggrønt Epheu slynger sig nedad Klippesiderne og danner de yndigste Guirlander og Arabesker, som ingen Maler eller Billedhugger kan gjøre efter, og farvede Smaastene fra Klippegrunden selv, der med ligesaa megen Ziirlighed som Kunst ere ordnede i allehaande Former, danner det smukkeste Mosaikgulv. En stor Jernport fører ind til Klippekapellet: her har Naturen selv bygget sig en rummelig Kirke, hvælvet sit Loft og reist sine Piller med en Kjækhed, en Styrke og en Skjønhed i Stilen, der spotter ad Kunsten. Paa det Sted, hvor Rosalies Legeme blev fundet, er opreist et prægtigt Altar under en Steenhimmel af ægyptisk Porphyr, baaret af corinthiske Colonner; ved Foden af Altret er Rosalies

hvilende Statue; Arbeidet er mesterligt: hun synes at slumre, paa den høire Haand hviler Kinden, og den venstre falder let hen over Brystet; hendes Ansigt er deiligt og har et saa ubeskriveligt Udtryk, at det synes at aande og leve. Hvad der endnu mere forhøier Illusionen er Skinnet af de altid brændende Voxkjerter, der oplyse de dunkle Omgivelser og farve Ansigtet og de fiintformede Marmorfingre, der straale af Brillanter, med et blidt og skuffende Skjær. Strax over Altret er oppe i Klippen tilvenstre en lille lueforgyldt Hule: det er det Sted, hvor Helgeninden efter Sagnet pleiede at holde sine Bønner. I Baggrunden af Klippekapellet, der har en temmelig betydelig Dybde, findes Hovedaltret med en Marmorstatue af Madonna i Undfangelsens Dieblik: hun folder Hænderne med et sødt og jomfrueligt Smiil, og hendes høire Fod hviler paa en Halvmaane; ogsaa dette Arbeide er ikke uden Kunstværd. For at bortlede Fugtigheden, der driver ned fra Klippespalterne og fra Loftet, er der kunstigt nok ført Jernrør hen under Klippetaget, der opfange det nedrindende Vand og bringe det hen til en større Vandbeholdning tætved Indgangen, hvorfra det igjen under Jorden føres ud af Kirken og hen til en Marmorcisterne i Forhallen. Strax udenfor Kapellet findes et noget ophøiet Punkt, hvor der er opmuret et sort Kors, og hvorfra man har den vidunderligste Udsigt: herfra naaer Blikket til Ustica, en vulcansk Ø, i 60 Migliers Afstand fra Palermo, og til de æoliske Øgrupper, og dybt nede ved Bjergets Fod udfolder sig den frugtbare Slette, der i mangfoldige Migliers Omkreds indeslutter Palermo fra Landsiden. Seet fra denne Høide bliver den udstrakte Slette til en smuk lille Have, de kæmpehøie Plataner og altidgrønne Ege blive til smaabitte Buske, Villaerne Lysthuse, Markerne og Haverne synes regelmæssigt inddeelte Blomsterqvarterer, og de brede Kjøreveie smalle, kridhvide Gange, der labyrinthisk slynge sig igjennem dette paradisiske Opholdssted.

Den hellige Rosalia er imidlertid ikke den Eneste, der venereres i Palermo: hver anden Dag er næsten en Festdag for en eller anden Helgen, og Gaderne myldre da af Mennesker, saa at man troer, at hele Byen er paa Benene paa eengang. Jeg vendte netop en Middagsstund tilbage fra en lille Udflugt, jeg havde gjort til Villa Flora og de yndige Landsteder, der tilhøre Prindserne af Butera og Serradifalco; men det var mig ikke muligt at passere Toledoen, saadan en Menneskemasse opfyldte den miglielange Gade. En stor Sølvstatue førtes i Procession op og ned ad Gaden paa en straalende Guldvogn, bekrandset med Roser og Ranunkler; flere Musikcorps ledsagede Processionen, men der var en Skrigen og Skraalen, som gjorde det aldeles umuligt at høre Musiken; en Mængde Raketter, der opsendtes, og et heelt Fyrværkeri, der afbrændtes ved høi lys Dag midt paa Gaden og kun efterlod Røg og Knald, forøgede endnu mere Spektaklet. En fed gammel Kone stod i sin Boutikdør og græd sine modige Taarer af Henrykkelse og Andagt. „Lille Mo'er", spurgte jeg, „hvad er det for en Helgen, som føres omkring i Procession der?" — „Mamma mia! *)" udbrød hun ganske forskrækket og slog Hæn-

*) Madonna!

derne sammen. „Hvordan, Eccellenza?“ (thi paa Sicilien er enhver Fremmed Excellents, naar han blot har en heel Kjole paa Kroppen). „Eccellenza kjender ikke San Vincenzo, den største Helgen i Paradiset!“ — Jeg maatte tilstaae min Uvidenhed, thi den eneste San Vincenzo, jeg hidtil havde kjendt, var min ærlige Vert paa Øen Ischia, hvem Øboerne paa Grund af hans Redelighed havde givet dette Tilnavn. „Og hvad har han da gjort, den Guds Mand?“ spurgte jeg med tilsyneladende Deeltagelse. — „Hvad han har gjort?“ gjentog hun ivrigt. „Ja det skulde man neppe troe Alt det, han har gjort i sine Dage. Gesu! Gesu! det er ikke saadan en malandrino (Røver), som mange af de andre, hvem man kan tigge Aar og Dag om at gjøre et lille Mirakel, og saa faaer man dog en lang Næse — nei saa er han en anderledes Fyr! han gjorde saa mange Mirakler i sin Klostertid, at hans Prior tilsidst maatte forbyde ham at gjøre flere. Men hvad skeer? En Dag gaaer San Vincenzo her igjennem Gaden, og i det Samme styrter der en Mand ned oppe fra Taget. Hvad gjorde nu den hellige Mand? hvad troer De?“ — „Han lod ham vel blive staaende i Luften,“ svarede jeg i en halv spøgende Tone. — „Rigtigt, ganske rigtigt! Aah, Eccellenza kjender Historien!“ udbrød Konen ganske fornøiet. „Han lod ham blive staaende i Luften, thi hans Prior havde jo forbudt ham at gjøre Mirakler; derpaa gik han ganske roligt hen til sit Kloster, fik Tilladelsen til at gjøre Miraklet, vendte ligesaa roligt tilbage og lod det stakkels Menneske igjen komme paa fast Grund.“ Her begyndte hun igjen at tudskraale, og Glædestaarerne over San Vincenzo trillede strømmeviis ned ad hendes Kinder. Jeg takkede den gode Kone for hendes Underretning, idet jeg forsikkrede hende, at jeg nu erindrede det Altsammen, og vi skiltes overmaade venskabeligt fra hinanden. — Faa Dage efter fik jeg Leilighed til at gjøre et nyt Helgenbekjendtskab, som jeg ikke kan overtale mig til at forbigaae, da jeg nu engang er kommen paa dette Capitel. Paa en Udflugt, som jeg foretog fra Palermo gjennem det Indre af Landet, gik jeg med Brevcoureer, ledsaget af en velbevæbnet Gensd'arm til Caltanisetta. Ude paa Aftenen bleve vi staaende i Nærheden af Ogliastro for en temmelig høi Banke, som det ikke var os muligt at komme over. Vetturinen skreg og bandede, pidskede og bad uophørligt, men det nyttede ligemeget. Efter et Par Timers Forløb red Gensd'armen tilbage for et hente friskt Forspand; men da det endelig ankom, vare Vetturinens egne Heste saa udasede af de mange forgjeves Forsøg, at det blev ved det samme; Hestene udmattedes bestandig mere, Helgenerne paakaldtes: Santa Rosalia! Santa Agata! San Francesco osv., men det blev ikke til andet, og Vognen rørte sig ikke af Stedet. Vetturinens Raseri kjendte tilsidst ingen Grændser: „Santo Reavolo!“ skreg han, „ti prometto due bottiglie! Due bottiglie ti prometto, Santissimo Reavolo!*) Denne S. Reavolo er, som man maaskee allerede har gjettet, ingen Anden end Hs. Høivelbaarenhed Hr. Fanden, hvem Vetturinen troede at gjøre en velbehagelig Gjerning ved at drikke sig fuld i to Bouteiller. Han er for den simple

*) Hellige Reavolo, jeg lover Dig to Bouteiller! To Bouteiller lover jeg Dig, allerhelligste Reavolo.

Sicilianer ligesaa god Helgen som alle de andre, og jeg har senere paa mine Toure i det Indre af Sicilien mangfoldige Gange hørt ham paakaldt. Formodentlig har Vetturinen været bedre anskrevet hos Santo Diavolo end hos Santa Rosalia, thi dette Sidste hjalp, og vi slap lykkeligt over.

Uagtet alt dette, uagtet Præstevæsnets altfor overmægtige Indflydelse og alle de Misligheder, der staae i Forbindelse dermed, ere Indbyggerne i Palermo ikke desto mindre de mest dannede og oplyste i hele Sicilien. Dette skyldes fornemmelig en fornuftig Communalbestyrelse, der i de sidste Decennier med alle de Kræfter, den har at raade over, har stræbt at modarbeide ikke blot dette aandelige Aag, som Byen lider under, men ogsaa det mere materielle af den neapolitanske Regjering, hvorunder hele Sicilien unegtelig sukker. Ogsaa ere disse Kræfter, som Communen har at disponere over, ikke ubetydelige, og de voxe bestandig med Byens tiltagende Rigdom. Naar derfor Palermo allerede nu giver os Billedet af en stor og betydelig Stad, der i den nyere Tid har gjort et mægtigt Kæmpeskridt fremad i sand Civilisation, saa er det alene sin Commune, den har at takke for dette Fremskridt. Man pleier kun altfor ofte at opstille den meer eller mindre udviklede Kunstsands som eneste Maalestok for en Byes eller Nations høiere eller ringere Civilisation, men det forekommer mig, at man kun da har Ret til at gjøre det, naar denne Kunstsands er paa en naturlig Maade udviklet som Blomster af en lykkelig social Forfatning. Hvor denne første Betingelse mangler, synes den mig snarere en Udvæxt, og der er god Grund til at tvivle om dens Reenhed og Ægthed. En sand og levende Menneskefølelse, der, uden at skye nogen Opoffrelse, aabenbarer sig i Omsorg for Ungdommens Dannelse og Underviisning, i Deeltagelse for de Lidende og Omhu for de Forvildede og Fortabte, en saadan Menneskefølelse er i mine Tanker et langt ubedrageligere Kjendetegn paa en fremadskridende Cultur, og, hvis saa er, da staaer Palermo heller ikke tilbage. Da Jesuiterne i 1805 fordreves fra Sicilien, eiede de i Palermo, foruden betydelige Capitaler og et godt Bibliothek, ikke mindre end fer prægtige Kirker og Paladser. Disse inddroges og indrettedes af Communen til Fængsler, Fattiganstalter og Lazarether, og det med saamegen Indsigt og Klogskab, at f. Ex. de nyopbyggede Fængsler fortjene at opstilles som Mønstre for alle lignende Indretninger. Dette er ikke mindre Tilfældet med det i Sandhed kongeligt indrettede Fattighuus: l'albergo dei poveri, med Daarekisten (la casa dei matti) og fornemmelig med Opdragelsesanstalten for uægte fødte Smaabørn, det saakaldte „istituto dei projetti." Denne Anstalt har noget virkelig Rørende ved sig. Disse smaa Stakler, der ere undfangne i Synd og af unaturlige Forældre udstødte i Verden, nyde her den mest menneskekjærlige Pleie og Opdragelse. Den hele Anstalt har et militairt Anstrøg, der ikke er uden gavnlig Indflydelse paa Ordenen og Disciplinen; Drengene bære smaa netsyede Uniformer af mørkeblaat Klæde med grønne Kraver og Rabatter, og smaa Corporaler, der udvælges blandt de flinkeste, have at paasee, at Enhver passer sin Dont, og at Alt gaaer til i den tilbørlige Orden. Saasnart de staae op om Morgenen tidligt, reengjøre de selv hele den vidtløftige Anstalt,

thi her foretages Alt af Børnene selv, der paa denne Maade praktisk indøves i Reenlighed og Orden. Naar Anstalten er reengjort, faae de deres Frokost, og derpaa begynder Skolen. Gjøre vi først en lille Tour gjennem Sove- og Spisesalen, da nødes man til at beundre den Nethed og Accuratesse, der overalt træder En imøde. I Sovesalene ere Gulvene allerede reengjorte, Vinduerne oplukkede, de smaa Jernsenge staae net ved Siden af hverandre. Madratserne ere optrukne, Lagnerne sammenlagte paa Hovedgjerdet, og paa Foden af hver Seng ligger Stadsuniformen propert og ordentligt udbredt. I Spisesalene ere Bordene allerede dækkede, og Pladsene ordnede efter de forskjellige Aldre. Hver har sin egen Serviet, Kniv, Gaffel og Skee; her faae de deres Frokost og varm Mad to Gange om Dagen foruden Frugt; de mindste maae nøies med Vand, men for de ældre staae der smaa Viinflasker, hvis Størrelse saavelsom Brødets, er afpasset efter de forskjellige Aldre. Den samme Orden træffe vi i Skolen. Her er en lancastersk Elementair-Classe, hvor omtrent hundrede Smaarollinger, under Veiledning af deres Lærer og deres smaa monitori, lære at læse, skrive og regne. Paa Væggene hænger Tal- og Alfabettavlen, og ved Siden af Cathedret staaer Hjulet, hvori Læreren forviser Bogstavet; paa smaabitte Knager hænge Ærestavler (premi d'onore) for de Flittige og andre af en modsat Qvalitet for de Dovne og Ulydige med Paaskrifterne: bugiardone (Løgner), disturbatore (Urostifter), osceno (Usædelig) osv. Tegneskolen (la scuola di dissegno) er indrettet med en Hensigtsmæssighed, som mange store Academier kunde behøve at tage til Efterfølgelse. Igjennem den høiere Underviisningsclasse (la scuola di grammatica e geometria applicata), hvor der undervises i Grammatik, Historie og Geographi, Naturhistorie og Mathematik, gaae vi ind i Musiksalen. Her indøves Fløiten, Oboen og alle blæsende Instrumenter overhovedet, for at de, der røbe Talent, i Tiden kunne ansættes ved de forskjellige Musikcorps. Derfra gaae vi ind i Værkstederne, hvor de, der have Lyst til et eller andet Haandværk, oplæres deri, dog saaledes at den øvrige Underviisning ikke lider derved: vi træde ind i Skomagerværkstedet, hvor en Snees smaabitte Skomagere, under en duelig Mesters Veiledning, sidde ivrigt ved Sylen og Læsten, sye selv deres Fodtøi og forarbeide ikke blot Alt, hvad der forbruges af Anstalten, men endnu meget mere, der sælges til dens Fordeel. Naar man træder ind til dem, reise de sig ærbødigt op og hilse paa militair Viis med Haanden op til Hovedet; derpaa sætte de sig øieblikkeligt og fortsætte igjen deres Arbeide med Rolighed og Orden. Det Samme er Tilfældet i Skræddersalen, i Snedkerværkstedet, i Væverstuen og i Sadelmagerværkstedet. Her er endogsaa en stor Sal, hvor de, der have Talent, oplæres i at bygge Pianoforter og i at spille paa dem: hele tre vare i Arbeide, da jeg i April Maaned f. A. besøgte denne i sit Slags ganske fortræffelige Anstalt. Paa samme Maade undervises Smaapigerne i Alt, hvad et Fruentimmer behøver at lære, i at koge og bage, sye, spinde, vaske osv. og desforuden i Sang og Musik, og naar deres Dannelse er fuldendt, og de forlade Anstalten for at gifte sig, erholder Enhver en Medgift af 20 onse d'oro, omtrent 50 Species. Ligesaa

fortræffeligt sørges der nu for Underviisningen og Skolevæsenet i Almindelighed. Da Jesuiterne i Aaret 1823 paa temmelig snevre og indskrænkede Vilkaar igjen fik Indpas i Palermo, gav man dem to af deres forrige Eiendomme tilbage: den saakaldte chiesa professa og det nuværende collegio massimo i Gaden Maqueda, men med den udtrykkelige Betingelse, at Ordenen skulde overtage den offentlige Underviisning. Dette Hverv røgte Jesuiterne med den mest exemplariske Iver, og man kan ikke negte, at hvis de vilde indskrænke deres Bestræbelser hertil og gjøre deres Talenter og Kundskaber frugtbringende i denne Retning, og alene i denne, vilde deres Virksomhed være ligesaa velsignelsesrig for Samfundet, som den til alle Tider har været fordærvelig. I det prægtige Palads, hvor Jesuiterne holde deres Skole, gives ikke mindre end eet tusinde Elever af alle Aldre gratis Underviisning. Gaarden er et Parallelogram af betydeligt Omfang, begrændset af tredobbelte Colonnader, som føre ind til de forskjellige Classer, der ere udstyrede med en Rigdom og Pragt, som gjør Universitetets Høresale tilskamme. I denne Underviisningsanstalt er Sammensmeltningen af en lærd Skole og en Realskole, dette store Problem, efter Jesuiternes Sigende, løst til Tilfredshed. Jeg besøgte flere Gange og i længere Tid denne Læreanstalt for at gjøre mig bekjendt med deres Methode, og jeg veed ikke, hvad jeg hos Jesuiterne skal berømme mest, deres Forekommenhed og utrættelige Artighed eller deres Lærerdygtighed og Indsigt. Alt, hvad der kan bidrage til Underviisningens Fremme, findes forenet paa selve Stedet; her er et fortrinligt physisk Cabinet, en ypperlig mineralogisk Samling, der omfatter alle Siciliens Marmorarter og Mineralier, alle Lavaerne fra Etna og Alt, hvad der til Naturvidenskabernes Studium er nødvendigt for Ungdommen; her er et Museum og en Medaillesamling, der efter den græsk-siculiske i Catania er den interessanteste i Sicilien; her er et Bibliothek, der i Begyndelsen kun var theologisk og historisk, bestemt for Jesuiterne alene, men som de siden have givet en saadan Udstrækning, at det omfatter alle Videnskabernes Grene og daglig staaer aabent for Alle. Fornemmelig indeholder det ganske ypperlige Værker henhørende til Siciliens Historie og Beskrivelse og en ikke ubetydelig Samling af normanniske og arabiske Manuscripter. Her er endelig i Skolen selv en pragtfuld og rig Kirke med Statuer af Gagini og Malerier af Velasques, hvor Eleverne forsamles til Gudstjeneste hver Morgen og Aften, og til Paladset hører en herlig Pommerantshave, der efter Studierne indbyder til vederqvægende Ro — kort af alle lignende Indretninger er denne Skole den rigeste, mest omfattende og uden Tvivl ogsaa den bedste, jeg har seet paa min Reise. Foruden denne fortjener endnu Normalskolen S. Anna, Skolen S. Rocco for Forældreløse af Borgerstanden, det erkebiskoppelige Seminarium, Musikconservatoriet og il collegio nautico, den hæderligste Omtale. Universitetet er nu i betydelig Opkomst og tæller dygtige Lærere, ihvorvel det ikke kan sammenlignes med det i Catania, der ustridig er et af de bedste i Italien. Til Universitetet hører et chemisk Laboratorium, et physisk Cabinet, et anatomisk Theater, et begyndende Malerigalleri, hvori der findes adskillige udmærkede Billeder af Salvator

Rosa, P. Perugino, Marattá, Luca Giordano og Sicilianerne Novelli og Antonello; desuden har det et naturhistorisk Museum og et Museum for Oldsager, der ikke er stort, men indeholder ganske ypperlige Sager f. Ex. et herligt Fragment af en Tempelsfaçade fra Selinunt; endeel Basreliefs fra Kunstens tidligste Periode, ligeledes opgravne i Selinunt, en udmærket, staaende Jupiterstatue fra Tindaro og en anden siddende fra Solunto. Under Universitetet staaer tillige den botaniske Have, der under den nuværende Direkteur Vincenco Tineos fortrinlige Bestyrelse er en af de rigeste og mest videnskabeligt indrettede og tæller ikke mindre end 8000 forskjellige Plantesorter.

Paa denne Maade arbeider Palermo sig Aar for Aar fremad i Culturen, og den Tid vil neppe være langt borte, da den ogsaa i aandelig Henseende vil regnes med imellem de betydeligste Stæder, ligesom den allerede i Omfang er en af de største, i Beliggenhed en af de skjønneste, i sit Folkeliv en af de interessanteste, og i Erhvervskilder og Producter en af de rigeste og lykkeligst begavede i Europa.

Den kongelige Kobberstiksamling.

Red. glæder sig ved at kunne bringe til offentlig Kundskab, at Hs. Majestæt allernaadigst har resolveret, at ogsaa den kongelige Kobberstiksamling for Eftertiden skal være tilgængelig for Publikum. Det dertil indrettede Locale paa Christiansborg Slot (Opgangen gjennem Gitterdøren nærmest Proviantgaarden) vil blive aabnet den 4. April d. A., og Samlingen for Fremtiden hver Tirsdag og Fredag Formiddag fra Kl. 11—2 være til Afbenyttelse for Videnskabsmænd, Kunstnere og Kunstelskere. Materialierne til denne Samling havde, som bekjendt, allerede i mange Aar henligget i det kongelige Bibliothek under Benævnelserne: „den ældre og nyere Kobberstiksamling," og først ved en kongelig Resolution af 9de April 1831 blev det bestemt, at Samlingen skulde ordnes. Det første Grundlag til denne Samling antager man at være en ikke ringe Mængde udmærkede Blade af Albrecht Dürer, som denne Kunstner i 1521 forærede Kong Christian den Anden, og som henrive alle Kjendere, der i andre Samlinger have seet denne Mesters fortrinlige Arbeider. Under Christian den Tredie tyde de Begunstigelser, der af Regjeringen vistes Kunstnere som H. C. Bink og Melchior Lorck hen paa, at Interessen for denne Kunstgreen ikke var svækket. Christian den Fjerde, der grundede Malerisamlingen, havde ogsaa sin Opmærksomhed henvendt herpaa, og under ham og hans nærmeste Efterfølger blomstrede en Kunstskole i Danmark, hvorfra de fortræffeligste Kobber-

stikkere ere udgaaede med Albrecht Haelwegh, som „sculptor regius" i Spidsen. Først fra Christian den Femtes Tid findes imidlertid et authentisk Document om Kobberstiksamlingen, idet nemlig et Catalog med det kongelige Navnechiffer, der er fundet i det store Bibliothek, angiver Samlingens Størrelse paa den Tid til 22,000 Blade. Under Frederik den Fjerde blev den betydeligt forøget ved Indkjøb paa Kongens Reiser til Italien i 1692 og 1709. Samlingen har da bestaaet af 47,000 Blade i 55 Foliobind, men som desværre, uden mindste Spor af systematisk Orden, af en ligesaa ukyndig som ubehjælpsom Haand vare fastklæbede paa Papper. I 1788 tilkjøbtes af Conferentsraad Vasserslében en betydelig Samling, som denne havde erhvervet sig paa sine Reiser, og som deels bestod i 100 Bind Kobberstik, deels i 29,000 Blade, ordnede i 112 Foliobind, hvilke sidste udgjøre den nyere Kobberstiksamling, der imidlertid i sandt Kunstværd staaer langt tilbage for den ældre. — En af de første Kunstkjendere i Europa, Baron Carl Fr. v. Rumohr, der i 1827 opholdt sig i Kjøbenhavn, var den Første, der ret blev opmærksom paa denne Kobberstiksamlings Værd og Interesse, og under sine gjentagne Besøg i Kjøbenhavn gjennemsøgte han Samlingen Bind for Bind, ledsagede den med sine Bemærkninger og fremkaldte den ovennævnte kongelige Resolution, ifølge hvilken bestemtes, at Samlingen for Eftertiden skulde udgjøre en egen fra Bibliotheket afsondret Institution, og at en Commission skulde nedsættes til at classificere og chronologisk ordne den i et dertil indrettet Locale. Til Medlemmer af denne Commission udnævntes Overkammerherre Hauch som Præses, Overbibliothekaren, Professor Werlauf, Justitsraad Thomsen, Bibliotheksecretair, Professor Thiele og Baron Rumohr som corresponderende Medlem. Flere Privatsamlinger af Kobberstik og Haandtegninger, nemlig Generalconsul West's, den Hjelmstjernske og den Numsenske Samling, bleve ligeledes efter kongelig Befaling overleverede til Commissionen. Dennes Arbeide med at ordne Samlingen havde i Begyndelsen kun saare lidt Fremgang, thi de 55 Foliobind, der indeholdt det Bedste, vare saa forkeert fastklæbede paa Papbind, at ved ethvert Forsøg paa at aftage et eller andet værdifuldt Blad indtraadte den Mislighed, at 3 til 4 andre, der vare fastklæbede paa Bagsiden, truede med at spoleres. Hertil kom, at de Bogbindere, der engageredes til dette Arbeide, baade manglede den tilstrækkelige Øvelse og gjorde altfor store Fordringer. Endelig udfandt et af Commissionens Medlemmer, Professor Thiele, en fortræffelig Methode, der paa eengang bortryddede alle Vanskeligheder. Hans Fortjeneste er det, at en Mængde af de kostbareste Blade ere reddede fra Undergang, og hans Fortjeneste er det ikke mindre, at Kobberstiksamlingen nu er inddeelt, ordnet og fremlagt paa en saadan Maade, at den ikke alene viser sig som en af de righoldigste, men tillige som den skjønneste Samling i hele Europa. Den er ordnet i tre Classer, af hvilke den første indeholder de saakaldte peintres graveurs, eller egenhændige Raderinger og Stik af Malere og Tegnere, der ere ordnede efter Bartsch's bekjendte System; der anden Classe udgjør de nyere peintres graveurs og indeholder Blade af Mestere, som enten ikke have været kjendte, eller ere forbigaaede af Bartsch; den

tredie Classe indeholder hvad man nu tildags nærmest forstaaer ved Kobberstik, nemlig Gjengivelser af berømte Maleres Arbeider. Foruden disse er der endnu nogle speciellere Afdelinger, nemlig en Samling af Haandtegninger, af Træsnit, af Kobberstik i den saakaldte manière noire og en Samling af „graveurs par excellence," der vise Kobberstikkunsten paa sit Høidepunkt.

Foran det større Værelse, hvori Samlingen systematisk er opstillet til Opbevarelse, er der indrettet et Cabinet, i hvilket de Besøgende kunne gjennemsee enkelte Dele af Samlingen, og hvor desuden er udstillet et Udvalg af saadanne Blade, ved hvilke Kobberstikkunstens vigtigste Epoker og Manerer kunne antages at være repræsenterede. Disse Blade ville uden Tvivl interessere i høi Grad, da de give et anskueligt Begreb af Kobberstikkunstens Udvikling ligefra de nederlandske Incunabler fra circa 1440 og til til Edelincks og J. E. Willes mærkværdige Arbeider. Da de ere bestemte til jevnlig at ombyttes og afløses af andre, vil ogsaa denne Omstændighed ikke lidet bidrage til at give denne, hvad Anordningen angaaer, mageløse Samling en bestandig fornyet Interesse. I Cabinettet findes tillige fremlagt en Fortegnelse over Samlingens speciellere Afdelinger med Angivelse af Mesternes Navne og Antallet af deres tilstedeværende Blade, efter hvilken Fortegnelse de Besøgende, som ønske Portefeuiller til Gjennemsyn, kunne opgive, hvad de ville have fremlagt. Red.

Annonce.

Med det nærværende Nr., der slutter Qvartalet, fratræder Undertegnede Redaktionen af „Ny Portefeuille." Hvad der fornemmelig bevægede mig til at overtage den, var Haabet om en kraftig Assistence af saadanne Forfattere, som jeg helst kunde ønske at arbeide i Fællesskab med. En saadan Medvirkning har jeg desværre ikke kunnet glæde mig ved, og Følgen deraf er naturligviis den, at, hvor gjerne jeg end selv har anvendt mine Kræfter paa at gjøre Bladet saa læseværdigt som muligt, har jeg dog følt, at det ikke svarer til de Fordringer, som jeg selv opstiller til en saadan Journal. Man vil derfor ikke fortænke mig i, at jeg unddrager mig fra at arbeide til et Maal, som, under disse ydre Forhold, efter min Overbeviisning ikke kan opnaaes, og at jeg finder det mere passende for mig at benytte det Otium, andre Forretninger levne mig, til Arbeider, der i al Fald for mig selv ere mere lønnende, fordi de stemme mere overeens med min Tilbøielighed.

Kjøbenhavn, den 24de Marts 1843.

H. P. Holst.

☞ Samtlige Manuscripter, der af de respective Forfattere ere tilstillede Red. til Optagelse og endnu ikke ere afbenyttede, ere indlagte i den Reitzelske Boglade, hvor de behageligst kunne afhentes af Vedkommende imod Opgivelse af de forskjellige Mærker.

NB. For at lette Passagen bedes **Enhver**, det være sig Damer, Herrer eller Børn, **selv** at vise Billetterne frem **foran** Indgangen og **selv** at aflevere dem til de indenfor posterede Controlleurer.

Med Forfriskninger beværtes ved et stort Buffet under den kongelige Loge og tvende mindre do. i den modsatte Ende af Huset.

☞ **Udgangsbiletter uddeles ikke.**

Billetter a 1 Rbd. for Herrer, 4 Mk. for Damer og 2 Mk. for Børn (under 12 Aar)

erholdes hos Theatercasserer Gall, Læderstræde 23, Hhrr. Capozzi, Hofporcellainshandler Petersen, Gianelli, Mini (Kongens Nytorv) samt paa Undertegnedes Comptoir, Gammelstrand Nr. 10, 1ste Sal. — Paa Forestillingsdagene kunne Billetterne kun erholdes til Kl. 6 paa ovennævnte Steder, da Udsalget dernæst skeer ved Indgangen fra Kl. 7.

NB. Det bemærkes at denne Festino bliver den sidste Forlystelse, Undertegnede foranstalter i Ridehuset, da Decorationerne dertil skulle anvendes til „Kjöbenhavns Tivoli og Vauxhall."

Festen bliver under ingen Omstændigheder givet oftere end Mandag og Tirsdag Aften.

De 12 Tablauer og 32 Musiknumere, der udføres begge Aftener, ere angivne i Programmerne og Placaterne.

Georg Carstensen.

Indhold:

To Skizzer efter „Charivari."

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Hefter, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig paa Udgiverens Comptoir, **Gammelstrand Nr. 10, 1ste Sal,** og hos de forskjellige Agenter i **Danmark, Norge** og **Sverrig.**

Bidrag, der honoreres af **Redacteuren**, bedes indsendte i den Reitzelske Boglade, eller paa Udgiverens Comptoir.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.